

คู่มือการจัดทำร่างกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

จัดทำโดย

กลุ่มกฎหมายการศึกษา สำนักนิติการ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือการจัดทำร่างกฎหมาย

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

จัดทำโดย

กลุ่มกฎหมายการศึกษา สำนักนิติการ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ด้วยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน และเพื่อเป็นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของทางราชการอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือบุคคลภายนอกที่สนใจ จะได้ทราบถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงาน ประกอบกับปัจจุบันก้าวเข้าสู่ยุคการปฏิรูปการศึกษาซึ่งทำให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และส่วนราชการต่าง ๆ จำเป็นต้องมีการตรากฎหมายหรือจัดทำร่างกฎหมายให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ตามมาตรา ๕๔ และ มาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา เช่น กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น ตลอดจนการจัดทำกฎหมายลำดับรองที่ออกตามความในพระราชบัญญัติต่าง ๆ อีกเป็นจำนวนมาก ในการนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักนิติการ จึงได้จัดทำคู่มือการจัดทำร่างกฎหมายเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในสำนักงานปลัดกระทรวง ส่วนราชการ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ อันจะส่งผลให้การจัดทำร่างพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งเป็นไปตามหลักการร่างกฎหมาย

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการจัดทำร่างกฎหมายนี้จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องตามสมควร

(นายสุภัทร จำปาทอง)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
๑. ความเป็นมาและความสำคัญของคู่มือ	๑
๒. วัตถุประสงค์ (Objectives)	๑
๓. ขอบเขต (Scope)	๑
๔. หน้าที่ความรับผิดชอบ (Responsibilities)	๒
๕. คำนิยาม (Definition)	๒
๖. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure)	๓
ขั้นตอนการจัดทำร่างพระราชบัญญัติ (Flowchart)	๘
ขั้นตอนการจัดทำร่างกฎกระทรวง (Flowchart)	๑๐
ขั้นตอนการจัดทำร่างระเบียบ (Flowchart)	๑๒
การจัดทำร่างพระราชบัญญัติ	๑๓
การจัดทำกฎหมายลำดับรอง	๒๕
แบบกฎหมายลำดับรอง	๒๗
๑. แบบกฎกระทรวง	๒๗
๒. แบบระเบียบ	๔๕
๓. แบบประกาศ และคำสั่ง	๕๕
บรรณานุกรม	๖๓
ภาคผนวก	๖๕

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของคู่มือ

ในการจัดทำร่างกฎหมายของส่วนราชการนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการจัดทำร่างกฎหมายต้องเป็นไปเพื่อสนองตอบและผลักดันประเด็นยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปประเทศ แผนปฏิรูปการศึกษาของประเทศ ตลอดจนนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงและของแต่ละส่วนราชการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ต้องใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือหรือกลไกสำคัญในการบริหารราชการ การดำเนินการของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐให้ประสบผลสำเร็จ ดังนั้น การจัดทำร่างกฎหมายจึงต้องคำนึงถึงหลักการพื้นฐานสำคัญอย่างน้อย ดังนี้

๑) แนวทางการพัฒนากฎหมายของรัฐบาล แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

๒) แนวทางการพัฒนากฎหมายของกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวงหรือส่วนราชการ

จากหลักการดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการจัดทำร่างกฎหมายนั้นควรจะยึดกรอบแนวทางดังกล่าวเป็นข้อพิจารณาสำคัญก่อนที่จะลงมือจัดทำร่างกฎหมายในแต่ละฉบับ นอกจากนั้นแล้วในการยกร่างกฎหมายแต่ละฉบับไม่ว่าจะเป็นกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง และไม่ว่าจะเป็นกรณีการจัดทำกฎหมายขึ้นใหม่ทั้งฉบับ หรือเป็นการยกเลิกฉบับเดิม หรือเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่เดิมบางมาตรา บางข้อก็ตาม ผู้ร่างกฎหมายจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในการกำหนดเนื้อหากฎหมายให้เป็นไปตามแบบโครงสร้างของกฎหมาย แต่เนื่องจากที่ผ่านมาในแต่ละส่วนราชการ ยังขาดผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการยกร่างกฎหมาย ส่งผลให้การจัดทำร่างกฎหมายนั้นเกิดข้อผิดพลาดและมีความล่าช้าไม่เป็นไปตามขั้นตอนหรือแนวทางในการร่างกฎหมาย ด้วยเหตุดังกล่าวสำนักงานนิติกร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงเห็นว่าการจัดทำคู่มือการจัดทำร่างกฎหมายนี้จะเป็แนวทางในการปฏิบัติงานของผู้ร่างกฎหมาย นิติกร ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่สนใจสามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างครบถ้วนถูกต้องยิ่งขึ้น

๒. วัตถุประสงค์ (Objectives)

๒.๑ เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำร่างกฎหมายและรับทราบมาตรฐานคุณภาพของงานกระบวนการการจัดทำร่างกฎหมาย

๒.๒ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทราบและเข้าใจขั้นตอนการร่างกฎหมายตลอดจนการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างครบถ้วนถูกต้อง

๒.๓ เพื่อเผยแพร่ให้หน่วยงานในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และส่วนราชการต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการได้รับทราบและใช้เป็นแนวทางในการจัดทำร่างกฎหมาย

๓. ขอบเขต (Scope)

คู่มือการจัดทำร่างกฎหมาย ฉบับนี้เป็นการสรุปขั้นตอนและกระบวนการการจัดทำร่างกฎหมายทั้งที่เป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรอง เริ่มต้นตั้งแต่การแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา เพื่อกำหนดกรอบเนื้อหาสาระและรายละเอียดในการจัดทำร่างกฎหมาย การยกร่างกฎหมาย การนำร่างกฎหมายไปรับฟังความคิดเห็น ตลอดจนการเสนอร่างกฎหมาย

และการจัดเตรียมเอกสารประกอบการเสนอร่างกฎหมายต่อผู้บังคับบัญชา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่มีอำนาจในการตรากฎหมายต่อไป

๔. หน้าที่ความรับผิดชอบ (Responsibilities)

๔.๑ สำนักนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ (๙) แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๔๘ ดังนี้

๔.๑.๑ ศึกษาวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการบังคับใช้กฎหมาย กฎ และระเบียบ ที่เกี่ยวกับการศึกษาและการปฏิบัติราชการของกระทรวง รวมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายของส่วนราชการและหน่วยงานทางการศึกษาในสังกัดกระทรวงและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๒ ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบในความรับผิดชอบของกระทรวง และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ... ฯลฯ ...

๔.๒ เจ้าหน้าที่ของสำนักนิติการ กลุ่มกฎหมายการศึกษา กลุ่มกฎหมายปฏิบัติราชการ และคดี และกลุ่มวินัยอุทธรณ์และร้องทุกข์ ซึ่งเป็นนิติกรต้องตรวจสอบปัญหาและรับข้อร้องเรียนจากนักเรียน นักศึกษา ประชาชน ตลอดจนองค์กร หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมารับฟังในการจัดทำร่างกฎหมาย ที่อยู่ในกรอบอำนาจหน้าที่ของตน

๔.๓ พิจารณาตรวจร่างกฎหมาย และให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมายของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ขอความเห็นมายังสำนักนิติการเพื่อตรวจสอบก่อนนำเสนอหรือนำไปบังคับใช้ต่อไป

๕. คำนิยาม (Definition)

“กฎหมาย” หมายถึง พระราชบัญญัติ และหมายความรวมถึงกฎหมายลำดับรอง

“กฎหมายลำดับรอง” หมายถึง กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง

“พระราชบัญญัติ” หมายถึง กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นตามคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา พระราชบัญญัติถือเป็นกฎหมายที่มีศักดิ์รองลงมาจากรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติจะมีลักษณะเป็นการกำหนดมาตรการเพื่อควบคุมพฤติกรรมของบุคคล ตลอดจนการส่งเสริมสนับสนุนที่รัฐจัดให้แก่ประชาชนเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาบางอย่าง รวมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ทั้งหลายและกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามด้วย

“กฎกระทรวง” หมายถึง บทบัญญัติที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติหรือบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีฐานะเท่าพระราชบัญญัติ

“ระเบียบ” หมายถึง บรรดาข้อความที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ได้วางไว้โดยจะอาศัยอำนาจของกฎหมายหรือไม่ก็ได้เพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติงานเป็นการประจำ

๖. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure)

การจัดทำร่างกฎหมาย ของสำนักนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการหลังจากที่ได้มีการรับเรื่องเข้ามา หรือได้รับนโยบายจากผู้บังคับบัญชาแล้วจะมีขั้นตอนการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ ๑ แต่งตั้งคณะทำงาน

จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน โดยอาจแต่งตั้งผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับร่างกฎหมายนั้น เพื่อจัดทำร่างกฎหมาย และอาจเชิญบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะจัดทำร่างกฎหมายหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านต่าง ๆ มาร่วมเป็นคณะทำงานด้วยก็ได้ แล้วแต่เห็นสมควร โดยมีผู้ร่างกฎหมายเป็นฝ่ายเลขานุการ

ขั้นตอนที่ ๒ การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาอุปสรรค

จัดประชุมเพื่อศึกษาวิเคราะห์และจัดทำกรอบแนวทางการยกร่างกฎหมาย โดยพิจารณาศึกษาดังนี้

๒.๑ ศึกษาหลักการของเรื่องที่จะตรากฎหมายเพื่อใช้บังคับ

๒.๑.๑ กรณีไม่เคยมีการตรากฎหมายในเรื่องนี้ใช้บังคับมาก่อนหลักการ คือ การตรากฎหมายใหม่ขึ้นใช้บังคับ

๒.๑.๒ กรณีมีกฎหมายในเรื่องนั้นใช้บังคับอยู่แล้วจะต้องพิจารณาว่า การยกร่างกฎหมายใหม่นั้นจะเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่เดิมหรือเป็นการยกเลิกกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่แล้วทั้งฉบับ

๒.๑.๓ กรณีการจัดทำร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ ต้องดำเนินการตามแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รายละเอียดภาคผนวก ๒ โดยมีหลักเกณฑ์และแนวทาง ดังต่อไปนี้

๑) ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๒) ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

๓) การร่างกฎหมายต้องคำนึงถึงหรือพิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๕๖ และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ รายละเอียดภาคผนวก ๑

๔) ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สำหรับการจัดทำร่างกฎหมายลำดับรองให้นำแนวทางหลักการดังกล่าวมาปรับใช้โดยอนุโลม

๒.๒ ค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการจะตรากฎหมายใช้บังคับ เพื่อกำหนดเนื้อหาสาระและรายละเอียดของร่างกฎหมายโดยอาจจะค้นคว้าจากผลงานทางวิชาการ กฎหมายภายในประเทศที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน และสภาพปัญหาการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวหรือกฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายในลักษณะเดียวกันที่ใช้บังคับอยู่ในเวลานั้น โดยจะศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายภายในประเทศและกฎหมายของต่างประเทศที่ได้มาจากการค้นคว้าก็ได้ รวมทั้งการนำกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีเนื้อหาสาระใกล้เคียงกับเรื่องที่กำลังดำเนินการยกร่างมาศึกษาเปรียบเทียบเพื่อเป็นต้นแบบในการยกร่าง นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาว่ากฎหมายที่นำมาเป็นต้นแบบได้มีการวินิจฉัยชี้ขาดโดยศาลหรือองค์กรอื่นที่มีอำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดหรือไม่ประเด็นใด รวมถึงเหตุผลในการวินิจฉัยชี้ขาด ทั้งนี้ เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขไม่ให้เกิดปัญหาในลักษณะดังกล่าวอีก

ขั้นตอนที่ ๓ การยกร่างกฎหมาย

๓.๑ จัดประชุมยกร่างกฎหมาย โดยผู้ยกร่างกฎหมายจะต้องกำหนดกรอบแนวคิด หลักการ และเหตุผล กำหนดรูปแบบหรือโครงสร้างของกฎหมายที่จะยกร่าง ตลอดจนเนื้อหาสาระของร่างกฎหมาย โดยต้องพิจารณาว่ากฎหมายที่ดำเนินการยกร่างนั้นเป็นกฎหมายในระดับใด เช่น พระราชบัญญัติ กฎกระทรวง หรือระเบียบ ซึ่งผู้ยกร่างต้องศึกษารูปแบบของกฎหมายในแต่ละระดับเพื่อความถูกต้อง โดยอาจศึกษาตัวอย่างจากแบบกฎหมายที่มีผลใช้บังคับแล้ว และกำหนดโครงสร้างทั้งหมดของกฎหมาย เนื้อหาสาระ รายละเอียดและกลไกทางกฎหมาย ตลอดจนความสัมพันธ์ของกลไกดังกล่าวที่จะนำมากำหนดไว้ในร่างกฎหมาย ถ้อยคำที่ใช้ในร่างกฎหมายต้องมีความชัดเจนเป็นภาษาที่เข้าใจง่าย ถูกต้องตามหลักภาษาไทย และต้องใช้ถ้อยคำเดียวกันตลอดทั้งร่างกฎหมายเพื่อมิให้เกิดปัญหาในการตีความ รายละเอียดดังกล่าวไว้ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติและร่างกฎหมายลำดับรอง

๓.๒ ในการจัดทำร่างกฎหมายนั้น ผู้ยกร่างกฎหมายต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแบบของกฎหมาย โดยยึดถือตามแนวทางคู่มือแบบการร่างกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ ๔ การรับฟังความคิดเห็น

๔.๑ จัดประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็นและเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด มาให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะว่า ร่างกฎหมายที่ได้จากการยกร่างในขั้นตอนที่ ๓ แล้ว มีความเหมาะสมชัดเจนหรือไม่ มีข้อบกพร่องอย่างไร และสามารถนำไปบังคับใช้ได้อย่างแท้จริงหรือไม่ ทั้งนี้ เพราะกฎหมายดังกล่าวเมื่อมีผลใช้บังคับแล้วอาจจะไปกระทบต่อสิทธิของบุคคลดังกล่าว จึงต้องเชิญผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือผู้มีส่วนได้เสีย มาแสดงความคิดเห็น โดยการรับฟังความคิดเห็นนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานของรัฐทราบถึงปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น และสร้างการมีส่วนร่วมของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ประชาชน นักเรียน และนักศึกษาจนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง

๔.๒ วิธีในการรับฟังความคิดเห็นนั้น นอกจากจะเป็นการจัดทำในรูปแบบของการจัดประชุมสัมมนาแล้ว สามารถจัดทำได้หลายวิธี โดยอาจทำในรูปแบบการเผยแพร่ผ่านทางระบบสารสนเทศเว็บไซต์ของหน่วยงานหรือผ่านระบบกลาง การสัมภาษณ์ การเชิญเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น หรือวิธีการอื่นใดที่เห็นว่าเหมาะสม เพื่อให้ได้กลุ่มเป้าหมายและข้อคิดเห็นที่หลากหลาย

โดยแบบหรือเอกสารในการรับฟังความคิดเห็นนั้น ต้องนำหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายไปรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งข้อมูลประกอบต่าง ๆ เช่น สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา

ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมาย บุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายในด้านต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งนี้ เป็นไปตามแนวทางการรับฟังความคิดเห็น ตามคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ รายละเอียดภาคผนวก ๔

กรณีเป็นร่างกฎหมายลำดับรองให้นำหลักการดังกล่าวมาปรับใช้โดยอนุโลมให้มีความเหมาะสม ไม่เคร่งครัดเหมือนดังเช่นการจัดทำร่างพระราชบัญญัติ

ขั้นตอนที่ ๕ การสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานวิเคราะห์ผลกระทบ (RIA)

๕.๑ นำผลการรับฟังความคิดเห็นที่ได้มาจากขั้นตอนที่ ๔ มาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย และจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบ Regulatory Impact Assessment หรือ RIA ซึ่งเป็นผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากการตรากฎหมาย ตามแบบแนบท้ายแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย รายละเอียดภาคผนวก ๕ ซึ่งหน่วยงานต้องจัดทำเสนอไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพร้อมกับร่างของกฎหมาย

๕.๒ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นซึ่งอย่างน้อยต้องระบุประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น และสรุปความเห็นในแต่ละประเด็นของฝ่ายต่าง ๆ ให้ครบถ้วน รวมทั้งการปรับปรุงหรือไม่ปรับปรุงหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายตามความเห็นดังกล่าวพร้อมเหตุผล

๕.๓ เปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานวิเคราะห์ผลกระทบผ่านทางระบบสารสนเทศเว็บไซต์ของหน่วยงานหรือผ่านระบบกลาง

๕.๔ ปรับปรุงร่างกฎหมายแล้วนำเสนอคณะอนุกรรมการ คณะกรรมการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิแล้วแต่กรณี ช่วยพิจารณาตรวจสอบกลั่นกรองร่างกฎหมายอีกชั้นหนึ่งเพื่อให้เกิดความรอบคอบ เป็นการลดข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องถ้าหากมีได้ และดำเนินการปรับปรุงร่างกฎหมายตามมติของคณะอนุกรรมการ คณะกรรมการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความเห็นไว้ แล้วแต่กรณี

กรณีเป็นร่างกฎหมายลำดับรองให้นำหลักการดังกล่าวมาปรับใช้โดยอนุโลมให้มีความเหมาะสม ไม่เคร่งครัดเหมือนดังเช่นการจัดทำร่างพระราชบัญญัติ

ขั้นตอนที่ ๖ การเสนอร่างกฎหมาย

การเสนอร่างกฎหมายแบ่งออกเป็น ๓ กรณี ดังนี้

๖.๑ กรณีเป็นร่างพระราชบัญญัติ ผู้ร่างกฎหมายจะต้องจัดทำบันทึกเสนอเรื่องผ่านปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการลงนามในหนังสือถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อส่งร่างพระราชบัญญัติไปให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ โดยผู้ร่างกฎหมายต้องจัดเตรียมเอกสารและจัดทำคำอธิบายตามแบบหรือแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่กำหนดพร้อมกับร่างกฎหมายให้ครบถ้วนด้วย ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ รายละเอียดภาคผนวก ๗, ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ รายละเอียดภาคผนวก ๘ และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ตลอดจนแนวทางการเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี

ตามหนังสือเวียนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๓๑๑ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แนวทางการเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี รายละเอียดภาคผนวก ๙ และภาคผนวก ๑๐ โดยมีเอกสารประกอบด้วย

- ๑) ร่างกฎหมาย
- ๒) สรุปสาระสำคัญของหลักการร่างกฎหมาย
- ๓) คำชี้แจงตาม checklist หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตรา

พระราชบัญญัติ

- ๔) สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
- ๕) รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ หรือ RIA
- ๖) หลักฐานการรับฟังความคิดเห็น
- ๗) หลักฐานการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและ RIA
- ๘) ตารางเปรียบเทียบ เหตุผลในการแก้ไข กรณีเป็นการเสนอร่างกฎหมาย แก้ไข

หรือปรับปรุงยกเลิกกฎหมายเดิม

- ๙) แผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบสาระสำคัญ และกรอบระยะเวลาในการจัดทำ

ภายหลังจากนั้นต้องจัดเตรียมข้อมูลพร้อมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อไปชี้แจงต่อคณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือรัฐสภา ในฐานะผู้เสนอร่างกฎหมายแล้วแต่กรณี

๖.๒ กรณีเป็นร่างกฎกระทรวงให้นำหลักการตาม ๖.๑ มาปรับใช้โดยอนุโลม โดยจะต้องจัดทำบันทึกเสนอเรื่องผ่านปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการลงนามในหนังสือถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อส่งร่างพระราชบัญญัติไปให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ โดยผู้ร่างกฎหมายต้องจัดเตรียมเอกสารประกอบร่างกฎหมายให้ครบถ้วนด้วย ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ รายละเอียดภาคผนวก ๗ ประกอบระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ รายละเอียดภาคผนวก ๘ ส่วนเอกสารหลักฐานอื่น ๆ ไม่เคร่งครัดเหมือนการเสนอร่างพระราชบัญญัติ ตามหนังสือเวียนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๓๑๑ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แนวทางการเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี รายละเอียดภาคผนวก ๙ และภาคผนวก ๑๐

๖.๓ กรณีเป็นร่างระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง ผู้ร่างกฎหมายต้องจัดทำบันทึกสรุปเรื่องให้ทราบถึงความจำเป็นมาหลักการและเหตุผลในการตรากฎหมาย พร้อมทั้งตารางเปรียบเทียบ (ถ้ามี) กรณีเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เสนอเรื่องให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการหรือปลัดกระทรวงศึกษาธิการแล้วแต่กรณี พิจารณาลงนาม โดยไม่ต้องส่งเรื่องไปสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และรัฐสภาเพื่อพิจารณา

ขั้นตอนที่ ๗ การพิจารณาในชั้นสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ขั้นตอนนี้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องว่า ส่วนราชการได้ดำเนินการตามขั้นตอน ตามหนังสือเวียนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๓๑๑ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แนวทางการเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี รายละเอียดภาคผนวก ๙

ที่กำหนดไว้หรือไม่ เช่น มีการการรับฟังความคิดเห็น สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานวิเคราะห์ผลกระทบ (RIA) หรือไม่ มีเอกสารหลักฐานครบถ้วนหรือไม่ เป็นต้น

ภายหลังจากนั้นจะนำร่างกฎหมายเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้รับหลักการ โดยส่วนราชการผู้เสนอร่างกฎหมายจะต้องแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้แทนที่ทราบและเข้าใจร่างกฎหมายดังกล่าวเป็นอย่างดีไปชี้แจงร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี และเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการแล้ว จะส่งร่างกฎหมายไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อตรวจสอบเนื้อหาความถูกต้องของร่างกฎหมาย และความจำเป็นในการตรากฎหมาย

ขั้นตอนที่ ๘ การพิจารณาในชั้นสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ขั้นตอนนี้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะดำเนินการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย และตรวจสอบร่างกฎหมาย โดยส่วนราชการผู้เสนอร่างกฎหมายจะต้องแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้แทนที่ทราบและเข้าใจร่างกฎหมายดังกล่าวเป็นอย่างดีไปชี้แจงร่างกฎหมายต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา เช่นเดียวกับการไปชี้แจงต่อคณะรัฐมนตรี และเมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเห็นชอบร่างกฎหมายแล้ว จะส่งร่างกฎหมายกลับไปสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ขั้นตอนที่ ๙ ส่งร่างกฎหมายกลับไปสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะนำเสนอร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และจัดส่งร่างกฎหมายไปรัฐสภาพิจารณาต่อไป

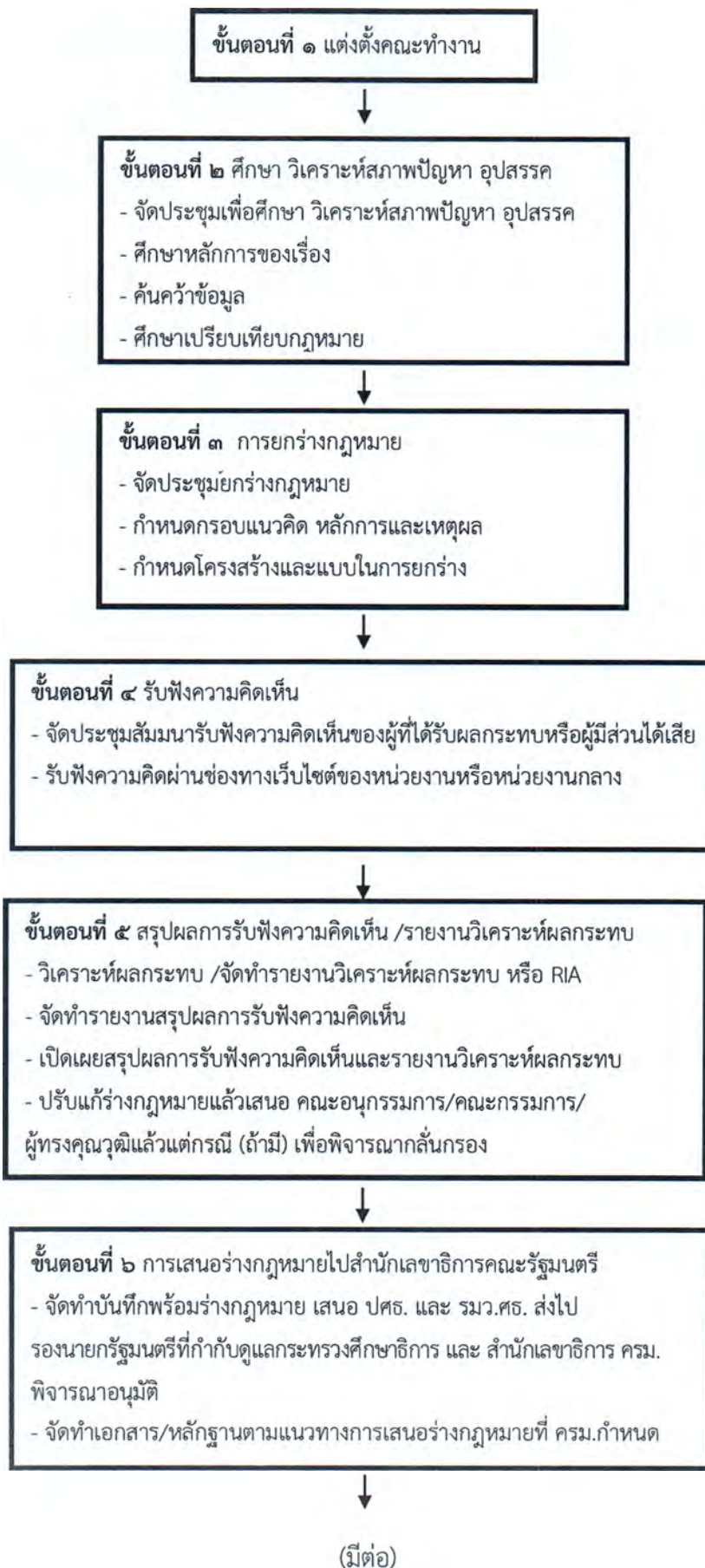
ขั้นตอนที่ ๑๐ การพิจารณาในชั้นรัฐสภา

การพิจารณาชั้นรัฐสภาจะแบ่งเป็นการพิจารณาออกเป็น ๒ ระดับ คือ การพิจารณาชั้นสภาผู้แทนราษฎร และการพิจารณาชั้นวุฒิสภา โดยส่วนราชการผู้เสนอร่างกฎหมายจะต้องแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้แทนที่ทราบและเข้าใจร่างกฎหมายดังกล่าวเป็นอย่างดีไปชี้แจงร่างกฎหมายเช่นเดียวกัน

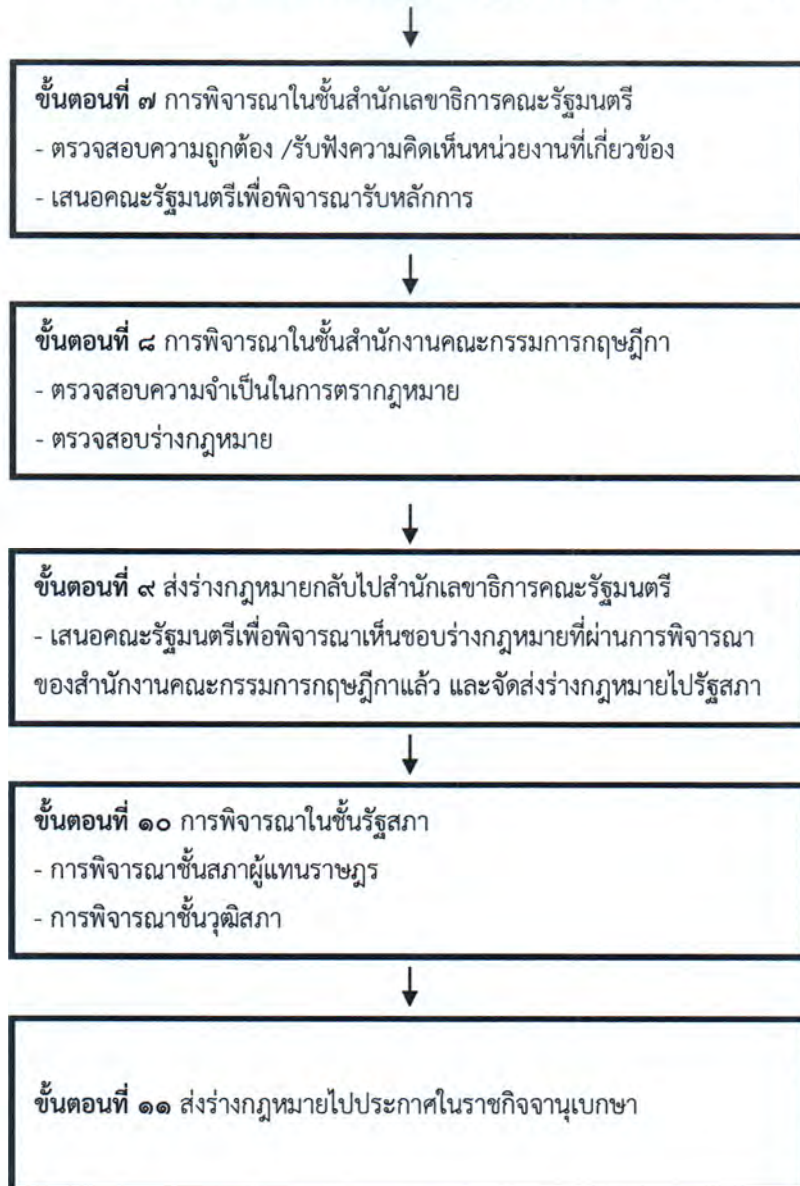
ขั้นตอนที่ ๑๑ การส่งร่างกฎหมายไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ร่างกฎหมายที่เป็นร่างพระราชบัญญัติและร่างกฎกระทรวงจะต้องส่งไป ประกาศในราชกิจจานุเบกษาทุกฉบับ แต่กรณีเป็นร่างระเบียบหรือร่างประกาศจะต้องเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือส่วนราชการประสงค์ส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้มีผลใช้บังคับเช่นเดียวกับร่างพระราชบัญญัติ โดยเฉพาะเพื่อให้มีผลบังคับเป็นการทั่วไปกับเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยให้จัดทำหนังสือเสนอปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ลงนามส่งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี พร้อมกับร่างกฎหมายและไฟล์ word เพื่อขอให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ขั้นตอนการจัดทำร่างพระราชบัญญัติ (Flowchart)

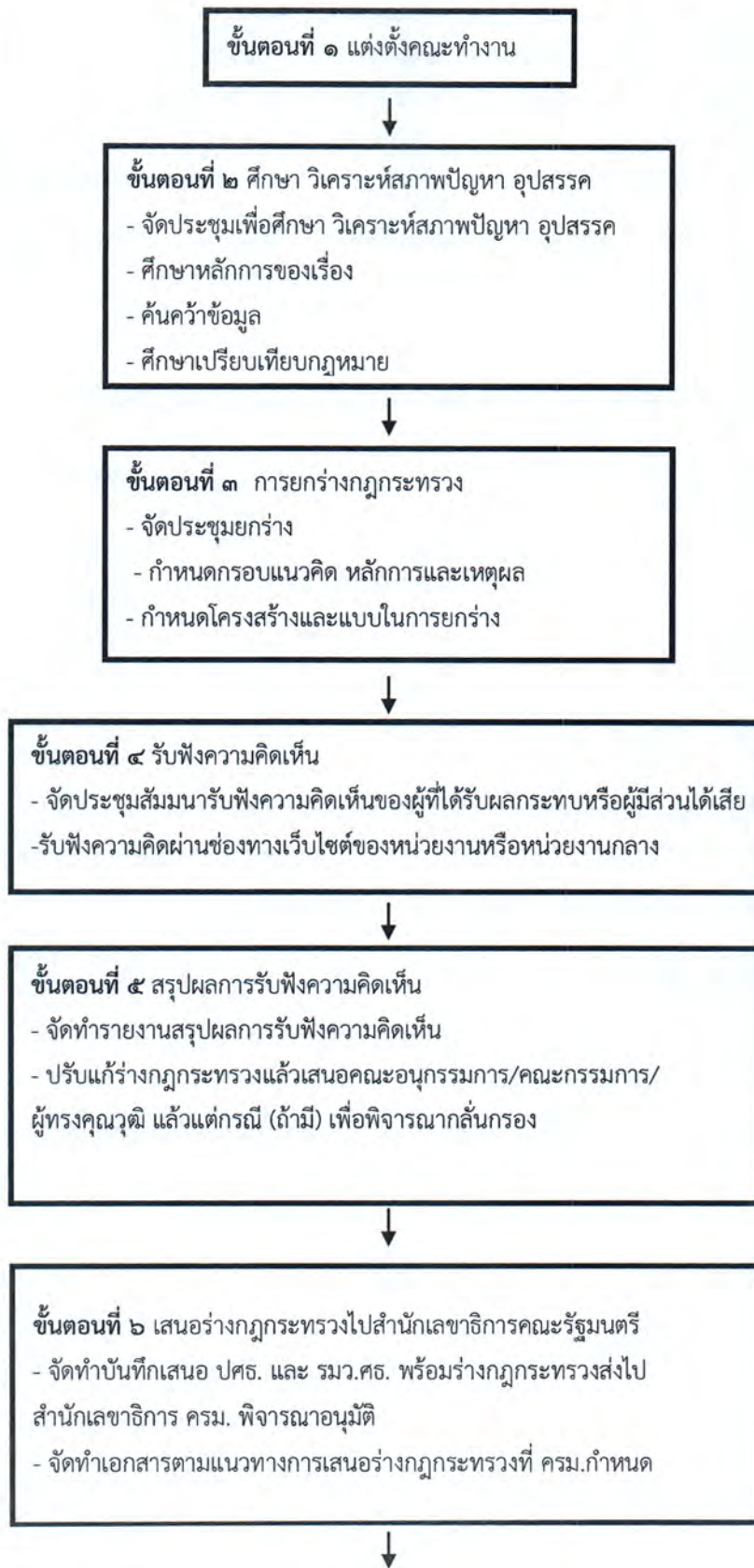

ขั้นตอนการจัดทำร่างพระราชบัญญัติ (Flowchart) (ต่อ)

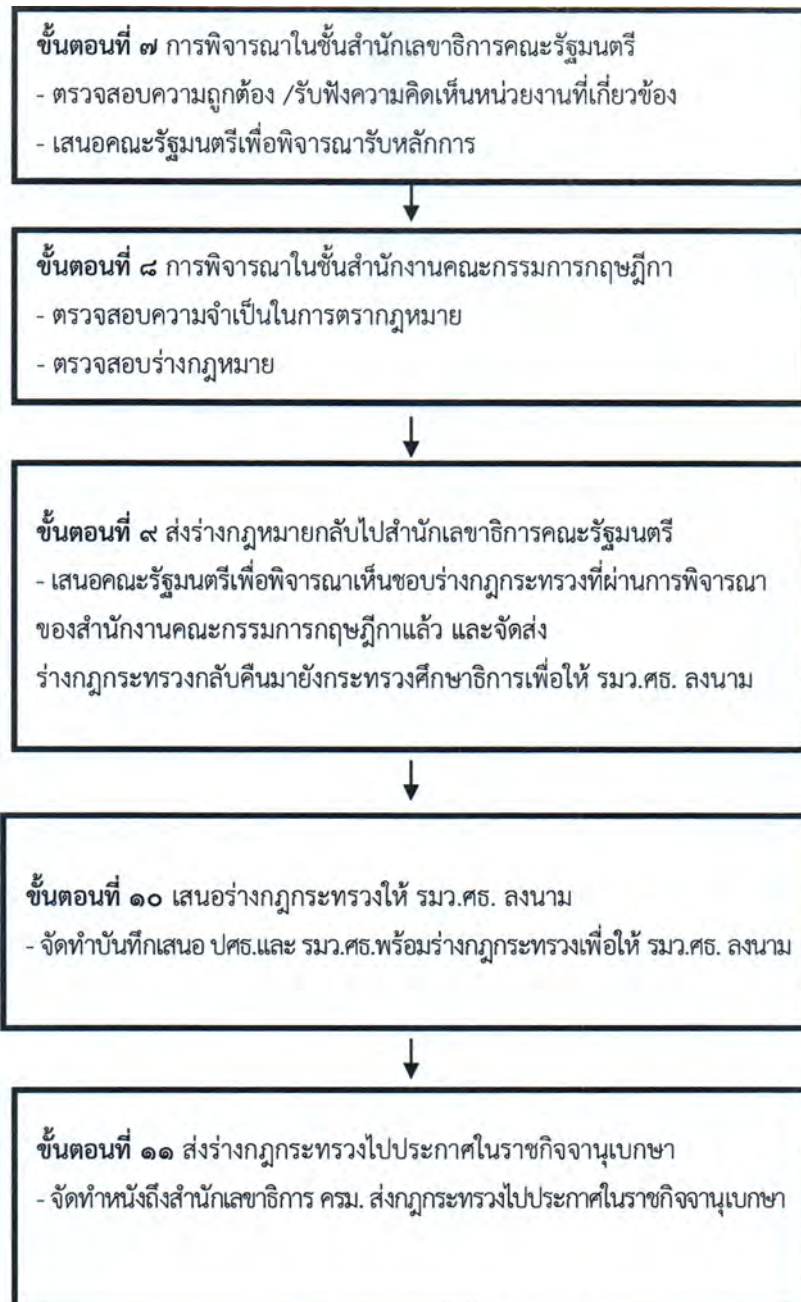
* ตั้งแต่ขั้นตอนที่ ๗ - ๑๐ ส่วนราชการจะต้องแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้แทนไปชี้แจงร่างกฎหมายต่อหน่วยงานดังกล่าว

ขั้นตอนการจัดทำร่างกฎกระทรวง (Flowchart)

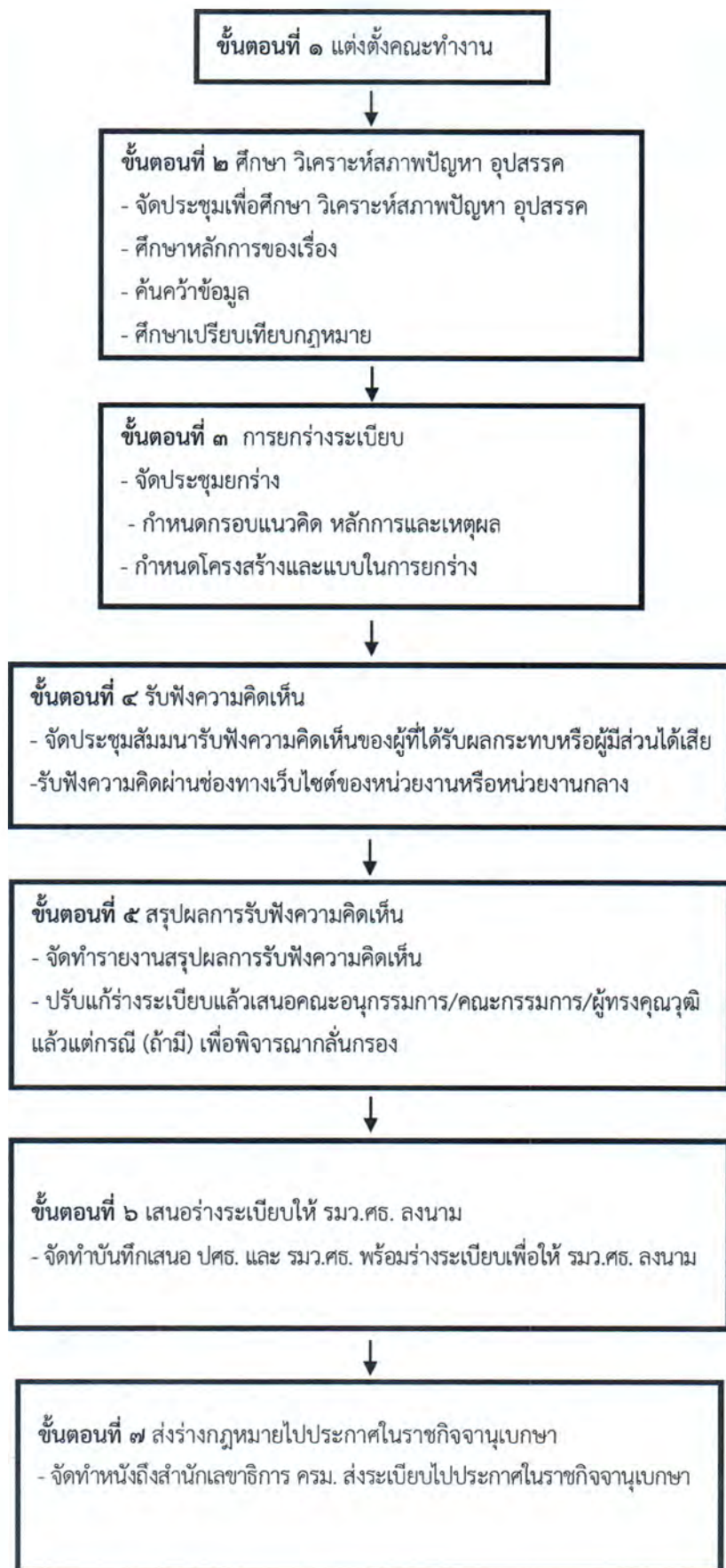
(มีต่อ)

ขั้นตอนการจัดทำร่างกฎกระทรวง (Flowchart) (ต่อ)

* ขั้นตอนที่ ๗ และขั้นตอนที่ ๘ ส่วนราชการจะต้องแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้แทนไปชี้แจงร่างกฎกระทรวงต่อหน่วยงานดังกล่าว

ขั้นตอนการจัดทำร่างระเบียบ (Flowchart)

การจัดทำร่างพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเป็นรูปแบบของกฎหมายของโดยฝ่ายนิติบัญญัติเป็นอำนาจของพระมหากษัตริย์ที่ทรงตราขึ้นโดยคำแนะนำและยินยอมของฝ่ายนิติบัญญัติ การตราพระราชบัญญัติจึงเป็นเรื่องของส่วนราชการที่จะเป็นผู้ดำเนินการยกร่าง เสร็จแล้วจึงเสนอผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวง เพื่อส่งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการในเรื่องดังกล่าวแล้ว จะส่งไปให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นผู้ตรวจร่างกฎหมายดังกล่าวก่อน และเมื่อผ่านการตรวจร่างจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว คณะรัฐมนตรีก็จะส่งไปยังรัฐสภาเพื่อดำเนินการพิจารณาร่างในชั้นของรัฐสภาต่อไป

แนวทางในการจัดทำร่างพระบัญญัติในส่วนที่จะกล่าวต่อไปนี้ ผู้จัดทำคู่มือได้นำแนวทางการเสนอร่างพระราชบัญญัติ รายละเอียดตามภาคผนวก ๖ คู่มือการร่างกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี รายละเอียดตามภาคผนวก ๒ ซึ่งได้มีการแจ้งเวียนให้แต่ละส่วนราชการทราบแล้วมาใช้เป็นแนวทางในการอธิบายและอ้างอิงเป็นหลัก

ขั้นตอนการยกร่างพระราชบัญญัติ

๑. การทำความเข้าใจนโยบาย (Understanding) เช่น ศึกษาความเป็นมาของร่างหลักการของร่างหรือนโยบายที่ได้รับมาจากปลัดกระทรวงหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

๒. การวิเคราะห์สภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Analysis) เช่น ประเมินความสำคัญของปัญหา สภาพปัญหาจากการปฏิบัติงานที่ผ่านมา ข้อร้องเรียน ข้อเสนอแนะ ความเป็นไปได้ของร่าง และตรวจสอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องว่าต้องแก้ไขด้วยหรือไม่

๓. การออกแบบโครงสร้างกฎหมาย (Design) เช่น ระบบ ลักษณะประเภทของกฎหมาย การแบ่งหมวดหมู่

๔. การเขียนกฎหมาย (Composition) เช่น ศึกษาแบบของกฎหมาย การใช้ภาษา การจัดเรียงลำดับเนื้อหา มาตรา หมวดหมู่

๕. การตรวจพิจารณา (Scrutiny) ขั้นตอนข้างต้น ไม่ได้แยกกันเด็ดขาดบางครั้งก็เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน

โครงสร้างและแบบของพระราชบัญญัติ*

๑. การเขียนหลักการและเหตุผล
๒. ชื่อของร่างพระราชบัญญัติ
๓. แบบของคำปรารภ
๔. วันใช้บังคับของพระราชบัญญัติ
๕. บทนิยาม
๖. มาตราผู้รักษาการตามกฎหมาย
๗. การยกเลิกการแก้ไขและการเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ
๘. การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำในพระราชบัญญัติ

* แนวทางการเสนอร่างพระราชบัญญัติ URL: <https://www.opsmoac.go.th> (สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๕ พ.ค. ๒๕๖๔)

๙. การแบ่งหมวดหมู่และโครงสร้างของพระราชบัญญัติ

๑๐. สภาพบังคับของกฎหมาย

๑๑. บทเฉพาะกาล

๑๒. บัญชีและตารางท้ายพระราชบัญญัติ

โดยในแต่ละขั้นตอนมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การเขียนหลักการและเหตุผล

การเขียนหลักการมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการแสดงขอบเขตหรือแสดงความประสงค์ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้นว่าต้องการจะให้มีความหมาย ปรับปรุงกฎหมาย หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในเรื่องใดเขียนสั้นๆ ให้ทราบถึงหลักการดังกล่าว โดยหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้มีแบบการเขียนใน ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑.๑ กรณีให้มีกฎหมายเป็นครั้งแรก ให้ใช้ถ้อยคำว่า “ให้มีกฎหมาย...”

ตัวอย่าง

“โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ”

“โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ”

“โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑.๒ กรณียกเลิกกฎหมายเดิมทั้งฉบับและยกร่างขึ้นใหม่ให้ใช้ถ้อยคำว่า “ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

ตัวอย่าง

“โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประถมศึกษา”

“โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน”

“โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก”

๑.๓ กรณีเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย หมายถึง การเพิ่มเติมมาตราลงไป ในพระราชบัญญัติที่ใช้บังคับอยู่หรือการแก้ไขบทบัญญัติเดิมบางมาตราให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ตัวอย่าง

“โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ”

“โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา”

การเขียนเหตุผล

๑) เหตุผลในร่างพระราชบัญญัติจะเป็นการแสดงถึงเจตนารมณ์ของการมีกฎหมายนั้น ว่ามีเจตนารมณ์อย่างไร เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมาย จึงมักปรากฏว่าในการให้ความเห็นทางกฎหมาย การตีความหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือองค์กรอื่นก็ตีความอ้างเหตุผลเป็นเจตนารมณ์ของกฎหมาย ประการหนึ่งของกฎหมายเสมอ

๒) ผู้ร่างกฎหมายพึงระลึกว่า การเขียนเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติควรกระทำด้วยความระมัดระวังซึ่งต้องลำดับความคิดว่าปัญหาเดิมเป็นอย่างไร ทำไมต้องมีการแก้ไขหรือมีกฎหมายนั้น รวมถึงหลักการโดยรวมเป็นอย่างไร เป็นต้น ไม่ใช่กล่าวแต่เพียงว่ากฎหมายเดิมล้าสมัยหรือใช้มาเป็นเวลานานแล้วสมควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับกาลสมัย ซึ่งไม่ได้บ่งชี้ความเป็นมาเป็นไปของร่างกฎหมายได้เลย

มีข้อสังเกตว่าการเขียนเหตุผลของร่างกฎหมายที่ดีไม่จำเป็นต้องยาวเพราะไม่ใช่การเล่าเรื่อง แต่ขอให้เขียนอย่างครบถ้วน และเมื่อร่างเสร็จแล้วลองทบทวนดูว่าถ้าท่านเป็นผู้อ่านแล้วจะสามารถเข้าใจเจตนารมณ์ของกฎหมายได้อย่างเพียงพอหรือไม่

ตัวอย่าง

“พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการพ.ศ. ๒๕๔๖

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการจำเป็นต้องกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการให้ชัดเจนเพื่อมิให้การปฏิบัติงานซึ่งซ้อนทับกันระหว่างส่วนราชการของกระทรวงและจำเป็นที่จะต้องจัดระบบบริหารราชการในระดับต่าง ๆ ของกระทรวงให้มีเอกภาพสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและนโยบายที่รัฐมนตรีกำหนดได้ ประกอบกับสมควรมีการกำหนดขอบข่ายของอำนาจหน้าที่และการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนให้ชัดเจน เพื่อมิให้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติราชการ ในการกำกับ ควบคุม ดูแล และการปฏิบัติราชการของราชการซึ่งปฏิบัติงานในแต่ละระดับให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาซึ่งมีลักษณะและวิธีปฏิบัติงาน ตลอดจนทั้งระบบบริหารงานบุคคลที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากการปฏิบัติราชการในกระทรวงอื่น ๆ ในระบบราชการปัจจุบัน ให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

๒. ชื่อของร่างพระราชบัญญัติ

ชื่อของร่างพระราชบัญญัติเป็นการกำหนดชื่อให้รู้ว่าเป็นกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องใด ซึ่งควรครอบคลุมวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระของร่างกฎหมายนั้น ๆ กระชับและเหมาะสม ไม่ควรยาวเกินไป การตั้งชื่ออาจจำแนกได้ ๒ แบบ ดังนี้

๒.๑ ชื่อของร่างพระราชบัญญัติกรณีกรณียกร่างขึ้นใหม่ทั้งฉบับ

ตัวอย่าง

“ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.”

๒.๒ ชื่อของร่างพระราชบัญญัติกรณีแก้ไขเพิ่มเติม

ตัวอย่าง

“ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

๓. แบบของคำปรารภ

คำปรารภเป็นส่วนของกฎหมายที่กล่าวถึงอำนาจและที่มาในการตราพระราชบัญญัติ จะกล่าวไว้ในตอนต้นก่อนขึ้นมาตรา ๑ ซึ่งจะกล่าวถึงพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ในการตราพระราชบัญญัติ พระมหากษัตริย์ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา คำปรารภจึงเป็นสิ่งที่จะบอกให้ทราบถึงที่มาความจำเป็น รวมทั้งเป้าหมายในการตรากฎหมาย

การเขียนคำปรารภในปัจจุบันมีแบบ ดังนี้

๓.๑ กรณีตราพระราชบัญญัติขึ้นใช้บังคับครั้งแรกใช้ว่า

“โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ” หรือ “โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ” โปรดสังเกตว่า จะใช้การเขียนทั้ง ๒ แบบดังกล่าว แต่ขณะนี้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้กำหนดแบบให้ใช้คำว่าโดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายเท่านั้น

๓.๒ กรณีเป็นการปรับปรุงกฎหมายให้ใช้ว่า

“โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ”

๓.๓ กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้ใช้ว่า

“โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ”

๔. วันใช้บังคับของพระราชบัญญัติ

วันใช้บังคับของกฎหมายมีเพื่อเป็นการประกาศให้แก่ประชาชนทราบถึงการใช้กฎหมายว่ามีผลใช้บังคับเมื่อใด แบบของวันใช้บังคับของพระราชบัญญัติ อาจแบ่งได้ดังนี้

๔.๑ ให้ใช้บังคับในวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งเป็นวันใช้บังคับของพระราชบัญญัติโดยส่วนใหญ่

รูปแบบนี้ใช้ในกรณีที่รัฐ ส่วนราชการ หรือผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายไม่ต้องการเตรียมความพร้อมหรือเตรียมการใด ๆ ภายหลังจากกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว

๔.๒ ระบุให้ใช้บังคับเมื่อล่วงพ้นไประยะเวลาหนึ่งก่อน

รูปแบบนี้ใช้ในกรณีที่รัฐ ส่วนราชการ หรือผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายจะต้องมีการเตรียมความพร้อมหรือเตรียมการใด ๆ ก่อนที่กฎหมายจะมีผลใช้บังคับ จึงจำเป็นต้องกำหนดวันใช้บังคับของกฎหมายเมื่อล่วงพ้นไประยะเวลาหนึ่งก่อน ทั้งนี้ แล้วแต่ความเหมาะสมเป็นเรื่อง ๆ ไป

ตัวอย่าง

- มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
- มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
- มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นต้นไป

โดยในส่วนของวันใช้บังคับนั้นตามแบบร่างกฎหมายจะกำหนดไว้ในมาตรา ๒ ต่อจากมาตรา ๑ ซึ่งเป็นชื่อพระราชบัญญัติ

๕. บทนิยาม

วัตถุประสงค์ของบทนิยาม มีดังนี้

๕.๑ เพื่อกำหนดความหมายของถ้อยคำที่ใช้ในร่างกฎหมายให้เป็นที่เข้าใจตรงกัน เนื่องจากถ้อยคำบางคำอาจมีความหมายกว้างหรือแคบ หรือเป็นกรณีที่ผู้ร่างต้องการที่จะอธิบายความหมายของคำนั้นในความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง บางท่านเรียกบทนิยามว่าบทวิเคราะห์ศัพท์

๕.๒ ศัพท์ทางเทคนิคในบางครั้งเป็นการยากที่บุคคลโดยทั่วไปจะเข้าใจได้ถึงความหมายของคำบางคำ ผู้ร่างกฎหมายจึงกำหนดความหมายไว้และเมื่อในกฎหมายกล่าวถึงคำนี้ ก็เป็นที่เข้าใจได้ว่ามีความหมายตามนิยามศัพท์ที่กำหนดขึ้น

๕.๓ เพื่อย่อคำในกฎหมายให้สั้นและกระชับขึ้น เมื่อเขียนคำนิยามคำนี้ในกฎหมายแล้ว ก็ไม่ต้องเขียนความหมายอย่างเต็ม หรือชื่อเต็มอันเป็นการประหยัดถ้อยคำในกฎหมาย

คำแนะนำในการเขียนบทนิยาม มีดังนี้

๑) นิยามควรเขียนอยู่ในส่วนต้นของกฎหมาย ก่อนที่จะกล่าวถึงเนื้อความของกฎหมาย ส่วนมากจะเป็นการกำหนดต่อจากมาตราที่กำหนดวันใช้บังคับ หรือมาตราที่กำหนดให้มีการยกเลิกกฎหมาย

๒) นิยามอาจขยายความหมายของคำให้หมายความรวมถึงสิ่งอื่นด้วยโดยอาจใช้คำว่า “หมายความว่า... และให้หมายความรวมถึง... ด้วย”

๓) อธิบายความหมายของคำที่เกิดจากความเข้าใจตามปกติ

๔) ความหมายของคำ คำเดียวกันในกฎหมายต่างกัน ก็อาจให้ความหมายแตกต่างกันได้ แล้วแต่วัตถุประสงค์ของกฎหมายนั้น ๆ เช่น คำว่า “อาคาร” ตามพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๔๙๖ และ “อาคาร” ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๓๕ ย่อมแตกต่างกัน เป็นต้น

๕) ถ้านิยามสิ่งที่ซับซ้อนมากควรใช้เทคนิคของการแบ่งเป็นอนุย่อย

๖) กรณีที่ต้องการขยายการใช้บังคับกฎหมายซึ่งต้องการให้มีความยืดหยุ่น หรืออาจมีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีหรือความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต จะใช้วิธีการเขียนให้ไปเพิ่มความหมาย โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง หรือประกาศต่อไปก็ได้ หรือโดยใช้คำว่า “ เป็นต้น ” ลงท้าย

๗) นิยามอาจเชื่อมโยงความหมายระหว่างกฎหมายต่างฉบับกันได้ เพื่อไม่ต้องเขียนซ้ำอีก

๘) การเรียงลำดับคำนิยามอาจจะเรียงจากคำที่เป็นหัวใจของร่างกฎหมายนั้น และมีความสำคัญมากก่อน ตามลำดับไปหาน้อยจนถึงคำนิยาม คณะกรรมการ เลขาธิการ สำนักงาน หรือรัฐมนตรี ตามลำดับ อาจดูตัวอย่างการเรียงคำนิยามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

๙) หลีกเลี่ยงการนิยามโดยไม่จำเป็น หรือหากไม่นิยามแล้วก็ถือเอาตามความหมายที่เข้าใจ โดยทั่วไปได้หรือคำในกฎหมายอื่นที่ใกล้เคียง และเป็นกฎหมายไม่มีวัตถุประสงค์ที่ขัดแย้งกัน เช่น คำว่า “ทางหลวง” ในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ไม่ได้นิยามไว้ จึงถือเอาตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง เป็นต้น

๑๐) การร่างกฎหมายที่โดยเนื้อความแล้วควรเป็นสารบัญญัติหรือเนื้อหา ไม่ควรนำมาเขียนในส่วนที่เป็นนิยาม ทั้งที่เป็นการอธิบายความหมายทำนองเดียวกับนิยามก็ควรนำไปเขียนเป็นเนื้อหาของมาตราในพระราชบัญญัติ

๖. มาตราผู้รักษาการ

๖.๑ ความหมายและประโยชน์ของผู้รักษาการตามกฎหมาย ผู้รักษาการตามกฎหมายกำหนดขึ้นเพื่อให้มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งหรือหลายกระทรวงเป็นผู้มีหน้าที่ดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ประโยชน์ของการมีผู้รักษาการ มีดังนี้

๑) ทำให้มีรัฐมนตรีเจ้าของเรื่องแน่นอน

๒) ทำให้สภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยได้ว่าสมควรให้เป็นหน้าที่ของรัฐมนตรีใด ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๓) ทำให้สภาควบคุมราชการแผ่นดินได้สะดวกยิ่งขึ้น

๔) ทำให้ราษฎรติดต่อกับทางราชการเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายได้ถูกต้อง

๖.๒ กรณีใดที่จะบัญญัติในกฎหมายให้มีรัฐมนตรีรักษาการ

การบัญญัติให้มีรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามพระบัญญัติขึ้นอยู่กับว่าจะให้ประโยชน์ดังกล่าวข้างต้นหรือไม่ พระราชบัญญัติที่วางหลักกลางๆ เช่น กำหนดสิทธิและหน้าที่ในประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ กฎหมายอาญา กฎหมายไม่ได้กำหนดให้ฝ่ายบริหารต้องปฏิบัติการใด หรือไม่ทำให้ฝ่ายบริหารมีภาระใหม่ขึ้นมา จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีบทบัญญัติให้มีรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายนั้น

๖.๓ อำนาจและหน้าที่ของผู้รักษาการตามกฎหมาย

๑) สั่งการและควบคุมให้มีการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๒) ชี้แจงต่อสภาผู้แทนราษฎรเมื่อมีการตั้งกระทู้ถามหรือเปิดอภิปรายทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายใด ในกรณีที่กฎหมายฉบับเดียวกันมีรัฐมนตรีหลายกระทรวงเป็นผู้รักษาการ ก็เป็นหน้าที่ของรัฐมนตรีดังกล่าวที่จะดำเนินการเท่าที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

๗. การยกเลิก การแก้ไข และการเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ

การยกเลิกการแก้ไขการเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ มีรูปแบบที่แตกต่างกัน โดยแบ่งได้ ดังนี้

๗.๑ การยกเลิกมาตรา ใช้คำว่า

“มาตรา...ให้ยกเลิกมาตรา...แห่งพระราชบัญญัติ....พ.ศ.”

๗.๒ การแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ใช้คำว่า

“มาตรา...ให้ยกเลิกความในมาตรา...แห่งพระราชบัญญัติ....พ.ศ.

และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

มาตรา.....”

๗.๓ การเพิ่มมาตราใช้คำว่า

“มาตรา...ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา.../..แห่งพระราชบัญญัติ พ.ศ.

มาตรา.../.....”

๘. การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำหรือถ้อยคำในพระราชบัญญัติ

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายนั้น ไม่ได้มีแต่เฉพาะการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกเนื้อหาของกฎหมายเท่านั้น บางครั้งบางคำในกฎหมายก็ต้องแก้ไขให้ทันสมัยหรือสอดคล้องกับชื่อที่เปลี่ยนแปลงไป หรือผู้กำหนดนโยบายต้องการให้ใช้คำอื่นที่เหมาะสมกว่าโดยไม่ต้องการแก้ไขเนื้อหาหลักการ

๙. การแบ่งหมวดหมู่และโครงสร้างของพระราชบัญญัติ

๙.๑ การแบ่งหมวดหมู่ของพระราชบัญญัติเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการจัดทำร่างกฎหมาย ให้ง่ายต่อการเข้าใจของผู้ใช้กฎหมาย เป็นการจัดกลุ่มเนื้อหา ที่จริงแล้วกฎหมายไม่มีหมวดหมู่เสมอไป กฎหมายที่มีเนื้อหาน้อย ไม่ยาวมาก และไม่ซับซ้อน ไม่จำเป็นต้องแบ่งหมวดหมู่ และกฎหมายที่ยาว ไม่ต้องแบ่งหมวดหมู่ก็มี แล้วแต่เนื้อหาของกฎหมาย การแบ่งหมวดหมู่กฎหมายที่ดีนั้นจะช่วยทำให้ลดความซับซ้อนของกฎหมายลงได้ นอกจากนี้แล้วการแบ่งหมวดหมู่ยังช่วยให้เข้าใจวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นได้ด้วยซึ่งจะช่วยได้มากในกรณีที่ตีความกฎหมายนั้น

๙.๒ การเรียงลำดับมาตราของกฎหมายในหนึ่งมาตรา ควรแสดงหรืออธิบายเพียงหนึ่งความหมายหรือหนึ่งความคิด หากมีความสลับซับซ้อนหรือประกอบไปด้วยรายละเอียดหลายประการ ควรกำหนดแยกออกเป็นวรรคหรืออนุมาตรา และเป็นที่แน่นอนว่ากฎหมายฉบับหนึ่งย่อมประกอบไปด้วยความคิดหลายความคิดต่อเนื่องกัน ในความต่อเนื่องกันนี้ก็สามารถเรียงติดต่อกันเป็นหลายมาตราได้ จึงจะเห็นได้ว่าการอ่านกฎหมายที่ถูกต้องและครบถ้วนนั้น ไม่ควรอ่านมาตราเดียว เพราะเป็นเรื่องความต่อเนื่องกัน

๙.๓ การอ้างอิงมาตรากฎหมายฉบับเดียวกันอาจมีการอ้างอิงภายในได้จะอ้างวรรคหรือมาตราก็ได้

ตัวอย่าง

“พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงพ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๒ ในการกระทำการกิจการตามมาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๑๑ หน่วยงานของรัฐต้องพยายามมิให้เกิดความเสียหายแต่ถ้าเกิดความเสียหายขึ้นหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบความเสียหายนั้น”

๙.๔ การอนุโลมมาตรากฎหมายฉบับเดียวกันมีการอ้างอิงการใช้ระหว่างกันได้เพื่อไม่ต้องเขียนเรื่องนั้นซ้ำกันอีกและโปรดสังเกตว่าการอนุโลมมาตราใดมานั้นต้องระบุด้วยว่าให้นำมาใช้ในเรื่องใด

ตัวอย่าง

“มาตรา ...การตั้งอ.ก.ค.ศ. วิสามัญให้นำความในมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

๙.๕ การอ้างอิงพระราชบัญญัติอื่นในกฎหมายจะไม่ใช่ชื่อเต็มของพระราชบัญญัติ เช่น การอ้างถึงพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ในพระราชบัญญัติวัดอุณหภูมิต่ำ พ.ศ. ๒๕๓๕ จะใช้คำว่า “กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค” ที่ใช้ถ้อยคำเช่นนี้ เพื่อให้ครอบคลุมกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคทั้งหมด ไม่ว่ากฎหมายแม่บทหรือกฎหมายลำดับรอง และรวมถึงกฎหมายที่จะมีการแก้ไขต่อไปในภายหน้า

๙.๖ การแก้ไขเลขมาตรา เนื่องจากการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เมื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฉบับหนึ่ง หากมีพระราชบัญญัติอื่นอ้างอิงเลขมาตราที่แก้ไขนั้น โดยปกติแล้วหากไม่ตามไปแก้ไขอาจตีความได้ว่ามาตรานั้นถูกแก้ไขโดยพระราชบัญญัติใหม่แล้ว และปัจจุบันควรเป็นมาตราใด แต่ถ้ากระทบกับเลขมาตราในพระราชบัญญัติอื่นค่อนข้างมากแล้ว ควรต้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะให้มีการแก้ไขด้วย

๑๐. สภาพบังคับของกฎหมาย

กฎหมายที่ตราขึ้นควรต้องมีผลบังคับใช้ได้ สภาพบังคับของกฎหมายนี้มีความหมายว่า ผู้ที่มีหน้าที่หรือความรับผิดชอบตามกฎหมายยอมที่จะปฏิบัติตาม (Law compliance) ตามเจตนารมณ์

ของกฎหมายนั้น ซึ่งหากมองในแง่ของผู้กำหนดนโยบายแล้ว ก็ถือว่านโยบายนั้นประสบความสำเร็จ ด้วยการมีผู้ปฏิบัติตาม เช่น สามารถลดอุบัติเหตุบนท้องถนนได้ ลูกจ้างมีความปลอดภัยในการทำงาน หรือผู้บริโภคสามารถได้รับการเยียวยาจากสินค้าบกพร่อง

๑๑. บทเฉพาะกาล

บทเฉพาะกาลจะกำหนดไว้ท้ายสุดของเนื้อหา ร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งเป็นการกำหนดการใด ๆ เพื่อรองรับการดำเนินการในช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างกฎหมายเก่าและกฎหมายใหม่ โดยอาจกำหนดเกี่ยวกับสถานะของบุคคล หน่วยงาน หรือของคณะกรรมการ เช่น รองรับสถานะของคณะกรรมการให้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการต่อไประยะหนึ่ง จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ตามร่างพระราชบัญญัตินี้

๑๒. บัญชีและตารางท้ายพระราชบัญญัติ

บัญชีและตารางท้ายพระราชบัญญัติ เป็นการนำรายละเอียดของเนื้อหาของกฎหมายที่อาจมีอยู่มาก หรืออาจเพิ่มเติมในภายหลังมากำหนดไว้ แยกต่างหากจากตัวเนื้อหาในพระราชบัญญัติ เพื่อให้เนื้อหาของพระราชบัญญัตินี้มีแต่หลักการ ซึ่งจะช่วยให้กฎหมายไม่ยืดเยื้อจนเกินไป และมีข้อสังเกตว่ากฎหมายบางฉบับอาจจะไม่มีบัญชีหรือตารางท้ายพระราชบัญญัติก็ได้ ไม่จำเป็นต้องมีทุกฉบับ

การใช้ถ้อยคำในกฎหมาย

เทคนิคและคำแนะนำในการใช้ถ้อยคำในการร่างกฎหมายมี ดังนี้

๑) การร่างกฎหมายเป็นการเรียบเรียงความคิดโดยผ่านทางถ้อยคำ ถ้อยคำในกฎหมายมีทั้งที่เป็นคำธรรมดาสามัญ คำบอกเล่า คำสั่ง ฉะนั้น การเลือกสรรถ้อยคำที่เหมาะสม จึงเป็นงานของผู้ร่างกฎหมายที่ต้องกระทำ

๒) ในการร่างกฎหมายควรใช้คำธรรมดาสามัญที่บุคคลธรรมดาสามารถอ่านแล้วเข้าใจได้ โดยผู้ร่างไม่ต้องมีความรู้สูงนัก

๓) ภาษามีอายุและวิวัฒนาการ จึงควรหลีกเลี่ยงวลีหรือภาษากฎหมายที่ล้าสมัย

๔) รูปประโยคในร่างกฎหมายควรสั้น หนึ่งย่อหน้าควรกล่าวถึงสิ่งเดียว ให้อย่หน้าเมื่อควรต้องย่อหน้า และไม่ควรย่อหน้าเมื่อเนื้อความยังไม่จบ

๕) การกำหนดให้สิทธิ ไม่ควรใช้คำว่า “อาจ” แต่ควรใช้คำว่า “มีสิทธิ...”

๖) ในภาษากฎหมายเราควรจะใช้คำเชิงยืนยัน (Positive) มากกว่าปฏิเสธ (Negative) เช่น การกำหนดให้ “บุคคลมีสิทธิ...” หรือ “รัฐมนตรีมีอำนาจอนุญาต...” จะไม่เขียนว่า “บุคคลไม่มีสิทธิในการ...” หรือ “รัฐมนตรีไม่มีอำนาจอนุญาต...” เว้นแต่เราจะจำกัดสิทธิของผู้นั้นจริง ๆ

๗) เนื่องจากมีหลักการตีความว่าถ้อยคำต้องมีความหมาย และคำเดียวกันย่อมเจตนาให้มีความหมายอย่างเดียวกัน จึงไม่ควรใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย ใช้เท่าที่จำเป็น และคำเดียวกันไม่ควรมีความหมายแตกต่างกัน

ถ้อยคำในการร่างกฎหมายที่ดีนั้นต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้

๑) มีความถูกต้อง (Accuracy) ความถูกต้องในที่นี้ หมายถึง ถูกต้องทั้งตัวสะกดหลักไวยากรณ์ และความหมายของคำตรงตามที่ต้องการ

๒) มีความชัดเจน (Clarity) กล่าวคือ ในภาษาวรรณคดีมีหน้าที่สร้างความสละสลวย และจินตนาการของผู้อ่าน แต่ภาษากฎหมายนั้นผู้อ่านจะต้องอ่านเพื่อความได้อย่างราบรื่น รวดเร็ว เข้าใจ ความหมายในประโยคได้ทันที และสามารถเชื่อมโยงความเข้าใจทั้งหมดได้ ถ้าผู้อ่านอ่านแล้วสะดุดและต้องกลับไป ย้อนอ่านใหม่อีกที การร่างกฎหมายนี้ถือว่ายังไม่ประสบความสำเร็จ

๓) มีความสั้นรวบรัด (Concision) ในที่นี้ หมายถึง สามารถเขียนสิ่งที่เราต้องการได้ ด้วยถ้อยคำที่น้อยที่สุด

๔) มีความเรียบง่าย (Simplicity) หมายถึง วิธีการที่เราใช้คำหรือประโยคที่จะไม่ให้เกิด ความซับซ้อน แนวความคิดหรือรูปแบบของประโยคไม่ควรซับซ้อน ถ้าซับซ้อนควรก็ใช้เทคนิคของการย่อหน้า ใหม่หรือขึ้นมาตรามาใหม่

๕) อารมณ์ ของภาษา (Tone) การร่างกฎหมายที่ใช้ภาษาที่แข็งกระด้าง อาจจะเป็นดี ในบางสถานการณ์ แต่ในสถานการณ์ที่ต้องการความร่วมมือคงใช้ไม่ได้ กฎหมายไม่ใช่คำสั่งทุกอย่างไป

ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายในลักษณะเดียวกัน

การศึกษาวิเคราะห์กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน การตรวจสอบกฎหมายใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการยกร่างกฎหมาย

- ความสอดคล้องของกฎหมาย
- ความจำเป็นในการมีกฎหมาย หากมีกฎหมายในเรื่องดังกล่าวที่ใช้บังคับอยู่แล้ว
- หากบทบัญญัติครอบคลุมไม่ถึง อาจแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย หากไม่มีกฎหมายในเรื่องดังกล่าว

ใช้บังคับจึงดำเนินการยกร่างกฎหมาย

- ต้องมีความรู้เรื่องการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ

ร่าง
พระราชบัญญัติ
(ชื่อกฎหมาย)
พ.ศ.

.....
.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมี /ปรับปรุง กฎหมายว่าด้วย
.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ..... พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติ..... พ.ศ.

(๒) พระราชบัญญัติ..... พ.ศ.

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“.....” หมายความว่า

“.....” หมายความว่า

หมวด ๑

(ชื่อเรื่อง)

.....
มาตรา
.....

หมวด ๒

(ชื่อเรื่อง)

.....
มาตรา
.....

หมวด ๓

(ชื่อเรื่อง)

มาตรา ..

หมวด ๔

บทเปิดเตล็ด

มาตรา ..

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ..

หมวด ๖

บทเฉพาะกาล

มาตรา ..

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

กฎหมายลำดับรอง ที่นำมาจัดทำในคู่มือนี้ ได้แก่ กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง
กฎหมายลำดับรองนั้น มีหลักในการจัดทำ ขั้นตอนการเสนอที่แตกต่างไปจากการจัดทำ
พระราชบัญญัติ ทั้งมีหลักเกณฑ์ในการยกร่างที่อาจเหมือนกันและแตกต่างไปจากพระราชบัญญัติบางประการ
เป็นกฎหมายที่มีลำดับศักดิ์ในทางกฎหมายต่ำกว่าพระราชบัญญัติ การยกร่างกฎหมายลำดับรองเป็นการ
กำหนดเนื้อหารายละเอียด หลักเกณฑ์ หรือขั้นตอนให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพราะพระราชบัญญัติเพียงแค
กำหนดกรอบหลักการกว้าง ๆ ไว้เท่านั้น ทั้งนี้ การจัดทำกฎหมายลำดับรองต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์
ของพระราชบัญญัติที่เป็นกฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ ดังนั้น การยกร่างกฎหมายลำดับรองจึงเป็นเรื่องที่
ผู้ร่างกฎหมายจะต้องทำความเข้าใจในขอบเขต เนื้อหา และความเชื่อมโยงของกฎหมายแม่บทให้อำนาจ
ประกอบกับจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในทางเทคนิค และแบบของกฎหมายลำดับรองแต่ละประเภท

การจัดทำกฎหมายลำดับรองที่จะกล่าวต่อไปในคู่มือนี้ ผู้จัดทำได้นำมาจากคู่มือการร่างกฎหมาย
และเอกสารการฝึกอบรมหลักสูตรการร่างกฎหมายและการให้ความทางกฎหมาย รุ่นที่ ๒ ของสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา มาอธิบายและอ้างอิงเป็นหลัก โดยนำมาปรับและยกตัวอย่างกฎหมาย
ของกระทรวงศึกษาธิการให้มีความชัดเจนในการนำไปปรับใช้

หลักในการร่างกฎหมายลำดับรอง

โดยปกติแล้วคงมีหลักการเช่นเดียวกับหลักการร่างพระราชบัญญัติที่กล่าวมาแล้วในตอนต้น
จึงขอกล่าวแต่เพียงหลักการบางประเด็นที่ผู้ร่างกฎหมายลำดับรองพึงตระหนักไว้ ดังนี้

๑. ต้องมีกฎหมายแม่บทให้อำนาจในการออกกฎหมายลำดับรอง ซึ่งกฎหมายแม่บทนั้น
ก็คือ พระราชบัญญัตินั้นเอง
๒. กฎหมายลำดับรองต้องไม่เขียนเกินอำนาจของกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจไว้หรือขยาย
หลักการของกฎหมายแม่บท
๓. กฎหมายลำดับรองจะกำหนดมอบอำนาจให้ไปออกกฎหมายอีกทอดหนึ่งไม่ได้ เว้นแต่
เป็นการกำหนดรายละเอียดปลีกย่อย
๔. แบบกฎหมายลำดับรองต้องเป็นไปตามแบบของกฎหมายนั้น ๆ
๕. การใช้ถ้อยคำภาษา
 - ๕.๑ ให้ถูกหลักภาษา ชัดเจน ไม่กำกวม
 - ๕.๒ ถ้อยคำถูกต้องตามความนิยม โดยหลีกเลี่ยงการใช้ภาษากฎหมายที่ล้าสมัย
 - ๕.๓ ควรใช้ถ้อยคำที่บุคคลธรรมดาสามารถเข้าใจได้โดยง่าย ไม่ต้องแปลความได้หลายนัย
หรือหลายความหมาย
๖. ขั้นตอนในการจัดทำกฎหมายลำดับรองแต่ละประเภทอาจไม่เหมือนกัน ซึ่งได้กล่าวไว้
ในตอนต้นแล้ว มีความยืดหยุ่น ไม่เคร่งครัดเหมือนพระราชบัญญัติ

๗. ต้องมีการเตรียมการ วางแผนและกำหนดเป้าหมายในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน โดยเฉพาะ
ในขั้นตอนการยกร่าง และขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็น ต้องใช้เวลาพอสมควรเพราะมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

๑) การระบุ พ.ศ. ในการจัดทำระเบียบ ประกาศ และคำสั่ง อาจเป็นดังนี้

“สั่ง ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓”

“ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓”

“ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓”

๒) การลงชื่อและการใช้คำนำหน้านามในร่างกฎหมายลำดับรอง มีแนวทางดังนี้

การลงชื่อและการใช้คำนำหน้านาม ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ใช้คำว่า “นาย” “นาง” หรือ “นางสาว” เว้นแต่จะมีกฎหมาย ระเบียบ หรือประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดไว้โดยเฉพาะ ก็ให้ถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือประกาศนั้น ๆ สำหรับคำว่า “ศาสตราจารย์” ซึ่งเป็นตำแหน่งทางวิชาการเช่นเดียวกับรองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ซึ่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดให้ใช้เป็นคำนำหน้านามได้ ดังนั้น จึงใช้เป็นคำนำหน้านามในการลงชื่อในหนังสือราชการได้ โดยเรียงลำดับด้วยตำแหน่งทางวิชาการ ยศ บรรดาศักดิ์ ถู้านันดรศักดิ์ หรือคำนำหน้านามสตรีที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๓) ในการออกคำสั่งหรือประกาศแต่งตั้งให้บุคคลภายนอกองค์กรเป็นกรรมการ อนุกรรมการหรือให้ร่วมเป็นคณะทำงาน ต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลนั้นหรือผู้บังคับบัญชาของบุคคลนั้นก่อนด้วย

๔) ในกรณีที่อำนาจในการออกระเบียบตามกฎหมายแม่บทเป็นของคณะกรรมการ การที่จะกำหนดผู้รักษาการตามกฎหมายในระเบียบ จะต้องคำนึงถึงหลักปฏิบัติราชการเพื่อความรวดเร็ว และลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

๕) การใช้ถ้อยคำควรให้มีความกระชับและมีความชัดเจน ไม่ก่อให้เกิดความยุ่งยาก ในการตีความหรือเกิดปัญหาในการปฏิบัติ โดยให้ยึดหลักตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

๖) การเขียนบทเฉพาะกาล ให้มีเฉพาะในกรณีที่จำเป็นต่อการใช้บังคับกฎหมาย ในช่วงแรกเท่านั้นและไม่ควรให้มีการใช้บทบัญญัติในส่วนนี้ในระยะเวลาที่นานเกินไป

๗) ในการร่างกฎหมายลำดับรองควรระบุบทอาศัยอำนาจให้ชัดเจน ซึ่งรวมถึงการออกกฎหมายลำดับรองที่เป็นการใช้มาตรการทางบริหารตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ตามมาตรา ๑๒ ซึ่งเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอย่างกว้างขวาง ในการออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง อนึ่ง กรณีที่กฎหมายแม่บทบัญญัติไว้ว่า “ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนด” ไม่เป็นบทที่ให้อำนาจในการออกอนุบัญญัติระเบียบแต่อย่างใด

แบบของกฎหมายลำดับรอง

๑. แบบกฎกระทรวง
๒. แบบระเบียบ
๓. แบบประกาศ
๔. แบบคำสั่ง

๑. แบบกฎกระทรวง^๒

กฎกระทรวง (Ministerial regulation) เดิมเรียกว่า “กฎเสนาบดี” เป็นกฎหมายลำดับรองที่ฝ่ายบริหารหรือส่วนราชการได้ตราขึ้น โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติฉบับใดฉบับหนึ่งหรือบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีฐานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ เช่น ประมวลกฎหมาย พระราชกำหนด เพื่อกำหนดรายละเอียดในการบังคับการให้เป็นไปตามหลักการและเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดฉบับที่เป็นกฎหมายแม่บท ดังนั้น กฎกระทรวง จึงเป็นบทบัญญัติโดยกระทรวงออก ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวง หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงในฐานะประธานคณะกรรมการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้ออก

การออกกฎกระทรวงหรือกฎจะต้องไม่ขัดต่อบทกฎหมายใด ๆ และต้องมีเนื้อหาสอดคล้องกับกฎหมายแม่บท ไม่เขียนเกินกฎหมายแม่บท หากมีข้อความขัดหรือแย้งกับกฎหมายแม่บท ส่วนนั้นก็ไม่สามารถใช้บังคับได้ และเมื่อกฎหมายแม่บทถูกยกเลิก กฎกระทรวงนั้นก็สิ้นผลการใช้บังคับ เว้นแต่กฎหมายแม่บทที่ใช้บังคับเกี่ยวกับเรื่องนั้นได้บัญญัติในบทเฉพาะกาลให้ใช้บังคับต่อไปได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ในช่วงระหว่างที่ยังไม่มีการออกกฎกระทรวงหรือกฎหมายลำดับรองฉบับใหม่ขึ้นใช้บังคับ หากมีการออกกฎกระทรวงฉบับใหม่โดยไม่ยกเลิกฉบับเดิมและมีเนื้อหาขัดแย้งกัน ให้ใช้บังคับตามเนื้อหาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับใหม่ โดยอาศัยหลักกฎหมายใหม่ยกเลิกกฎหมายเก่า

โดยที่กฎหมายระดับพระราชบัญญัติเป็นเพียงการกำหนดหลักการกว้าง ๆ ไว้ ไม่อาจบัญญัติทุกเรื่องลงไปในพระราชบัญญัติได้ ในบางกรณีมีความจำเป็นต้องการกำหนดรายละเอียดในการดำเนินการไว้ในพระราชบัญญัติ การกำหนดรายละเอียดดังกล่าวก็ต้องใช้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งส่วนใหญ่กฎหมายระดับพระราชบัญญัติจะกำหนดกรอบไว้ ส่วนรายละเอียดให้ออกเป็นกฎกระทรวง ซึ่งเป็นกฎหมายของฝ่ายบริหารเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่น คล่องตัว และมีความชัดเจน นอกจากนี้ หากกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจะทำให้การแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์กระทำได้ยาก เพราะมีหลายขั้นตอนกว่าจะประกาศใช้บังคับก็ไม่ทันต่อเหตุการณ์ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับภาษี กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการทางภาษีได้

กระบวนการในการออกกฎกระทรวง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติหรือคณะกรรมการซึ่งมีอำนาจในการออกกฎโดยผ่านกระทรวง ซึ่งกระทรวงจะเสนอร่างกฎกระทรวงต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้วจะส่งร่างกฎกระทรวง

^๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, เอกสารประกอบการฝึกอบรม หลักสูตรการร่างกฎหมาย การให้ความเห็นทางกฎหมาย และการดำเนินคดีปกครอง รุ่นที่ ๒

ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาร่างกฎกระทรวง เมื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาร่างกฎกระทรวงเสร็จแล้ว จะส่งให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบและให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการลงนามในร่างกฎกระทรวงแล้วส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาบังคับใช้เป็นกฎหมายต่อไป

ในการร่างกฎกระทรวงซึ่งเป็นกฎหมายลำดับรองที่กำหนดรายละเอียด กติกา หรือมาตรการในการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายแม่บทในเบื้องต้นผู้ร่างต้องพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

๑) ความเข้าใจในนโยบาย

การทำความเข้าใจกับนโยบายของรัฐบาลหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการหรือในฐานะผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติที่จะนำมาสู่การปฏิบัติ เพื่อกำหนดมาตรการหรือวิธีการปฏิบัติตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติให้บรรลุผลและมีประสิทธิภาพสูงสุด เช่นเดียวกันกับสถาบันที่จะต้องได้ทราบความต้องการของลูกค้าเพื่อออกแบบบ้าน กำหนดขนาดและวัสดุ

๒) วิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้กฎกระทรวงเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยออกกฎกระทรวงเพื่อแก้ไขเพิ่มเติม หรือการวิเคราะห์ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นหากใช้บังคับกฎกระทรวงฉบับนี้ในกรณีเป็นการออกใช้บังคับฉบับแรก ซึ่งต้องพิจารณาในเรื่องเหล่านี้ เช่น ถ้อยคำ การตีความ ช่องว่างของร่างกฎกระทรวง ผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน

๓) การออกแบบโครงสร้างของกฎกระทรวง

การออกแบบโครงสร้างของกฎกระทรวงโดยมีการจัดหมวดหมู่ บทนิยาม บทเฉพาะกาล ซึ่งมีโครงสร้างคล้ายคลึงกับโครงสร้างของกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ

๑.๑ ร่างกฎกระทรวง

การเขียนเป็นร่างกฎกระทรวงต้องใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย รมั้ดระวังถ้อยคำไม่ให้สับสน หลีกเลี่ยงภาษาที่ล้าสมัย ภาษาพูด การเว้นวรรคตอน ตรวจสอบเนื้อหาในแต่ละส่วนให้สมบูรณ์ครบถ้วน ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแม่บท หากมีเนื้อหามากก็อาจจำเป็นต้องแบ่งออกเป็นหมวดหมู่ การเขียนถ้อยคำในการร่างควรใช้คำเดียวกันตลอดในกรณีที่ต้องการให้มีความหมายเหมือนกัน เพื่อประโยชน์ในการตีความ

โครงสร้างทั่วไปของร่างกฎกระทรวงไม่ว่าจะเป็นกฎกระทรวงฉบับแรก กฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม หรือกฎกระทรวงยกเลิกจะมีข้อกำหนดหรือสาระสำคัญที่ผู้ร่างต้องพิจารณาหรือกำหนดให้มีในร่างกฎกระทรวง ได้แก่

๑.๑.๑ บันทึกหลักการและเหตุผล

บันทึกหลักการและเหตุผลเพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นหรือเหตุผลของการออกกฎกระทรวง ขอบเขต ความเป็นมาและเจตนารมณ์ของกฎกระทรวงฉบับนั้น ใช้ถ้อยคำภาษาที่กระชับ ชัดเจน และเข้าใจง่าย ไม่ต้องเขียนบทเฉพาะกาลและเนื้อหาของร่างกฎกระทรวงฉบับนั้นไว้ในหลักการ โดยให้จัดทำไว้ในหน้าแรกของร่างกฎกระทรวงและมีรูปแบบ ดังนี้

๑) กฎกระทรวงฉบับแรก เนื้อหาสาระมักจะเป็นการเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความจำเป็น หลักการของร่างกฎกระทรวงจะใช้คำว่า

“ให้มีกฎกระทรวงว่าด้วย ...(ระบุชื่อกฎกระทรวง)...” และเหตุผลจะใช้คำว่า “ ... จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้”

๒) กฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม เนื่องจากกฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีข้อบกพร่องอย่างไรจึงต้องแก้ไขปรับปรุง หลักการของร่างกฎกระทรวงจะใช้คำว่า

“ปรับปรุงกฎกระทรวงว่าด้วย(ระบุชื่อกฎกระทรวง) เพื่อ (ระบุเรื่องที่จะแก้ไข/เพิ่มเติม/ยกเลิก) (ระบุข้อที่จะแก้ไข/เพิ่มเติม/ยกเลิก)... ” โดยต้องระบุให้ครบทุกเรื่องที่ต้องการจะแก้ไข/เพิ่มเติม/ยกเลิก และเหตุผลจะใช้คำว่า “ ... จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้”

๓) กฎกระทรวงยกเลิก เนื่องจากกฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีข้อเสีย แก้ไขปัญหาไม่ได้ ร่างกฎกระทรวงที่จะยกเลิกกฎกระทรวง หลักการของร่างกฎกระทรวงจะใช้คำว่า

“ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วย ...(ระบุชื่อกฎกระทรวง) (ระบุชื่อกฎกระทรวง) และ(ระบุชื่อกฎกระทรวง)... ” และเหตุผลจะใช้คำว่า “ ... จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้”

๑.๑.๒ ชื่อของกฎกระทรวง

ร่างกฎกระทรวงต้องมีชื่อทุกฉบับเพื่อแสดงให้เห็นถึงเรื่อง สาระ และขอบเขตในการใช้บังคับ ผู้อ่านกฎกระทรวงจะได้เข้าใจและทราบได้ทันทีเมื่ออ่านชื่อกฎกระทรวง โดยไม่ต้องอ่านเนื้อหาทั้งฉบับ ชื่อของกฎกระทรวงจะปรากฏอยู่ส่วนบนสุดในส่วนหัวเรื่อง แต่สำหรับกฎหมายระดับพระราชบัญญัติจะมีปรากฏอยู่ ๒ แห่ง คือ ในส่วนหัวเรื่องและในมาตรา ๑ ร่างกฎกระทรวงหน่วยงานระดับกระทรวงเป็นผู้ออกชื่อกฎกระทรวงจะใช้ชื่อใด ให้ดูกฎหมายแม่บทส่วนใหญ่จะระบุอยู่แล้วว่าให้ออกเป็นกฎกระทรวงว่าด้วยเรื่องใด ชื่อใด

รูปแบบทั่วไปในการวางชื่อร่างกฎกระทรวงมีดังนี้

๑) บรรทัดแรกเป็นคำว่า “ร่าง”

๒) บรรทัดที่สองเป็นคำว่า “กฎกระทรวง”

๓) บรรทัดที่สามเป็นชื่อของกฎกระทรวง หากเป็นการยกเลิกกฎกระทรวงต้องระบุชื่อกฎกระทรวงที่จะยกเลิก เช่น ร่างกฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวง (ชื่อกฎกระทรวงที่จะยกเลิก) ...และ (ชื่อกฎกระทรวงที่จะยกเลิก) พ.ศ.

๔) บรรทัดที่สี่หรือสุดท้ายเป็นคำว่า “พ.ศ.” สำหรับใส่ปีที่ประกาศใช้กฎกระทรวง โดยให้ใช้สี่จุดเสมอ และให้ละการระบุปี พ.ศ. ไว้ จนกว่าจะยกร่างกฎกระทรวงเสร็จ พร้อมนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงลงนาม จึงพิมพ์เลขปี พ.ศ. เพิ่มเติมให้สมบูรณ์แล้วจึงส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา และต้องเป็นเลขไทย

๕) บรรทัดที่ห้าจะเป็นการขีดเส้นแบ่งส่วนหัวเรื่องกับส่วนบทอาศัยอำนาจ เป็นเส้นทึบ ไม่ยาวหรือสั้นเกินไป

ชื่อของร่างกฎกระทรวงควรกำหนดเป็นไปตามกฎหมายแม่บทและให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระโดยรวมของกฎกระทรวงนั้น เช่น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๑ กำหนดว่า “การแบ่งส่วนราชการภายในส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงให้ออกเป็นกฎกระทรวงและให้ระบุอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการดังกล่าว” หรือมาตรา ๖ ประกอบมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดว่า “นักเรียนและนักศึกษาต้องประพฤติตนตามกฎหมายของโรงเรียนหรือสถานศึกษาและตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” และ “ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้รัฐมนตรีแต่ละกระทรวงมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงหรือกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงนั้น”

๑.๑.๓ ชื่อของร่างกฎกระทรวงเพื่อแก้ไขเพิ่มเติม

ถ้าเป็นกฎกระทรวงเรื่องเดียวกันที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ลงเป็นครั้งที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยระบุว่าเป็น “(ฉบับที่ ..)” ดังนี้ ถ้าเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งแรกให้กำหนดเป็น “(ฉบับที่ ๒)” และฉบับที่ ถัด ๆ ไปตามลำดับของการแก้ไข ถ้าเป็นกฎกระทรวงฉบับแรก ไม่ต้องระบุว่าเป็นฉบับที่เท่าใด

ตัวอย่าง

ร่าง กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.	ร่าง กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ร่าง กฎกระทรวง กำหนดความประพฤติของนักเรียน และนักศึกษา พ.ศ.	ร่าง กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.

๑.๑.๔ บทอาศัยอำนาจและบทจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล

๑) บทอาศัยอำนาจ

โดยทั่วไปแล้วกฎกระทรวงต้องมีบทอาศัยอำนาจอันเป็นที่มาของการออกกฎกระทรวง ซึ่งพระราชบัญญัติโดยทั่วไปจะกำหนดให้ออกกฎกระทรวงในแต่ละเรื่อง เพื่อกำหนดรายละเอียด

หรือมาตรการต่าง ๆ ในการปฏิบัติและบังคับใช้กฎหมายให้บรรลุผลได้ตามกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖๔ กำหนดให้นักเรียนและนักศึกษาต้องประพฤติตนตามระเบียบของโรงเรียนหรือสถานศึกษาและตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงได้ออกกฎกระทรวงกำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ และพระราชบัญญัติบางฉบับกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมีอำนาจออกกฎกระทรวงแต่ในส่วนเนื้อหาของแต่ละเรื่องกฎหมายไม่ได้กำหนดให้ออกกฎกระทรวง เช่น พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๕ กำหนดให้ เสนาบดีผู้บัญชาการปกครองท้องที่มีอำนาจที่จะตั้งกฎข้อบังคับ สำหรับจัดการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และมาตรา ๑๒๓ ที่วัด หรือกุศลสถานอย่างอื่น ซึ่งเป็นของกลางสำหรับมหาชน ก็ให้อยู่ในหน้าที่กรมการอำเภอจะต้องคอยตรวจตราอุดหนุนผู้ปกครองรักษาอย่าให้ผู้ใดรุกล้ำเบียดเบียนที่อันนั้น ซึ่งมาตรา ๑๒๓ นี้ไม่ได้กำหนดให้ออกกฎกระทรวง แต่เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับคอยตรวจตราอุดหนุนผู้ปกครองรักษาที่วัด หรือกุศลสถาน จึงออกกฎกระทรวง กฎเสนาบดีว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้าหรือพระราชบัญญัติ บางฉบับกำหนดให้ออกตามมติคณะกรรมการต่าง ๆ ตามกฎหมาย โดยให้ขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เช่น กฎ ก.พ., กฎ ก.ค.ศ., กฎ ก.พ.อ. เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ตัวอย่าง

กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๘ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

กฎ ก.พ.อ.

การได้รับเงินประจำตำแหน่ง
ของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และมาตรา ๑๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ก.พ.อ. โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงออกกฎ ก.พ.อ. ไว้ ดังต่อไปนี้

๒) บทจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล

กฎกระทรวงบางฉบับมีเนื้อหาเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ต้องอ้างบทอาศัยอำนาจเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติ ข้อกำหนดการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล มีขึ้นด้วยความมุ่งหมายเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๒๙ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย^๓ ซึ่งบัญญัติให้การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลกระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายและกฎหมายนั้นต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายไว้ด้วยและเพื่อประกาศให้ทราบทั่วไปว่ากฎกระทรวงที่ใช้บังคับนั้นมีข้อกำหนดที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล โดยระบุให้ชัดเจนว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติรับรองเอาไว้และให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงฉบับนี้ซึ่งต้องระบุบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจ

กรณีที่กฎหมายแม่บทไม่มีเนื้อหาจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ซึ่งจะไม่มีการอ้างบทบัญญัติจำกัดสิทธิและเสรีภาพ กฎกระทรวงก็ไม่จำเป็นต้องอ้างบทบัญญัติจำกัดสิทธิและเสรีภาพ กรณีที่กฎหมายแม่บทมีเนื้อหาจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนซึ่งจะต้องอ้างบทบัญญัติจำกัดสิทธิและเสรีภาพในกฎกระทรวง แต่เนื่องจากกฎหมายแม่บทได้ตราขึ้นก่อนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ใช้บังคับ การอ้างบทบัญญัติจำกัดสิทธิและเสรีภาพในกฎกระทรวงให้อำนาจของกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงและมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตราต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ให้อำนาจในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนหรือที่กฎหมายแม่บทมีเนื้อหา

^๓ มาตรา ๒๙ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้นำมาใช้บังคับกับกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยโดยอนุโลม

จำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและได้อำนาจบทบัญญัติจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้แล้ว ในกฎกระทรวงให้อำนาจ
 มาตรการของกฎหมายแม่บทให้อำนาจในการออกกฎกระทรวง แล้วจึงอำนาจบทบัญญัติจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
 ตามกฎหมายแม่บท ปัจจุบันเป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ แล้ว การออกกฎกระทรวง
 จึงต้องตรวจสอบเลขาธิการให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน

ตัวอย่าง

กฎกระทรวง ว่าด้วยสิทธิขององค์กรวิชาชีพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๕๔ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการ จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

๑.๑.๕ วันใช้บังคับ

การกำหนดวันใช้บังคับ เพื่อกำหนดสภาพบังคับของกฎกระทรวงว่ามีผลใช้บังคับตั้งแต่
 เมื่อใด กฎกระทรวงบางฉบับไม่ได้กำหนดให้มีวันใช้บังคับ เนื่องจากกฎหมายแม่บทได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว
 เช่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕ วรรคสอง กำหนดว่า “กฎกระทรวง ระเบียบ
 และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้” กฎกระทรวงที่ออกโดยอาศัยอำนาจ
 ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจึงไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับวันใช้บังคับ กฎกระทรวงโดยทั่วไปวันใช้บังคับ
 กฎกระทรวงจะกำหนดให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยใช้คำว่า “ข้อ ๑
 กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับในวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา” ซึ่งเป็นแบบปกติ เพื่อให้ประชาชน
 ทราบล่วงหน้าว่า กฎกระทรวงจะใช้บังคับหลังจากวันที่มีการลงประกาศกฎกระทรวงในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
 โดยจะเริ่มต้นใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๐๐.๐๑ นาฬิกา เป็นต้นไป แต่กฎกระทรวงบางฉบับมีความจำเป็น
 ต้องกำหนดเป็นอย่างอื่นนอกจากวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ขึ้นอยู่กับเหตุผลและความจำเป็น
 ของกฎกระทรวงฉบับนั้น ๆ โดยที่ใช้ในปัจจุบันมีการใช้ในกรณีต่าง ๆ ดังนี้

- ๑) กรณีให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับทันที
- ๒) กรณีให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับในอนาคต
- ๓) กรณีให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับย้อนหลัง
- ๔) กรณีให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับในบางท้องที่ บางหมวด บางมาตราในวันที่แตกต่างกัน

ตัวอย่าง

กรณีหลัก

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

กรณีให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับทันที ต้องกำหนดวันใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

กรณีให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับในอนาคต

- ระบุวันเดือนปีที่จะใช้บังคับที่แน่นอน

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ เป็นต้นไป

- กำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นช่วงระยะเวลาหนึ่ง

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

กรณีให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับย้อนหลัง

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ เป็นต้นไป

กรณีให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับในบางท้องที่ บางหมวด บางมาตราในวันที่แตกต่างกัน

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับใน.....(กำหนดท้องที่) เมื่อพ้นกำหนด วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

สำหรับ.....(กำหนดท้องที่) นอกจากที่กำหนดในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับตามกฎกระทรวงนี้ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรี.....ประกาศ

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับในเมื่อพ้นกำหนด วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่ข้อ ... และข้อ....ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป เว้นแต่ข้อ ... และข้อ....ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

๑.๑.๖ บทยกเลิกและการแก้ไขเพิ่มเติม

การกำหนดให้มีบทยกเลิกเพื่อให้ทราบว่ากฎกระทรวงใดจะถูกยกเลิกไม่ใช่บังคับต่อไป การจะยกเลิกกฎกระทรวงต้องกระทำโดยกฎหมายตั้งแต่ระดับกฎกระทรวงขึ้นไป ควรกำหนดให้ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน ผู้ร่างไม่ควรกำหนดบทยกเลิกในลักษณะที่ไม่ชัดเจน เช่น “ให้ยกเลิกกฎกระทรวงที่ขัดหรือแย้ง กับกฎกระทรวงนี้” เพราะจะทำให้เกิดความไม่แน่นอนชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมายว่ามีกฎกระทรวง ฉบับใดบ้างที่ใช้บังคับอยู่โดยจะกำหนดไว้ในข้อ ๑ เพื่อให้ทราบเป็นลำดับเบื้องต้นว่ากฎกระทรวงใดถูกยกเลิก ไปแล้ว ก่อนที่จะเข้าถึงเนื้อหาหรือรายละเอียดของกฎกระทรวงฉบับนั้น ซึ่งจะปรากฏในกฎกระทรวง ในฉบับที่ปรับปรุงใหม่ รูปแบบของการกำหนดบทยกเลิกที่ใช้ในปัจจุบันโดยเรียงลำดับเป็นรายชื่อ (กรณีที่ยกเลิก หลายฉบับ)

- ร่างกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม

ตัวอย่าง

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง

(๒) กฎกระทรวง

กฎกระทรวง
แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง
กระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. ๒๕๔๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖

- ร่างกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกข้อและการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกหมวด

สำหรับการยกเลิกกฎกระทรวงบางข้อหรือบางเรื่องเพื่อแก้ไขเพิ่มเติม การใช้ถ้อยคำของการยกเลิก เพิ่ม หรือแก้ไขเพิ่มเติม มีแบบเช่นเดียวกับการยกเลิก เพิ่ม หรือแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ดังนี้

๑) การแก้ไขเพิ่มเติมข้อ มีจุดประสงค์เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความในข้อของกฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่ และบัญญัติความใหม่ขึ้นแทน อาจเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมทั้งข้อ เฉพาะวรรคในข้อ หรืออนุของข้อเท่านั้น การแก้ไขเพิ่มเติมข้อก็จะใช้ถ้อยคำว่า

“ข้อ .. ให้ยกเลิกความในข้อ .. แห่งกฎกระทรวง พ.ศ.และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน”

๒) การเพิ่มเติมข้อ มีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มเติมเนื้อความใหม่แทรกเข้าไปในข้อของกฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่ โดยที่ไม่มีการยกเลิกหรือแก้ไขเนื้อความเดิมแต่อย่างใด อาจเป็นการเพิ่มเติมทั้งข้อ เพิ่มวรรคใหม่ในข้อ หรืออนุใหม่ของข้อเท่านั้น

แนวทางการเขียนการเพิ่มข้อใหม่^๔ในกรณีเพิ่มเติมข้อใหม่แทรกระหว่างข้อสุดท้ายของกฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่ให้กำหนดเป็นข้อต่อเนื่องจากข้อสุดท้ายและกรณีเพิ่มเติมข้อใหม่ต่อท้ายข้อที่มีอยู่เดิมหรือการกำหนดข้อใหม่แทรกเข้าไประหว่างข้อของกฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่ให้ใช้ “./..” โดยเริ่มที่ “.. /๑”

การแก้ไขเพิ่มเติมข้อก็จะใช้ถ้อยคำว่า

“ข้อ .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ .. /.. และข้อ../.. แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ.

ข้อ../..

ข้อ../..”

^๔ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๓ เรื่อง การวางแบบกฎหมาย (การเปลี่ยนรูปแบบมาตรา .. ทวิ เป็นมาตรา ../๑)

“ข้อ .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรค....ของข้อ .. แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ.
.....”

“ข้อ .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (....) ของข้อ .. แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ.
(....)”

๓) การยกเลิกข้อ มีจุดประสงค์เพื่อยกเลิกเฉพาะบางเรื่องหรือเนื้อหาสาระบางส่วนของกฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่ให้สิ้นผลไป โดยไม่มีการบัญญัติความใหม่แทนแต่อย่างใด

“ข้อ .. ให้ยกเลิกข้อ .. แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ.”

๑.๑.๗ บทนิยาม

บทนิยาม คือ ข้อความที่กำหนดหรือจำกัดความหมายที่แน่นอนเป็นลายลักษณ์อักษรในกฎกระทรวงฉบับนั้นเพื่อความมุ่งหมายในการให้ความหมายของถ้อยคำหรืออธิบายความหมายหรือขอบเขตของถ้อยคำในกฎกระทรวงให้มีความหมายเฉพาะที่กว้างหรือแคบกว่าปกติทั่วไป และเป็นวิธีที่ใช้คำนิยามแทนข้อความหรือย่อข้อความเพื่อไม่ต้องเขียนยาวเกินไปและให้กฎกระทรวงสั้นลงบทนิยามต้องเขียนให้สื่อความหมายที่บุคคลทั่วไปอ่านและเข้าใจความหมายตรงกันมีหลักเกณฑ์การกำหนดคำนิยามดังนี้

๑) เขียนให้เกิดความชัดเจนของถ้อยคำเพื่อไม่ให้เกิดข้อสงสัย ชัดเจน ไม่เขียนกว้างเกินไปใช้ภาษาที่เรียบง่าย ไม่ฟุ่มเฟือยไม่ควรกำหนดคำที่ไม่สำคัญในร่างกฎกระทรวง

๒) เขียนคำนิยามเฉพาะคำมีความหมายไม่ตรงตามความหมายเท่านั้น หากชัดเจนอยู่แล้วหรือถือตามความหมายทั่วไปตามที่ปรากฏในพจนานุกรมหรือกำหนดไว้ในกฎหมายแม่บทแล้วก็ไม่ต้องกำหนดให้สับสน

๓) หลีกเลี่ยงการกำหนดนิยามโดยให้ขึ้นอยู่กับระเบียบ หลักเกณฑ์ที่อยู่ในลำดับรองลงไปเพราะจะทำให้ไม่ชัดเจนแน่นอนว่าจะใช้บังคับเมื่อใด

๔) เมื่อนิยามแล้วต้องแปลและใช้ให้เหมือนกันทั้งฉบับ

๕) หลีกเลี่ยงการกำหนดคำนิยามที่ขัดแย้งกับคำที่มีความหมายธรรมดา ความเข้าใจของบุคคลโดยทั่วไป

๖) การกำหนดศัพท์ทางเทคนิค เช่น ซอฟต์แวร์ อาจกำหนดได้เมื่อกำหนดแล้วจะต้องมีขอบเขตตามที่กำหนดเท่านั้น คำที่มีความหมายธรรมดาทั่วไปอาจกำหนดเป็นคำนิยามได้หากมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนเพื่อให้ทราบกันทั่วว่ามีขอบเขตเพียงใด

๗) คำนิยามที่มุ่งจะใช้ในบางหมวด บางข้อไม่ควรกำหนดไว้ในบททั่วไป ควรกำหนดไว้ในหมวด ในข้อนั้น ๆ เพื่อความสะดวกและการใช้

๘) กรณีแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงและกำหนดนิยามต้องตรวจสอบกฎกระทรวงปัจจุบันว่ามีคำนี้อยู่แล้วหรือไม่ ถ้ามีต้องใช้คำนิยามนั้น และถ้าไม่มีการใช้ในที่อื่นแล้วเนื่องจากการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งนี้ต้องยกเลิกคำนิยามนั้นเพื่อไม่ให้เกิดข้อสงสัย

๙) การกำหนดคำนิยามที่ให้อยู่กับหลักเกณฑ์หรือประกาศ ไม่จำเป็นไม่ควรทำ แต่ในกรณีที่ผู้ร่างอาจไม่แน่ใจว่าคำนิยามอาจไม่ครอบคลุมถึงบางสิ่งหรือเหตุการณ์ในอนาคตอาจกำหนดให้ผู้มีอำนาจประกาศกำหนดเพิ่มเติมได้ เช่น กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๑ “ภูมิภาค” หมายความว่า บริเวณพื้นที่ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคใต้ โดยบริเวณพื้นที่ภาคใดประกอบด้วย จังหวัดใด ให้เป็นไปตามที่กรมวิชาการเกษตรประกาศกำหนด

การกำหนดคำนิยามโดยอ้างบทนิยามในกฎหมายอื่นสามารถกระทำได้ เช่น กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๑ “สหกรณ์การเกษตร” หมายความว่า สหกรณ์การเกษตรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับเกษตรกรรม

การใช้ถ้อยคำในการกำหนดขอบเขตของคำนิยามมี ๓ ลักษณะ ได้แก่

๑. ใช้คำว่า “หมายความว่า” เพื่อมุ่งกำหนดความหมายให้ชัดเจน
๒. ใช้คำว่า “ให้หมายความรวมถึง” เพื่อมุ่งกำหนดความหมายให้ขยายกว้างกว่าความหมายตามปกติ
๓. ใช้คำว่า “แต่ไม่หมายความรวมถึง” เพื่อมุ่งกำหนดความหมายจำกัดขอบเขตความหมาย

ให้มีความหมายแคบกว่าปกติ

คำนิยามจะกำหนดไว้ในส่วนต้นของกฎกระทรวงเป็นข้อต่อจากข้อยกเลิกกฎกระทรวง เพื่อให้ผู้อ่านทราบในเบื้องต้นว่ากฎกระทรวงนั้นจะมีความหมายอย่างไร หากผู้ร่างจะกำหนดคำนิยามเพื่อใช้เฉพาะหมวดก็ต้องกำหนดไว้ส่วนต้นของหมวด

การเรียงลำดับคำนิยามปกติจะเรียงลำดับจากคำนิยามที่มีความสำคัญมากของร่างกฎกระทรวงก่อน เพื่อให้ผู้ใช้ได้ทราบถึงสาระสำคัญของร่างแล้วไล่เรียงความสำคัญลำดับรองลงมาจนถึงคณะกรรมการ อธิบดี และสำนักงาน บางครั้งมีคำนิยามที่ใกล้เคียงกันควรจัดกลุ่มไว้รวมกันเรียงตามความสำคัญ เช่น เด็ก เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า เพื่อความสะดวกในการอ่าน การใช้กฎกระทรวง

การกำหนดบทนิยามมีรูปแบบ ดังนี้
กรณีที่เป็นบทนิยามร่างกฎกระทรวงฉบับแรก

รูปแบบ

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“.....” หมายความว่า.....

“.....” ให้หมายความรวมถึง.....

“.....” แต่ไม่หมายความรวมถึง.....

ข้อ .. ให้ยกเลิกความในข้อ .. ของกฎกระทรวง.....และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ข้อ .. ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “.....” ในข้อ .. ของกฎกระทรวง.....และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ข้อ .. ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “.....” และ “.....” ในข้อ .. ของกฎกระทรวง.....และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ข้อ .. ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้เป็นข้อ .. ของกฎกระทรวง.....

ข้อ .. ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “.....” ระหว่างบทนิยามคำว่า “.....” และ “.....” ในข้อ .. ของกฎกระทรวง.....

ข้อ .. ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “.....” “.....” และ “.....” ระหว่างบทนิยามคำว่า “.....” และ “.....” ในข้อ .. ของกฎกระทรวง.....

กรณียกเลิกบทนิยามบางข้อ

รูปแบบ

ข้อ .. ให้ยกเลิกความในข้อ .. ของกฎกระทรวง.....

๑.๑.๘ มาตรารักษาการ

กฎกระทรวงบางฉบับมีการกำหนดให้มีผู้รักษาการเพื่อให้ทราบว่าผู้ใดเป็นผู้จะต้องรับผิดชอบหรือดูแลการปฏิบัติการเพื่อให้เป็นไปตามกฎกระทรวง เพื่อรัฐมนตรีใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินและเพื่อความสะดวกแก่ประชาชนในการติดต่อและการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎกระทรวงฉบับก่อน ซึ่งเป็นการแทรกเนื้อความเข้าไปในกฎกระทรวงฉบับก่อน เราจะถือว่าเนื้อความเข้าไปแทนที่เดิม จึงไม่ต้องระบุผู้รักษาการไว้อีก ดังนั้นขั้นตอนการยกร่างจึงต้องพิจารณาให้ได้ว่าตำแหน่งใดสามารถดูแลการปฏิบัติการเพื่อให้เป็นไปตามกฎกระทรวงให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งข้อผู้รักษาการจะอยู่ในข้อสุดท้ายของกฎกระทรวง หากกฎกระทรวงใดแบ่งเป็นหมวด ให้ย้ายข้อผู้รักษาการไปเป็นข้อสุดท้ายก่อนที่จะขึ้นหมวด ๑ เพราะหากให้ข้อผู้รักษาการอยู่ในข้อสุดท้ายของกฎกระทรวง ซึ่งอยู่ในหมวดสุดท้าย ก็จะตีความได้ว่าผู้รักษาการนั้นมีอำนาจรักษาการเฉพาะในหมวดสุดท้ายเท่านั้น

กฎกระทรวงบางฉบับอาจไม่จำเป็นต้องกำหนดผู้รักษาการไว้ เนื่องจากมีเนื้อหาสาระที่เป็นเรื่องทั่วไป อาทิ กำหนดสิทธิหน้าที่ของบุคคลหรือหน่วยงาน โดยไม่ได้กำหนดให้ฝ่ายบริหารที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้กฎหมายมีผลในทางปฏิบัติ เช่น กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการต่าง ๆ

ตัวอย่าง

“ข้อ .. ให้.....รักษาการตามกฎกระทรวงนี้”

มีหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ที่มีความยาวมาก ๆ อาจจัดแบ่งหมวดหมู่ได้ตามเนื้อหาของกฎกระทรวงนั้น โดยเริ่มจากหมวด ๑ บททั่วไป และลำดับหมวด ๒ หมวด ๓ ไปเรื่อย ๆ จนถึงบทเฉพาะกาล

ตัวอย่างการจัดหมวดหมู่กฎกระทรวง ขอให้ดูกฎกระทรวงการอนุญาตประกอบกิจการหอพัก

พ.ศ. ๒๕๖๐ รายละเอียดภาคผนวก ๑๑

๑.๑.๙ บทเฉพาะกาล

ความมุ่งหมายของบทเฉพาะกาล มีดังนี้

๑) เพื่อให้การดำเนินการที่เคยมีกฎหมายรองรับสามารถดำเนินการต่อไปได้

โดยไม่หยุดชะงัก

๒) เพื่อรองรับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเนื่องจากการใช้กฎกระทรวงฉบับใหม่นี้ เพราะการแก้ไขเพิ่มเติม การยกเลิกกฎกระทรวง

๓) เพื่อกำหนดกลไกหรือมาตรการให้ใช้บังคับเป็นการชั่วคราวในระยะแรกของการใช้บังคับกฎกระทรวง เช่น กำหนดให้บุคคลต้องกระทำการบางอย่างภายในระยเวลานานับแต่กฎกระทรวงใช้บังคับ

๔) เพื่อรองรับสิทธิของบุคคลที่มีอยู่ก่อนใช้บังคับกฎกระทรวงฉบับนี้

ข้อที่ผู้ร่างกฎกระทรวงจะต้องคำนึงถึงในการเขียนบทเฉพาะกาล เช่น เมื่อร่างกฎกระทรวงใช้บังคับจะกระทบสิทธิหน้าที่ของบุคคลใด การดำเนินการในเรื่องใดสิ้นสุดลง หากจำเป็นต้องให้สิ่งเหล่านี้คงอยู่ต่อไป หรือมีอยู่ชั่วคราวระยะเวลาหนึ่งจนกว่าจะมีมาตรการตามกฎกระทรวงฉบับใหม่ใช้บังคับ ย่อมต้องเขียนบทเฉพาะกาล ถ้ามีหลายเรื่องให้กำหนดเป็นข้อๆ ตามความสำคัญ หากมีข้อกำหนดในบทเฉพาะกาลที่กำหนดให้ใช้บังคับได้ตลอดไปจะไม่ใช้บทเฉพาะกาล

๑.๑.๑๐ ให้ไว้ ณ วันที่

ให้ลงตัวเลขของวันที่ ชื่อเต็มของเดือน และตัวเลขของปีพุทธศักราช ที่ออกกฎกระทรวง

๑.๑.๑๑ ลงชื่อ

ให้ลงลายมือชื่อผู้ออกกฎกระทรวง และพิมพ์ชื่อเต็มของเจ้าของลายมือชื่อไว้ได้ลายมือชื่อ

๑.๑.๑๒ ตำแหน่ง

ให้ลงตำแหน่งของผู้ออกกฎกระทรวง

๑.๑.๑๓ บัญชีท้ายกฎกระทรวง

บัญชีท้ายกฎกระทรวงเป็นส่วนหนึ่งของกฎกระทรวง โดยกำหนดให้อยู่ส่วนท้ายสุดของกฎกระทรวง การกำหนดบัญชีท้ายกฎกระทรวงขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระของกฎกระทรวง สิ่งที่ต้องพิจารณาในการกำหนดให้มีบัญชีท้ายกฎกระทรวง เช่น เรื่องที่นำมาบัญญัติมีรายละเอียดมาก เช่น รายชื่อแบบอัตราค่าธรรมเนียม หากนำมาเขียนรายชื่อจะทำให้เนื้อหายาวและเยิ่นเย้อ หรือเรื่องที่มีการแก้ไขอยู่เสมอ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจสาระสำคัญของกฎกระทรวงโดยไม่ต้องมาทำความเข้าใจกับรายละเอียด โดยจะมีแบบบัญชีหรือตารางแนบท้าย หากร่างกฎกระทรวงมีหลายแบบ หลายบัญชีหรือหลายตารางแนบท้ายสมควรแยกจากกัน

๑.๑.๑๔ การจัดทำตารางเปรียบเทียบ

ในกรณีแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎกระทรวงที่มีอยู่แล้วตามข้อ ๑๔ ของระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘^๕

กฎกระทรวง กำหนดความประพฤติของ นักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘	กฎกระทรวง กำหนดความประพฤติ การแต่งกาย และแบบทรงผมของนักเรียน และนักศึกษา พ.ศ.	ข้อเสนอแนะ/เหตุผล
--	---	-------------------

^๕ ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

ข้อ ๑๔ การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อขอให้มีการตราพระราชบัญญัติขึ้น นอกจากจะต้องดำเนินการตามหมวด ๓ แล้ว
หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) จัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติท้ายกฎกระทรวงนี้
- (๒) จัดทำสรุปสาระสำคัญของหลักการในร่างพระราชบัญญัติ
- (๓) จัดทำตารางเปรียบเทียบในกรณีแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงพระราชบัญญัติที่มีอยู่แล้ว

ให้นำความใน (๒) และ (๓) มาใช้บังคับกับการเสนอร่างกฎหมายอื่นที่มีใช้พระราชบัญญัติด้วยโดยอนุโลม

แบบกฎกระทรวง

ร่าง
กฎกระทรวง

พ.ศ.

ชื่อ
กฎหมาย

บทอาศัยอำนาจและ
บทจำกัดสิทธิและ
เสรีภาพ

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก “.....”

บทยกเลิก

ข้อ ๒

วันใช้บังคับ

ข้อ ๓

บทนิยาม

ข้อ

เนื้อหาสาระ

ข้อ .. (ถ้ามี)

บทเฉพาะ
กาล

ข้อ

บท
รักษาการ

ให้ไว้ ณ วันที่ ชื่อเต็มของเดือน.....พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(พิมพ์ชื่อเต็ม)

(ตำแหน่ง)

ครุฑ

กฎกระทรวง

ชื่อ

พ.ศ.

.....

อาศัยอำนาจ.....(อำนาจที่กฎหมายให้ออกกฎกระทรวง).....

.....

.....

.....รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงออกกฎกระทรวง ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ บทยกเลิกกฎหมาย (- หากมี -)

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“.....” หมายความว่า

“.....” หมายความว่า

“.....” หมายความว่า

ฯลฯ

ฯลฯ

(เนื้อหาของกฎกระทรวง จะกำหนดเป็นสาระสำคัญเป็นเรื่อง ๆ โดยแยกกำหนดเป็นข้อ ๆ เป็นลำดับความสำคัญ เช่น เรื่ององค์ประกอบคณะกรรมการ เรื่องวาระการดำรงตำแหน่ง เรื่องอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ)

ฯลฯ

ฯลฯ

ข้อ ..บทรักษาการตามกฎหมาย (โดยกำหนดให้ผู้ใช้อำนาจรัฐตำแหน่งใดรักษาการตามกฎกระทรวงตลอดจนการรักษาการนั้น จะกำหนดให้มีอำนาจวินิจฉัยหรืออำนาจชี้ขาดหรือไม่ ซึ่งต้องสัมพันธ์กับกฎหมายที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงนั้น ๆ ซึ่งอาจมีการกำหนดเรื่องเหล่านี้อยู่

ให้ไว้ ณ วันที่ชื่อเต็มของเดือน.....พ.ศ.

(ลงชื่อ).....

(พิมพ์ชื่อเต็ม)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

๒. แบบระเบียบ^๖

ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด เป็นกฎหมายลำดับรองที่ใช้ในกรณีที่ฝ่ายบริหารต้องการกำหนดสิ่งที่เป็นรายละเอียดค่อนข้างมาก ไม่ใช่กรอบ ไม่ใช่นโยบาย แต่เป็นวิธีการในรายละเอียด หรือเป็นการประสานงานกันทางฝ่ายบริหารที่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่งให้มาทำงานด้วยกัน โดยปกติแล้วพระราชบัญญัติอันเป็นกฎหมายแม่บทจะกำหนดว่าจะต้องออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดในเรื่องใด

ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด เป็นกฎหมายลำดับรองที่อาจขอมติของคณะรัฐมนตรีหรือไม่ขอก่อนก็ได้ ไม่มีหลักเกณฑ์ในการเสนอแน่นอน ขึ้นอยู่กับว่ารัฐมนตรีผู้เสนอเห็นว่าเป็นหลักการสำคัญที่คณะรัฐมนตรีควรรับทราบเสียก่อนหรือไม่ หรือขึ้นอยู่กับพระราชบัญญัติอันเป็นแม่บทจะกำหนดว่าเมื่อออกจะต้องขอความเห็นชอบจากผู้ใดก่อนหรือไม่ ในปัจจุบันนี้ได้มีการใช้ระเบียบเป็นเครื่องมือในการบริหารราชการแผ่นดินค่อนข้างมาก โดยเฉพาะระเบียบซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๑ (๘)^๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และโดยที่เมื่อระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อกำหนด เป็นเครื่องมือในการบริหารราชการแผ่นดินนี้เอง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อกำหนด จึงสามารถออกได้แม้โดยไม่ต้องอ้างบทอาศัยอำนาจใด ๆ ถ้าเป็นการออกกฎเกณฑ์ข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการบริหารภายในส่วนราชการนั้น โดยถือว่าเป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการที่มีอยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดินที่จะดูแลบังคับบัญชาหรือจัดการงานให้เป็นไปโดยเรียบร้อย โดยในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นฐานอำนาจในการวางระเบียบ

แบบของระเบียบ

๑) ชื่อของระเบียบ

(๑) กำหนดตามหน่วยงานของผู้ออกระเบียบ ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการระดับกระทรวง กรม หรือคณะกรรมการก็ตาม

(๒) กฎหมายแม่บท ซึ่งปกติจะระบุอยู่แล้วว่าให้ออกเป็นระเบียบใด

ว่าด้วย - ให้ลงชื่อของระเบียบ

ฉบับที่ - ถ้าเป็นระเบียบที่กล่าวถึงเป็นครั้งแรกในเรื่องนั้น ไม่ต้องลงว่าเป็นฉบับที่เท่าใด แต่ถ้าเป็นระเบียบเรื่องเดียวกันที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ลงเป็น ฉบับที่ ๒ และที่ถัด ๆ ไปตามลำดับ

พ.ศ. - ให้ลงตัวเลขของปีพุทธศักราชที่ออกระเบียบ

^๖ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรการร่างกฎหมาย การให้ความเห็นทางกฎหมาย และการดำเนินคดีปกครอง รุ่นที่ ๒

^๗ มาตรา ๑๑ นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๘) วางระเบียบปฏิบัติราชการ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น...”

ข้อ - ให้เรียงข้อความที่จะใช้ในระเบียบเป็นข้อ ๆ โดยให้ข้อ ๑ เป็นชื่อระเบียบ ข้อ ๒ เป็นวันใช้บังคับ กำหนดว่าให้ใช้บังคับตั้งแต่เมื่อใด และข้อสุดท้าย เป็นข้อผู้รักษาการ ระเบียบใดถ้ามีมากข้อหรือหลายเรื่องจะแบ่งเป็นหมวดก็ได้ โดยให้ย้ายข้อผู้รักษาการไปเป็นข้อสุดท้ายก่อนที่จะขึ้นหมวด ๑

ตัวอย่าง

- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
- ระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดทำและการพิจารณาร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ โดยกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘
- ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยสถาบันศึกษาปอเนาะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘

๒) คำปรารภ

คำปรารภของระเบียบไม่มีแบบที่แน่นอนตายตัว แต่ขอให้เขียนให้ชัดเจน โดยแสดงที่มาของการออกระเบียบหรือจะกล่าวถึงหลักการและวัตถุประสงค์ไว้กว้าง ๆ ก็ได้ เพื่อประโยชน์ของผู้อ่านเข้าใจได้ทันที ในบางระเบียบอาจไม่เขียนคำปรารภไว้

คำปรารภของระเบียบมีแบบการเขียนในปัจจุบัน ตามตัวอย่างดังนี้

- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการมอบอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๘

“โดยที่เป็นการสมควรกำหนดการมอบอำนาจในการปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และความคล่องตัวในการปฏิบัติราชการ...”

- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกำหนดเวลาทำงานและวันหยุดราชการของสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

“โดยที่เห็นสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกำหนดเวลาทำงานและวันหยุดราชการของสถานศึกษาให้เหมาะสม และให้สอดคล้องกับกฎหมายระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการและกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ”

- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปฏิบัติของผู้เข้าสอบ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕

“โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปฏิบัติของผู้เข้าสอบ พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น”

- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยสถาบันศึกษาปอเนาะ พ.ศ. ๒๕๔๗

“ด้วยรัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อสร้างสังคมสันติสุขและยกระดับพื้นฐานความเป็นอยู่

ของประชาชนในจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส กระทรวงศึกษาธิการจึงเห็นสมควร ส่งเสริมสถาบันศึกษาปอเนาะเป็นสถาบันสังคมเพื่อการสอนตามหลักศาสนาอิสลามให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ตามวัฒนธรรมอิสลาม และความต้องการของชุมชนในการศึกษาอย่างเหมาะสม...”

ขอให้สังเกตวิธีเขียนคำปรารภในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์ ความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังต่อไปนี้

“โดยที่ได้มีการตราพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ขึ้นและกฎหมายดังกล่าวมีหลักการเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากแนวทางปฏิบัติในเรื่องความรับผิดชอบแห่งที่ทางราชการถือปฏิบัติในปัจจุบัน โดยได้แยกความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ออกเป็นเหตุที่เนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่และที่ไม่ใช่การปฏิบัติหน้าที่ โดยเมื่อมีความเสียหายเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น หน่วยงานของรัฐจะต้องรับภาระชดเชยค่าเสียหายไปก่อน ส่วนเจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐเพียงใดนั้น ให้ไปไล่เบียดต่อในภายหลัง โดยจะยึดหลักว่าจะเรียกเอาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเฉพาะกรณีความเสียหายนั้นเกิดขึ้นโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น นอกจากนี้ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหาย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนได้ โดยคำนึงถึงรายได้ ฐานะ ครอบครัวและความรับผิดชอบและพฤติกรรมแห่งกรณีประกอบด้วย สำหรับความเสียหายที่เกิดจากการที่ไม่ใช่การปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องถูกฟ้องและชดเชยค่าสินไหมทดแทนเป็นการส่วนตัวโดยไม่เกี่ยวกับทางราชการ สมควรวางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้วางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้”

เป็นการเขียนคำปรารภโดยพยายามอธิบายให้ทราบถึงความเป็นมา หลักการและเหตุผลว่า เหตุใดจึงจำเป็นต้องออกระเบียบนี้มาใช้บังคับ

๓) บทอาศัยอำนาจ

(๑) โดยทั่วไประเบียบต้องมีบทอาศัยอำนาจอันเป็นที่มาของการออกระเบียบตามกฎหมายแม่บท รวมทั้งการอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๑ (๘) มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมด้วย^๔

(๒) ระเบียบที่มีเนื้อหาเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ต้องอ้างบทอาศัยอำนาจเช่นเดียวกับพระราชกฤษฎีกาและกฎกระทรวง

(๓) หากเป็นระเบียบปฏิบัติภายในของส่วนราชการแล้ว ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นย่อมออกระเบียบใช้ในองค์กรนั้นได้เสมอ เช่น ปลัดกระทรวงมีอำนาจรับผิดชอบควบคุมราชการประจำในกระทรวง ตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรืออธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบการปฏิบัติราชการในกรมตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เป็นต้น

^๔ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๑๑ นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๘) วางระเบียบปฏิบัติราชการ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น...

มาตรา ๒๐ ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๑๑ กระทรวงหนึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและกำหนดนโยบายของกระทรวงให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกระทรวงและจะให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้...

มาตรา ๒๑ กระทรวง นอกจากมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงให้มีปลัดกระทรวงคนหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในกระทรวง กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง และลำดับความสำคัญของแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของส่วนราชการในกระทรวงให้เป็นไปตามนโยบายที่รัฐมนตรีกำหนดรวมทั้งกำกับ เร่งรัดติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกระทรวง

(๒) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในกระทรวงรองจากรัฐมนตรี

(๓) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวง...

มาตรา ๓๒ กรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการส่วนใดส่วนหนึ่งของกระทรวงหรือทบวงตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของกรมหรือตามกฎหมายว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของกรมนั้น

กรมมีอธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรมให้เป็นไปตามนโยบายแนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง และในกรณีที่กฎหมายอื่นกำหนดอำนาจหน้าที่ของอธิบดีไว้เป็นการเฉพาะการใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวให้คำนึงถึงนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติและแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวงด้วย...

ตัวอย่าง

- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการเรียกเก็บค่าลิขสิทธิ์สื่อการเรียนรู้ในการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๒

“ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้...”

- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการขยายชั้นเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๐

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๖...”

ในบางกรณีการออกระเบียบเพื่อประโยชน์ในการวางแผนทางการบริหารราชการแผ่นดิน อาจจะออกโดยไม่อ้างอำนาจแม่บทใด ๆ เพราะถือว่าคณะรัฐมนตรีมีอำนาจในฐานะฝ่ายบริหาร (ทั้งราชการบริหาร ส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น รวมทั้งรัฐวิสาหกิจ) ซึ่งจะเห็นได้ว่า ระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ไม่ได้อ้างแม่บทใดเลย ทั้งที่แม่บทกำหนดให้คณะรัฐมนตรีออกระเบียบ จะมีแต่คำปรารภที่เขียนยาวมาก แสดงที่มาและสาเหตุในการออกระเบียบ แล้วกล่าวว่าคณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้วางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้ เหตุผลที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากระเบียบฉบับนี้ประสงค์ให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งอยู่ภายใต้กฎหมายนี้ การอ้างมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ อาจมีข้อจำกัด ในกรณีหน่วยงานของรัฐที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชน ระเบียบจึงกล่าวไว้ลอย ๆ เพื่อประสงค์จะให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ออกระเบียบดังกล่าว และใช้กับทุกหน่วยงาน ของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐได้

๔) การแบ่งหมวดหมู่

มีหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติและกฎกระทรวงระเบียบที่มีความยาวมาก ๆ อาจจัดแบ่งหมวดหมู่ได้ตามเนื้อหาของระเบียบนั้น แบบของการจัดหมวดหมู่จะเป็นเช่นเดียวกับการจัดหมวดหมู่ของพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา และกฎกระทรวง โดยเริ่มจากหมวด ๑ บททั่วไป และลำดับหมวด ๒ หมวด ๓ ไปเรื่อย ๆ จนถึงบทเฉพาะกาล

ตัวอย่างการจัดหมวดหมู่ระเบียบขอให้ดูในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดตั้ง รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๐ จะเห็นว่าในระเบียบดังกล่าวจะแบ่งเนื้อหาออกเป็นหมวดหมู่ ตามเนื้อหา คือ หมวดที่ ๑ การจัดตั้งสถานศึกษา หมวดที่ ๒ การรวมสถานศึกษา หมวดที่ ๓ การเลิกสถานศึกษา

๕) มาตรการรักษาการ

แนวทางการกำหนดบุคคลผู้รักษาการในระเบียบ

(๑) การกำหนดผู้รักษาการตามระเบียบ ให้กำหนดจากผู้ซึ่งมีหน้าที่จะต้องกำกับดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบ ไม่ใช่กำหนดจากผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบ

(๒) ในกรณีที่ผู้ออกระเบียบและผู้มีหน้าที่ต้องกำกับดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบเป็นบุคคลเดียวกัน ในกรณีนี้ถือได้ว่าผู้ออกระเบียบมีหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบอยู่แล้ว จึงไม่ต้องกำหนดให้มีผู้รักษาการอีก

ระเบียบต้องมีผู้รักษาการเพื่อให้ทราบว่าผู้ใดเป็นผู้จะต้องรับผิดชอบหรือดูแลการปฏิบัติการเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกระเบียบฉบับก่อน ซึ่งเป็นการแทรกเนื้อความเข้าไปในระเบียบฉบับก่อน เราจะถือว่าเนื้อความเข้าไปแทนที่เดิมจึงไม่ต้องระบุผู้รักษาการไว้อีก ซึ่งข้อผู้รักษาการจะอยู่ในข้อสุดท้ายของระเบียบ หากระเบียบใดแบ่งเป็นหมวด ให้ย้ายข้อผู้รักษาการไปเป็นข้อสุดท้ายก่อนที่จะขึ้นหมวด ๑ เพราะหากให้ข้อผู้รักษาการอยู่ในข้อสุดท้ายของระเบียบ ซึ่งอยู่ในหมวดสุดท้ายก็จะตีความได้ว่า ผู้รักษาการนั้นมีอำนาจรักษาการเฉพาะในหมวดสุดท้ายเท่านั้น

ตัวอย่าง

- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘
“ข้อ ๑๐ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้”
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรการในการช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชน เป็นเงินอุดหนุนรายบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๒
“ข้อ ๑๕ ให้เลขาธิการคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนรักษาการตามระเบียบนี้และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้”

สังเกตว่า โดยปกติผู้รักษาการจะอยู่ในข้อสุดท้ายของระเบียบ แต่ตามระเบียบนี้ กำหนดให้มีผู้รักษาการไว้ในข้อ ๕ เนื่องจากระเบียบแบ่งออกเป็นหมวด จึงต้องย้ายข้อผู้รักษาการไปเป็นข้อสุดท้ายก่อนที่จะขึ้นหมวด ๑

๖) การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติม

การใช้ถ้อยคำของการยกเลิก เพิ่ม หรือแก้ไขเพิ่มเติม มีแบบเช่นเดียวกับการยกเลิกเพิ่ม หรือแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ดังนี้

(๑) ถ้าเป็นการยกเลิก ก็ให้ใช้ถ้อยคำว่า

“ข้อ .. ให้ยกเลิกข้อ..แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ.....พ.ศ.”

(๒) ถ้าเป็นการเพิ่มเติม ก็ให้ใช้ถ้อยคำว่า

“ข้อ .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ../.. แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ.....พ.ศ.”

(๓) ถ้าเป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ก็จะใช้ถ้อยคำว่า

“ข้อ .. ให้ยกเลิกความในข้อ .. แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ.....พ.ศ. และให้ใช้ความต่อไปแทน...”

(๔) กรณีข้อนั้นของระเบียบที่ยกเลิกมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาก่อนหน้านี้หลายครั้ง จะต้องอ้างการแก้ไขเพิ่มเติมข้อนั้นในครั้งสุดท้ายไว้ด้วย เพื่อให้รู้ประวัติของการแก้ไข เช่น

“ข้อ .. ให้ยกเลิกความในข้อ .. แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ..... (ฉบับที่...) พ.ศ. และให้ใช้ข้อความต่อไปแทน...”

๓) วันใช้บังคับ

(๑) ในกรณีที่ออกโดยอาศัยกฎหมายแม่บทเฉพาะ ปกติจะไม่ระบุวันใช้บังคับไว้ในระเบียบ ทั้งนี้ กฎหมายแม่บทมักจะกำหนดไว้แล้วว่า ระเบียบเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เป็นอันใช้บังคับได้

(๒) ในกรณีเป็นระเบียบที่ออกโดยอาศัยอำนาจทางบริหารหรือตามพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ หรือพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๒

ในปัจจุบันจึงกำหนดวันใช้บังคับได้ ๔ แบบ ดังนี้

แบบที่หนึ่ง ให้ใช้บังคับในวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งเป็นแบบปกติ เพื่อให้ประชาชนทราบล่วงหน้าหนึ่งวัน หลังจากวันประกาศเป็นอย่างน้อย เช่น

- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

“ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

แบบที่สอง กำหนดวันใช้บังคับไว้ในระเบียบ เช่น

- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการอุดหนุนเป็นเงินค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๕

“ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ เป็นต้นไป”

สังเกตว่า ระเบียบนี้ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

แบบที่สาม กำหนดวันใช้บังคับย้อนหลัง เช่น

- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยสถาบันศึกษาปอเนาะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘

“ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๗ เป็นต้นไป”

สังเกตว่า ระเบียบนี้ประกาศ ณ วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๔๗ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๘ แต่ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๗ เป็นต้นไป จึงเป็นการให้ใช้บังคับย้อนหลัง

แบบที่สี่ กำหนดวันใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

๑. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยอาสามัครส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒

“ข้อ ๒ ให้ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป”

สังเกตว่า ระเบียบนี้ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๒ และในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒ โดยให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป ก็คือ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๒

๒. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖

“ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป”

สังเกตว่า ระเบียบนี้ประกาศ ณ วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ โดยให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป ก็คือ ตั้งแต่วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖

๘) ประกาศ ณ วันที่ ให้ลงตัวเลขของวันที่ ชื่อเต็มของเดือน และตัวเลขของปีพุทธศักราชที่ออกระเบียบ

๙) ลงชื่อ ให้ลงลายมือชื่อผู้ออกระเบียบ และพิมพ์ชื่อเต็มของเจ้าของลายมือชื่อไว้ใต้ลายมือชื่อ

๑๐) ตำแหน่ง ให้ลงตำแหน่งของผู้ออกระเบียบ

แบบระเบียบ

ระเบียบ (ชื่อส่วนราชการที่ออกระเบียบ)

ว่าด้วย

(ฉบับที่.. ถ้ามีเรื่องเดียวกันเกินกว่า ๑ ฉบับ)

พ.ศ.

(ข้อความ) ให้อ้างเหตุผลโดยย่อเพื่อแสดงถึงความมุ่งหมายที่ต้องออกระเบียบ และอ้างถึงกฎหมายที่ให้อำนาจออกระเบียบ (ถ้ามี)

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบ.....พ.ศ.”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่.....เป็นต้นไป

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อ (สุดท้าย) ผู้รักษาการตามระเบียบ (ถ้ามีการแบ่งเป็นหมวดให้นำชื่อผู้รักษาการตามระเบียบไปกำหนดเป็นข้อสุดท้ายก่อนที่จะขึ้นหมวด ๑).....

.....

.....

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(พิมพ์ชื่อเต็ม)

(ตำแหน่ง)

- ร่าง -

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ว่าด้วย.. (ชื่อระเบียบ)

พ.ศ.

.....

โดยที่เป็นการสมควรมี/ ปรับปรุง ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย.....

.....

.....

อาศัยอำนาจตามความใน.....(กฎหมายที่ให้อำนาจออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ระบุ
 เลขมาตรา ชื่อกฎหมายและความเชื่อมโยงกฎหมายนั้น ๆ)รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
 จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย..... พ.ศ.

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อ

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย..... พ.ศ.

(๒) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย..... พ.ศ.

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“.....” หมายความว่า

“.....” หมายความว่า

“.....” หมายความว่า

ฯลฯ

ฯลฯ

ข้อ .. ให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่(ชื่อเต็มของเดือน).....พ.ศ.

(ลงชื่อ).....

(พิมพ์ชื่อเต็ม)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

๓. แบบประกาศ และคำสั่ง

เนื่องจากตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดแบบของประกาศและคำสั่งไว้แล้ว จึงควรนำแบบดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำร่างประกาศหรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี

๓.๑ แบบประกาศ

๑) ชื่อของประกาศ

ชื่อของประกาศจะกำหนดตามหน่วยงานของผู้ออกประกาศ

๒) คำปรารภ

เช่นเดียวกับคำปรารภของระเบียบ

๓) บทอาศัยอำนาจ

เช่นเดียวกับบทอาศัยอำนาจของระเบียบ

๔) วันใช้บังคับ

(๑) แบบของวันใช้บังคับของประกาศจะเขียนแตกต่างกันออกไป เช่น

“ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่..... เป็นต้นไป” หรือ

“ประกาศ ณ วันที่” หรือ

“ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป” และ “ให้ไว้ ณ วันที่.....”

แล้วลงชื่อผู้มีอำนาจออกประกาศ

(๒) วันใช้บังคับของประกาศอาจลงวันที่ย้อนหลังหรือกำหนดให้ใช้ในอนาคตได้เสมอ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายแม่บทกำหนดไว้ เช่น “นับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” เป็นต้น หรือตามความเหมาะสมและข้อเท็จจริงด้วย

ในกรณีที่กฎหมายแม่บทไม่ได้ระบุไว้ให้ประกาศใช้บังคับเมื่อใด คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) เคยให้ความเห็นไว้ดังนี้

“... เมื่อพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. ๒๕๒๒ เพียงแต่กำหนดให้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยมิได้มีบทบัญญัติใดกำหนดให้ประกาศคณะกรรมการซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ใด จึงต้องถือว่ามีผลใช้บังคับในวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เพราะวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษานั้นเป็นวันที่ถือว่าบุคคลทั่วไปได้ทราบประกาศนั้นแล้ว หากกฎหมายประสงค์จะให้ผลใช้บังคับนอกเหนือไปจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ก็จะต้องระบุวันใช้บังคับโดยชัดแจ้งในตัวกฎหมายนั่นเอง ด้วยเหตุผลดังกล่าวประกาศของคณะกรรมการซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงต้องถือว่ามีผลใช้บังคับได้ในวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

๕) การแบ่งหมวดหมู่

โดยทั่วไปแล้วประกาศมักจะไม่มียาว การแบ่งหมวดหมู่อาจไม่จำเป็น แต่ก็ไม่ใช่ข้อจำกัดว่าถ้ามีเนื้อหาที่ยาวมาก ก็ควรแบ่งหมวดหมู่เพื่อให้เกิดความสะดวกในการใช้และการทำความเข้าใจประกาศ

๖) การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติม

ไม่มีหลักเกณฑ์แน่นอน แต่ควรใช้หลักเกณฑ์เดียวกับการยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติหรือกฎกระทรวง และมีข้อสังเกตว่าถ้าเป็นไปได้ควรยกเลิกประกาศฉบับเดิมแล้วเขียนใหม่ เพราะจะสะดวกในการอ้างอิงและการค้นหาได้มากกว่า ซึ่งประกาศส่วนมากแล้วก็ไม่ยาวและเขียนสิ่งที่ต้องการใหม่ได้อยู่แล้ว

๗) แบบของประกาศ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดแบบของประกาศไว้ดังนี้

แบบประกาศ

ประกาศ (ชื่อส่วนราชการที่ออกประกาศ)

เรื่อง

(ข้อความ).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประกาศ ณ วันที่พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(พิมพ์ชื่อเต็ม)

(ตำแหน่ง)

รายละเอียดของประกาศ

- (๑) “ประกาศ” ให้ลงชื่อส่วนราชการที่ออกประกาศ
 - (๒) “เรื่อง” ให้ลงชื่อเรื่องที่ประกาศ
 - (๓) “ข้อความ” ให้อ้างเหตุผลที่ต้องออกประกาศและข้อความที่ประกาศ
 - (๔) “ประกาศ ณ วันที่” ให้ลงตัวเลขของวันที่ ชื่อเต็มของเดือน และตัวเลขของปีพุทธศักราช ที่ออกประกาศในแบบตัวอย่างของระเบียบงานสารบรรณแบบที่ ๗ ได้กำหนดไว้ให้ลง “พ.ศ.” ด้วยซึ่งขัดกับคำอธิบายดังกล่าว โดยทั่วไปจะกำหนดให้ใช้โดยไม่ลง “พ.ศ.”
 - (๕) “ลงชื่อ” ให้ลงลายมือชื่อผู้ออกประกาศ และพิมพ์ชื่อเต็มของเจ้าของลายมือชื่อไว้ใต้ลายมือชื่อ
 - (๖) “ตำแหน่ง” ให้ลงตำแหน่งของผู้ออกประกาศ
- ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ทำเป็นแจ้งความให้เปลี่ยนคำว่า ประกาศ เป็น แจ้งความ

ชนิดของประกาศ

เนื่องจากประกาศเป็นกฎหมายลำดับรองประเภทหนึ่งที่มีความยืดหยุ่นในตัวของรูปแบบ แตกต่างไปจากพระราชบัญญัติและกฎกระทรวงที่มีรูปแบบที่แน่นอนชัดเจน ประกาศจึงเป็นเครื่องมือของปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ใช้ในการบริหารราชการหรือแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยแบบของคำสั่งข้างต้นเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และเป็นแบบฟอร์มหลักที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ส่วนชนิดของประกาศอื่น ๆ ได้แนบมาให้ดูพอสังเขปตามภาคผนวก ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรือความประสงค์ของผู้มีอำนาจออกประกาศได้

๓.๒ แบบคำสั่ง

๑. ชื่อของคำสั่ง

กำหนดตามชื่อส่วนราชการหรือตำแหน่งของผู้ที่มีอำนาจออกคำสั่ง

๒. คำปรารภและบทอาศัยอำนาจ

การอ้างเหตุผลที่ออกคำสั่งจะทำให้รู้ถึงเหตุผลและที่มาของการออกคำสั่ง และในกรณีที่มีบทอาศัยอำนาจให้ระบุเลขมาตราที่ให้อำนาจออกคำสั่งไว้ด้วย

๓. แบบของคำสั่ง

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดรูปแบบของคำสั่งไว้ดังนี้

แบบคำสั่ง

คำสั่ง (ชื่อส่วนราชการหรือตำแหน่งของผู้มีอำนาจที่ออกคำสั่ง)

ที่/ (เลขปีพุทธศักราชที่ออกคำสั่ง)

เรื่อง

(ข้อความ).....

.....

.....

ทั้งนี้ ตั้งแต่

สั่ง ณ วันที่ พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(พิมพ์ชื่อเต็ม)

(ตำแหน่ง)

รายละเอียดของหนังสือสั่งการชนิดคำสั่ง

- ๑) “คำสั่ง” ให้ลงชื่อส่วนราชการหรือตำแหน่งของผู้มีอำนาจที่ออกคำสั่ง เช่น คำสั่งกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- ๒) “ที่” ให้ลงเลขที่ออกคำสั่ง โดยเริ่มฉบับแรกจากเลข ๑ เรียงเป็นลำดับไปจนสิ้นปีปฏิทินนับเลขปีพุทธศักราชที่ออกคำสั่ง เช่น ที่ ๓/๒๕๒๖
- ๓) “เรื่อง” ให้ลงชื่อเรื่องที่ออกคำสั่ง
- ๔) “ข้อความ” ให้อ้างเหตุที่ออกคำสั่ง และอ้างถึงอำนาจที่ให้ออกคำสั่ง (ถ้ามี) ไว้ด้วย แล้วจึงลงข้อความที่สั่งและวันใช้บังคับ
- ๕) “สั่ง ณ วันที่” ให้ลงตัวเลขของวันที่ ชื่อเต็มของเดือน และตัวเลขของปีพุทธศักราชที่ออกคำสั่ง เช่น สั่ง ณ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๒๖ ในแบบตัวอย่างของระเบียบงานสารบรรณแบบที่ ๔ ได้กำหนดให้ลง “พ.ศ.” ด้วย ซึ่งขัดกับคำอธิบายดังกล่าว โดยทั่วไปจะกำหนดให้ใช้โดยไม่ลง “พ.ศ.”
- ๖) “ลงชื่อ” ให้ลงลายมือชื่อผู้ออกคำสั่ง และพิมพ์ชื่อเต็มของเจ้าของลายมือชื่อไว้ได้ลายมือชื่อ
- ๗) “ตำแหน่ง” ให้ลงตำแหน่งของผู้ออกคำสั่ง

ชนิดของคำสั่ง

เนื่องจากคำสั่งเป็นกฎหมายลำดับรองประเภทหนึ่งที่มีความยืดหยุ่นในตัวของรูปแบบ แตกต่างไปจากพระราชบัญญัติและกฎกระทรวงที่มีรูปแบบที่แน่นอนชัดเจน คำสั่งจึงเป็นเครื่องมือของปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ใช้ในการบริหารราชการหรือแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยแบบของคำสั่งข้างต้นเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และเป็นแบบฟอร์มหลักที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ส่วนชนิดของคำสั่งอื่น ๆ เช่น คำสั่งมอบอำนาจ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคำสั่งทั่วไปอื่น ๆ นั้น ได้แนบมาให้ดูพอสังเขปตามภาคผนวก ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรือความประสงค์ของผู้มีอำนาจออกคำสั่งได้

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ สป. / ๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ.....

ด้วย.....(ที่มาของเรื่อง).....

อาศัยอำนาจตามความใน.....(กฎหมายที่ให้อำนาจในการออกคำสั่ง(ถ้ามี)).....

จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ.....โดยมีองค์ประกอบ

และอำนาจหน้าที่ ดังนี้

ก. องค์ประกอบ

๑.	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒.	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๓.	ประธานคณะกรรมการ
๔.	คณะกรรมการ
๕.	คณะกรรมการ
๖.	คณะกรรมการ
๗.	คณะกรรมการ
๘.	คณะกรรมการ
	และเลขานุการ
๙.	คณะกรรมการ
	และผู้ช่วยเลขานุการ
๑๐.	คณะกรรมการ
	และผู้ช่วยเลขานุการ

ข. อำนาจหน้าที่

ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑.

๒.

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่

(ลงชื่อ).....

(พิมพ์ชื่อเต็ม)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

กฎหมาย

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบกิจการหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๙

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการมอบอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้แก่บุคคลอื่น พ.ศ. ๒๕๔๘

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปฏิบัติของผู้เข้าสอบ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕

เอกสารอื่น ๆ

หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่นร ๐๕๐๓/ว๒๖๑ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่องแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย URL: <https://www.krisdika.go.th>, (พฤษภาคม, ๑๐)

แนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย URL: <http://www.ratchakitcha.soc.go.th>, (เมษายน, ๒๒)

แนวทางการเสนอร่างพระราชบัญญัติ URL: <https://www.opsmoac.go.th>, (พฤษภาคม, ๑๕)

หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่นร ๐๕๐๓/ว ๓๑๑ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แนวทางการเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี

แบบหนังสือเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี (ประเภทกฎหมาย) URL: <https://www.soc.go.th>, (พฤษภาคม, ๒๒)

เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรการร่างกฎหมาย การให้ความเห็นทางกฎหมาย และการดำเนินคดีปกครอง รุ่นที่ ๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภาคผนวก

- ๑) พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๒) แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- ๓) หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ checklist
- ๔) คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง

ประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย

- ๕) แนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
- ๖) แนวทางการเสนอร่างพระราชบัญญัติ
- ๗) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘
- ๘) ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘
- ๙) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่นร ๐๕๐๓/ว ๓๑๑ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง แนวทางการเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี

- ๑๐) แบบหนังสือเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี (ประเภทกฎหมาย)
- ๑๑) กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบกิจการหอพัก พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๑๒) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด

ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

- ๑๓) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการมอบอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้แก่บุคคลอื่น พ.ศ. ๒๕๔๘
- ๑๔) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปฏิบัติของผู้เข้าสอบ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕

พระราชบัญญัติ
หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ
พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
“กฎหมาย” หมายความว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติและประมวลกฎหมาย

“กฎ” หมายความว่า กฎตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง บรรดาที่มีผลให้เกิดภาระแก่ประชาชน หรือการไม่ปฏิบัติตามจะมีผลให้ต้องได้รับโทษหรือเสียสิทธิ หรือกระทบต่อสถานะของบุคคล

“การจัดทำร่างกฎหมาย” หมายความว่า การจัดทำและพิจารณาร่างกฎหมายเพื่อให้มีกฎหมายขึ้นใหม่ ยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย

“การวิเคราะห์ผลกระทบ” หมายความว่า การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖/ตอนที่ ๗๒ ก/หน้า ๑/๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒

“การประเมินผลสัมฤทธิ์” หมายความว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายและกฎว่าได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ของการตรากฎหมายนั้นมากน้อยเพียงใด คำนวณค่ากับภาระที่เกิดขึ้นแก่รัฐและประชาชนหรือไม่ หรือมีผลกระทบอื่นอันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนหรือไม่เพียงใด

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานที่เป็นของรัฐไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือในรูปแบบอื่นใด และไม่ว่าจะเป็นองค์กรในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ

“ผู้เกี่ยวข้อง” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีหรืออาจมีสิทธิหรือหน้าที่ หรือได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย กฎหมาย หรือกฎ อันมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ประกอบการ บุคคล หรือกลุ่มบุคคลซึ่งมีหรืออาจมีสิทธิหรือหน้าที่ หรือได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ รวมทั้งองค์กรที่เกี่ยวข้อง

(๒) กลุ่มบุคคลหรือชุมชนซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ รวมทั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องซึ่งมีวัตถุประสงค์กระทำการเพื่อประโยชน์ของกลุ่มบุคคลหรือชุมชนดังกล่าว

(๓) หน่วยงานของรัฐซึ่งมีการปฏิบัติงานเกี่ยวข้องหรือที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น

“องค์กรที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า สมาคมหรือมูลนิธิที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สภาหรือนิติบุคคลที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

“ระบบกลาง” หมายความว่า ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงที่จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งการเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมายของประชาชน

“คณะกรรมการกฤษฎีกา” หมายความว่า คณะกรรมการกฤษฎีกาตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา

“คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย” หมายความว่า คณะกรรมการพัฒนากฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ หน่วยงานของรัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ โดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นการกระทบประชาชน

ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวก และสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ หน่วยงานของรัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นแก่ประชาชน และนำผลนั้นมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน

ในการจัดทำร่างกฎหมาย หน่วยงานของรัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการเฉพาะกรณีที่เป็น และพึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน รวมทั้งพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับแก่การจัดทำร่างกฎหมายที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๖ ในการที่ศาลยุติธรรมจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีโทษอาญาโทษทางปกครอง หรือสภาพบังคับที่เป็นผลร้ายอื่นแก่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลและศาลเห็นว่าเป็นเหตุผลอันสมควรว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นไม่สอดคล้องกับมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมีใช้กรณีที่บทบัญญัตินั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอันเป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลสงเคราะห์เห็นเช่นนั้นต่อประธานศาลฎีกาเพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย ในระหว่างนั้นให้ศาลดำเนินการพิจารณาต่อไปได้ แต่ให้รอการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ในกรณีที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวไม่สอดคล้องกับมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ศาลจะไม่ลงโทษหรือจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด หรือจะกำหนดสภาพบังคับที่เป็นผลร้ายแตกต่างจากที่กฎหมายกำหนดไว้ แล้วแต่กรณี ก็ได้ คำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดไม่สอดคล้องกับมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ให้ใช้ได้กับคดีทั้งปวงที่ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี และในการนี้ ให้ผู้รักษาร่างกฎหมายดังกล่าวดำเนินการเพื่อให้มีการแก้ไขกฎหมายนั้นให้สอดคล้องกับมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง โดยเร็วต่อไป

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ศาลปกครองเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีโทษปรับทางปกครองที่ใช้บังคับแก่คดีใดนั้นไม่สอดคล้องกับมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ด้วยโดยอนุโลม โดยให้อำนาจของประธานศาลฎีกาและที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง เป็นอำนาจของประธานศาลปกครองสูงสุดหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่การพิจารณาของศาลทหารด้วยโดยอนุโลม โดยให้อำนาจของประธานศาลฎีกาและที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง เป็นอำนาจของหัวหน้าสำนักตุลาการทหารหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการพระธรรมนูญในศาลทหารสูงสุด แล้วแต่กรณี

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด หรือระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการพระธรรมนูญในศาลทหารสูงสุด แล้วแต่กรณี

กฎหมายตามมาตรานี้ให้หมายความรวมถึงประกาศหรือคำสั่งบรรดาที่มีผลบังคับเช่นเดียวกับกฎหมาย

มาตรา ๗ ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการพัฒนากฎหมายจะเสนอแนะหรือให้ความเห็นแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง การกำหนดแนวทาง หรือการดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ได้ รวมตลอดทั้งให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายจะกำหนดแนวทางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามก็ได้

เมื่อมีเหตุอันสมควร ให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

มาตรา ๘ การจัดทำร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหากได้ดำเนินการตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญแล้ว แม้จะไม่ครบถ้วนตามพระราชบัญญัตินี้ก็ไม่ทำให้การจัดทำร่างกฎหมายนั้นเสียไป

ในกรณีที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายเห็นว่า หน่วยงานของรัฐดำเนินการในเรื่องใดโดยไม่สอดคล้องหรือไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ จะเสนอแนะแนวทางการดำเนินการในเรื่องนั้นเพื่อให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามก็ได้ และเมื่อหน่วยงานของรัฐได้ปฏิบัติตามแล้ว ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว

มาตรา ๙ ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำร่างกฎหมายหรือการประเมินผลสัมฤทธิ์ไว้เป็นการเฉพาะ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการดังกล่าวตามกฎหมายนั้น

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้มิได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปไว้เป็นการเฉพาะ ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว

มาตรา ๑๑ ให้สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) รับผิดชอบในการจัดให้มี บำรุงรักษา และพัฒนาระบบกลางตามที่สำนักงานร้องขอ เพื่อใช้ในการดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) รับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์
- (๒) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น การวิเคราะห์ผลกระทบ และร่างกฎหมายที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้น รวมทั้งร่างกฎหมายที่คณะรัฐมนตรีเสนอต่อรัฐสภา
- (๓) รับจัดแจ้งผู้เกี่ยวข้องซึ่งสมควรรับฟังความคิดเห็นตาม (๑)

(๔) ประกาศรายชื่อกฎหมายและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ และเปิดเผยผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้น

(๕) รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายและกฎเกณฑ์เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการดำเนินการ ตามหมวด ๕ การประเมินผลสัมฤทธิ์ และหมวด ๖ การเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมาย

(๖) เป็นช่องทางในการรับข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง หรือประชาชนว่าสมควรยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายใด

(๗) การดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด

การจัดให้มีระบบกลางตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้อง หรือประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลและแสดงความคิดเห็นได้อย่างสะดวก แต่ต้องไม่มีลักษณะ เป็นการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่จำเป็น

ให้สำนักงานรับผิดชอบในการบริหารจัดการระบบกลางดังกล่าว

ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการนำข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบ รวมทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์เข้าสู่ระบบกลาง และเผยแพร่ผลการ ดำเนินการดังกล่าวไว้ในระบบกลางด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบที่สำนักงานพัฒนา รัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) และสำนักงานร่วมกันกำหนด

หมวด ๒

การตรวจสอบความจำเป็น การรับฟังความคิดเห็น

และการวิเคราะห์ผลกระทบ

มาตรา ๑๒ เมื่อมีกรณีจำเป็นต้องเสนอให้มีการตรากฎหมาย ให้หน่วยงานของรัฐ แสดงเหตุผลความจำเป็นในการตรากฎหมายและต้องวิเคราะห์โดยมีข้อมูลและเอกสารหลักฐาน ประกอบชัดเจนว่าไม่เป็นการสร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น คำนึงกับภาระที่เกิดขึ้นแก่รัฐ และประชาชน รวมทั้งไม่สามารถใช้มาตรการหรือวิธีการอื่นใดนอกจากการตราเป็นกฎหมาย

มาตรา ๑๓ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลาง และจะใช้วิธีการอย่างหนึ่งหรือหลายวิธีดังต่อไปนี้ด้วยก็ได้

(๑) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐนั้น

(๒) การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น

(๓) การสัมภาษณ์ หรือการเชิญให้เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น

(๔) การสำรวจความคิดเห็น

(๕) วิธีการอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเหมาะสม

มาตรา ๑๔ ให้หน่วยงานของรัฐนำหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย ไปรับฟังความคิดเห็น โดยต้องประกาศวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการรับฟัง ความคิดเห็น รวมทั้งข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(๑) สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อแก้ไข ปัญหาหรือทำภารกิจในเรื่องนั้น รวมทั้งความมุ่งหมายและผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์

(๒) คำอธิบายหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายโดยใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย

(๓) บุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ในด้านการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ หรือผลกระทบในทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ

(๔) เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้มีระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ หรือการกำหนดโทษอาญา รวมทั้งหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่หรือที่ติดต่อของผู้เกี่ยวข้อง ให้แจ้งให้ ผู้เกี่ยวข้องทราบถึงการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หรือจะแจ้งให้ทราบถึงการประกาศตามวรรคหนึ่งก็ได้ โดยการแจ้งอาจกระทำผ่านระบบกลาง หรือหน่วยงานของรัฐจะแจ้งผู้เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควร ทราบโดยตรงก็ได้

มาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการรับฟังความคิดเห็น ให้สำนักงานรับจดแจ้ง ผู้เกี่ยวข้องผ่านระบบกลาง โดยสำนักงานอาจเพิ่มรายชื่อผู้เกี่ยวข้องซึ่งสมควรรับฟังความคิดเห็น หรือเพิ่มรายชื่อผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับแจ้งจากหน่วยงานของรัฐตามวรรคสองไว้ในระบบกลางด้วยก็ได้

ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการปฏิบัติหรือบังคับการตามกฎหมายใด หรือหน่วยงานของรัฐที่จะเสนอร่างกฎหมาย รวบรวมรายชื่อผู้เกี่ยวข้องกับกฎหมายนั้นพร้อมด้วยที่ อยู่ติดต่อได้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และแจ้งให้สำนักงานทราบ

การรับจดแจ้งและการแจ้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามแนวทาง ที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด

มาตรา ๑๖ เมื่อรับฟังความคิดเห็นแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนำผลการรับฟัง ความคิดเห็นไปประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบและการจัดทำร่างกฎหมาย และให้สรุปผลการรับฟัง ความคิดเห็นซึ่งอย่างน้อยต้องระบุประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น และสรุปความเห็นในแต่ละประเด็น ของฝ่ายต่าง ๆ ให้ครบถ้วน รวมทั้งการปรับปรุงหรือไม่ปรับปรุงหลักการหรือประเด็นสำคัญของ ร่างกฎหมายตามความเห็นดังกล่าวพร้อมเหตุผล

มาตรา ๑๗ ในการวิเคราะห์ผลกระทบ หน่วยงานของรัฐต้องกระทำอย่างรอบด้าน และเป็นระบบ โดยให้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาและจัดทำเป็นรายงาน การวิเคราะห์ผลกระทบ

รายงานตามวรรคหนึ่ง ให้จัดทำตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายสำหรับการดำเนินการตามภารกิจนั้น

(๒) ความเข้าช้อยกับกฎหมายอื่น

(๓) สิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลที่ต้องถูกจำกัด

(๔) ภาระหรืออุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน อันเนื่องมาจากการมีกฎหมายนั้น

- (๕) ผลกระทบต่อประมาณ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ
- (๖) เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ หรือการกำหนดโทษอาญา รวมทั้งหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- (๗) หน่วยงานผู้รับผิดชอบ จำนวนเจ้าหน้าที่ของรัฐ อุปกรณ์ และงบประมาณที่ต้องใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย
- (๘) การเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ถ้ามี

มาตรา ๑๘ ให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๑๖ และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบตามมาตรา ๑๗ ผ่านระบบกลาง และจะใช้วิธีการอื่นใดด้วยก็ได้

มาตรา ๑๙ การจัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ร่างกฎหมายที่มีได้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับประชาชน ร่างกฎหมายที่จำเป็นต้องตราขึ้นโดยรีบด่วนเพื่อประโยชน์สำคัญของประเทศเกี่ยวกับความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือร่างกฎหมายอื่นที่ไม่มีผลกระทบต่อประชาชน เมื่อหน่วยงานของรัฐได้รับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามที่เห็นว่าจำเป็นแล้ว ให้ถือว่าได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นโดยชอบตามหมวดนี้แล้ว และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ หน่วยงานของรัฐจะไม่เปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นหรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบดังกล่าว หรือจะเปิดเผยตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๒๐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาอาจมีมติหรือตราข้อบังคับให้มีการรับฟังความคิดเห็นหรือวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายก่อนหรือในระหว่างการพิจารณาร่างกฎหมายนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

หมวด ๓

การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย

มาตรา ๒๑ หน่วยงานของรัฐต้องตรวจสอบและพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- (๑) สอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยในกรณีที่เป็นการจัดทำร่างพระราชบัญญัติหรือประมวลกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วย
- (๒) สอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ
- (๓) สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- (๔) ยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เป็นการระแ่ประชาชน
- (๕) ไม่ใช้ระบบอนุญาต เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์ของประเทศชาติหรือประชาชน หรือมีกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่ต้องมีระบบอนุญาต

การกำหนดระยะเวลาหรือขั้นตอนในการพิจารณายื่นคำขออนุญาตดำเนินการต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงหลักการและสาระสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

(๖) ไม่ใช่ระบบคณะกรรมการ เว้นแต่เพื่อกำหนดนโยบาย หรือกำกับ หรือกำหนดหลักเกณฑ์ หรือเพื่อการอื่นที่จำเป็น ทั้งนี้ ในกรณีที่นำระบบคณะกรรมการมาใช้ ให้ระบุให้ชัดเจนด้วยว่ามติของคณะกรรมการผูกพันหน่วยงานที่มีผู้แทนเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย

(๗) การมีบทบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง หรือดำเนินการทางปกครอง ให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ในกรณีที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจให้กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่เป็นสาระสำคัญไว้ในร่างกฎหมายให้ชัดเจน

(๘) การกำหนดโทษอาญาสำหรับการกระทำความผิดใด ให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(ก) การกระทำนั้นต้องกระทบต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อส่วนรวม

(ข) เป็นกรณีที่ไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อบังคับใช้กฎหมายอย่างได้ผล และมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายได้

(๙) หลักเกณฑ์อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๒ การจัดทำร่างกฎหมายใดที่จะกำหนดให้มีโทษอาญา โทษทางปกครอง หรือสภาพบังคับที่เป็นผลร้ายอื่นแก่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม หรือมีบทบัญญัติที่กำหนดให้การขออนุญาต หรืออนุญาตหรือการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไข ที่จะกำหนดไว้ในกฎซึ่งจะออกในภายหลัง ในร่างกฎหมายนั้นต้องมีบทบัญญัติที่ห้ามมิให้ใช้บทบัญญัติดังกล่าวในทางที่เป็นผลร้ายแก่บุคคลจนกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมายหรือจนกว่าจะมีการออกกฎดังกล่าวแล้ว

กฎหมายที่มีใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ต้องมีการออกกฎ หรือกำหนดให้รัฐต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมาย หรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายนั้นได้ หากมิได้มีการออกกฎดังกล่าวหรือยังมิได้ดำเนินการนั้น ภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ และบทบัญญัติในเรื่องนั้นก่อภาระ หรือเป็นผลร้ายต่อประชาชน ให้บทบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นอันสิ้นผลบังคับ แต่ในกรณีที่บทบัญญัติในเรื่องนั้น ให้สิทธิประโยชน์แก่ประชาชนให้บทบัญญัตินี้ดังกล่าวมีผลบังคับได้โดยไม่ต้องมีกฎหรือดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ระยะเวลาสองปีดังกล่าวคณะรัฐมนตรีจะมีมติขยายออกไปอีกก็ได้แต่ไม่เกินหนึ่งปี และต้องมีมติ ก่อนที่จะครบกำหนดเวลาสองปีดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลยุติธรรมหรือศาลปกครองจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายตามวรรคสอง บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลและศาลเห็นว่าเป็นเหตุผลอันสมควร ให้ศาลส่งความเห็นต่อประธานศาลฎีกาเพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา หรือประธานศาลปกครองสูงสุดเพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี เพื่อวินิจฉัย ในระหว่างนั้น ให้ศาลดำเนินการพิจารณาต่อไปได้ แต่ให้รอการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของ ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี

เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ได้มีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายในเรื่องใดเข้าลักษณะที่จะเป็นอันสิ้นผลบังคับตามวรรคสอง ให้ประกาศคำวินิจฉัยดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา

คำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายในเรื่องใดสิ้นผลบังคับตามวรรคสี่ ไม่กระทบต่อคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว เว้นแต่ในคดีอาญาให้ถือว่าผู้ซึ่งเคยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่สิ้นผลบังคับดังกล่าว เป็นผู้ไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดดังกล่าว หรือถ้าผู้นั้นยังรับโทษอยู่ก็ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง แต่ทั้งนี้ไม่ก่อให้เกิดสิทธิที่จะเรียกร้องค่าชดเชยหรือค่าเสียหายใด ๆ

ในกรณีที่ศาลยุติธรรมหรือศาลปกครองจะใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลและศาลเห็นว่าเป็นเหตุผลอันสมควรว่าบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นมีลักษณะตามวรรคสอง ให้ศาลดำเนินการตามวรรคสาม และเมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นมีลักษณะตามวรรคสอง ศาลจะไม่ใช้บังคับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นก็ได้ และให้ศาลแจ้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจในส่วนที่เกี่ยวกับการจูงใจปฏิบัติหน้าที่ขัดต่อกฎหมายต่อไป

ความในวรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหก ให้ใช้บังคับแก่คดีที่อยู่ในอำนาจศาลทหารด้วยโดยอนุโลม โดยให้หัวหน้าสำนักตุลาการทหารเสนอเรื่องต่อประธานศาลฎีกา เพื่อดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่กฎหมายใดบัญญัติให้มีผลใช้บังคับภายหลังจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยมีระยะเวลาตามที่กำหนด ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายนั้นจัดทำร่างกฎทั้งปวงให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และในกรณีที่ต้องเสนอกฎต่อคณะรัฐมนตรีอาจเสนอคณะรัฐมนตรีก่อนวันที่กฎหมายนั้นจะมีผลใช้บังคับได้ ในกรณีเช่นนั้นให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจอนุมัติหลักการได้แม้ว่ากฎหมายนั้นยังไม่มีผลใช้บังคับก็ตาม

การดำเนินการตามวรรคสาม วรรคสี่ วรรคหก และวรรคเจ็ด ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด หรือระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการพระธรรมนูญในศาลทหารสูงสุด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ร่างกฎหมายกำหนดให้ออกกฎเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ กฎดังกล่าวต้องกำหนดให้การใช้ดุลพินิจเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (๑) ไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักการสำคัญที่รัฐธรรมนูญรับรอง
- (๒) สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- (๓) สอดคล้องและปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
- (๔) ต้องยึดหลักความพอสมควรแก่เหตุ และหลักความได้สัดส่วนระหว่างประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับกับสิทธิและเสรีภาพและประโยชน์ที่บุคคลต้องเสียไป
- (๕) ต้องยึดหลักความเสมอภาคและต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล

มาตรา ๒๔ เพื่อให้การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ให้นายกรัฐมนตรีจัดทำแนวทางปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ในมาตรา ๒๓ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

แนวทางปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับในทางที่เป็นผลร้าย แก่บุคคลจนกว่าจะมีการเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับแก่การใช้ดุลพินิจในการดำเนินงาน ตามกระบวนการยุติธรรมและการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล การพิจารณาสั่งคดีของพนักงานอัยการ และการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการสอบสวน ใต้สวน การบังคับคดี และการวางทรัพย์

หมวด ๔

การตรวจสอบผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบ

มาตรา ๒๕ ในการเสนอร่างกฎหมายหรือหลักการของร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี ให้นายกรัฐมนตรีเสนอเอกสารดังต่อไปนี้ต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- (๑) ร่างกฎหมายหรือหลักการและสาระสำคัญของร่างกฎหมายที่จะจัดทำขึ้น
- (๒) สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
- (๓) รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ

มาตรา ๒๖ ในการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือสำนักงาน ให้นำเอกสารตามมาตรา ๒๕ มาประกอบการพิจารณา และให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย โดยในกรณีที่เห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องจัดทำร่างกฎหมายฉบับใด ให้สำนักงานส่งเรื่องพร้อมความเห็นหรือข้อเสนอแนะ ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอให้ทบทวนหรือพิจารณา ตามที่เห็นสมควรต่อไป

(๒) ในการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายให้ดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ ตามมาตรา ๕ และที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย

(๓) ในกรณีที่เห็นสมควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องหรือการวิเคราะห์ ผลกระทบเพิ่มเติม สำนักงานจะดำเนินการดังกล่าวเองหรือจะแจ้งให้นายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้ดำเนินการก็ได้

มาตรา ๒๗ ในการเสนอร่างกฎหมายต่อรัฐสภา ให้คณะรัฐมนตรีจัดส่งเอกสาร ตามมาตรา ๒๕ (๒) และ (๓) และเอกสารตามมาตรา ๒๖ (๓) เพื่อประกอบการพิจารณาของรัฐสภา และให้เปิดเผยเอกสารดังกล่าวไว้ในระบบกลางด้วย

หมวด ๕

การประเมินผลสัมฤทธิ์

มาตรา ๒๘ ในหมวดนี้ กฎหมายให้หมายความรวมถึงพระราชกำหนดและประกาศหรือคำสั่งบรรดาที่มีผลบังคับเช่นเดียวกับกฎหมายด้วย

มาตรา ๒๙ บทบัญญัติในหมวดนี้ไม่ใช้บังคับแก่กฎหมาย ดังต่อไปนี้

- (๑) กฎหมายที่มีผลใช้บังคับเฉพาะระยะเวลาหนึ่งและระยะเวลานั้นได้ล่วงพ้นไปแล้ว
- (๒) กฎหมายที่บัญญัติให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งและได้มีการดำเนินการตามกฎหมายนั้นแล้ว เช่น กฎหมายให้ใช้ประมวลกฎหมาย กฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ กฎหมายโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน กฎหมายจัดตั้งศาล กฎหมายจัดตั้งจังหวัด กฎหมายเกี่ยวกับการออกเหรียญธนบัตร หรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ กฎหมายกำหนดยศ กฎหมายกำหนดวิทยฐานะ
- (๓) กฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม หรือการจัดตั้งหรือการจัดองค์กรของหน่วยงานของรัฐเฉพาะที่ไม่มีผลกระทบต่อประชาชน
- (๔) กฎหมายที่กำหนดลักษณะของเครื่องแสดงวิทยฐานะ เครื่องหมาย หรือเครื่องแบบ เช่น กฎหมายกำหนดครุยวิทยฐานะ กฎหมายกำหนดเครื่องหมายราชการ กฎหมายกำหนดเครื่องแบบ
- (๕) ประมวลกฎหมาย
- (๖) กฎหมายอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๐ การประเมินผลสัมฤทธิ์ให้ดำเนินการประเมินผลที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายและกฎที่ออกตามกฎหมายนั้นในคราวเดียวกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้

(๑) การมีกฎหมายเพียงพอที่จำเป็น โดยยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็น ล้าสมัย หรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เป็นการระงับประชาชน

(๒) การพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ

(๓) การลดความซ้ำซ้อนและขัดแย้งกันของกฎหมาย

(๔) การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม

(๕) การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบบังคับใช้กฎใดเห็นว่ากฎนั้นก่อให้เกิดการระงับประชาชนหรือการไม่ปฏิบัติตามจะมีผลให้ต้องได้รับโทษหรือเสียสิทธิหรือกระทบต่อสถานะของบุคคลอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เฉพาะกฎนั้นเป็นการเฉพาะ

ในกรณีที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายพบว่ามีกฎตามวรรคสอง จะแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎนั้นเป็นการเฉพาะภายในเวลาที่กำหนดก็ได้

มาตรา ๓๑ ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ต้องดำเนินการโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักการตามหมวด ๑ บททั่วไป และหมวด ๓ การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย รวมทั้งต้องคำนึงถึงเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ความได้สัดส่วนระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายเทียบกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการตามกฎหมาย

(๒) สถิติการดำเนินคดีและการลงโทษอาญาตามกฎหมาย

(๓) ความสอดคล้องหรือการอนุวัติการตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามภายใต้บังคับกฎหมายระหว่างประเทศ

(๔) เรื่องอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๒ ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายฉบับใดเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฉบับนั้น ในกรณีมีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายฉบับใดหลายหน่วย ให้ผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฉบับนั้น

ในกรณีกฎหมายใดมีผู้รักษาการตามกฎหมายร่วมกันหลายคน การกำหนดหน่วยงานของรัฐที่จะรับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ให้กระทำโดยการปรึกษาหารือร่วมกัน

ในกรณีกฎหมายใดไม่มีผู้รักษาการตามกฎหมาย ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนดหน่วยงานของรัฐที่จะเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามวรรคหนึ่ง

ผู้รักษาการตามกฎหมายหรือนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่กำกับและติดตามการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๓๓ ให้ผู้รักษาการตามกฎหมายหรือนายกรัฐมนตรีประกาศรายชื่อกฎหมายและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๓๒ ไว้ในระบบกลางภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ

มาตรา ๓๔ การประเมินผลสัมฤทธิ์ให้กระทำอย่างน้อยทุกห้าปีนับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ หรือทุกรอบระยะเวลาอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเมื่อมีกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากองค์กรที่เกี่ยวข้องหรือจากประชาชน และหน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ เห็นว่าข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะนั้นมีเหตุผลอันสมควร

(๒) ได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย

(๓) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชกำหนดใดที่ตราขึ้นภายหลังพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเป็นครั้งแรก ให้กระทำภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับ ส่วนครั้งต่อ ๆ ไป ให้กระทำตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๕ ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ ให้หน่วยงานของรัฐกระทำตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และแจ้งผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ไว้ในระบบกลาง

เมื่อปรากฏจากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ว่า กฎหมายใดมิได้ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของการตรากฎหมายนั้น หรือไม่คุ้มค่ากับภาระที่เกิดขึ้นแก่รัฐหรือประชาชน หรือมีผลกระทบอื่นอันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนอย่างร้ายแรง ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบดำเนินการเพื่อให้มีการยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายนั้นโดยทันที

หมวด ๖

การเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมาย

มาตรา ๓๖ เพื่อประโยชน์ในการให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายได้อย่างทั่วถึง ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๓๒ จัดให้มีและเผยแพร่ข้อมูลดังต่อไปนี้ไว้ในระบบกลาง

- (๑) ตัวบทกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน
- (๒) คำแปลของกฎหมายเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน
- (๓) คำอธิบายโดยสรุปสาระสำคัญของกฎหมายในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจได้

เข้าใจได้

- (๔) ความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ และขอบเขตการมีผลบังคับใช้ของกฎหมาย

กฎเกณฑ์ตาม (๑) ให้หมายความถึงพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ หนังสือเวียน หนังสือสั่งการ คำสั่ง คำพิพากษา คำวินิจฉัยของศาล หรือคณะกรรมการ การตีความกฎหมาย การตอบข้อหารือ หรือแนวปฏิบัติ และให้หมายความรวมถึงเอกสารหรือการสั่งการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีผลต่อการบังคับใช้หรือปฏิบัติตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือประชาชนตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด

การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยของศาลที่เกี่ยวกับกฎหมายใด ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายนั้น เป็นผู้เผยแพร่

ในกรณีที่มีการเผยแพร่ข้อมูลตามวรรคหนึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อความมั่นคงปลอดภัยหรือประโยชน์ของประเทศหรือเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคล หน่วยงานของรัฐจะไม่เผยแพร่รายละเอียดบางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎหมายใดไม่มีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโดยตรง ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานที่จะเป็นผู้จัดทำตามวรรคหนึ่ง

การดำเนินการตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบที่สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) และสำนักงานร่วมกันกำหนด

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๗ ให้พระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ และเมื่อแนวทางเกี่ยวกับการประเมิน

ผลสัมฤทธิ์ตามหมวด ๕ การประเมินผลสัมฤทธิ์ มีผลใช้บังคับแล้ว ให้พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นอันยกเลิก

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้การดำเนินการในเรื่องใดต้องกระทำผ่านระบบกลาง ถ้าการจัดทำระบบกลางยังไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่าการดำเนินการผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐเป็นการดำเนินการผ่านระบบกลางตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว

มาตรา ๓๙ ในวาระเริ่มแรก

(๑) ระยะเวลาสองปีตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง สำหรับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้นับแต่เมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

(๒) ระยะเวลาเก้าสิบวันตามมาตรา ๓๓ สำหรับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๔๐ บรรดากฎ ระเบียบ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบเพื่อประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย รวมทั้งการจัดทำร่างกฎหมายซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพื่อประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย และการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน หลักเกณฑ์การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ และการกำหนดโทษอาญา เพื่อให้การตรากฎหมายเป็นไปโดยละเอียดรอบคอบ ไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายภายหลังเมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้วเพื่อพัฒนากฎหมายให้ทันสมัย และสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป และการเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมายของประชาชน ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๗๗ ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย (๑) และ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สำเนา

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๒๒๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๕

เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

กราบเรียน/เรียน รอง - นรม., รัฐ - นร., กระทรวง กรม, เลขา - คสช., ปธ - ปนช.

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
๒. หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการ่วมกันจัดทำแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ [เรื่อง นโยบายการปฏิรูปกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับฝ่ายบริหาร] ไปเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ลงมติ

๑. เห็นชอบแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดทำขึ้น และให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อไป

๒. เห็นชอบหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาปรับปรุงขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามข้อ ๑ และมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ [เรื่อง นโยบายการปฏิรูปกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับฝ่ายบริหาร] โดยให้เป็นหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติท้ายระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนยืนยันมาและขอได้โปรดถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไป/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ (อย่างยิ่ง)

ธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชวิลาส

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชวิลาส)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๔ (อมรลักษณ์)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (BO_306/ส/ยืนยันมติ)

**แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมาย
ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย**

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางเกี่ยวกับการร่างกฎหมาย การตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย และแนวทางการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย รวมทั้งการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบ หรือแนวทางการดำเนินการในการจัดทำร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ เพื่อให้เป็นไปตาม บทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ส่วนที่ ๑

หลักเกณฑ์การร่างกฎหมายและการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ

ในการจัดทำร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ ตามหลักเกณฑ์และแนวทางดังต่อไปนี้

๑. ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๑.๑ ในกรณีที่กฎหมายที่มีอยู่ขัดหรือแย้งต่อหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานของรัฐ ที่รับผิดชอบมีหน้าที่ต้องแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎหมายนั้นในโอกาสแรก

๑.๒ การร่างกฎหมายเพื่อกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการในเรื่องใด ร่างกฎหมายในเรื่องนั้นต้องมีมาตรฐานสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

๑.๓ การร่างกฎหมายที่จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล ต้องยึดหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่สิทธิหรือเสรีภาพนั้นได้รับการรับรองไว้โดยชัดแจ้ง ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาเงื่อนไขหรือเหตุในการจำกัดสิทธิ หรือเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด โดยพิจารณาประกอบคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยของศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุด หรือศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาด้วย

(๒) การร่างกฎหมายต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิ หรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่เลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรม รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

(๓) ร่างกฎหมายต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่ใช้บังคับแก่กรณีหนึ่ง กรณีใดหรือแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นการเฉพาะเจาะจง เว้นแต่มีกฎหมายในรูปแบบบางประเภท ที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้กระทำได้ เช่น กฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์โดยระบุเจาะจงอสังหาริมทรัพย์ หรือเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนตามความจำเป็น หรือกฎหมายโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน

๑.๔ การร่างกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับแนวนโยบายแห่งรัฐ

๒. ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

การร่างกฎหมายต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นเป้าหมายของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และต้องคำนึงถึงแนวทางการปฏิรูปประเทศตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ของรัฐธรรมนูญ และแผนการปฏิรูปประเทศตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

๓. การร่างกฎหมายต้องคำนึงถึงหรือพิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘

๓.๑ การร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาต การกำหนดระยะเวลาหรือขั้นตอนในการพิจารณาคำขออนุญาต การดำเนินการต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงหลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๓.๒ การร่างกฎหมายต้องคำนึงถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

๓.๓ หน่วยงานของรัฐต้องยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘

๔. ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ

๔.๑ การจัดให้มีกฎหมาย ให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น

๔.๒ ในการเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี ให้หน่วยงานของรัฐตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ และให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีวิเคราะห์และเสนอความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการตรากฎหมายเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี และในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติส่งร่างกฎหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งด้วยว่ามีความจำเป็นต้องตรากฎหมายฉบับนั้นหรือไม่ และการเสนอร่างกฎหมายกลับไปยังคณะรัฐมนตรี ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งตรวจพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าวให้ความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นและประโยชน์ที่จะเกิดจากร่างกฎหมายนั้นด้วย

๔.๓ การร่างกฎหมายเพื่อให้มีระบบอนุญาต ให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น เช่น กรณีเพื่อรักษาความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ความปลอดภัยสาธารณะ หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และในกรณีจำเป็นต้องกำหนดให้มีระบบอนุญาตไว้ในร่างกฎหมาย ให้ยึดหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (๑) ต้องระบุวัตถุประสงค์ในการอนุญาตไว้ในการเสนอร่างกฎหมายโดยชัดแจ้ง
- (๒) ต้องบัญญัติหลักเกณฑ์และระยะเวลาการอนุญาตหรือไม่อนุญาตไว้ในร่างพระราชบัญญัติให้ชัดเจน และกำหนดกรอบหลักเกณฑ์ในการออกกฎหมายลำดับรองไว้ด้วย
- (๓) หน่วยงานของรัฐที่พิจารณาอนุญาตต้องแสดงหลักฐานความพร้อมและศักยภาพที่จะตรวจสอบให้การกระทำนั้นเป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตได้อย่างแท้จริง
- (๔) ให้กำหนดอายุการได้รับอนุญาตเฉพาะกรณีที่เป็น และในกรณีที่มีการกำหนดอายุการได้รับอนุญาตและการต่ออายุการได้รับอนุญาต ต้องแสดงเหตุผลของการขอต่ออายุการได้รับอนุญาต และต้องมีการตรวจสอบการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตที่ผ่านมาด้วย ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต ซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

(๕)ให้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการขออนุญาต และการบังคับการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการอนุญาตนั้น

๔.๔ การร่างกฎหมายเพื่อให้มีระบบคณะกรรมการ ให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น กรณีจำเป็นเช่นนั้นเช่น การกำหนดให้มีคณะกรรมการขึ้นเพื่อทำหน้าที่

- (๑) วางกฎเกณฑ์ในการกำกับควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
- (๒) วินิจฉัยชี้ขาด
- (๓) ให้คำปรึกษาทางเทคนิคหรือเป็นเรื่องซึ่งต้องการความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านประกอบการตัดสินใจของผู้มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย
- (๔) พิจารณาหาข้อยุติที่ได้รับการยอมรับร่วมกัน โดยมีตัวแทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔.๕ ในกรณีที่เป็นต้องมีระบบคณะกรรมการ ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (๑) การกำหนดขั้นตอนและวิธีการแต่งตั้งคณะกรรมการต้องไม่เป็นการเพิ่มพระราชภาระโดยไม่จำเป็น
- (๒) คณะกรรมการซึ่งทำหน้าที่วางกฎเกณฑ์หรือคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาด ต้องไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่อาจจะต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์นั้น หรืออาจเป็นคู่กรณีในเรื่องนั้น และต้องมีการแยกหน้าที่ระหว่างผู้วางกฎเกณฑ์หรือผู้กำกับควบคุมออกจากผู้ปฏิบัติ
- (๓) ไม่กำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ เว้นแต่เป็นคณะกรรมการที่กำหนดนโยบายระดับชาติ

(๔) กรรมการโดยตำแหน่งพึงมีตามความจำเป็น และการกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งเป็นกรรมการสมควรพิจารณากำหนดเท่าที่จำเป็น เช่น ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการ ก.พ. เนื่องจากตำแหน่งดังกล่าวมีหน้าที่ต้องให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว และในกรณีที่มีกรรมการโดยตำแหน่ง เมื่อคณะกรรมการนั้นมีมติในเรื่องใด มติดังกล่าวย่อมผูกพันองค์กรที่กรรมการโดยตำแหน่งผู้นั้นดำรงตำแหน่งอยู่ด้วย เว้นแต่กรรมการผู้นั้น

ได้แสดงความไม่เห็นด้วย โดยวิธีการลงคะแนนคัดค้าน หรือบันทึกข้อไม่เห็นด้วยในรายงานการประชุมแล้ว

(๕) การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับความเชี่ยวชาญในเรื่องซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการอย่างแท้จริง และห้ามแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีลักษณะการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ทั้งนี้ ในการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องสอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนั้นด้วย

๔.๖ การร่างกฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) การใช้ดุลพินิจต้องไม่ขัดหรือแย้งกับหลักการสำคัญที่รัฐธรรมนูญรับรอง
(๒) การใช้ดุลพินิจต้องสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
(๓) การใช้ดุลพินิจต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยอาจปรึกษาหารือหรือรับฟังข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และต้องเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับผลกระทบให้ข้อมูลและโต้แย้งคัดค้านได้ และต้องแสดงเหตุผลประกอบการใช้ดุลพินิจนั้นไว้ด้วย

(๔) การใช้ดุลพินิจต้องคำนึงถึงหลักความพอสมควรแก่เหตุ และประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับกับประโยชน์ที่เอกชนต้องเสียไป รวมทั้งความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นแก่เอกชน

(๕) เจ้าหน้าที่ซึ่งใช้อำนาจดุลพินิจต้องไม่มีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับการใช้อำนาจดุลพินิจนั้น เว้นแต่เป็นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และหากปล่อยให้ล่าช้าจะเกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะหรือสิทธิของบุคคลโดยไม่มีทางแก้ไขได้

(๖) การกำหนดรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการ ตลอดจนระยะเวลา สำหรับการดำเนินการในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ และกรอบการใช้ดุลพินิจต้องชัดเจน สำหรับรายละเอียดที่เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติอาจกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรองได้

(๗) ให้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ส่วนที่ ๒

แนวทางการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ในการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามหลักเกณฑ์และแนวทางดังต่อไปนี้

๑. การจัดทำร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ

๑.๑ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการจัดทำร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ โดยในการรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อยต้องรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐนั้น หรือผ่านเว็บไซต์ www.lawamendment.go.th หรือจะใช้วิธีอื่นใดด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

๑.๒ ในการรับฟังความคิดเห็น ให้หน่วยงานของรัฐประกาศวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วย (๑) สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา (๒) ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหานั้น (๓) หลักการอันเป็นสาระสำคัญของกฎหมายที่จะตราขึ้น และ (๔) ประเด็นที่จะรับฟังความคิดเห็นหรือร่างพระราชบัญญัติที่จะรับฟังความคิดเห็น

๑.๓ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็น ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น โดยในรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (๑) วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น (๒) จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง (๓) พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น (๔) ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น (๕) ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น และ (๖) คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น และ (๗) การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

๑.๔ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ท้ายระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่ได้ปรับปรุง และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ และในการส่งเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอร่างกฎหมายที่ได้จัดทำขึ้นให้เสนอพร้อมรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นด้วย

๑.๕ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีวิเคราะห์ผลการรับฟังความคิดเห็นที่หน่วยงานของรัฐได้จัดทำขึ้นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีตรวจสอบการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ และตรวจสอบการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) แล้วเห็นว่าจำเป็นต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นหรือการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพิ่มเติม ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งเรื่องคืนเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เสนอเรื่องดำเนินการเพิ่มเติมโดยให้ระบุการดำเนินการให้ชัดเจนด้วย และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วให้ส่งเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีต่อไป

๑.๖ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติส่งร่างกฎหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกานำผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายที่หน่วยงานของรัฐได้จัดทำขึ้นมาประกอบการตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย

ในกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ และตรวจสอบการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) แล้วเห็นว่าจำเป็นต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจดำเนินการดังกล่าวเอง หรือจะขอให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องเป็นผู้ดำเนินการก็ได้

และเมื่อได้ดำเนินการแล้ว ให้จัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมด้วย สำหรับกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพิ่มเติม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจดำเนินการดังกล่าวเอง หรือจะขอให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องเป็นผู้ดำเนินการดังกล่าวเพิ่มเติมก็ได้ เพื่อนำมาประกอบการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายต่อไป

๑.๗ ในกรณีที่ร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีการแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาของร่าง และสมควรแก้ไขการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพิ่มเติมตามประเด็นที่มีการแก้ไข ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องดำเนินการดังกล่าว และให้ส่งคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ที่ได้ดำเนินการดังกล่าวแล้วมาพร้อมกับการยืนยันให้ความเห็นชอบร่างกฎหมาย เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒. การดำเนินการกรณีร่างกฎหมายที่อยู่ระหว่างสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี

ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.๕

๓. การดำเนินการกรณีร่างกฎหมายที่อยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.๖ หรือข้อ ๑.๗ สำหรับกรณีการดำเนินการตามข้อ ๑.๗ หากหน่วยงานของรัฐได้มีหนังสือยืนยันให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายแล้ว ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีหนังสือขอให้หน่วยงานของรัฐที่เสนอร่างกฎหมายดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.๗ ได้

๔. การดำเนินการกรณีร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและอยู่ระหว่างการดำเนินการของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเห็นว่า ร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีการแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาของร่างจนแตกต่างจากร่างที่หน่วยงานของรัฐเสนอ และสมควรแก้ไขการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพิ่มเติมตามประเด็นที่มีการแก้ไข ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องดำเนินการดังกล่าว และให้ส่งคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ที่ได้ดำเนินการดังกล่าวแล้วมายังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

๕. ในกรณีร่างกฎหมายใดมีความจำเป็นเร่งด่วนหรือต้องดำเนินการเป็นการลับ หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องจะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายให้แตกต่างจากแนวทางตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.๑ หรือข้อ ๑.๒ ก็ได้ แต่หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องต้องแสดงเหตุผลความจำเป็นดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเป็นรายกรณีไป

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

ร่างพระราชบัญญัติ.....

☐ กฎหมายใหม่☐ แก้ไข/ปรับปรุง☐ ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ.....

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร.....

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด.....

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ.....

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลกระทบใด.....

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง.....

แต่ละทางเลือกมีข้อดีข้อเสียอย่างไร.....

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร.....

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด.....

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร.....

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร.....

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทย

มีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด.....

การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นผลดีหรือก่อให้เกิดภาระแก่ประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

.....

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชน

ทำภารกิจนี้.....

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชนหรือไม่ อย่างไร.....

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำ

ภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด.....

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชน

มากกว่าหรือไม่.....

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

☐ หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง.....☐ หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ ในเรื่อง.....☐ ยุทธศาสตร์ชาติ ในเรื่อง.....☐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในเรื่อง.....☐ แนวทางการปฏิรูปประเทศ ในเรื่อง.....

- ๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่.....
ถ้าใช้มาตรการทางบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร
- ๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้.....
- ๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย
(ก) การใช้บังคับกฎหมาย
☐ ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจาก.....
☐ หยอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก.....
ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก.....
(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย
☐ ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจาก.....
☐ มีการทอดระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด.....
☐ ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด.....
- ๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น.....
- ๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ
☐ ควบคุม ☐ กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘) ☐ ส่งเสริม
☐ ระบบผสม
เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว.....
- ๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย
๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบอนุญาต หรือใช้ระบบอื่นที่มีผลเป็นการควบคุม
.....
๓.๗.๒ มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการอนุญาตหรือไม่ ถ้ามี มีความจำเป็นอย่างไร
คุ้มครองภาระที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร.....
๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการอนุญาตหรือไม่ อย่างไร.....
๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่.....
๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่ อย่างไร
.....
๓.๗.๖ มีการต่ออายุการอนุญาตหรือไม่.....
มีการตรวจสอบก่อนการต่อใบอนุญาตหรือไม่.....
- ๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย
๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่ มีความจำเป็นอย่างไร
.....
๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่.....
หากมีความซ้ำซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น.....
๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี
หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่.....
เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ.....
- ๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร.....
- ๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด
☐ โทษทางอาญา ☐ โทษทางปกครอง ☐ ระบบผสม

- ๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด.....
- ๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร.....

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

- ๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่.....
- ๔.๒ ในกรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่.....

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

- ๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย.....
- ☐ ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง.....
- ☐ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย.....

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

☐ ด้านเศรษฐกิจ

- เชิงบวก.....
- ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก.....
- เชิงลบ.....
- ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ.....

☐ ด้านสังคม

- เชิงบวก.....
- ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก.....
- เชิงลบ.....
- ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ.....

☐ ด้านอื่น ๆ

- เชิงบวก.....
- ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก.....
- เชิงลบ.....
- ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ.....

- ๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด.....
- การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่.....อย่างไร.....

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

- ๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นในเรื่องใด อย่างไร และเพียงใด หรือเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด.....
- ๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด
- การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด.....

- ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากนักน้อยเพียงใด.....
 และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาได้มากนักน้อยเพียงใด.....
- ๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร.....
 สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากนักน้อยเพียงใด.....
- ๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคม
 จะได้รับ ได้แก่.....
- ๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย.....
- ๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชน
 และการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ.....

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

- (ก) กำลังคนที่ต้องใช้.....
- (ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี.....
- (ค) งบประมาณที่ต้องใช้ในระยะเวลาห้าปีแรกของการบังคับใช้กฎหมาย.....
 โดยเป็นงบดำเนินงานจำนวน.....และงบลงทุนจำนวน.....
- ๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของ
 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณหรือไม่ อย่างไร.....
- ๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตาม
 กฎหมาย
☐ วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย.....
☐ การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน.....

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบและผู้รักษาการตามกฎหมาย

- ๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการ
 ดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร.....
- ๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร.....
- ๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร.....
- ๗.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมาย ได้แก่.....
 การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายเนื่องจาก.....

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

- ๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่
- ☐ เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- ☐ เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- ☐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ☐ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- ☐ มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์

- ☐ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- ☐ มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง
.....แต่ละขั้นตอนใช้เวลาดำเนินการเท่าใด.....

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรม
อย่างไร.....

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชน
ได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพอย่างไร.....

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง.....

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร.....

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร.....

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองนั้น หรือไม่.....

ได้ยกร่างกฎหมายลำดับรองในเรื่องใดบ้าง.....

๙.๒ มีการรอบในการตราอนุบัญญัติเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่
บุคคลเกินสมควรอย่างไร.....

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

☐ มีการรับฟังความคิดเห็น ☐ ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบที่รับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐ

☐ สำนักงบประมาณ ☐ สำนักงาน ก.พ.

☐ สำนักงาน ก.พ.ร. ☐ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกิจ ได้แก่.....

ภาคประชาชน/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

☐ ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ

☐ ประชาชนทั่วไป

☐ องค์กรอื่น ได้แก่.....

๑๐.๒ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร.....

๑๐.๓ จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเสนอมาประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

☐ จัดทำ

☐ ไม่มีการจัดทำ

ในกรณีจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

☐ วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

☐ จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

☐ พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น

☐ ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

- ☐ ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
- ☐ คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรีฯ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีฯ แล้ว

ลงชื่อ.....

(.....)

หัวหน้าส่วนราชการระดับอธิบดีหรือเทียบเท่า/หัวหน้าหน่วยงาน
วัน/เดือน/ปีที่จัดทำ.....

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ.....

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ.....

หมายเลขติดต่อ.....

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

ร่างพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.

☐ กฎหมายใหม่

☒ แก้ไข/ปรับปรุง

☐ ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

ปรับปรุงร่าง พ.ร.บ. พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ให้รองรับการทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และคณะกรรมการปฏิรูป รวมทั้งบริบทการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทการเปลี่ยนแปลงและรูปแบบการบริหารราชการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่มีการปรับรูปแบบที่สำคัญคือ รธน. มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งถือเป็นครั้งแรกที่ประเทศไทยจะมียุทธศาสตร์ของประเทศในระยะยาว ดังนั้น สศช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจะต้องมีการปรับบทบาท/ภารกิจ และรูปแบบการทำงาน โดยจะต้องศึกษาบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกและเงื่อนไขการพัฒนาอนาคตในระยะยาวมากขึ้น และจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ความรู้ความเชี่ยวชาญในทุกมิติ ซึ่งรูปแบบการทำงานในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับแนวทางดังกล่าว

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

ขณะนี้ ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. อยู่ระหว่างการรอประกาศใช้ ซึ่งหากมีการประกาศใช้ สศช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จะมีการปฏิบัติงานที่ต้องดำเนินการตามกรอบระยะเวลาที่พรบ. ทั้ง ๒ ฉบับกำหนด จึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนอำนาจหน้าที่และภารกิจของสำนักงานเพื่อให้สามารถดำเนินการตามภารกิจใหม่ที่ได้รับได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลกระทบใด

สศช. จะไม่สามารถดำเนินการได้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมการพัฒนาและรูปแบบการบริหารราชการแผ่นดินที่เปลี่ยนแปลงไป

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

ไม่มีทางเลือกอื่น เนื่องจากการแก้ไขใหม่ที่เกิดขึ้นเป็นภารกิจที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงอำนาจหน้าที่และภารกิจเดิมของสำนักงานฯ

๑.๔ มาตรการที่บรรลุลักษณะประสงคของการกิจคืออะไร

(๑) ปรับปรุงองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ และวาระของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (กก.สศช.) เพิ่มเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และปลัดกระทรวงการคลังเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง โดยยกเลิกผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เพื่อสนับสนุนให้กระบวนการพัฒนา ตั้งแต่การกำหนด ยุทธศาสตร์การพัฒนา การผลักดันขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ และการติดตามและประเมินผลเกิดความ เชื่อมโยงลงเป็นขั้นตอนต่างๆ และทำให้สามารถเชื่อมโยงกับการปฏิรูประบบราชการในอนาคตเพื่อ สนับสนุนการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของ กก.สศช. ให้เหมาะสม และอายุของกรรมการ

(๒) ปรับปรุงหน้าที่ของ กก.สศช. ให้ครอบคลุมภารกิจงานด้านยุทธศาสตร์ชาติและการ ปฏิรูปประเทศและสนับสนุนให้ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำ ปฏิบัติ และติดตาม ประเมินผล แผนงาน โครงการพัฒนาต่างๆ

(๓) กำหนดให้มีคณะกรรมการพิเศษ และคณะกรรมการนโยบาย เพื่อรองรับภารกิจตามงาน ด้านยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ

(๔) ปรับปรุงหน้าที่ของ สศช. ปรับบทบาทให้ครอบคลุมภารกิจงานด้านยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศ เพื่อรองรับภาระงานและภารกิจที่มีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น รวมถึงปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดย สศช. จะต้องให้น้ำหนักและความสำคัญในงานลักษณะดังต่อไปนี้มากขึ้น ประกอบด้วย

(๔.๑) ภารกิจตามร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. และร่าง พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. สศช. ทำหน้าที่เป็นสำนักงาน เลขาธิการฯ ซึ่งต้องสนับสนุนภารกิจเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานะของประเทศในทุกมิติและการ ประเมินแนวโน้มในลักษณะของอนาคตศาสตร์ที่เป็นระยะยาวมากกว่าที่เคยดำเนินการในปัจจุบัน รวมทั้งบทบาทในการสนับสนุนการจัดทำแผนแม่บทและแผนการปฏิรูปด้านต่างๆ ในขณะเดียวกัน ต้องจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ เสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปพิจารณาให้ความเห็นก่อนเสนอ คณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ ภายใน ๕ ปีนับแต่ร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูป ประเทศ พุทธศักราช ใช้บังคับ ให้ สศช. ทำหน้าที่จัดทำรายงานการดำเนินงานตามแผนปฏิรูป ประเทศทุก ๓ เดือนเสนอคณะรัฐมนตรี ก่อนนำเสนอรัฐสภา

(๔.๒) ภารกิจที่ปรับเปลี่ยนและที่ต้องดำเนินการให้เข้มข้นขึ้นภายใต้การเปลี่ยนแปลง สภาพแวดล้อมการพัฒนาและการบริหารราชการแผ่นดินที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาให้เกิดผล ประกอบด้วย

(๔.๒.๑) ภารกิจในระดับยุทธศาสตร์ อาทิ การจัดทำยุทธศาสตร์เชิงรุก การ วิเคราะห์และจัดทำยุทธศาสตร์ในระยะยาว ๑๐-๒๐ ปีในเชิงอนาคตศาสตร์ การวิเคราะห์และจัดทำ ยุทธศาสตร์บูรณาการการพัฒนาในเชิงพื้นที่ การจัดทำยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อ การพัฒนา รวมถึงเรื่องเกี่ยวกับกฎระเบียบเพื่อการพัฒนา และภารกิจที่เกี่ยวกับการเชื่อมโยงมิติการ พัฒนาอื่นๆ กับความมั่นคง

(๔.๒.๒) ภารกิจในการประสานเพื่อการพัฒนาที่ต่อเนื่องและบูรณาการ ทำ หน้าที่ประสานและกระตุ้นให้เกิดการรวมกันจัดทำ ขับเคลื่อน และติดตามประเมินผล (catalyst และ

coordinator) โดยเฉพาะต้องสนับสนุนสร้างความเข้าใจให้กับหน่วยงานปฏิบัติ รวมทั้งการร่วมมือกับภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องเพื่อผลักดันการพัฒนาในด้านต่าง ๆ

(๔.๒.๓) บทบาทและภารกิจด้านการติดตามและประเมินผล จะต้องพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลให้สามารถดำเนินการได้ก่อน (ประเมินความจำเป็น) ระหว่างดำเนินการ (ประเมินกระบวนการ) และหลัง (ประเมิน ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ)

(๕) การกำหนดให้มีตำแหน่งนักยุทธศาสตร์การพัฒนาสำหรับข้าราชการ สศช. โดยการกำหนดองค์ประกอบความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ คุณสมบัติในด้านต่าง ๆ และสมรรถนะประจำตำแหน่งและการเข้าสู่ตำแหน่ง รวมทั้งการกำหนดผลตอบแทนให้เป็นไปตามระเบียบที่นายกรัฐมนตรีกำหนด เพื่อดึงดูดบุคลากรรุ่นใหม่ที่มีความสามารถเข้ารับราชการ และรักษาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและมีคุณภาพ

(๖) การกำหนดให้ สศช. สามารถจ้างบุคคล สถาบันการศึกษา หรือสถาบันที่มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย เพื่อดำเนินการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ได้อย่างคล่องตัว ภายใต้ระเบียบที่กำหนด

(๗) การกำหนดให้มีกองทุนวิจัยเพื่อการพัฒนา เพื่อเป็นแหล่งทุนในการดำเนินการการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยในประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับอนาคตของประเทศ

(๘) การกำหนดเรื่องค่าตอบแทน ค่าใช้จ่ายและประโยชน์อื่นใด ของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการทุกคณะ ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

ส่งผลให้สำนักงานฯ สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้การเปลี่ยนแปลงของบริบทการพัฒนา เหมาะสมกับบทบาท/ภารกิจที่เปลี่ยนแปลง และสามารถตอบสนองความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

เมื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายฉบับนี้แล้ว จะส่งผลให้ สศช. มีกรอบการดำเนินงานที่สามารถตอบสนองการทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งเป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการปฏิรูปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถขยายภารกิจการดำเนินงานจากที่เป็นอยู่ในปัจจุบันให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของบริบทการพัฒนาในมิติต่างๆ และกลไกการบริหารราชการแผ่นดินรูปแบบใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

กฎหมายที่แก้ไขถูกประกาศใช้อย่างสอดคล้องในด้านเงื่อนไขเวลา กับพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. และพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ทำให้ สศช. สามารถทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการฯ ตาม พรบ.ยุทธศาสตร์ชาติ และ พรบ. ขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ได้บรรลุผลสำเร็จตามกรอบเวลาที่กำหนด

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยมีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด
ไม่มี

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

เนื่องจากเป็นภารกิจด้านนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐ

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชนหรือไม่ อย่างไร

เนื่องจากภารกิจดังกล่าวเป็นการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาในภาพรวมระดับประเทศ เพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพ ควรดำเนินการร่วมกับภาคีการพัฒนาต่างๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม และภาควิชาการสามารถมีส่วนร่วมในการวางแผนฯ ร่วมขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ และติดตามประเมินผลแผนฯ

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ เพื่อให้บรรลุผลตามยุทธศาสตร์ที่วางไว้

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าหรือไม่

เป็นภารกิจด้านนโยบายของประเทศในภาพรวม ซึ่งเป็นภารกิจของหน่วยงานรัฐทุกหน่วย รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

- ☐ หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง.....
- ☐ หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ ในเรื่อง.....
- ☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ในเรื่อง การเป็นสำนักงานฝ่ายเลขานุการ
- ☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในเรื่อง การเป็นผู้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ☒ แนวทางการปฏิรูปประเทศ ในเรื่อง การเป็นสำนักงานฝ่ายเลขานุการ

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

ไม่ได้ เนื่องจากภารกิจของสำนักงานตามกฎหมายฉบับเดิม ไม่สามารถตอบสนองต่อภารกิจใหม่ที่รับได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้
เพื่อแก้ไขกฎหมายฉบับเดิมให้สอดคล้องกับภารกิจ และรูปแบบการบริหารราชการแผ่นดิน
ที่เปลี่ยนแปลงไป

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

☒ ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจาก เป็นการปรับปรุงบทบาท
อำนาจหน้าที่ และภารกิจของหน่วยงาน

☐ หยอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก.....

☐ ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก.....

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

☒ ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจาก เพื่อให้สอดคล้องด้านเวลา
กับพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. และพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการ
ดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ.

☐ มีการทอดระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด.....

☐ ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด.....

๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น

เป็นการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายฉบับเดิมซึ่งเป็นพระราชบัญญัติ

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

☐ ควบคุม ☐ กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘) ☐ ส่งเสริม

☒ ระบบผสม

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

เนื่องจาก สศช. เป็นหน่วยงานนโยบายด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ เพื่อให้การทำงาน
บรรลุผลจึงต้องมีกระบวนการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติร่วมกับภาคส่วนต่างๆ รวมทั้งมีการกำกับ
และติดตามประเมินผลเพื่อให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมาย

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบอนุญาต หรือใช้ระบบอื่นที่มีผลเป็นการ
ควบคุม.....

๓.๗.๒ มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการอนุญาตหรือไม่ ถ้ามี มีความจำเป็นอย่างไร
คุ้มค่าต่อภาระที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร.....

๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการอนุญาตหรือไม่ อย่างไร.....

๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่.....

๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่
อย่างไร

๓.๗.๖ มีการต่ออายุการอนุญาตหรือไม่.....
มีการตรวจสอบก่อนการต่อใบอนุญาตหรือไม่.....

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่ มีความจำเป็นอย่างไร
การทำหน้าที่จัดทำยุทธศาสตร์ หรือนโยบายการพัฒนาด้านต่างๆ จำเป็นที่จะต้อง
อาศัยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ เพื่อให้ยุทธศาสตร์/นโยบายมีการ
มองอย่างครอบคลุมในทุกมิติ โดยคณะกรรมการจะมีหน้าที่สำคัญคือ (๑) การเสนอแนะและให้
ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเกี่ยวกับ ยุทธศาสตร์และการพัฒนา
ประเทศในทุกด้าน และ (๒) สนับสนุนให้มีความร่วมมือและการประสานงานระหว่าง สสช. กับภาคี
การพัฒนาที่เกี่ยวข้องตั้งแต่กระบวนการจัดทำแผนงาน/โครงการ การปฏิบัติตามแผน รวมทั้งการ
ติดตามประเมินผล

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจเข้าช้กับคณะกรรมการอื่นหรือไม่
ไม่มีอำนาจเข้าช้

หากมีความเข้าช้ จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือ
นายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่

มีหัวหน้าส่วนราชการ โดยองค์ประกอบคณะกรรมการประกอบด้วย ประธาน
คณะกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ในทางเศรษฐกิจ
และสังคมอีกไม่เกินเก้าคน และให้เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการ
พัฒนาการระบบราชการ ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้ว่าการ
ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ

เนื่องจากภารกิจของสำนักงานฯ จำเป็นต้องอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้
ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านต่างๆ มาร่วมดำเนินการ ซึ่งภารกิจส่วนใหญ่จะเป็นการร่วม
ดำเนินการระหว่างหน่วยงานของภาครัฐ

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร
ไม่มี

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด
ไม่มี

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่

มีพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑

๔.๒ ในกรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกัน หรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมจากพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

หน่วยงานของรัฐ รวมทั้งภาคีการพัฒนาจะเป็นผู้ที่ร่วมดำเนินการเพื่อให้ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศเกิดผลเป็นรูปธรรม

☒ ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง
หน่วยงานของรัฐ

☐ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

☒ ด้านเศรษฐกิจและสังคม

- เชิงบวก

เมื่อมีการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาว (แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี) ระยะปานกลาง (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) รวมทั้งนโยบายการพัฒนาด้านต่างๆ จะทำให้การพัฒนาของประเทศมีทิศทางที่ชัดเจน นโยบายมีความต่อเนื่อง ส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

หน่วยงานของรัฐ ภาคีการพัฒนา และประชาชนทุกภาคส่วน

- เชิงลบ

ไม่มี

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

ไม่มี

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นในเรื่องใด อย่างไร และเพียงใด หรือเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

เมื่อมีการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะเวลาดังกล่าวที่มีความสอดคล้องกัน การบริหารประเทศจะเป็นไปอย่างมีทิศทาง และมีความต่อเนื่องในการดำเนินนโยบายมากขึ้น

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ โดยจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ ความต้องการ และความจำเป็นในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของรัฐที่มีความสอดคล้องและบูรณาการกันและมีแนวทางการพัฒนาที่แน่นอน ย่อมเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางและแผนทางธุรกิจของผู้ประกอบการในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในด้านต่างๆ และส่งผลต่อความสะดวกในการประกอบกิจการและการกำหนดต้นทุนของกิจการจะมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อยเพียงใด

หากมีการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศจะทำให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมีเป้าหมาย และการจัดทำแผนต่างๆ ของรัฐจะมีความสอดคล้องและบูรณาการกัน และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน ซึ่งจะเป็นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาได้มากน้อยเพียงใด

เมื่อมีการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะต่างๆ ขึ้น การวิจัยและการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะมีแนวโน้มและทิศทางที่ชัดเจน ซึ่งหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนที่มีหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาและวิจัยดังกล่าว

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการบริหารราชการอย่างไร

การบริหารราชการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติจะทำให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐทั้งหมด มีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกันในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการพัฒนาประเทศ

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนแม่บทที่จัดทำขึ้น จะก่อให้เกิดการบูรณาการแผนต่างๆ ของรัฐ ซึ่งรวมถึงการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณด้วย ย่อมทำให้รัฐสามารถควบคุม และลดการสูญเสียงบประมาณโดยไม่จำเป็นได้มากขึ้น

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ หรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในระยะต่างๆ จะต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศไว้ และให้หน่วยงานของรัฐต้องรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ต่อ สศช. ภายในเวลาและตามรายการที่สำนักงานฯ กำหนด แล้วให้สำนักงานฯ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการเสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้ง สศช. ยังสามารถให้ข้อเสนอแนะการพัฒนา/นโยบายต่างๆ แก่ฝ่ายบริหารได้ ซึ่งกลไกดังกล่าว จะทำให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติมีความต่อเนื่องและทันสมัยอยู่เสมอ อันจะเป็นประโยชน์โดยรวมต่อประชาชนและสังคม

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

ไม่มี เนื่องจากในปัจจุบันการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ เป็นหน้าที่ที่หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่นอยู่แล้ว

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

การดำเนินการของ สศช. ตามภารกิจใหม่ที่เน้นกระบวนการบูรณาการในภาครัฐมากขึ้น จะทำให้การใช้งบประมาณในการดำเนินการตามปกติของหน่วยงานของรัฐมีประสิทธิภาพและเกิดการบูรณาการร่วมกัน รวมทั้งไม่ได้สร้างหรือกำหนดภาระหน้าที่แก่ประชาชน องค์กรใด ภาระงานที่ สศช. ต้องดำเนินการเพิ่มขึ้นตามภารกิจใหม่ที่ได้รับ จึงส่งผลให้อาจต้องพิจารณาเพิ่มกรอบอัตรากำลังหรือปรับโครงสร้างองค์กรเพิ่มเติม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาระงบประมาณที่เพิ่มขึ้นได้

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้ ประมาณ ๘๐๓ อัตรา (ข้าราชการ ๖๔๘ อัตรา/พนักงานราชการ ๑๐๕ อัตรา)

เนื่องจากการปรับโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับภารกิจใหม่ๆ ที่เพิ่มขึ้นทั้งในส่วนของฝ่ายเลขานุการตาม พรบ.ยุทธศาสตร์ชาติ และ พรบ. แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ส่งผลให้สำนักงานฯ จำเป็นต้องขอเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

ปริญญาตรีขึ้นไป สาขาวิชาด้านเศรษฐศาสตร์ นโยบายและการวางแผน สังคมศาสตร์ รัฐศาสตร์ บริหาร วิทยาศาสตร์ และอื่นๆ เพื่อให้ครอบคลุมการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาในทุกมิติ นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีตำแหน่งนักยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว มีความเข้าใจในบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลก มีความสามารถในการมองภาพอนาคต สามารถวิเคราะห์ความเชื่อมโยงมิติการพัฒนาต่างๆ และสามารถวิเคราะห์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ตลอดจนมีความสามารถในการกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์และกำหนดทางเลือกยุทธศาสตร์ (Strategic Direction) รวมทั้ง

ความสามารถในการสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้คำปรึกษา และสามารถประสานกับหน่วยงานต่างๆ ในการจัดทำแผนกระทรวง และกำหนดตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูป ตลอดจนสามารถติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนและแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะห้าปีแรกของการบังคับใช้กฎหมาย

จะใช้งบประมาณในช่วงระยะ ๕ ปีแรก ประมาณ ๗,๓๐๐ ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร ค่าตอบแทนพิเศษสำหรับตำแหน่งนักยุทธศาสตร์ชาติ งบประมาณที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนา ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมและเบี้ยประชุมคณะกรรมการชุดต่างๆ ของ สศช. รวมทั้งงบดำเนินงาน ทั้งนี้ ไม่ได้รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดำเนินการเป็นฝ่ายเลขานุการฯ ตามภารกิจตามงานด้านยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ ซึ่งหากรวมแล้วจะใช้งบประมาณทั้งหมด ประมาณ ๙,๓๐๐ ล้านบาท

๖.๒ ในกรณีที่ร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณหรือไม่ อย่างไร

ได้หารือในเบื้องต้นกับสำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ.ร. เกี่ยวกับการเพิ่มส่วนงานและอัตรากำลังเนื่องจากมีภารกิจใหม่ที่ต้องรับผิดชอบเพิ่มขึ้น โดยการเพิ่มส่วนงานและอัตรากำลังจะดำเนินการตามเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ.ร. กำหนด

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

☒ **วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย**

เนื่องจาก สศช. เป็นหน่วยงานเชิงนโยบาย ซึ่งการดำเนินการด้านต่างๆ จะไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับประชาชน อย่างไรก็ตามการดำเนินการแก้ไข พ.ร.บ.สศช. สำนักงานฯ ได้จัดประชุมเพื่อรับฟังความเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และบุคลากรภายในขององค์กร รวมทั้งมีการเผยแพร่ และเปิดช่องทางให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นต่อร่าง พ.ร.บ. พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงาน www.nesdb.go.th ระหว่างวันที่ ๑๖ มิถุนายน - ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐

☒ **การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน**

ในระหว่างดำเนินการยกร่างยุทธศาสตร์ชาติ การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิรูปประเทศ รวมทั้งแผนแม่บทต่างๆ จะจัดให้มีช่องทางในการเผยแพร่และรับฟังความเห็นจากประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยการเผยแพร่ในเว็บไซต์ของสำนักงานฯ สื่อสิ่งพิมพ์ และเอกสารต่างๆ รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในระดับพื้นที่

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มี

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร
มีการถ่ายโอนภารกิจงบลงทุนรัฐวิสาหกิจให้อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการคลัง

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร
มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ในการจัดทำยุทธศาสตร์ต่างๆ ตั้งแต่ในกระบวนการจัดทำแผนฯ การขับเคลื่อนแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผลแผนฯ

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

- ☒ เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- ☒ เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- ☒ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ☒ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- ☒ มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ☒ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- ☒ มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง แต่ละขั้นตอนใช้เวลาดำเนินการเท่าใด

ในร่างกฎหมายนี้ไม่ได้มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง แต่มีการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการจัดทำยุทธศาสตร์ต่างๆ ไว้ เพื่อให้ผู้มีหน้าที่ดำเนินการในแต่ละขั้นตอนมีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรมอย่างไร
ไม่มี

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพอย่างไร
ไม่มี

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์/นโยบายต่างๆ ของสำนักงาน จะใช้ข้อมูล รวมทั้งผลการศึกษาวิจัยต่างๆ ที่ได้รับการยอมรับตามมาตรฐานสากล มีกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคการพัฒนาเข้ามามีส่วนร่วม นอกจากนี้ การดำเนินการในเรื่องที่มีความสำคัญจะต้องผ่านความเห็นของ กก.สศช. ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ทำให้ยุทธศาสตร์/นโยบายที่ดำเนินการมีการพิจารณาอย่างรอบด้าน ครอบคลุมในทุกมิติ

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

ตาม พ.ร.บ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ได้กำหนดให้สำนักงานฯ ต้องเปิดช่องทางให้ประชาชนที่พบหรือเห็นว่าหน่วยงานของรัฐดำเนินการไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท สามารถแจ้งเหตุดังกล่าวให้ทราบได้

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองนั้น หรือไม่

มีแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง ประกอบด้วย ๑) ระเบียบงบประมาณรัฐวิสาหกิจ ๒) ระเบียบการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๓) ระเบียบการสรรหา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าสู่ตำแหน่งนักยุทธศาสตร์การพัฒนา และ ๔) ระเบียบวิธีการจ้าง ค่าตอบแทน และประโยชน์ตอบแทนอื่น ของการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๙.๒ มีกรอบในการตรานโยบายเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลเกินสมควรอย่างไร

ไม่มี

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

☒ มีการรับฟังความคิดเห็น

☐ ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบที่รับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐ

☒ สำนักงานประมาณ ☒ สำนักงาน ก.พ.

☒ สำนักงาน ก.พ.ร. ☒ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ ได้แก่ กระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการ

กฤษฎีกา

ภาคประชาชน/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

☐ ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ

☐ ประชาชนทั่วไป

☐ องค์กรอื่น ได้แก่.....

๑๐.๒ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร

มีการเผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์สำนักงานฯ www.nesdb.go.th

๑๐.๓ จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเสนอมาประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

☒ จัดทำ

☐ ไม่มีการจัดทำ

ในกรณีจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

- ☒ วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น
 - ☒ จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง
 - ☒ พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น
 - ☒ ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น
 - ☒ ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
 - ☒ คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย
- รายละเอียดของการรับฟังความคิดเห็นปรากฏตามสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นแนบท้าย

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรีฯ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีฯ แล้ว

ลงชื่อ.....

(นายปรเมธี วิมลศิริ)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรกฎาคม ๒๕๖๐

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สศช.

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๓๗๐๓ (นางกมลรัตน์)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๑๔๗๕

คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย*

โดยที่มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมาย โดยการรับฟังความคิดเห็นนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานของรัฐทราบถึงปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนจนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ทั้งนี้ มิได้มุ่งหมายที่จะสำรวจจำนวนคนที่สนับสนุนหรือคัดค้านร่างกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงออกคำแนะนำเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ควรดำเนินการอย่างตรงไปตรงมา มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจนไม่ปกปิดข้อมูลต่อประชาชน

ข้อ ๒ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าใจและแลกเปลี่ยนข้อมูลได้โดยง่าย

ข้อ ๓ ควรให้โอกาสผู้เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นและเหตุผลประกอบอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้สนับสนุนหรือคัดค้าน ความคิดเห็นที่หลากหลายจะเป็นประโยชน์ต่อทางราชการมากกว่าจะเป็นโทษ

ข้อ ๔ ควรมีระยะเวลาเพียงพอในการรับฟังความคิดเห็น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องคิดวิเคราะห์ ตรึกตรอง และร่วมแสดงความคิดเห็นได้ การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศควรมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็นอื่น ซึ่งหน่วยงานของรัฐควรระบุเหตุผลและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปด้วย

ข้อ ๕ การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางอาจไม่สามารถเข้าถึงผู้เกี่ยวข้องได้ครบถ้วนทุกกลุ่ม จึงควรใช้เป็นวิธีการพื้นฐานควบคู่กับการรับฟังความคิดเห็นผ่านวิธีการอื่นด้วย เช่น การสัมภาษณ์ การเชิญมาให้ข้อมูล หรือการประชุม ในกรณีที่สมควรก็อาจจัดการรับฟังความคิดเห็นร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่นที่มีเทคโนโลยีเพื่อให้การรับฟังความคิดเห็นนั้นเข้าถึงผู้เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ในการรับฟังความคิดเห็นต้องคำนึงถึงลักษณะและจำนวนของผู้เกี่ยวข้อง เนื้อหาของร่างกฎหมาย และการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เกี่ยวข้องในการแสดงความคิดเห็นอย่างเพียงพอและไม่เป็นการสร้างภาระจนเกินความจำเป็น

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖/ตอนที่ ๑๓๒ ก/หน้า ๑๒/๒๗ พศกิจาณ ๒๕๖๒

แนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีกำหนดแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ก่อนการเสนอให้มีการตรากฎหมาย ให้หน่วยงานของรัฐตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย โดยวิเคราะห์สภาพปัญหาและเหตุผลที่รัฐควรเข้าไปแทรกแซงในเรื่องนั้น และพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ ทั้งทางเลือกที่เป็นกฎหมายและไม่เป็นกฎหมาย ทั้งนี้ จะขอคำปรึกษาการดำเนินการดังกล่าวต่อคณะกรรมการพัฒนากฎหมายก็ได้

เมื่อวิเคราะห์แล้วเห็นว่ามีความจำเป็นต้องตรากฎหมาย ให้หน่วยงานของรัฐวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย และจัดทำเป็นรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามแบบแนบท้าย

ข้อ ๒ การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย หน่วยงานของรัฐต้อง

(๑) ใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย โดยอธิบายหรือนำเสนอข้อมูลอย่างกระชับ ครบถ้วน และตรงประเด็น

(๒) ระบุข้อมูลและข้อเท็จจริงที่น่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบได้ ที่นำมาประกอบการวิเคราะห์ไว้ในรายงานด้วย

ข้อ ๓ ในการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประเทศ สังคม หรือประชาชน

(๒) ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

(๓) ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบอื่นโดยรวมที่สำคัญ

ข้อ ๔ การวิเคราะห์ความพร้อมและต้นทุนของรัฐตามข้อ ๓ (๒) ให้หน่วยงานของรัฐวิเคราะห์ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในระยะสามปีแรก โดยให้แนบรายละเอียดการคำนวณต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายดังกล่าวมาด้วย

ข้อ ๕ ให้หน่วยงานของรัฐเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๖ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีตรวจสอบความครบถ้วนของการดำเนินการตามข้อ ๑ ถึงข้อ ๔ โดยหากเห็นว่ามีความจำเป็นต้องดำเนินการในส่วนใดเพิ่มเติม ให้แจ้งหน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องดำเนินการให้ครบถ้วน โดยให้ระบุเรื่องหรือประเด็นที่จะต้องดำเนินการให้ชัดเจน

ข้อ ๗ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติส่งร่างกฎหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายและตรวจสอบการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมทั้งตรวจสอบว่าการรับฟังความคิดเห็นครบถ้วนและครอบคลุมผู้เกี่ยวข้องที่ต้องรับฟังหรือไม่

ข้อ ๘ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องหรือหน่วยงานอื่นในการวิเคราะห์ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของประชาชนที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย สำหรับกรณีที่ผลกระทบนั้นอาจคำนวณเป็นเงินได้และเป็นร่างกฎหมาย ดังต่อไปนี้

(๑) ร่างกฎหมายที่กำหนดให้บุคคลกระทำการใดเมื่อได้รับความยินยอมก่อนกระทำการนั้น เช่น การอนุญาต การอนุมัติ การจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การรับแจ้ง การให้ประทานบัตร และการให้อาชญาบัตร

(๒) ร่างกฎหมายอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายประกาศกำหนด

ข้อ ๙ เมื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาร่างกฎหมายแล้วเสร็จ ให้ปรับปรุงหรือแก้ไขรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายให้สอดคล้องกับร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณา และเสนอไปพร้อมกับร่างกฎหมายและเอกสารอื่น ๆ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ในการดำเนินการตามข้อนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการหรือร่วมดำเนินการก็ได้

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติ.....

☐ กฎหมายใหม่

☐ แก้ไข/ปรับปรุง

☐ ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย.....

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

☐ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง.....

☐ สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในเรื่อง.....

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร.....

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้.....

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซงคืออะไร.....

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร.....

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหาได้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร.....

๔. การรับฟังความคิดเห็น

☐ ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว

☐ ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร.....

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

- ๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง.....
- ๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก้ไข คุ้มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร.....
- ๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร.....

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

- ๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ.....
- ๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย อย่างไร.....
และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่าย ในการดำเนินการหรือไม่.....
- ๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร.....
- ๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไป ตามกฎหมายในระยะ ๓ ปีแรก เป็นจำนวน.....บาท อัตราค่าจ้างที่ต้องใช้.....อัตรา อัตราค่าจ้างที่มีอยู่แล้ว.....อัตรา อัตราค่าจ้างที่ต้องเพิ่มขึ้น.....อัตรา

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

- ๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ.....
- ๘.๒ ผลกระทบต่อสังคม.....
- ๘.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ.....
- ๘.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ.....

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ
การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต.....
๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ.....
๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา.....
๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง หรือดำเนินกิจการทางปกครอง.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ
และวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(.....)

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่จัดทำรายงานนี้

วัน/เดือน/ปี

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ.....

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ.....

โทร.

อีเมล.....

แนวทางการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติ เป็นรูปแบบของกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ โดยเป็นอำนาจของพระมหากษัตริย์ที่จะทรงตราขึ้นโดยคำแนะนำและยินยอมของฝ่ายนิติบัญญัติ การตราพระราชบัญญัติ ต่างจากการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ คือจะตราอะไรก็ได้ที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

ขั้นตอนการยกร่างพระราชบัญญัติ

- (๑) การทำความเข้าใจนโยบาย (understanding) เช่น ศึกษาความเป็นมาของร่าง (หลักการของร่าง)
- (๒) การวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (analysis) เช่น ประเมินความสำคัญของปัญหากับความเป็นไปได้ของร่าง ศึกษาปัญหาข้อกฎหมายที่อาจเกิดขึ้น ศึกษาปัญหาทางปฏิบัติ ตรวจสอบกฎหมายอื่นว่าต้องแก้ไขด้วยหรือไม่
- (๓) การออกแบบโครงสร้างกฎหมาย (design) เช่น ระบบ ลักษณะ ประเภทของกฎหมาย การแบ่งหมวดหมู่
- (๔) การเขียนกฎหมาย (composition) เช่น ศึกษาแบบของกฎหมาย การใช้ภาษา การจัดเรียงลำดับเนื้อหา มาตรา หมวดหมู่
- (๕) การตรวจพิจารณา (scrutiny) ขั้นตอนข้างต้นมิใช่จะแยกกันเด็ดขาดเสมอไป บางครั้งก็เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง

แนวทางการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย (Checklist ๑๐ ประการ)

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ คืออะไร	๑.๔ ใช้มาตรการใด
๑.๒ จำเป็นเพียงใด	๑.๕ มีทางเลือกอื่นหรือไม่
๑.๓ เพื่อแก้ไขอะไร	๑.๖ จะแก้ไขได้เพียงใด

๒. ใครเป็นผู้ทำภารกิจ

๒.๑ รัฐหรือเอกชนทำ (พิจารณาจากการคุ้มครองประชาชน ประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัว)

๒.๒ หากรัฐทำ รัฐบาลทำเองหรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ ภารกิจนั้นจำเป็นต้องตรากฎหมายออกมาบังคับใช้หรือไม่ หากไม่ตราจะเกิดอุปสรรคอย่างไร

๓.๒ ถ้าจำเป็น ควรเป็นกฎหมายระดับชาติหรือกฎหมายระดับท้องถิ่น

๓.๓ ถ้าเป็นกฎหมายระดับชาติ จำเป็นต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่หรือเพียงบางท้องที่ และกำหนดอายุของกฎหมายไว้ด้วยหรือไม่

๓.๔ กฎหมายที่ตราขึ้น ควรใช้ระบบควบคุม กำกับ หรือส่งเสริม

๓.๕ สภาพบังคับของกฎหมายควรกำหนดโทษทางอาญาหรือมาตรการบังคับทางปกครอง

๔. ความซ้ำซ้อนของกฎหมาย

๔.๑ ในเรื่องเดียวกันมีกฎหมายบัญญัติแล้วหรือไม่ หากมีควรแก้ไขของเดิมหรือร่างใหม่

๔.๒ หากร่างใหม่ จะทำอย่างไรกับของเดิม

๕. ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า

๕.๑ กฎหมายที่ตราขึ้นสร้างภาระหน้าที่ใด และให้แก่ใคร

๕.๒ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดถูกจำกัด

๕.๓ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพ จำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่

๕.๔ ประชาชน สังคม ได้ประโยชน์อะไร

๕.๕ กฎหมายนั้นอยู่ในวิสัยที่สามารถปฏิบัติได้ไม่ยุ่งยาก หรือเป็นภาระเกินควร

๕.๖ คำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ของประชาชนกับประโยชน์ที่จะได้รับ

คุ้มค่าหรือไม่

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ รัฐพร้อมในด้านกำลังคน กำลังเงิน ความรู้ที่จะบังคับตามกฎหมายให้มีประสิทธิภาพ

หรือไม่

๖.๒ ทำอย่างไรให้ผู้ถูกกฎหมายบังคับเข้าใจและปฏิบัติตามกฎหมายด้วยความเต็มใจ

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

มีหน่วยงาน อันใดที่ปฏิบัติการกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ ถ้ามีควรยุบ

หรือปรับเปลี่ยนอย่างไร

๘. วิธีการทำงานและการตรวจสอบ

๘.๑ กำหนดวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

๘.๒ มีระบบตรวจสอบและคานอำนาจ กระบวนการทำให้เกิดความรวดเร็ว ไม่ซ้ำซ้อน

มีประสิทธิภาพอย่างไร

๙. อำนาจในการตราอนุบัญญัติ

ได้กำหนดกรอบหรือมาตรการ ป้องกันมิให้มีการตราอนุบัญญัติที่เป็นการขยายอำนาจ

หน้าที่หรือเพิ่มภาระแก่บุคคลเกินสมควรไว้เพียงใด

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ ในการร่างกฎหมายเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้แสดงความคิดเห็นแล้ว

หรือไม่

๑๐.๒ ข้อคัดค้านของผู้เกี่ยวข้องมีประการใด

โครงสร้างและแบบกฎหมายของพระราชบัญญัติ

๑. การเขียนหลักการและเหตุผล

๒. ชื่อของร่างพระราชบัญญัติ

๓. แบบของคำปรารภ

๔. วันใช้บังคับของพระราชบัญญัติ

๕. บทนิยาม

๖. มาตรการรักษาการตามกฎหมาย

๗. การยกเลิก การแก้ไข และการเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ

๘. การแก้ไขเปลี่ยนแปลง “คำ” ในพระราชบัญญัติ
๙. การแบ่งหมวดหมู่ และโครงสร้างของพระราชบัญญัติ
๑๐. สภาพบังคับของกฎหมาย
๑๑. บทเฉพาะกาล
๑๒. บัญชีและตารางท้ายพระราชบัญญัติ

๑. การเขียนหลักการและเหตุผล

การเขียนหลักการ

วัตถุประสงค์และหน้าที่ของหลักการ - หลักการของร่างพระราชบัญญัติมีไว้เพื่อเป็นการแสดงขอบเขตหรือแสดงความประสงค์ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้นว่าต้องการจะให้มีความหมายหรือเพิ่มเติมกฎหมายในเรื่องใดบ้าง หลักการของร่างกฎหมายจะเป็นกรอบใหญ่ของเนื้อหาที่ร่างกฎหมายฉบับนั้นประสงค์จะให้

หลักการของร่างพระราชบัญญัติมีแบบการเขียนในสามลักษณะ ดังนี้

๑. กรณีให้มีกฎหมายเป็นครั้งแรก ให้ใช้ถ้อยคำว่าให้มีกฎหมายนั้น

ตัวอย่าง

- ให้มีกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
- ให้มีกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน
- ให้มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น
- ให้มีกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

๒. กรณียกเลิกกฎหมายเดิมทั้งฉบับ และยกร่างขึ้นใหม่ ให้ใช้ถ้อยคำว่าปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ตัวอย่าง

- ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน
- ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบริการราชการแผ่นดิน
- ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก
- ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ
- ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและระงับอัคคีภัย

๓. กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย หมายถึงการเพิ่มมาตราลงไปในพระราชบัญญัติที่ใช้บังคับอยู่หรือการแก้ไขบทบัญญัติเดิมบางมาตราให้เหมาะสมขึ้น

๓.๑ หลักการเดียว

ตัวอย่าง

- แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ เพื่อ

๓.๒ หลายหลักการ มีแบบการเขียนดังนี้

ตัวอย่าง

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์
พ.ศ. ๒๕๒๘ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดขอบเขตของการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ให้
เหมาะสมชัดเจน (แก้ไขบทนิยามคำว่า “การพยาบาล” และ “การผดุงครรภ์” และเพิ่ม
บทนิยามคำว่า “การประกอบวิชาชีพการพยาบาล” และ “การประกอบวิชาชีพ
การผดุงครรภ์” ในมาตรา ๔)

(๒) ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตาม
พระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจตรวจสอบ คั่น หรือยึดพยานหลักฐานต่างๆ ได้
(เพิ่มบทนิยาม คำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ในมาตรา ๔ เพิ่มหมวด ๕ ทวิ พนักงาน
เจ้าหน้าที่ มาตรา ๔๕ ทวิ มาตรา ๔๕ ตริ มาตรา ๔๕ จัตวา มาตรา ๔๕ เบญจ)

การเขียนเหตุผล

๑. เหตุผลในร่างพระราชบัญญัติจะเป็นการแสดงเจตนารมณ์ของการมีกฎหมายนั้น
จึงปรากฏว่าในการให้ความเห็นทางกฎหมาย (ตีความ) ของคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือองค์กรอื่นก็ดี มักอ้าง
เหตุผลเป็นเจตนารมณ์ของกฎหมายประการหนึ่งของกฎหมายเสมอ

๒. ผู้ร่างกฎหมายจึงควรระลึกว่า การเขียนเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติควรกระทำ
ด้วยความระมัดระวัง ซึ่งผู้ร่างกฎหมายต้องลำดับความคิดว่า ปัญหาเดิมเป็นอย่างไร ทำไมต้องมีการแก้ไขหรือ
มีกฎหมายนั้น รวมทั้งหลักการโดยรวมเป็นอย่างไร เป็นต้น ไม่ใช่กล่าวแต่เพียงว่า กฎหมายเดิมล้าสมัยหรือ
ใช้มาเป็นเวลานานสมควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับกาลสมัย ซึ่งไม่ได้ชี้ความเป็นมาเป็นไปของร่างไว้เลย
ตัวอย่างกฎหมายข้างท้ายนี้ จะเป็นตัวอย่างของการเขียนเหตุผลในกฎหมายที่ดี

ข้อสังเกต- การเขียนเหตุผลของร่างฯ ที่ดี ไม่จำเป็นต้องยาว เพราะไม่ใช่การเล่าเรื่อง
แต่ขอให้เขียนอย่างครบถ้วน และเมื่อร่างเสร็จแล้ว ลองทบทวนดูว่าถ้าท่านเป็นผู้อ่านแล้วจะสามารถเข้าใจ
เจตนารมณ์ของกฎหมายได้อย่างเพียงพอหรือไม่

ตัวอย่าง

พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลย
ในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่
บทบัญญัติมาตรา ๒๔๕ และมาตรา ๒๔๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติรับรองสิทธิในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐของบุคคล ซึ่งได้รับความ
เสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้อง
กับการกระทำความผิดนั้น และไม่มีโอกาสได้รับการบรรเทาความเสียหายโดยทางอื่น
รวมทั้งการรับรองสิทธิในการได้รับค่าทดแทนในกรณีของบุคคลซึ่งตกเป็นจำเลย
ในคดีอาญาและถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดี หากปรากฏตามคำพิพากษานั้น
ถึงที่สุดคดีนั้นว่าข้อเท็จจริงฟังเป็นที่ยุติว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิดหรือ
การกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด ดังนั้น เพื่อให้การรับรองสิทธิดังกล่าวเป็นไป
ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตรา
พระราชบัญญัตินี้

แบบชื่อของร่างพระราชบัญญัติมีดังนี้

๑. ชื่อของร่างพระราชบัญญัติกรณีร่างขึ้นใหม่ทั้งฉบับ
๒. ชื่อของร่างพระราชบัญญัติกรณีแก้ไขเพิ่มเติม
๓. ชื่อของร่างพระราชบัญญัติกรณีแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนด (หรือร่างพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ) ประมวลกฎหมาย หรือประกาศของคณะปฏิวัติ

ข้อสังเกต

๑. การกำหนดชื่อของร่างพระราชบัญญัติควรกำหนดให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และสาระของกฎหมาย
๒. ต้องพิจารณาว่าชื่อนั้นยืดยาวเกินไปหรือไม่ ถ้ายาวเกินไป จะย่อให้สั้นลงได้หรือไม่
๓. หลีกเลี่ยงการตั้งชื่อกฎหมายด้วย คำว่า “ร่างพระราชบัญญัติการ ...” หรือ “ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วย...” เพราะขณะนี้กฎหมายที่ตั้งชื่อดังกล่าวจำนวนมาก ทั้งที่ไม่จำเป็น

๓. แบบของคำปรารภ

คำปรารภเป็นส่วนของกฎหมายที่กล่าวถึงอำนาจและ ที่มาในการตราพระราชบัญญัติ ซึ่งตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขนั้น พระมหากษัตริย์ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่ามีกฎหมายโดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา คำปรารภจึงเป็นที่ที่จะบอกให้ทราบถึงที่มา ความจำเป็น รวมทั้งเป้าหมายในการตรากฎหมาย

การเขียนคำปรารภในปัจจุบันมีแบบแผนดังนี้

๑. กรณีตราพระราชบัญญัติขึ้นใช้บังคับครั้งแรก ใช้ว่า “โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมาย” หรือ “โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมาย” โปรดสังเกตว่าจะใช้การเขียนทั้งสองแบบดังกล่าว แต่ขณะนี้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้กำหนดแบบให้ใช้ว่า “โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมาย” เท่านั้น ทั้งนี้แบบการเขียนดังกล่าว จะสอดคล้องกับแบบธรรมเนียมในการตราพระราชบัญญัติ ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่าสมควรมีกฎหมายนั้น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา

๒. กรณีการปรับปรุงกฎหมาย ให้ใช้ว่า “โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมาย.....”

๓. กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้ใช้ว่า “โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย.”

๔. วันใช้บังคับของพระราชบัญญัติ

วันใช้บังคับของกฎหมายมีเพื่อเป็นการประกาศแก่ประชาชนถึงการใช้กฎหมาย

แบบของวันใช้บังคับของพระราชบัญญัติ

๑. ให้ใช้บังคับในวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งเป็นวันใช้บังคับของพระราชบัญญัติเป็นส่วนใหญ่
๒. ระบุให้ล่วงพ้นไประยะหนึ่งก่อน

ตัวอย่าง

- มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป
- มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป
- มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นต้นไป

๕. บทนิยาม

วัตถุประสงค์ของบทนิยาม

๑. เพื่อกำหนดความหมายของถ้อยคำที่ใช้ในร่างกฎหมาย ให้เป็นที่เข้าใจตรงกันเนื่องจากถ้อยคำอาจมีความหมายกว้างหรือแคบ หรือเป็นกรณีที่ผู้ร่างต้องการที่จะอธิบายความหมายของคำนั้นในความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง บางท่านเรียกบทนิยามว่า “บทวิเคราะห์ศัพท์”

๒. ศัพท์ทางเทคนิค โดยเป็นการยากที่บุคคลโดยทั่วไปที่ใช้กฎหมายจะเข้าใจได้ผู้ร่างกฎหมายจึงกำหนดความหมายไว้ และเมื่อในกฎหมายกล่าวถึงคำนี้ ก็มีความหมายตามนิยามศัพท์ที่กำหนดขึ้น

๓. เพื่อย่อคำในกฎหมายให้สั้น เมื่อเขียนคำนี้ในกฎหมายก็ไม่ต้องเขียนเต็มอย่างยืดยาว อันเป็นการประหยัดถ้อยคำในกฎหมาย

คำแนะนำในการเขียนบทนิยาม

๑. นิยามควรอยู่ส่วนต้นของกฎหมายเสมอก่อนที่จะกล่าวถึงเนื้อความอันเป็นบทบังคับกฎหมาย

๒. นิยามอาจขยายความหมายของคำ ให้มีความรวมถึงสิ่งอื่นด้วย โดยอาจใช้คำว่า “หมายความว่า และให้มีความรวมถึง ด้วย”

๓. ความหมายของคำที่เกินจากความเข้าใจปกติ

๔. ความหมายคำๆ เดียวกันในกฎหมายต่างกันก็อาจให้ความหมายต่างกันได้แล้วแต่วัตถุประสงค์ของกฎหมาย เช่น “อาคาร” ตามพระราชบัญญัติรักษาอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๔๙๖ และ “อาคาร” ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๓๕ ย่อมแตกต่างกันเป็นต้น

๕. ถ้านิยามถึงสิ่งที่ซับซ้อนมาก ควรใช้เทคนิคของการแบ่งเป็นอนุย่อย

๖. กรณีที่ต้องการขยายการใช้บังคับกฎหมาย ซึ่งต้องการให้ยืดหยุ่น หรือเทคโนโลยีหรือความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ จะใช้วิธีการเขียนให้ไปเพิ่มความหมายโดยโดยการตราพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง หรือประกาศต่อไปก็ได้ หรือโดยใช้คำว่า “เป็นต้น” ลงท้าย หรือใช้คำกว้างตามหลัง (ejusdem generis)

๗. นิยามสามารถอ้างเชื่อมโยงความหมายระหว่างกฎหมายต่างฉบับกันได้ เพื่อไม่ต้องเขียนซ้ำอีก

๘. การเรียงคำนิยาม นิยามจะเรียงจากคำที่เป็นหัวใจของร่างกฎหมายและมีความสำคัญไปตามลำดับ จนในที่สุดจะกล่าวถึงคณะกรรมการ เลขาธิการ สำนักงาน และรัฐมนตรีตามลำดับ ขอให้ดูตัวอย่างการเรียงนิยามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

๙. หลีกเลี่ยงการนิยามโดยไม่จำเป็น คำใดที่ต้องการให้สังคมพัฒนาเอง ก็ไม่ควรนิยาม เช่น คำว่า “วัตถุลามก” ไม่ปรากฏมีนิยามอยู่ในกฎหมายใด และหากไม่มีนิยามแล้วก็จะถือเอาตามคำที่เข้าใจโดยทั่วไป หรือคำในกฎหมายอื่นที่ใกล้เคียงและเป็นกฎหมายไม่มีวัตถุประสงค์ที่ขัดหรือแย้งกัน เช่น คำว่า “ทางหลวง” ในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ไม่ได้นิยามไว้ จึงถือเอาตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงเป็นต้น

๑๐. การร่างกฎหมายที่เนื้อความควรเป็นสาระบัญญัติ (บทบังคับ) ไม่ควรนำมาเขียนในส่วนที่เป็นนิยาม ทั้งที่เป็นการอธิบายความหมายทำนองเดียวกับนิยาม ก็ควรนำไปเขียนเป็นเนื้อหาของมาตราในพระราชบัญญัติ

๖. มาตราผู้รักษาการตามกฎหมาย

๑. ความหมายและประโยชน์ของผู้รักษาการตามกฎหมาย ผู้รักษาการตามกฎหมาย กำหนดขึ้นเพื่อให้มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งหรือหลายก ะทรวงเป็นผู้มีหน้าที่ดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ประโยชน์ของการมีผู้รักษาการ มีดังนี้

- (๑) ทำให้มีรัฐมนตรีเจ้าของเรื่องแน่นอน
- (๒) ทำให้สภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยได้ว่าสมควรให้เป็นหน้าที่ของรัฐมนตรีใด ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย
- (๓) ทำให้สภาควบคุมราชการแผ่นดินได้สะดวกยิ่งขึ้น
- (๔) ทำให้ราษฎรติดต่อกันทางราชการเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายได้ถูกต้อง

๒. กรณีใดที่จะบัญญัติในกฎหมายให้มีรัฐมนตรีรักษาการ การบัญญัติให้มีรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการพระราชบัญญัติขึ้นอยู่กับว่าจะให้ประโยชน์ดังกล่าวข้างต้นหรือไม่ พระราชบัญญัติที่วางหลักกลางๆ เช่น กำหนดสิทธิและหน้าที่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายลักษณะอาญากฎหมาย มิได้กำหนดให้ฝ่ายบริหารต้องปฏิบัติการใดหรือไม่ทำให้ฝ่ายบริหารมีภาระใหม่ขึ้นมา จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมอบบัญญัติให้รัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายนั้น

๓. อำนาจและหน้าที่ของผู้รักษาการตามกฎหมาย

- (๑) สั่งการและควบคุมให้มีการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย
- (๒) ชี้แจงต่อสภาผู้แทนราษฎรเมื่อมีการตั้งกระทู้ถามหรือเปิดอภิปรายทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายใดในกรณีที่กฎหมายฉบับเดียวกันมีรัฐมนตรีหลายกระทรวงเป็นผู้รักษาการ ก็เป็นหน้าที่ของรัฐมนตรีดังกล่าวที่จะดำเนินการแก้ไขเท่าที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

๗. การยกเลิก การแก้ไข และการเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ

การยกเลิก การแก้ไข และการเพิ่มเติมพระราชบัญญัติในที่นี้จะกล่าวถึงสองส่วน คือ

- (๑) การยกเลิกพระราชบัญญัติทั้งฉบับ และ (๒) การยกเลิก เพิ่ม หรือการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา

ข้อสังเกต

๑. ต้องยกเลิกกฎหมายที่มีเนื้อหาเดียวกันทั้งหมดไม่ว่าฉบับแก้ไขเพิ่มเติมหรือมีชื่ออื่นใดก็ตาม
๒. กฎหมายลำดับรองของกฎหมายแม่บทจะต้องยกเลิกหรือไม่ กรณีนี้ไม่ต้องระบุการยกเลิก เพราะเมื่อกฎหมายแม่บทที่เป็นอำนาจแห่งการออกกฎหมายลำดับรองถูกยกเลิกแล้ว กฎหมายลำดับรองของกฎหมายแม่บทนั้นก็ต้องเลิกไปทั้งหมดทุกฉบับ (เว้นแต่มีบทเฉพาะกาลบัญญัติไว้ให้คงอยู่ภายในระยะเวลาหรือเงื่อนไขหนึ่ง)

๓. หากไม่ยกเลิก หรือยกเลิกไม่หมดจะมีปัญหาใดหรือไม่ หากไม่ยกเลิกหรือยกเลิกไม่หมดอาจมีปัญหาดีความว่ายังใช้อยู่หรือไม่ ผู้ร่างกฎหมายที่ดีต้องตรวจสอบให้ครบถ้วน

การยกเลิก เพิ่ม หรือการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา

แบบทั้งสามกรณีดังกล่าวมีดังนี้

๑. การยกเลิกมาตรา

ใช้คำว่า

มาตรา .. ให้ยกเลิกมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ พ.ศ.

๒. การแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา

ใช้คำว่า

มาตรา .. ให้ยกเลิกความในมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ พ.ศ.
.... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
“มาตรา”

๓. การเพิ่มมาตรา

ใช้คำว่า

มาตรา .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ
พ.ศ.”

๔. การแก้ไขเปลี่ยนแปลง “คำ” หรือถ้อยคำในพระราชบัญญัติ

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายนั้น ไม่ได้มีแต่เฉพาะการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกเนื้อหาของกฎหมายเท่านั้น บางครั้งคำบางคำในกฎหมายก็ต้องแก้ไขให้ทันสมัยหรือสอดคล้องกับชื่อที่เปลี่ยนแปลงไป หรือผู้กำหนดนโยบายต้องการให้ใช้คำอื่นที่เหมาะสมกว่า โดยไม่ต้องการแก้ไขเนื้อหาหลักการ

๕. การแบ่งหมวดหมู่ และโครงสร้างของพระราชบัญญัติ

๑. การแบ่งหมวดหมู่ของพระราชบัญญัติ การแบ่งหมวดหมู่เป็นไปเพื่อประโยชน์ในการจัดทำร่างกฎหมายให้ง่ายต่อการเข้าใจของผู้ใช้กฎหมาย เป็นการจัดกลุ่มเนื้อหา ที่จริงแล้วกฎหมายไม่มีหมวดหมู่เสมอไปกฎหมายสั้นไม่จำเป็นต้องแบ่งหมวดหมู่ และกฎหมายยาวที่ไม่ได้แบ่งหมวดหมู่ก็มี อย่างไรก็ตาม คงวินิจฉัยให้ชัดไม่ได้ว่ากฎหมายใดเป็นกฎหมายสั้นหรือกฎหมายใดเป็นกฎหมายยาว แล้วแต่เนื้อหาของกฎหมาย แต่การจัดหมวดหมู่กฎหมายที่ดีนั้น จะช่วยให้ลดความซับซ้อนของกฎหมายลงได้ นอกจากนี้แล้ว การแบ่งหมวดหมู่ยังช่วยให้เข้าใจวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นได้ด้วย ซึ่งก็จะช่วยได้มากในกรณีที่ต้องตีความกฎหมายนั้น

๒. การลำดับมาตรา เนื้อความของกฎหมายในหนึ่งมาตรา ควรแสดงความคิดหนึ่งความคิด หากมีความสลับซับซ้อน หรือประกอบไปด้วยรายละเอียดหลายประการ ควรแยกออกเป็น “วรรค” หรือ “อนุมาตรา” และเป็นที่แน่นอนว่ากฎหมายฉบับหนึ่งย่อมประกอบไปด้วยความคิดหลายความคิดต่อเนื่องกัน ในความต่อเนื่องกันนี้ก็สามารถเรียงติดต่อกันเป็นหลายมาตราได้ จึงจะเห็นได้ว่าการอ่านกฎหมายที่ถูกต้องและครบถ้วนนั้น ไม่ควรอ่านมาตราเดียว เพราะกฎหมายเป็นเรื่องของความต่อเนื่อง

๓. การอ้างอิงมาตรา กฎหมายฉบับเดียวกันอาจมีการอ้างอิงภายในได้ จะอ้างวรรคหรือมาตรา

ตัวอย่าง

พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔๒ ในการกระทำกิจการตามมาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๑
หน่วยงานของรัฐ ต้องพยายามมิให้เกิดความเสียหาย แต่ถ้าเกิดความเสียหายขึ้น
หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบความเสียหายนั้น

๔. การอนุโลมมาตรา กฎหมายฉบับเดียวกันมีการอ้างอิงการใช้ระหว่างกันได้ เพื่อไม่ต้องเขียนเรื่องนั้นซ้ำกันอีก และโปรดสังเกตว่า การอนุโลมมาตราใดมานั้น ต้องระบุด้วยว่าให้นำมาใช้ในเรื่องใด มิฉะนั้นแล้วผู้อ่านกฎหมายจะไม่ทราบว่าจะนำมาใช้ในเรื่องใด

๕. การอ้างอิงพระราชบัญญัติอื่น การอ้างอิงถึงพระราชบัญญัติอื่นในกฎหมาย จะไม่ใช่ชื่อเต็มของพระราชบัญญัติ เช่น การอ้างอิงถึงพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ในพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ จะใช้คำว่า “กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ” ที่ใช้ถ้อยคำเช่นนี้เพื่อให้ครอบคลุมกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคทั้งหมดไม่ว่ากฎหมายแม่บทหรือกฎหมายลำดับรอง

๖. การแก้ไขเลขมาตราเนื่องจากการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เมื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฉบับหนึ่ง หากมีพระราชบัญญัติอื่นอ้างอิงเลขมาตราที่แก้ไขนั้น โดยปรกติแล้ว หากไม่ตามไปแก้ไข อาจตีความได้ว่า มาตรานั้นถูกแก้ไขโดยพระราชบัญญัติใหม่แล้ว และปัจจุบันควรเป็นมาตราใด แต่ถ้ากระทบกับเลขมาตราในพระราชบัญญัติอื่นค่อนข้างมากแล้ว ควรต้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะให้มีการแก้ไขด้วย

๑๐. สภาพบังคับของกฎหมาย

กฎหมายที่ตราขึ้นควรต้องมีผลบังคับใช้ได้ สภาพบังคับของกฎหมายนี้มีความหมายว่า ผู้ที่มีหน้าที่หรือความรับผิดชอบตามกฎหมายยอมปฏิบัติตาม (law compliance) ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้น ซึ่งหากมองในแง่ของผู้กำหนดนโยบายแล้ว ก็คือว่านโยบายนั้นประสบความสำเร็จด้วยการมีผู้ปฏิบัติ เช่น สามารถลดอุบัติเหตุบนท้องถนนได้ ลูกจ้างมีความปลอดภัยในการทำงาน หรือผู้บริโภคสามารถได้รับการเยียวยาจากสินค้าบกพร่อง

๑๑. บทเฉพาะกาล

โดยปรกติแล้วเรามักเข้าใจว่าสภาพบังคับของกฎหมายมีแต่เพียงการกำหนดโทษทางอาญาเท่านั้น (ปรับหรือจำคุก) แต่โดยที่กฎหมายมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน สังคม สุขภาพ สิ่งแวดล้อม การใช้อำนาจของหน่วยงานของรัฐ ฯลฯ การทำให้กฎหมายบรรลุผลใช้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่ละด้านนั้น สภาพบังคับในกฎหมายอาจมีได้ทั้งสภาพบังคับในแง่การลงโทษ (punishment) หรือในแง่การให้รางวัล (reward) ก็ได้

๑๒. บัญชีและตารางท้ายพระราชบัญญัติ

บัญชีและตารางท้ายเป็นเครื่องมือที่จะนำรายละเอียดเนื้อหาของกฎหมายที่อาจมีอยู่มาก หรืออาจเพิ่มเติมในภายหลังอีก ออกไปจากตัวพระราชบัญญัติ เพื่อให้ตัวพระราชบัญญัตินี้มีเนื้อหาแต่หลักการไม่หนัก ซึ่งก็จะช่วยให้กฎหมายซับซ้อนน้อยลงได้

การใช้ถ้อยคำในกฎหมาย

เทคนิคและคำแนะนำการใช้ถ้อยคำในการร่างกฎหมาย มีดังนี้

๑) การร่างกฎหมายเป็นการเรียบเรียงความคิดโดยผ่านทางถ้อยคำ ถ้อยคำในกฎหมายมีทั้งที่เป็นคำธรรมดาสามัญ คำบอกเล่า คำสั่ง เทคนิค ฉะนั้น การเลือกสรรหาถ้อยคำที่เหมาะสมจึงเป็นงานของผู้ร่างกฎหมายที่ต้องกระทำ

๒) ในการร่างกฎหมายควรใช้คำธรรมดาสามัญ ที่บุคคลธรรมดาสามารถเข้าใจ ได้โดยผู้ร่างไม่ต้องมีความรู้สูงนัก

๓) ภาษาไม้อายุและวิวัฒนาการ ควรหลีกเลี่ยงวลีหรือภาษากฎหมายล้าสมัย

๔) รูปประโยคในร่างกฎหมายควรสั้น หนึ่งย่อหน้าควรกล่าวถึงสิ่งเดียว ย่อหน้าเมื่อควรต้องย่อหน้า และไม่ควรรย่อหน้าเมื่อความยังไม่จบ

๕) การให้สิทธิ ไม่ควรใช้คำว่า “อาจ” แต่ควรใช้คำตรงว่า “มีสิทธิ..”

๖) ในภาษากฎหมายเราจะใช้เชิงยืนยัน (positive) มากกว่าปฏิเสธ (negative) เช่น บุคคลมีสิทธิ.. หรือรัฐมนตรีมีอำนาจอนุญาต จะไม่เขียนว่า “บุคคลไม่มีสิทธิในการ ..” หรือ “รัฐมนตรีไม่มีสิทธิที่จะ ..” เว้นแต่เราจะจำกัดสิทธิของผู้นั้นจริงๆ

๗) เนื่องจากมีหลักการตีความว่าถ้อยคำต้องมีความหมาย และคำเดียวกันย่อมเจตนาให้ความหมายอย่างเดียวกัน จึงไม่ควรใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย ใช้เท่าที่จำเป็น

ถ้อยคำในการร่างกฎหมายที่ดีนั้น ต้องมีคุณลักษณะดังนี้

๑. มีความถูกต้อง (accuracy) ความถูกต้องในที่นี้หมายถึงทั้งตัวสะกด หลักไวยากรณ์ และความหมายของคำที่ตรงตามที่ต้องการ

๒. มีความชัดเจน (clarity) ภาษาวรรณคดีมีหน้าที่สร้างความลึกลับและจินตนาการของผู้อ่าน แต่ภาษากฎหมายนั้นผู้อ่านจะต้องอ่านเพื่อความได้อย่างราบรื่นรวดเร็วเข้าใจคำ ความในประโยค ย่อหน้าได้ในทันที และสามารถเชื่อมโยงความเข้าใจทั้งหมดได้ ถ้าผู้อ่านเกิดสับสนและกลับไปอ่านใหม่อีกที การร่างกฎหมายเช่นนี้ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จนัก

๓. มีความสั้นรวบรัด (concision) ในที่นี้หมายถึงสามารถเขียนสิ่งที่เราต้องการได้ด้วยถ้อยคำที่น้อยที่สุด

๔. ความเรียบง่าย (simplicity) ความเรียบง่ายหมายถึงวิธีการที่เราใช้คำหรือประโยคที่จะไม่ให้เกิดความซับซ้อน แนวความคิดหรือรูปแบบของประโยคไม่ควรซับซ้อนถ้าซับซ้อนก็ใช้เทคนิคของการย่อหน้าหรือขึ้นมาตรามาใหม่

๕. อารมณ์ของภาษา (tone) การร่างกฎหมายที่ใช้ภาษาที่แข็งกระด้าง อาจจะดีในบางสถานการณ์ แต่ในสถานการณ์ที่ต้องการความร่วมมือ คงใช้ไม่ได้ กฎหมายไม่ใช่คำสั่งทุกอย่างไป

ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายในลักษณะเดียวกัน

• การศึกษาวิเคราะห์กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน การตรวจสอบกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการยกร่างกฎหมาย

- ความสอดคล้องของกฎหมาย

- ความจำเป็นในการมีกฎหมาย หากมีกฎหมายในเรื่องดังกล่าวที่ใช้บังคับอยู่แล้ว

- หากบทบัญญัติครอบคลุมไม่ถึง อาจแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย หากไม่มีกฎหมายในเรื่อง

ดังกล่าวใช้บังคับ จึงดำเนินการยกร่างกฎหมาย

• ต้องมีความรู้เรื่องการเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ

.....

พระราชกฤษฎีกา

ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี

พ.ศ. ๒๕๔๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘

เป็นปีที่ ๖๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ตลอดจนการประชุมคณะรัฐมนตรี เพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“รัฐมนตรีเจ้าสังกัด” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวง และรัฐมนตรีว่าการทบวง ในฐานะบังคับบัญชากระทรวงหรือทบวง และในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาหรือเป็นผู้กำกับดูแลหน่วยงานของรัฐ และหมายความรวมถึงนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้รับมอบหมายให้ตั้งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ในฐานะบังคับบัญชาสำนักนายกรัฐมนตรี หรือในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานของรัฐ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“กฎกระทรวง” หมายความว่า ความรวมถึงกฎสำนักนายกรัฐมนตรี กฎทบวง กฎ ก.พ. และกฎที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเช่นเดียวกับกฎกระทรวง

มาตรา ๔ การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้เสนอได้ เฉพาะเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

(๒) ร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชกำหนด

(๓) เรื่องที่ต้องเสนอให้สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภาอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบ

(๔) ร่างพระราชกฤษฎีกา

(๕) ร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับนโยบายสำคัญที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(๖) ร่างระเบียบ ร่างข้อบังคับ หรือร่างประกาศที่มีผลบังคับแก่ส่วนราชการโดยทั่วไป

(๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

(๘) การริเริ่มโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่มีวงเงินตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่โครงการลงทุนที่กำหนดในแผนงานที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหรือเห็นชอบกับแผนงานนั้นแล้ว

(๙) เรื่องที่ขอทบทวนหรือยกเว้นการปฏิบัติตามมติของคณะรัฐมนตรี ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศตาม (๖)

(๑๐) ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่มีลักษณะเป็นระเบียบปฏิบัติราชการทั่วไปหรือจะมีผลเป็นแนวบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการ

(๑๑) เรื่องที่ต้องใช้งบประมาณแผ่นดินนอกเหนือจากที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(๑๒) เรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนำเสนอหรือมีคำสั่งให้เสนอคณะรัฐมนตรี

(๑๓) เรื่องที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้เสนอคณะรัฐมนตรี

เมื่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้ออกคำสั่งหรือมีมติตาม (๑๒) หรือ (๑๓) พิจารณาคำแห่ง ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีรวบรวมคำสั่งหรือมติที่มีลักษณะเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ในการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีที่เข้าบริหารราชการชุดใหม่ พิจารณายืนยันหรือยกเลิกภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภา

มาตรา ๕ คณะรัฐมนตรีจะแต่งตั้งคณะบุคคลประกอบด้วยรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องและบุคคลอื่นที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องที่จะพิจารณา เพื่อพิจารณาก่อนการเสนอเรื่องใดก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีก็ได้

มาตรา ๖ การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ ให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้ลงนามเสนอเรื่อง เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่คณะกรรมการใดมีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือทบวงเป็นประธานกรรมการของคณะกรรมการนั้น ให้นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือทบวง แล้วแต่กรณี ในฐานะประธานกรรมการ เป็นผู้ลงนามเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีได้

(๒) ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐผู้เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเป็นองค์กรอิสระที่ไม่อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหาร ให้หัวหน้าองค์กรอิสระนั้นเป็นผู้ลงนามเสนอเรื่องไปยังนายกรัฐมนตรี

(๓) ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐที่ไม่อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหารประสงค์จะเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ให้หัวหน้าหน่วยงานนั้นเป็นผู้ลงนามเสนอ

การเสนอเรื่องตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

มาตรา ๗ เรื่องที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ (๑) (๓) (๔) (๕) (๑๐) หรือ (๑๑) และเรื่องที่ผ่านมาการกลั่นกรองของคณะบุคคลตามมาตรา ๕ แล้ว ถ้าคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นเรื่องที่เป็นภารกิจปกติหรือมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนแล้ว คณะรัฐมนตรีจะมีมติมอบหมายเป็นการทั่วไปให้นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้อนุมัติ ให้ความเห็นชอบ หรือมีคำสั่งแทนคณะรัฐมนตรี

ก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ให้ถือว่าการอนุมัติ ความเห็นชอบหรือคำสั่งของนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีเป็นมติของคณะรัฐมนตรี

ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีสรุปเรื่องที่นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งเพื่อแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบเป็นระยะ ๆ

มาตรา ๘ การประชุมคณะรัฐมนตรี ในกรณีปกติให้ดำเนินการได้เมื่อมีรัฐมนตรีเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนคณะรัฐมนตรีทั้งหมดที่มีอยู่

ในกรณีจำเป็นเพื่อเป็นการรักษาประโยชน์สำคัญของประเทศ หรือมีกรณีฉุกเฉิน หรือเพื่อประโยชน์ในการรักษาความลับ นายกรัฐมนตรีอาจพิจารณาเรื่องใดกับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องตามที่นายกรัฐมนตรีเห็นสมควรเพื่อมีมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นได้ และเมื่อมีการประชุมเป็นกรณีปกติให้นายกรัฐมนตรีแจ้งให้ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีทราบมติของคณะรัฐมนตรีดังกล่าวด้วย

วิธีการประชุมคณะรัฐมนตรีจะดำเนินการโดยเชิญรัฐมนตรีมาร่วมประชุม ณ สถานที่ที่กำหนดหรือโดยวิธีอื่นใดซึ่งผู้ร่วมประชุมสามารถปรึกษาหารือกันได้แม้จะมีได้อยู่ในสถานที่เดียวกันก็ได้ ทั้งนี้ตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๙ ในการประชุมคณะรัฐมนตรีในกรณีปกติตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีต้องจัดส่งวาระการประชุมพร้อมด้วยเอกสารที่เกี่ยวข้องให้คณะรัฐมนตรีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหนึ่งวันก่อนการประชุมคณะรัฐมนตรี เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนนายกรัฐมนตรีจะอนุมัติให้เสนอโดยไม่ต้องส่งวาระการประชุมล่วงหน้าก็ได้ แต่ในกรณีที่เป็นเรื่องที่มีผลให้มีการอนุมัติงบประมาณ นายกรัฐมนตรีจะอนุมัติดังกล่าวได้ต่อเมื่อเป็นกรณีฉุกเฉินและมีความจำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์สำคัญของประเทศหรือประชาชน

การส่งวาระการประชุมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง จะส่งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

มาตรา ๑๐ ในการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าของเรื่องกำหนดประเด็นที่ประสงค์จะให้คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติ ให้ความเห็นชอบ หรือมีมติในเรื่องใดให้ชัดเจน ถ้าคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติ ให้ความเห็นชอบ หรือมีมติในเรื่องที่เสนอ ให้ถือว่ามติของคณะรัฐมนตรีมีผลผูกพันเฉพาะหลักการแห่งประเด็นที่เสนอ เว้นแต่มติของคณะรัฐมนตรีจะระบุไว้ชัดเจนถึงรายละเอียดที่อนุมัติ เห็นชอบ หรือมีมติ

การที่คณะรัฐมนตรีมีมติในเรื่องใดตามข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐใด ไม่เป็นเหตุให้ผู้เสนอเรื่องและหน่วยงานของรัฐได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์หรือวิธีการใดที่ต้องปฏิบัติตามปกติ เว้นแต่คณะรัฐมนตรีจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นโดยชัดแจ้ง

มาตรา ๑๑ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติในเรื่องใดแล้ว ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่ติดตามและรวบรวมผลการปฏิบัติตามมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น เพื่อรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบเป็นระยะ ๆ หรือในกรณีจำเป็นจะเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาทบทวนมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นก็ได้

มาตรา ๑๒ หลักเกณฑ์และแนวทางการเสนอเรื่อง การดำเนินการตามมติของคณะรัฐมนตรี การรายงานผลการปฏิบัติตามมติของคณะรัฐมนตรี หรือการดำเนินการอื่นใด อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๓ ทุกครั้งที่คณะรัฐมนตรีชุดใหม่เข้ารับหน้าที่ ให้เป็นหน้าที่ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี รวบรวมมติของคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งของนายกรัฐมนตรีชุดเดิมที่เกี่ยวกับการบริหารราชการ หรือข้าราชการ ที่ออกโดยมิได้อาศัยอำนาจตามกฎหมายใด พร้อมด้วยข้อเสนอแนะว่าสมควรคงคำสั่งของนายกรัฐมนตรีหรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นต่อไปหรือไม่ เพียงใด และนำเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการหรือดำเนินการต่อไปภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภา

มาตรา ๑๔ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีตรวจสอบคำสั่งของนายกรัฐมนตรี และมติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี การบริหารราชการ และข้าราชการ ที่มีผลบังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ พร้อมกับข้อเสนอแนะว่าคำสั่งของนายกรัฐมนตรี หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใดควรยกเลิกหรือปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับแนวทางตามพระราชกฤษฎีกานี้ โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๕ ความในมาตรา ๔ วรรคสอง และมาตรา ๑๑ ให้ใช้บังคับเมื่อมีการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภาภายหลังวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๖ ในระหว่างที่ยังไม่มีระเบียบการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชกฤษฎีกานี้ ให้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๓๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๑๗ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกานี้ คือ เนื่องด้วยในปัจจุบัน คณะรัฐมนตรี มีภารกิจที่จะต้องปฏิบัติและดำเนินการ และมีเรื่องที่ว่าราชการหรือหน่วยงานต่าง ๆ นำเสนอเข้าสู่การ พิจารณาของคณะรัฐมนตรีเป็นจำนวนมาก เพื่อเป็นการลดภารกิจและจำนวนเรื่องที่จะนำเสนอเข้าสู่การ พิจารณาของคณะรัฐมนตรี รวมทั้งเพื่อให้การแก้ไขปัญหาในกรณีฉุกเฉินหรือมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ ของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และ แนวทางการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีและการประชุมของคณะรัฐมนตรี เพื่อให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าว และโดยที่มาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ บัญญัติให้การกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติราชการ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน ที่จะเป็นการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน มีการกระจายอำนาจการ ตัดสินใจ และเพื่อให้มีผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน ให้กระทำโดยตราพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตรา พระราชกฤษฎีกานี้

**ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และ
วิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘**

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี การรายงานผลการปฏิบัติตามมติของคณะรัฐมนตรี หรือการดำเนินการอื่นใด เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ คณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๓๑

(๒) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“กฎหมาย” หมายความว่า พระราชบัญญัติ หรือพระราชกำหนด และให้หมายความรวมถึงพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ ด้วย

ข้อ ๕ ให้เป็นหน้าที่ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่จะดำเนินการประชุมหน่วยงานของรัฐเป็นครั้งคราว เพื่อชี้แจงให้หน่วยงานของรัฐทราบถึงหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีตามระเบียบนี้

ข้อ ๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

การส่งเรื่อง

ข้อ ๗ ให้หน่วยงานของรัฐที่เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีส่งเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพร้อมเอกสาร ตามวิธีการ จำนวน และระยะเวลาที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนด โดยจะกำหนดให้ส่งทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการทางเทคโนโลยีอื่นก็ได้

ข้อ ๘ การขอลอนเรื่องที่น่าสนใจเสนอคณะรัฐมนตรีคืน ให้กระทำได้เมื่อผู้มีอำนาจลงนามในหนังสือนำเสนอเป็นผู้ลงนามในหนังสือขอลอน หรือขอลอนในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี

หมวด ๒

การขอความเห็น

ข้อ ๕ ในกรณีที่เรื่องที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีเป็นเรื่องที่ต้องได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติจากหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก่อน ให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องขอความเห็นชอบหรือขออนุมัติจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้เสร็จสิ้น แล้วจึงส่งเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพร้อมกับความเห็นชอบหรือคำอนุมัตินั้น

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่แจ้งผลการพิจารณาให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องนั้นไม่อนุมัติหรือไม่ให้ความเห็นชอบ และเรื่องดังกล่าวมีความจำเป็นที่จะต้องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องเสนอเรื่องมายังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ข้อ ๑๐ ภายในสามวันนับแต่วันได้รับเรื่อง ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เห็นว่าน่าจะเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวทราบถึงการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พร้อมทั้งแจ้งประมาณการว่าจะมีการนำเรื่องเข้าพิจารณาในคณะรัฐมนตรีในวันใด หากหน่วยงานของรัฐดังกล่าวมีข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นอย่างไรให้เสนอมายังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีก่อนวันนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีไม่ช้ากว่าห้าวัน หรือจะเสนอให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดของตนทราบเพื่อนำไปเสนอในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีก็ได้

ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่เสนอความเห็นหรือข้อเสนอแนะต้องรายงานให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดของตนทราบถึงความเห็นหรือข้อเสนอแนะดังกล่าวก่อนการประชุมคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น

ในกรณีที่เห็นสมควรเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะสอบถามความเห็นของบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีใช้หน่วยงานของรัฐเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีก็ได้

ข้อ ๑๑ ในกรณีความเห็นหรือข้อเสนอแนะของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่เสนอมาตามข้อ ๑๐ มีความแตกต่างหรือขัดแย้งกัน สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะจัดให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมาปรึกษาหารือหรือหาข้อยุติก่อนนำเรื่องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีก็ได้

ข้อ ๑๒ การขอความเห็นชอบหรืออนุมัติตามข้อ ๕ และการขอความเห็นตามข้อ ๑๐ ให้เป็นไปตามหลักการแห่งมาตรา ๒๕ วรรคสอง แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

หมวด ๓

การเสนอเรื่องทั่วไป

ข้อ ๑๓ ในหนังสือนำเสนอเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี ให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่อง
สรุปเรื่องให้ชัดเจนและครบถ้วน โดยอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังนี้

(๑) เรื่องเดิม (ถ้ามี)

(๒) เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

(๓) ความเร่งด่วนของเรื่อง (ถ้ามี) โดยระบุวันสุดท้ายที่จะต้องดำเนินการเรื่องนั้นไว้ด้วย

(๔) สาระสำคัญของเรื่องหรือข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

(๕) ประเด็นของปัญหาที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

(๖) ความเห็นชอบหรือการอนุมัติของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

(๗) ในกรณีที่มีกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งใด ๆ กำหนดให้ต้องมีการ
วิเคราะห์หรือศึกษาในเรื่องนั้นก่อนดำเนินการ ให้เสนอรายงานการวิเคราะห์หรือการศึกษา พร้อม
ทั้งจัดทำผลสรุปเสนอมาด้วย

(๘) ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการ และที่มาแห่งเงินค่าใช้จ่าย

(๙) รายละเอียดที่ประสงค์จะให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ความเห็นชอบ หรือมีมติ
โดยให้ระบุให้ชัดเจนและแยกเป็นข้อ ๆ ให้ครบถ้วน

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมิได้สรุปเรื่องให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้สำนัก
เลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการสอบถามข้อเท็จจริงเพื่อจัดทำสรุปเรื่องดังกล่าวเสนอ
คณะรัฐมนตรีต่อไป ในกรณีเช่นนั้น หากเกิดความล่าช้าหรือเสียหายอันเนื่องมาแต่การสอบถาม
ข้อเท็จจริงดังกล่าว ให้เป็นความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของเรื่อง

หมวด ๔

การเสนอร่างกฎหมาย

ข้อ ๑๔ การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อขอให้มีการตราพระราชบัญญัติ
ขึ้นนอกจากจะต้องดำเนินการตามหมวด ๓ แล้ว หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) จัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตรา
พระราชบัญญัติท้ายระเบียบนี้

(๒) จัดทำสรุปสาระสำคัญของหลักการในร่างพระราชบัญญัติ

(๓) จัดทำตารางเปรียบเทียบในกรณีแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงพระราชบัญญัติ
ที่มีอยู่แล้ว

ให้นำความใน (๒) และ (๓) มาใช้บังคับกับการเสนอร่างกฎหมายอื่นที่มีใช้
พระราชบัญญัติด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๑๕ ในการเสนอให้มีกฎหมายขึ้นใหม่หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีเสนอให้มีการตราพระราชบัญญัติ หน่วยงานของรัฐจะเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติ หรือจะระบุเฉพาะรายละเอียดแห่งหลักการและสาระสำคัญที่ประสงค์จะให้มิใช่พระราชบัญญัติโดยไม่ต้องจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติก็ได้ ในกรณีที่มิได้จัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติ การดำเนินการตามข้อ ๑๔ (๓) ให้จัดทำการเปรียบเทียบหลักการและสาระสำคัญที่มีอยู่ในพระราชบัญญัติที่ใช้บังคับอยู่ กับหลักการและสาระสำคัญที่เสนอใหม่

(๒) ในกรณีที่กฎหมายอื่นที่มีใช้พระราชบัญญัติให้จัดทำเป็นร่างของกฎหมายนั้น

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ส่งร่างพระราชบัญญัติให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาหรือให้ยกร่างพระราชบัญญัติใด ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัตินั้น

ในกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องมีหรือแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติใด หรือการมีหรือแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินั้นจะไม่มีคุณค่าหรือเกิดผลเสียหายต่อรัฐหรือประชาชน ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการายงานความเห็นดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีโดยเร็ว และเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเป็นประการใดให้ดำเนินการต่อไปตามมตินั้น

หมวด ๕

การนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๑๗ เมื่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้รับเรื่องที่ส่งมาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการตรวจสอบหากปรากฏว่าไม่เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ หรือระเบียบนี้ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งหน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องเพื่อดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งเรื่องคืนหน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่อง

ข้อ ๑๘ เรื่องใดที่เสนอถูกต้องตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และระเบียบนี้ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจัดทำบันทึกสรุปเรื่องและนำเสนอนายกรัฐมนตรีโดยเร็ว และเมื่อนายกรัฐมนตรีสั่งการให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้จัดเข้าระเบียบวาระการประชุมของคณะรัฐมนตรีต่อไป

ในบันทึกสรุปเรื่องของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง จะมีข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วยก็ได้

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณากลับกรองเรื่องก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และนายกรัฐมนตรีมีคำสั่งตามข้อ ๑๘ ให้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการดังกล่าว ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการตามคำสั่งนั้น

เมื่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งมีมติเป็นประการใด ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการไปตามมตินั้นหรือตามมติคณะรัฐมนตรีที่แต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวแล้วแต่กรณี

หมวด ๖

มติคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๒๐ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเรื่องใด ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรียื่นยันหรือแจ้งมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นไปยังหน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่อง หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และผู้เกี่ยวข้องอื่นเพื่อทราบหรือดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว

มติคณะรัฐมนตรีเรื่องใดที่มีการแถลงเป็นการเปิดเผยแล้ว ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจัดทำสรุปเรื่องและเปิดเผยต่อประชาชนทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย

ข้อ ๒๑ ในการประชุมโดยเปิดเผย ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจัดทำสรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรีทุกครั้งที่มีการประชุม แล้วเสนอให้คณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ กรณีที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมีข้อทักท้วงหรือแก้ไขประการใด ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการแก้ไขโดยเร็ว

หมวด ๗

การรายงานผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้หน่วยงานของรัฐใดดำเนินการในเรื่องใดโดยให้รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรี ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐนั้นส่งรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค ต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีตามระยะเวลาที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดระยะเวลาไว้ ให้รายงานอย่างน้อยทุกสามเดือน

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๓ การใดที่ได้ดำเนินการหรืออยู่ในระหว่างดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๓๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก่อนหรือในวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คงดำเนินการต่อไปได้ตามระเบียบนั้น เว้นแต่นายกรัฐมนตรีจะสั่งการเป็นอย่างอื่น

สำเนา

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๓๖๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

● สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง แนวทางการเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี

กราบเรียน/เรียน รอง - นรม. (ทุกท่าน), รัฐ - นร. (ทุกท่าน), กระทรวง กรม

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีรับทราบ เรื่อง แนวทางการเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้หน่วยงานของรัฐทราบและถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง บัญญัติให้ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เห็นชอบแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนั้น ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อคณะรัฐมนตรี หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ

๑.๑. ส่วนที่ ๑ หลักเกณฑ์การร่างกฎหมายและการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ

๑.๑.๑ ต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๑.๑.๒ ต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

๑.๑.๓ ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่ใช้บังคับแก่กรณีหนึ่งกรณีใดหรือแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นการเฉพาะเจาะจง เว้นแต่มีกฎหมายในรูปแบบบางประเภทที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้กระทำได้

๑.๑.๔ ต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับแนวนโยบายแห่งรัฐ

๑.๑.๕ ต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ

๑.๑.๖ ต้องสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทย

มีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด

๑.๑.๗ การมีระบบอนุญาต ให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น

๑.๑.๘ การมีระบบคณะกรรมการ ให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น

๑.๑.๙ ต้องกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ เช่น ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับหลักการสำคัญที่รัฐธรรมนูญรับรอง ต้องคำนึงถึงหลักความพอสมควรแก่เหตุ และประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับกับประโยชน์ที่เอกชนต้องเสียไป รวมทั้งความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่เอกชน เป็นต้น

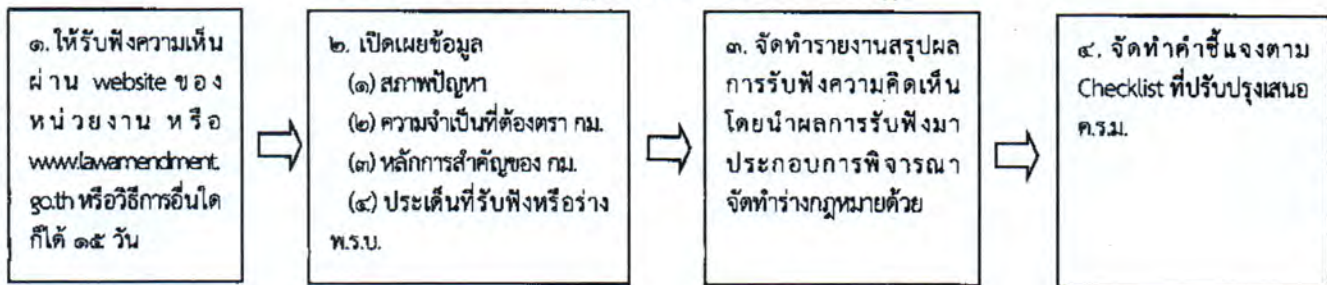
๑.๑.๑๐ ต้องมีการกำหนดรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการ ตลอดจนระยะเวลา สำหรับการดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ และกรอบการใช้ดุลพินิจไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน

๑.๑.๑๑ พึงกำหนดโทษทางอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

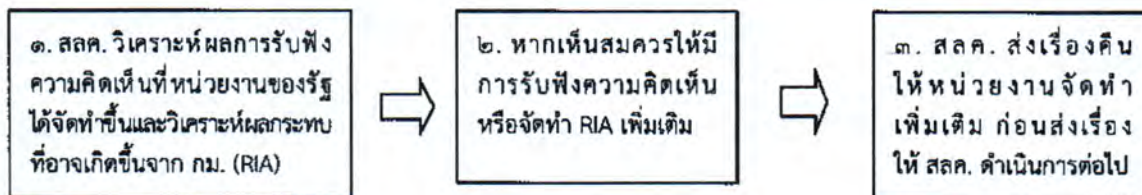
ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงหรือพิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ ด้วย

๑.๒ ส่วนที่ ๒ แนวทางการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

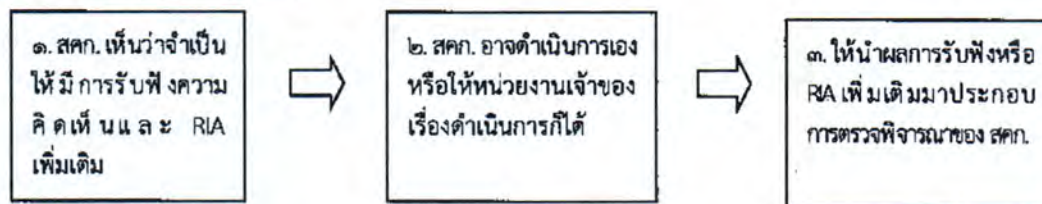
๑.๒.๑ การจัดทำร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ

๑.๒.๒ กรณีร่างกฎหมายที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.)

๑.๒.๓ กรณีร่างกฎหมายที่อยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สคก.)

๑.๒.๔ กรณีร่างกฎหมายใดมีความจำเป็นเร่งด่วนหรือต้องดำเนินการเป็นการลับ หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องจะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายให้แตกต่างจากแนวทางตามที่กำหนดดังกล่าวก็ได้ แต่หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องต้องแสดงเหตุผลความจำเป็นดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเป็นรายกรณีไป

ทั้งนี้ ในปัจจุบันได้มีพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย เพื่อใช้ในการประกอบการจัดทำร่างกฎหมายในทุกขั้นตอน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒. ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อคณะรัฐมนตรี ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องจัดทำเอกสาร ดังนี้

๒.๑ สรุปสาระสำคัญของหลักการในร่างพระราชบัญญัติ

๒.๒ ตารางเปรียบเทียบในกรณีแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงพระราชบัญญัติที่มีอยู่แล้ว

๓. นอกจากนี้ ในการจัดทำร่างกฎหมาย หน่วยงานของรัฐต้องถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องดังนี้

มติคณะรัฐมนตรี	สาระสำคัญ
๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๐	กรณีร่างกฎหมายที่ผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ ให้เขียนความในวรรคสองและวรรคสามของคำปรารภในร่างกฎหมาย ตามแนวทางการตรวจและการจัดทำร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
๑๙ เมษายน ๒๕๕๙ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐	ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อคณะรัฐมนตรีให้ทุกส่วนราชการเสนอแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบสาระสำคัญ กรอบระยะเวลาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีรับทราบและติดตามความคืบหน้า
๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐	- ให้ทุกส่วนราชการดำเนินการเผยแพร่ร่างกฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนเป็นการล่วงหน้าอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องเพื่อให้ทราบสาระสำคัญของร่างกฎหมาย วันที่มีผลบังคับใช้ และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากกฎหมายเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของประชาชน - ให้หน่วยงานเจ้าของร่างกฎหมายเตรียมดำเนินการตรากฎหมายลำดับรองหรือกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อรองรับเมื่อกฎหมายแม่บทมีผลใช้บังคับ และเพื่อให้กฎหมายนั้นสามารถนำไปใช้บังคับให้เกิดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๔. เอกสารที่หน่วยของรัฐต้องจัดทำในการเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อคณะรัฐมนตรีต้องเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

๔.๑ ร่างพระราชบัญญัติฯ

- มีการเขียนความในวรรคสองและวรรคสามของคำปรารภในร่างกฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ ตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ และวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ [แนวทางการตรวจและการจัดทำร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย]

๔.๒ สรุปสาระสำคัญของหลักการในร่างพระราชบัญญัติ

๔.๓ คำชี้แจงตามท้ายหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ซึ่งต้องเป็นไปตามแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐)

๔.๔ รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๔.๕ การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๔.๖ หลักฐานการรับฟังความคิดเห็น

๔.๗ หลักฐานการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๔.๘ ตารางเปรียบเทียบในกรณีแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงพระราชบัญญัติที่มีอยู่แล้ว

- ๔ -

๔.๙ แผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบสาระสำคัญ และกรอบระยะเวลาของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๙ และวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ ว่าในการเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อคณะรัฐมนตรี ให้ทุกส่วนราชการเสนอแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบสาระสำคัญ และกรอบระยะเวลาของกฎหมายลำดับรองด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ รับทราบเรื่องดังกล่าวตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ (อย่างยิ่ง)

ธีระพงษ์ วงศ์ศิวัณาส

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัณาส)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒ (ณัฐชยา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (D/natchaya/แจ้งมติ/015)

บัญชีเวียน (ว)

รองนายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์)

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)

รองนายกรัฐมนตรี (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฎ์)

รองนายกรัฐมนตรี (นายอนุทิน ชาญวีรกูล)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายเทวัญ ลิปตพัลลภ)

กระทรวง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

กรม

-สำนักนายกรัฐมนตรี

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

-สำนักนายกรัฐมนตรี (ส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี)

เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

บัญชีเวียน (ว)

เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

ผู้อำนวยการสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติและการสร้างความสามัคคีปรองดอง

ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

-ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง (อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เลขาธิการราชบัณฑิตยสภา

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

เลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

หน่วยงานอิสระ

-ส่วนราชการในพระองค์

เลขาธิการพระราชวัง

-หน่วยงานของรัฐสภา

เลขาธิการวุฒิสภา

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

-หน่วยงานของศาล

เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

-หน่วยงานขององค์กรอิสระ

เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

-องค์กรอัยการ

อัยการสูงสุด

ที่

ที่อยู่ส่วนราชการเจ้าของหนังสือ

ว/ด/ป

เรื่อง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง (ถ้ามี)

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ถ้ามี)

๑. ร่าง.....

๒. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

(เฉพาะร่างพระราชบัญญัติ)

๓. สรุปสาระสำคัญของร่าง.....

๔. ตารางเปรียบเทียบในกรณีแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติที่มีอยู่แล้ว

๕. รายการสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๖. หลักฐานการรับฟังความคิดเห็น

๗. หลักฐานการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

จากกฎหมาย

๘. แผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบสาระสำคัญและกรอบระยะเวลาของร่าง

พระราชบัญญัตินี้กล่าว

ด้วย ... (ชื่อส่วนราชการ) ... ขอเสนอเรื่อง (ชื่อเรื่อง) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา/ทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (.....) รวมทั้งสอดคล้อง/เป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน [(๑) การเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง หรือ (๒) การสร้างรายได้ และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน หรือ (๓) การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือ (๔) การลดความเหลื่อมล้ำ หรือ (๕) การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือ (๖) การบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน หรือ (๗) อื่น ๆ (ระบุ)] ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (.....) กำกับการบริหารราชการ (...ชื่อส่วนราชการ...) ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

(ถ้ามี) ภูมิหลังของเรื่องที่เสนอหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เป็นความเป็นมาของเรื่อง รวมทั้งผลการดำเนินการที่เกิดขึ้นแล้ว เพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการหรือความเชื่อมโยงกับมติคณะรัฐมนตรีนั้น ๆ

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ ระบุความเป็นมาของเรื่องเพื่อปูพื้นฐานของเรื่องให้คณะรัฐมนตรีได้มีข้อมูลย้อนหลังประกอบการพิจารณาตัดสินใจ

/๑.๒ ...

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

- มติคณะรัฐมนตรีที่เป็นเรื่องการกำหนดหลักการหรือหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการดำเนินงานในเรื่องที่เสนอ

ที่	เรื่อง	วันที่มีมติ	สาระสำคัญ
๑			
๒			
...			

- คำสั่งที่เกี่ยวข้อง อาจเป็นคำสั่งจากนายกรัฐมนตรีหรือจากรองนายกรัฐมนตรีที่ให้ส่วนราชการดำเนินการและนำเรื่องนี้เสนอคณะรัฐมนตรี

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

ระบุสิ่งที่ดำเนินการมาแล้ว เช่น กรณีเป็นแผนงาน/โครงการ หรือเรื่องที่ได้ดำเนินการมาแล้ว จะต้องเสนอสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา หรือผลการประเมินหรือผลการติดตามการดำเนินงานเพื่อคณะรัฐมนตรีจะได้มีข้อมูลประกอบการว่า การดำเนินงานที่ผ่านมาได้ผลเป็นอย่างไร เพื่อใช้เป็นฐานในการวินิจฉัยความคุ้มค่าหรือความเหมาะสมของการดำเนินงานต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ระบุเหตุผลความจำเป็น ประเด็นปัญหา สาเหตุ ข้อกำหนดตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีที่ระบุให้นำเรื่องเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

ระบุว่าเป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย การเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (.....)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

(ถ้ามี) ระบุความเร่งด่วนของเรื่องที่เสนอ โดยเฉพาะวันที่จะต้องดำเนินการในเรื่องดังกล่าว และกำหนดเวลาช้าสุดที่คณะรัฐมนตรีจะต้องพิจารณามีมติเพื่อให้ทันการดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ

๔. สาระสำคัญหรือข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ระบุสาระข้อเท็จจริงของเรื่อง

- ระบุขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการเรื่องนั้น ๆ ว่า ส่วนราชการที่เสนอเรื่อง จะดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ต่อไปอย่างไร ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องเตรียมการเพื่อรองรับอย่างไร ระยะเวลาเพียงพอหรือไม่ ส่วนราชการอื่น ๆ จะต้องสนับสนุนในระยะใด ขั้นตอนใด เป็นต้น
- ระบุข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่คณะรัฐมนตรีจะต้องนำมาใช้ประกอบการพิจารณา เช่น กฎหมายที่ให้อำนาจส่วนราชการดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ
- ระบุข้อกฎหมายและมาตราที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสาระสำคัญ

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งใดๆ

กรณีที่มีกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งใด ๆ กำหนดให้ต้องศึกษาวิเคราะห์ในเรื่องนี้
ก่อนดำเนินการให้สรุปผลการศึกษาและเสนอรายงานการศึกษาไปด้วย

/၁. ...

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

ระบุจำนวนเงินและแหล่งที่มาของเงินที่ต้องการใช้ในเรื่องนี้ สำหรับกรณีขอใช้
งบประมาณแผ่นดิน ให้ระบุหมวดของงบประมาณที่เสนอขอมาให้ชัดเจน

๗. ผลกระทบ

ระบุผลกระทบของเรื่องที่มีต่อสถานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคม หรือการเมือง หรือด้านอื่น ๆ

๘. ความเห็นของคณะกรรมการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

๘.๑ (ถ้ามี) ความเห็นของหน่วยงานหรือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องให้สรุปสาระสำคัญของ
ความเห็นให้ชัดเจน

[illegible]

๘.๒ (ถ้ามี) ความเห็นชอบ/อนุมัติ กรณีเรื่องที่เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นเรื่องที่มีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดว่าต้องได้รับความเห็นชอบ/อนุมัติจากหน่วยงานอื่นหรือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องมาด้วย ให้สรุปผลการเห็นชอบ/อนุมัติและส่งหลักฐานการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว เช่น หนังสือแจ้งผลการพิจารณาและรายงานการประชุมมาพร้อมเรื่องที่เสนอคณะรัฐมนตรีด้วยหากยังไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณา ก็ให้ระบุด้วย

หน่วยงาน	เห็นชอบ/ อนุมัติ	ไม่เห็นชอบ	ไม่แจ้งผล	สาระสำคัญโดยย่อ
ชื่อกระทรวงหรือหน่วยงาน	☐	☐	☐	
ชื่อกระทรวงหรือหน่วยงาน	☐	☐	☐	
ชื่อกระทรวงหรือหน่วยงาน	☐	☐	☐	
ชื่อกระทรวงหรือหน่วยงาน	☐	☐	☐	
ชื่อกระทรวงหรือหน่วยงาน	☐	☐	☐	
ชื่อกระทรวงหรือหน่วยงาน	☐	☐	☐	
ชื่อกระทรวงหรือหน่วยงาน	☐	☐	☐	

/๙. ...

๙. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๙.๑

๙.๒

ระบุประเด็นที่ส่วนราชการเจ้าของเรื่องต้องการให้คณะรัฐมนตรีมีมติ เช่น รับทราบ อนุมัติ หรือเห็นชอบ โดยแยกเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน สำหรับกรณีเป็นการขอให้มีการทบทวนมติคณะรัฐมนตรีต้องระบุให้ชัดเจนว่าจะขอยกเลิกหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงมติคณะรัฐมนตรีเดิมอย่างไร หรือไม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

()

รัฐมนตรีว่าการกระทรวง...../หัวหน้าหน่วยงาน

กฎกระทรวง
การอนุญาตประกอบกิจการหอพัก
พ.ศ. ๒๕๖๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑ วรรคสาม มาตรา ๓๓ วรรคสอง มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๗ วรรคสาม มาตรา ๓๘ วรรคห้า มาตรา ๔๓ วรรคสอง มาตรา ๔๔ วรรคสอง มาตรา ๔๕ วรรคสอง มาตรา ๕๐ วรรคสี่ มาตรา ๕๒ วรรคสาม และมาตรา ๕๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

หมวด ๑
การประกอบกิจการหอพัก

ส่วนที่ ๑
การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักสถานศึกษา

ข้อ ๒ สถานศึกษาใดประสงค์จะประกอบกิจการหอพักสถานศึกษา ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต ต่อนายทะเบียน ณ ที่อยู่ที่หอพักตั้งอยู่ พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

- (๑) สถานศึกษาของรัฐ
 - (ก) หนังสืออนุญาตให้ประกอบกิจการหอพักจากหน่วยงานต้นสังกัด
 - (ข) สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการของผู้บริหารสถานศึกษา
 - (ค) ระเบียบประจำหอพัก
 - (ง) แผนที่โดยสังเขปแสดงที่ตั้งของหอพัก

(จ) ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารเพื่อใช้เป็นหอพักตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือใบรับรองการตรวจสอบสภาพอาคารว่ามีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย เพื่อใช้เป็นหอพักโดยผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แล้วแต่กรณี

(ฉ) แผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลน

(๒) สถานศึกษาเอกชน

(ก) สำเนาใบอนุญาตให้จัดตั้งสถานศึกษา

(ข) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนานหนังสือเดินทางหรือใบสำคัญประจำตัวของ คนต่างด้าว พร้อมสำเนาทะเบียนบ้านหรือเอกสารที่แสดงถึงภูมิลำเนาของคนต่างด้าว สำหรับบุคคลธรรมดา หรือสำเนานหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ซึ่งแสดงรายการเกี่ยวกับชื่อ วัตถุประสงค์ ที่ตั้งสำนักงาน และผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล สำหรับนิติบุคคล

(ค) สำเนานหนังสือแต่งตั้งผู้แทนนิติบุคคล

(ง) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนานหนังสือเดินทางหรือใบสำคัญประจำตัวของ คนต่างด้าวของผู้แทนนิติบุคคล

(จ) สำเนาทะเบียนบ้านหรือเอกสารที่แสดงถึงภูมิลำเนาของคนต่างด้าวของผู้แทน นิติบุคคล

(ฉ) หลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของอาคารสถานที่ที่จะตั้งหอพักหรือเอกสารแสดงว่า ผู้ขอรับใบอนุญาตมีสิทธิใช้อาคารตั้งหอพัก

(ช) ระเบียบประจำหอพัก

(ซ) แผนที่โดยสังเขปแสดงที่ตั้งของหอพัก

(ณ) ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารเพื่อใช้เป็นหอพักตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือใบรับรองการตรวจสอบสภาพอาคารว่ามีความมั่นคงแข็งแรงและ ปลอดภัยเพื่อใช้เป็นหอพักโดยผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม ควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แล้วแต่กรณี

(ญ) แผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลน

ข้อ ๓ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอรับใบอนุญาตตามข้อ ๒ พร้อมด้วยเอกสารและ หลักฐานแล้ว ให้นายทะเบียนออกใบรับคำขอให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตไว้เป็นหลักฐาน และให้ดำเนินการ ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของคำขอ เอกสาร และหลักฐานดังกล่าว รวมทั้งลักษณะและมาตรฐาน ของหอพักตามหมวด ๒ โดยเร็ว

ในกรณีที่เห็นว่าคำขอ เอกสาร หรือหลักฐานไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน หรือลักษณะและ มาตรฐานของหอพักไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหมวด ๒ ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบเพื่อดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ดำเนินการแก้ไข หรือไม่ยื่นเอกสารและหลักฐานให้ถูกต้องครบถ้วนภายใน กำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตทั้งคำขอและให้แจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ

ในกรณีที่เห็นว่าคำขอ เอกสาร และหลักฐานถูกต้องครบถ้วน รวมทั้งลักษณะและมาตรฐานของหอพักเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหมวด ๒ แล้ว ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบเพื่อมาชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าว

เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาต แต่หากผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ชำระค่าธรรมเนียมภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะรับใบอนุญาต และให้นายทะเบียนจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่อนุญาต ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบพร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ ทั้งนี้ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มิได้คำสั่งไม่อนุญาต

ส่วนที่ ๒

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักเอกชน

ข้อ ๔ ผู้ใดประสงค์จะประกอบกิจการหอพักเอกชน ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อนายทะเบียน ณ ที่ตั้งที่หอพักตั้งอยู่ พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลธรรมดา

(ก) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาหนังสือเดินทางหรือใบสำคัญประจำตัวของคนต่างด้าว

(ข) สำเนาทะเบียนบ้านหรือเอกสารที่แสดงถึงภูมิลำเนาของคนต่างด้าว

(ค) หลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของอาคารสถานที่ที่จะตั้งหอพักหรือเอกสารแสดงว่าผู้ขอรับใบอนุญาตมีสิทธิใช้อาคารตั้งหอพักไม่น้อยกว่าห้าปี

(ง) ระเบียบประจำหอพัก

(จ) แผนที่โดยสังเขปแสดงที่ตั้งของหอพัก

(ฉ) ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารเพื่อใช้เป็นหอพักตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือใบรับรองการตรวจสอบสภาพอาคารว่ามีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัยเพื่อใช้เป็นหอพักโดยผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แล้วแต่กรณี

(ช) แผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลน

(๒) นิติบุคคล

(ก) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ซึ่งแสดงรายการเกี่ยวกับชื่อ วัตถุประสงค์ที่ตั้งสำนักงาน และผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล

(ข) สำเนาหนังสือแต่งตั้งผู้แทนนิติบุคคล

(ค) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านหรือเอกสารเดินทางหรือใบสำคัญประจำตัวของ
คนต่างด้าวของผู้แทนนิติบุคคล

(ง) สำเนาทะเบียนบ้านหรือเอกสารที่แสดงถึงภูมิลำเนาของคนต่างด้าวของผู้แทน
นิติบุคคล

(จ) หลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของอาคารสถานที่ที่จะตั้งหอพักหรือเอกสารแสดงว่า
ผู้ขอรับใบอนุญาตมีสิทธิใช้อาคารตั้งหอพักไม่น้อยกว่าห้าปี

(ฉ) ระเบียบประจำหอพัก

(ช) แผนที่โดยสังเขปแสดงที่ตั้งของหอพัก

(ซ) ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารเพื่อใช้เป็นหอพักตามกฎหมาย
ว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือใบรับรองการตรวจสอบสภาพอาคารว่ามีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย
เพื่อใช้เป็นหอพักโดยผู้ประกอบการวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือผู้ประกอบการวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม
ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แล้วแต่กรณี

(ณ) แผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลน

ข้อ ๕ ให้นำความในข้อ ๓ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาอนุญาตประกอบกิจการหอพักเอกชน
ด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๖ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักเอกชน
ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียน ณ ห้องที่ที่หอพักตั้งอยู่ ภายในหกสิบวันก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ
พร้อมด้วยสำเนาใบอนุญาต และเอกสารและหลักฐานตามข้อ ๔ (๑) (ก) (ข) และ (ค) หรือข้อ ๔
(๒) (ก) (ข) (ค) (ง) และ (จ) แล้วแต่กรณี

ให้นำความในข้อ ๓ มาใช้บังคับแก่การต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักเอกชน
ด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

การดัดแปลง การเปลี่ยนชื่อ และการเปลี่ยนประเภทหอพัก

ข้อ ๗ ผู้ประกอบกิจการหอพักซึ่งประสงค์จะดัดแปลงหอพักในลักษณะที่เป็นการดัดแปลง
อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียน ณ ห้องที่ที่หอพักตั้งอยู่
พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลธรรมดา

(ก) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านหรือใบสำคัญประจำตัวของ
คนต่างด้าว

(ข) สำเนาทะเบียนบ้านหรือเอกสารที่แสดงถึงภูมิลำเนาของคนต่างด้าว

(ค) ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารเพื่อใช้เป็นหอพักตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(ง) แผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลน

(๒) นิติบุคคล

(ก) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ซึ่งแสดงรายการเกี่ยวกับชื่อวัตถุประสงค์ ที่ตั้งสำนักงาน และผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล

(ข) สำเนาหนังสือแต่งตั้งผู้แทนนิติบุคคล

(ค) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาหนังสือเดินทางหรือใบสำคัญประจำตัวของคนต่างด้าวของผู้แทนนิติบุคคล

(ง) สำเนาทะเบียนบ้านหรือเอกสารที่แสดงถึงภูมิลำเนาของคนต่างด้าวของผู้แทนนิติบุคคล

(จ) ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารเพื่อใช้เป็นหอพักตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(ฉ) แผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลน

ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการหอพักเป็นสถานศึกษาของรัฐ ให้แนบสำเนาหนังสืออนุญาตให้ดัดแปลงหอพักจากหน่วยงานต้นสังกัด พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการของผู้บริหารสถานศึกษามาด้วย

ข้อ ๘ . ผู้ประกอบกิจการหอพักซึ่งประสงค์จะเปลี่ยนชื่อหรือประเภทหอพักให้ยื่นคำขออนุญาตนายทะเบียน ณ ที่ตั้งที่หอพักตั้งอยู่ โดยระบุลักษณะและรายละเอียดของการเปลี่ยนชื่อหรือประเภทหอพัก พร้อมด้วยใบอนุญาต และเอกสารและหลักฐานตามข้อ ๗ (๑) (ก) และ (ข) หรือข้อ ๗ (๒) (ก) (ข) (ค) และ (ง) แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการหอพักเป็นสถานศึกษาของรัฐ ให้แนบสำเนาหนังสืออนุญาตให้เปลี่ยนชื่อหรือประเภทหอพักจากหน่วยงานต้นสังกัด พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการของผู้บริหารสถานศึกษามาด้วย

ข้อ ๙ . ให้นำความในข้อ ๓ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาอนุญาตดัดแปลง เปลี่ยนชื่อหรือประเภทหอพักด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๔

การโอนใบอนุญาต

ข้อ ๑๐ การโอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักสถานศึกษาหรือหอพักเอกชนให้แก่สถานศึกษาอื่น ให้ผู้โอนและผู้รับโอนยื่นคำขอโอนใบอนุญาตต่อนายทะเบียน ณ ที่ตั้งที่หอพักตั้งอยู่ พร้อมด้วยใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักของผู้โอน และเอกสารและหลักฐานของสถานศึกษาผู้รับโอนตามข้อ ๒ (๑) (ก) และ (ข) หรือข้อ ๒ (๒) (ก) (ข) (ค) (ง) และ (จ) แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๑ การโอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักเอกชนให้แก่เอกชนรายอื่น ให้ผู้โอนและผู้รับโอนยื่นคำขอต่อนายทะเบียน ณ ท้องที่ที่หอพักตั้งอยู่ พร้อมด้วยใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักของผู้โอน และเอกสารและหลักฐานของผู้รับโอนตามข้อ ๔ (๑) (ก) และ (ข) หรือข้อ ๔ (๒) (ก) (ข) (ค) และ (ง) แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๒ ให้นำความในข้อ ๓ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาอนุญาตการโอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักด้วยโดยอนุโลม และให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักโดยระบุคำว่า “โอน” ด้วยอักษรสีแดงไว้ด้านบนของใบอนุญาตดังกล่าว และระบุชื่อผู้รับโอน วัน เดือน ปีที่อนุญาตให้โอน พร้อมทั้งลงลายมือชื่อนายทะเบียนกำกับไว้ด้วย

ส่วนที่ ๕

การขอและการออกใบแทนใบอนุญาตที่สูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้ประกอบการหอพักแจ้งต่อนายทะเบียนและยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียน ณ ท้องที่ที่หอพักตั้งอยู่ พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามข้อ ๒ (๑) (ก) และ (ข) หรือข้อ ๒ (๒) (ก) (ข) (ค) และ (ง) ข้อ ๔ (๑) (ก) และ (ข) หรือข้อ ๔ (๒) (ก) (ข) (ค) และ (ง) แล้วแต่กรณี รวมทั้งให้ส่งคืนใบอนุญาตฉบับเดิมที่ถูกทำลายในสาระสำคัญหรือยื่นหลักฐานการแจ้งความกรณีสูญหายภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญดังกล่าว และให้นำความในข้อ ๓ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอรับใบแทนใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่า คำขอ เอกสาร และหลักฐานถูกต้องครบถ้วน ให้ออกใบแทนใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบแทนใบอนุญาต โดยให้ใช้แบบใบอนุญาตเดิมและระบุคำว่า “ใบแทน” ด้วยอักษรสีแดงไว้ด้านบนของใบอนุญาต

หมวด ๒

ลักษณะและมาตรฐานของหอพัก

ข้อ ๑๔ ชื่อของหอพักต้องไม่พ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธยหรือพระนามาภิไธยของพระราชาธิหรือพระราชทายาท และไม่มีคำหรือความหมายหยาบคาย

ข้อ ๑๕ หอพักต้องแยกอาคารหอพักชายและหอพักหญิงออกจากกันเป็นสัดส่วน

ข้อ ๑๖ สถานที่ตั้งหอพักต้องไม่อยู่ติดกับโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน และสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

ข้อ ๑๗ ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบริเวณหอพัก

ข้อ ๑๘ ทางเข้าออกหอพักต้องไม่มีสิ่งกีดขวาง

ข้อ ๑๙ หอพักต้องมีพื้นที่ใช้สอยอย่างน้อยแปดตารางเมตรต่อคน และในห้องนอนต้องมีที่นอนคู่เสื่อผ้า สถานที่เก็บเอกสารและสิ่งของใช้ส่วนตัว ที่เป็นสัดส่วน

ข้อ ๒๐ หอพักต้องจัดสถานที่สำหรับรับประทานอาหารแยกเป็นอีกส่วนหนึ่งจากบริเวณพักอาศัย ในกรณีที่หอพักรับผู้พักซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน ต้องจัดให้มีสถานที่สำหรับปรุงประกอบอาหารด้วย

ข้อ ๒๑ หอพักต้องจัดสถานที่สำหรับต้อนรับผู้เยี่ยมเยียนแยกเป็นอีกส่วนหนึ่งจากบริเวณพักอาศัย และต้องจัดให้มีสถานที่บริการเพื่อการติดต่อประสานงานและให้บริการแก่ผู้พัก และผู้มาติดต่อ

ข้อ ๒๒ หอพักต้องจัดให้มีอุปกรณ์กรองน้ำหรือเครื่องทำน้ำดื่มเพื่อให้ผู้พักมีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภค และจะจัดให้มีสาธารณูปโภคอื่นเพื่อให้บริการแก่ผู้พักด้วยก็ได้

ข้อ ๒๓ หอพักต้องจัดให้มีสถานที่รองรับมูลฝอยที่เป็นสัดส่วน และมีระบบการจัดการมูลฝอยน้ำเสีย สิ่งปฏิกูล แมลง และสัตว์พาหะนำโรค เพื่อมิให้เป็นอันตรายต่อผู้พัก และผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงกับหอพัก

ข้อ ๒๔ หอพักต้องจัดให้มีการติดตั้งป้ายบอกชั้นและป้ายบอกทางหนีไฟอย่างน้อยชั้นละหนึ่งชุด และติดตั้งทุกระยะห่างกันไม่เกินสี่สิบห้าเมตร

ข้อ ๒๕ หอพักต้องจัดให้มีระบบดับเพลิงพร้อมใช้งานตลอดเวลา โดยต้องจัดให้มีเครื่องดับเพลิงแบบมือถืออย่างน้อยชั้นละหนึ่งชุด และติดตั้งทุกระยะห่างกันไม่เกินสี่สิบห้าเมตร

ข้อ ๒๖ หอพักต้องจัดให้มีระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ทุกชั้นสำหรับกรณีฉุกเฉิน หรือเกิดเพลิงไหม้ และต้องจัดให้มีแผนและการซ้อมหนีไฟอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๒๗ หอพักต้องจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยเพื่อรักษาความปลอดภัยแก่ผู้พัก ผู้ดูแลระบบรักษาความปลอดภัยต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๒๘ หอพักต้องติดประกาศระเบียบประจำหอพักไว้ ณ สถานที่ที่ผู้พัก และผู้มาติดต่อสามารถเห็นได้อย่างชัดเจนในบริเวณหอพัก

หมวด ๓

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต

ผู้จัดการหอพักเอกชน

ข้อ ๒๙ ผู้ใดประสงค์จะเป็นผู้จัดการหอพักเอกชน ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อนายทะเบียน ณ ที่ตั้งที่หอพักตั้งอยู่ พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

(๒) สำเนาทะเบียนบ้าน

(๓) รูปถ่ายครึ่งตัว หน้าตรง ไม่สวมหมวก ไม่สวมแว่นตาดำ ขนาด ๕ x ๖ เซนติเมตร ซึ่งถ่ายมาแล้วไม่เกินหกเดือน จำนวนสองรูป

(๔) หนังสือแต่งตั้งจากผู้ประกอบกิจการหอพักให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการหอพัก โดยระบุชื่อหอพักพร้อมสำเนาใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักนั้น

ข้อ ๓๐ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะต่ออายุใบอนุญาตผู้จัดการหอพักเอกชนให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อนายทะเบียน ณ ห้องที่ที่หอพักตั้งอยู่ ภายในหกสิบวันก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ โดยระบุชื่อหอพักพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามข้อ ๒๙

ข้อ ๓๑ ให้นำความในข้อ ๓ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาอนุญาตและต่ออายุใบอนุญาตผู้จัดการหอพักเอกชนด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่ใบอนุญาตผู้จัดการหอพักเอกชนสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้จัดการหอพักแจ้งต่อนายทะเบียนและยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียน ณ ห้องที่ที่หอพักตั้งอยู่ พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามข้อ ๒๙ รวมทั้งให้ส่งคืนใบอนุญาตฉบับเดิมที่ถูกทำลายในสาระสำคัญหรือยื่นหลักฐานการแจ้งความกรณีสูญหายภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับทราบว่าเป็นใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลาย และให้นำความในข้อ ๓ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอรับใบแทนใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่า คำขอ เอกสาร และหลักฐานถูกต้องครบถ้วน ให้ออกใบแทนใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบแทนใบอนุญาต โดยให้ใช้แบบใบอนุญาตเดิมและระบุคำว่า “ใบแทน” ด้วยอักษรสีแดงไว้ด้านบนของใบอนุญาต

ข้อ ๓๓ คำขอรับใบอนุญาต ใบอนุญาต คำขอต่ออายุใบอนุญาต คำขออนุญาตดัดแปลง เปลี่ยนชื่อหรือประเภทหอพัก คำขอโอนใบอนุญาต คำขอรับใบแทนใบอนุญาต และใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

พลตำรวจเอก อุดลย์ แสงสิงแก้ว

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑ วรรคสาม มาตรา ๓๓ วรรคสอง มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๗ วรรคสาม มาตรา ๓๘ วรรคห้า มาตรา ๔๓ วรรคสอง มาตรา ๔๔ วรรคสอง มาตรา ๔๕ วรรคสอง มาตรา ๕๐ วรรคสี่ มาตรา ๕๒ วรรคสาม และมาตรา ๕๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ บัญญัติให้การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอโอนใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพัก การขออนุญาตตัดแปลง เปลี่ยนชื่อหรือประเภทของหอพัก รวมทั้ง การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตผู้จัดการหอพัก เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
พ.ศ. ๒๕๓๙

โดยที่ได้มีการตราพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ขึ้น และกฎหมายดังกล่าวมีหลักการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากแนวทางปฏิบัติในเรื่องความรับผิดทางแพ่งที่ทางราชการถือปฏิบัติในปัจจุบัน โดยได้แยกความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ออกเป็นเหตุที่เนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่และไม่ใช้การปฏิบัติหน้าที่ โดยเมื่อมีความเสียหายเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น หน่วยงานของรัฐจะต้องรับภาระชดเชยค่าเสียหายไปก่อน ส่วนเจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐเพียงใดนั้น ให้ไปไล่เบี้ยต่อไปในภายหลัง โดยจะยึดหลักว่าจะเรียกเอาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเฉพาะกรณีความเสียหายนั้นเกิดขึ้นโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น นอกจากนี้ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนได้โดยค้ำเงินถึงรายได้ ฐานะ ครอบครวัและความรับผิดชอบ และพฤติการณ์แห่งกรณีประกอบด้วย สำหรับความเสียหายที่เกิดจากการที่ไม่ใช้การปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องถูกฟ้องและชดเชยค่าสินไหมทดแทนเป็นการส่วนตัวโดยไม่เกี่ยวกับทางราชการ สมควรวางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้วางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙”

ข้อ ๒^๑ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบความรับผิดชอบของข้าราชการในทางแพ่ง ซึ่งออกตามมติคณะรัฐมนตรีโดยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วน ที่ นว ๑๕๕/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๐๓

(๒) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ ๑๓๕๘๒, ๑๓๕๘๓ (บคร)/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๐๔

(๓) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๐๘/๖๔๖๖ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๐๙

(๔) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๐๘/๑๐๒๘๓ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๑๖

(๕) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๐๘/ว.๒๗๒๗๔ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๒๕

(๖) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๑๔/๒๑๗๓๘ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๒๘

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓/ตอนพิเศษ ๓๙ ง/หน้า ๑/๑๕ พุทธศักราช ๒๕๓๙

- (๗) หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๕๑๔/๒๓๐๒ ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๒๙
 (๘) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๑๔/๑๒๔๖๑ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๓๐
 (๙) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๑๔/๕๒๓๓๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๓๐
 (๑๐) หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๕๑๔/๕๙๗๕ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๐
 (๑๑) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๑๔/๒๓๒๒๘ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๓๑

- (๑๒) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๑๔/๖๓๑๑๙ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๓๑

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด บรรดาซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือถูกสั่งให้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

“ผู้แต่งตั้ง” หมายความว่า ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อปฏิบัติตามระเบียบนี้

“ความเสียหาย” หมายความว่า ความเสียหายที่เกิดจากการละเมิดอย่างใด ๆ แต่ไม่รวมถึงการออกคำสั่งหรือกฎ

ข้อ ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๖ ในหมวดนี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

ข้อ ๗ เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาโดยไม่ชักช้า และให้มีการรายงานตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

ข้อ ๘ เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใด และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดขึ้นคณะหนึ่ง โดยไม่ชักช้า เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนไม่เกินห้าคน โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นหรือหน่วยงานของรัฐอื่นตามที่เห็นสมควร

กระทรวงการคลังอาจประกาศกำหนดว่าในกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นมีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่จำนวนเท่าใด จะให้ผู้แทนของหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้

ในการแต่งตั้งคณะกรรมการ ให้กำหนดเวลาแล้วเสร็จของการพิจารณาของคณะกรรมการไว้ด้วย

ข้อ ๙ ถ้าเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐอีกแห่งหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายแจ้งต่อผู้บังคับบัญชา และให้มีการรายงานตามลำดับชั้นจนถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัด เว้นแต่

(๑) ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายเป็นรัฐมนตรี ให้แจ้งต่อนายกรัฐมนตรี

(๒) ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายเป็นกรรมการที่ตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐแห่งใด ให้แจ้งต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

(๓) ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายเป็นผู้ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใด ให้แจ้งต่อกระทรวงการคลัง

(๔) ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายเป็นผู้ซึ่งไม่มีผู้บังคับบัญชาและมิใช่ผู้ปฏิบัติงานในราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้แจ้งต่อผู้มีอำนาจกำกับดูแล ผู้แต่งตั้งตน หรือผู้ซึ่งสั่งให้ตนปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๑๐ ในกรณีความเสียหายเกิดขึ้นตามข้อ ๙ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ได้รับ ความเสียหายและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัดหรือผู้ซึ่งระเบียบนี้กำหนดให้เป็น ผู้รับแจ้งตามข้อ ๙ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี มีอำนาจร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการ

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐมากกว่าหนึ่งแห่ง และหรือ ความเสียหายเกิดจากผลการกระทำของเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ ตามข้อ ๘ หรือข้อ ๑๐ บรรดาที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการ

ข้อ ๑๒^๒ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๘ ข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๑ แต่งตั้งคณะกรรมการหรือเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการ ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง คณะกรรมการรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจ

^๒ ข้อ ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติ เกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

แต่งตั้งนั้นเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการแต่งตั้งหรือไม่แต่งตั้งคณะกรรมการ หากการนั้นไม่ถูกต้องให้สั่งแก้ไขใหม่ให้ถูกต้อง

ถ้าผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๘ ข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๑ ไม่แก้ไขใหม่ให้ถูกต้องตามคำสั่งในวรรคหนึ่งภายในเวลาอันสมควร ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการแทนผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๒/๑^๓ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐกระทำให้เกิดความเสียหายหรือมีส่วนกระทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ

ข้อ ๑๓ ในการประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่แทน

มติที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการที่ไม่เห็นด้วยกับมติที่ประชุม อาจทำความเห็นแย้งมติที่ประชุมรวมไว้ในความเห็นของคณะกรรมการได้

ข้อ ๑๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่พิจารณาข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับการกระทำละเมิด โดยตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานทั้งปวงที่เกี่ยวข้องรับฟังพยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ และตรวจสอบเอกสาร วัตถุ หรือสถานที่

กระทรวงการคลังอาจกำหนดแนวทางการสอบข้อเท็จจริง การทำบันทึกและการรายงานผล เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติเป็นการทั่วไปได้

ข้อ ๑๕ คณะกรรมการต้องให้โอกาสแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือผู้เสียหายได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรม

ข้อ ๑๖ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วให้เสนอความเห็นไปยังผู้แต่งตั้ง ถ้าผู้แต่งตั้งขอให้ทบทวนหรือสอบสวนเพิ่มเติม ให้คณะกรรมการรีบดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่ผู้แต่งตั้งกำหนด

ความเห็นของคณะกรรมการต้องมีข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่แจ้งชัด และต้องมีพยานหลักฐานที่สนับสนุนประกอบด้วย

ความเห็นของคณะกรรมการไม่ผูกมัดผู้แต่งตั้งหรือรัฐที่จะมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

^๓ ข้อ ๑๒/๑ เพิ่มโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๑๗ เมื่อผู้แต่งตั้งได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการแล้ว ให้วินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด แต่ยังมีต้องแจ้งการสั่งการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

ให้ผู้แต่งตั้งส่งสำนวนภายในเจ็ดวันนับแต่วันวินิจฉัยสั่งการให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ เว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

ให้กระทรวงการคลังพิจารณาโดยไม่ชักช้า และให้มีอำนาจตรวจสอบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่เห็นสมควรจะให้บุคคลใดส่งพยานหลักฐานหรือมาให้ถ้อยคำเพื่อประกอบการพิจารณาเพิ่มเติมอีกก็ได้

ในระหว่างการศึกษาของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้งสั่งการให้เตรียมเรื่องให้พร้อมสำหรับการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชำระค่าสินไหมทดแทน หรือดำเนินการฟ้องคดีเพื่อมีให้ขาดอายุความสองปีนับจากวันที่ผู้แต่งตั้งวินิจฉัยสั่งการ

ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนอายุความสองปีสิ้นสุดไม่น้อยกว่าหกเดือน ถ้ากระทรวงการคลังไม่แจ้งผลการตรวจสอบให้ทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรและแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เว้นแต่ในกรณีหน่วยงานของรัฐนั้นเป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนอายุความสองปีสิ้นสุดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ถ้ากระทรวงการคลังไม่แจ้งผลการตรวจสอบให้ทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรและแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

ข้อ ๑๘ เมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาเสร็จแล้ว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังและแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ รวมทั้งราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้แต่งตั้งของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นสั่งการไปตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

เมื่อหน่วยงานของรัฐที่เสียหายตามวรรคหนึ่งสั่งการตามความเห็นของกระทรวงการคลังแล้ว ให้ผู้แต่งตั้งดำเนินการเพื่อออกคำสั่งให้ผู้ต้องรับผิดชอบชำระค่าสินไหมทดแทนหรือฟ้องคดีต่อศาลอย่าให้ขาดอายุความ

ในกรณีที่ปรากฏตามความเห็นของกระทรวงการคลังว่ามีผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพิ่มขึ้นหรือต่างไปจากสำนวนที่ผู้แต่งตั้งส่งให้ตรวจสอบ หากยังไม่เคยมีการสอบผู้นั้น ในฐานะผู้ต้องรับผิดมาก่อน ให้ผู้แต่งตั้งส่งเรื่องให้คณะกรรมการทำการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบนั้นเพื่อประกอบการวินิจฉัยสั่งการ ถ้าผลของคำวินิจฉัยของผู้แต่งตั้งตรงกับความเห็นของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้งสั่งการให้ผู้นั้นรับผิดชอบแล้วรายงานกระทรวงการคลังเพื่อทราบ ถ้าผลของคำวินิจฉัยของผู้แต่งตั้งต่างไปจากความเห็นของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้งรายงาน

“ ข้อ ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

กระทรวงการคลังพิจารณาให้ความเห็นอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ ให้นำความในข้อ ๑๗ วรคส. และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๙^๕ (ยกเลิก)

ข้อ ๒๐ ในกรณีร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๑ ให้ผู้แต่งตั้ง ร่วมร่วมกันวินิจฉัยสั่งการ และเสนอความเห็นทั้งหมด ไม่ว่าจะเห็นตรงกันหรือไม่ ไปยัง กระทรวงการคลัง และเมื่อได้ดำเนินการตามข้อ ๑๗ และข้อ ๑๘ แล้ว ถ้าผลในขั้นที่สุดผู้แต่งตั้งร่วม ยังมีความเห็นตามข้อ ๑๘ แตกต่างกันจนหาข้อยุติไม่ได้ ก็ให้เสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีวินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ ๒๑ ในการพิจารณาของกระทรวงการคลัง ให้มี “คณะกรรมการพิจารณาความ รับผิดทางแพ่ง” เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นต่อกระทรวงการคลัง

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งประกอบด้วยอธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นประธาน กรรมการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงาน ตรวจเงินแผ่นดิน และผู้แทนกระทรวงการคลังตามจำนวนที่จำเป็น ซึ่งปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

คณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่งอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติ หน้าที่ตามที่มอบหมายได้

ในการประชุมของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่งให้นำความในข้อ ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่ความเสียหายเกิดแก่เงิน ให้ใช้เป็นเงินแต่เพียงอย่างเดียว

ข้อ ๒๓ ในกรณีที่ความเสียหายมิได้เกิดแก่เงิน จะดำเนินการดังต่อไปนี้แทนการ ชำระเงินก็ได้

(๑) ชดใช้เป็นทรัพย์สินอย่างเดียวกันโดยมีสภาพ คุณภาพ ปริมาณ และลักษณะ เดียวกันกับทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายและใช้งานแทนได้เช่นเดียวกับทรัพย์สินที่สูญหายหรือ เสียหาย โดยทำสัญญายินยอมชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นทรัพย์สินดังกล่าว

(๒) ซ่อมแซมหรือบูรณะทรัพย์สินที่ชำรุดเสียหายให้คงสภาพเดิม โดยทำสัญญาว่าจะ จัดการให้ทรัพย์สินคงสภาพเหมือนเดิมภายในเวลาไม่เกินหกเดือน

(๓) การชดใช้เป็นทรัพย์สินหรือการซ่อมแซมหรือบูรณะทรัพย์สินที่แตกต่างไปจาก (๑) หรือ (๒) ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังก่อน

การชดใช้ค่าเสียหายเป็นทรัพย์สินหรือการซ่อมแซมหรือบูรณะทรัพย์สินตามวรรค หนึ่ง ให้มีการตรวจรับตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุของทางราชการหรือของหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ

^๕ ข้อ ๑๙ ยกเลิกโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

การทำสัญญาตามวรรคหนึ่งต้องจัดให้มีผู้ค้ำประกัน และในกรณีที่เห็นสมควรจะให้วางหลักประกันด้วยก็ได้

ข้อ ๒๔ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตาย ให้รับดำเนินการตามระเบียบนี้โดยอนุโลมเพื่อให้ได้ข้อยุติโดยเร็วและระมัดระวังอย่าให้ขาดอายุความมรดก ในกรณีที่ผู้แต่งตั้งเห็นว่าเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐ ให้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการเพื่อฟ้องผู้จัดการมรดกหรือทายาทต่อไป ในกรณีของผู้แต่งตั้งร่วมถ้ามีความเห็นแตกต่างกันให้ดำเนินการไปพลางก่อนตามความเห็นของผู้แต่งตั้งสำหรับหน่วยงานของรัฐที่เสียหาย และถ้าต่อมามีข้อยุติเป็นประการใดให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงการดำเนินการไปตามนั้น

ข้อ ๒๕ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบและขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทน ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในขั้นตอนใด ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายกำหนดจำนวนเงินที่ขอผ่อนชำระนั้นตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงรายได้ ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพตามฐานานุรูปของเจ้าหน้าที่ ความรับผิดชอบที่บุคคลนั้นมีอยู่ตามกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี และพฤติการณ์แห่งกรณีประกอบด้วย

ในการให้ผ่อนชำระ ต้องจัดให้มีผู้ค้ำประกัน และในกรณีที่เห็นสมควรจะให้วางหลักประกันด้วยก็ได้

ข้อ ๒๖ กระทรวงการคลังอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการค้ำประกันการวางหลักประกัน หนังสือผ่อนชำระ และสัญญาค้ำประกันก็ได้

ข้อ ๒๗ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน แม้ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายพิจารณาผ่อนผันตามความเหมาะสมตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดและต้องไม่ดำเนินคดีล้มละลายแก่ผู้นั้น แต่ถ้าการที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้นั้นเกิดจากการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงของเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่กระทำการใด ๆ อันเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงเพื่อให้หน่วยงานของรัฐไม่ได้รับชำระหนี้ครบถ้วน ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินคดีล้มละลาย

ข้อ ๒๘ การประนีประนอมยอมความไม่ว่าจะเกิดขึ้นในขั้นตอนใดต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังก่อน เว้นแต่กระทรวงการคลังจะประกาศกำหนดเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒๙ ในกรณีตามข้อ ๒๖ ข้อ ๒๗ หรือข้อ ๒๘ ถ้าเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐที่เป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ การดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบสำหรับหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

ข้อ ๓๐ ในหมวดนี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม และราชการส่วนภูมิภาค แต่ไม่รวมถึงราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

ข้อ ๓๑ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลภายนอก ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเห็นว่าความเสียหายเกิดขึ้นเนื่องในการที่ตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาโดยไม่ชักช้า และให้มีการรายงานตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น แต่ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นรัฐมนตรีหรือกรรมการที่ตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือผู้ซึ่งไม่สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใดหรือผู้ซึ่งไม่มีผู้บังคับบัญชา ให้ดำเนินการตามข้อ ๙ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) และให้นำข้อ ๘ ถึงข้อ ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่ผู้เสียหายยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัด หรือกระทรวงการคลัง ในกรณีที่เจ้าหน้าที่มิได้สังกัดหน่วยงานใด หรือหน่วยงานของรัฐแห่งใดแห่งหนึ่ง ในกรณีที่ความเสียหายเกิดจากผลการกระทำของเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน รับคำขอนั้นและดำเนินการตามระเบียบนี้โดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่ผู้เสียหายยื่นคำขอผิดหน่วยงาน ให้หน่วยงานผู้รับคำขอรับส่งเรื่องไปยังหน่วยงานของรัฐที่เห็นว่าเป็นหน่วยงานของรัฐที่จะต้องรับผิดชอบพิจารณาต่อไปและให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบ กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐได้รับคำขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนนับแต่วันที่ได้รับการคำขอที่ส่งมานั้น

ข้อ ๓๓ เมื่อได้รับคำขอตามข้อ ๓๒ และหน่วยงานของรัฐที่ได้รับคำขอไว้เห็นว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องตน ให้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการต่อไปโดยไม่ชักช้า

ข้อ ๓๔ ในกรณีที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ยื่นคำขอ ให้หน่วยงานของรัฐที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนปฏิบัติตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

ให้คิดดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยผิดนัดนับแต่วันกระทำละเมิดในจำนวนเงินที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ยื่นคำขอจนถึงวันชำระค่าสินไหมทดแทน

ข้อ ๓๕ ในกรณีที่ผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาล ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการโดยไม่ชักช้า เว้นแต่จะได้มีการตั้งคณะกรรมการดังกล่าวไว้แล้ว และให้ประสานงานกับสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อเตรียมการต่อสู้คดีต่อไป พร้อมทั้งรายงานให้กระทรวงการคลังทราบและปฏิบัติตามที่ได้รับคำแนะนำจากกระทรวงการคลัง

ข้อ ๓๖ ถ้าผู้แต่งตั้งเห็นว่าความเสียหายเกิดจากเจ้าหน้าที่มิได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ หรือเมื่อได้ฟังความเห็นของคณะกรรมการหรือได้รับทราบผลการพิจารณาของ

กระทรวงการคลังแล้ว เห็นว่าความเสียหายเกิดจากเจ้าหน้าที่มิได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่ ให้เรียกเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเข้ามาเป็นคู่ความในคดีด้วย

ข้อ ๓๗ ถ้าผลการพิจารณาของผู้แต่งตั้งยุติเป็นที่สุดว่า ความเสียหายเกิดจากเจ้าหน้าที่ได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่ จะต้องไม่มีการเรียกเจ้าหน้าที่เข้ามาเป็นคู่ความในคดี แต่ถ้าผู้เสียหายได้ฟ้องเจ้าหน้าที่ต่อศาลก่อนแล้วหรือมีการเรียกเจ้าหน้าที่เข้ามาเป็นคู่ความในคดีก่อนแล้ว ให้ผู้แต่งตั้งแจ้งผลการพิจารณาให้พนักงานอัยการเพื่อแถลงต่อศาล เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีโอกาสพ้นจากการเป็นคู่ความในคดี และขอให้พนักงานอัยการช่วยเหลือทางคดีแก่เจ้าหน้าที่ในระหว่างนั้นด้วย

ข้อ ๓๘ ในกรณีหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบบุคคลภายนอกในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่นั้น ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่จะมีหรือไม่ และเพียงใด เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐจะพิจารณาไล่เบี้ยเอาจากเจ้าหน้าที่ในภายหลัง ซึ่งคณะกรรมการ ผู้แต่งตั้ง และกระทรวงการคลัง แล้วแต่กรณี ต้องพิจารณาด้วยว่าจะมีการไล่เบี้ยหรือไม่ หรือจะไล่เบี้ยให้ชัดใช้เพียงใด และให้นำข้อ ๒๒ ถึงข้อ ๒๙ มาใช้บังคับกับการชัดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่หน่วยงานของรัฐได้ใช้ให้แก่ผู้เสียหาย โดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๙

บรรหาร ศิลปอาชา

นายกรัฐมนตรี

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙^๖

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้น
ไป

ประดิษฐา/ผู้จัดทำ

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

วิษพงษ์/ผู้ตรวจ

๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

กัญทรรัตน์/เพิ่มเติม

๒๙ กันยายน ๒๕๕๙

^๖ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓/ตอนพิเศษ ๒๐๗ ง/หน้า ๑/๑๕ กันยายน ๒๕๕๙

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ว่าด้วยการมอบอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่ง
ในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้แก่บุคคลอื่น

พ.ศ. ๒๕๔๘

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดการมอบอำนาจในการปฏิบัติราชการแทนของปลัดกระทรวงหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และความคล่องตัวในการปฏิบัติราชการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๕ (๙) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้วางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการมอบอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้แก่บุคคลอื่น พ.ศ. ๒๕๔๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้มอบอำนาจให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

(๑) ปลัดกระทรวงอาจมอบอำนาจให้ผู้ตรวจราชการกระทรวง ที่ปรึกษา หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า ผู้ช่วยผู้ตรวจราชการกระทรวง ผู้อำนวยการสำนักอำนาจการ ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสำนักบริหารงาน หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๘ ในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

(๒) ผู้อำนวยการสำนักอำนาจการ ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสำนักบริหารงาน หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า อาจมอบอำนาจให้ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๘ ในสำนักหรือหน่วยงานนั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๘

อดิศักดิ์ โพธารามิก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยการปฏิบัติของผู้เข้าสอบ พ.ศ. ๒๕๔๘

โดยที่เห็นสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปฏิบัติของผู้เข้าสอบ
ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปฏิบัติ
ของผู้เข้าสอบ พ.ศ. ๒๕๔๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปฏิบัติของผู้เข้าสอบ พ.ศ. ๒๕๐๖
ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับแก่ผู้เข้าสอบสำหรับการสอบทุกประเภทในส่วนราชการ
และสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และให้หมายความรวมถึงผู้เข้าสอบในสถานศึกษาที่อยู่ใน
กำกับดูแลหรือสถานศึกษาที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ข้อ ๔ ผู้เข้าสอบต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

๔.๑ การแต่งกาย ถ้าเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาต้องแต่งเครื่องแบบนักเรียน
หรือนักศึกษาแล้วแต่กรณี ถ้าเป็นผู้สมัครสอบต้องแต่งให้สุภาพเรียบร้อยตามประเพณีนิยม

๔.๒ ผู้เข้าสอบจะต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องตรวจสอบให้ทราบว่าสถานที่สอบ
อยู่ ณ ที่ใด ห้องใด

๔.๓ ไปถึงสถานที่สอบก่อนเวลาเริ่มสอบตามสมควร ผู้ใดไปไม่ทันเวลาลงมือ
สอบวิชาใด ไม่มีสิทธิเข้าสอบวิชานั้น แต่สำหรับการสอบวิชาแรกในตอนเช้าของแต่ละวัน ผู้ใดเข้าห้อง
สอบหลังจากเวลาลงมือสอบแล้ว ๑๕ นาที จะไม่ได้รับอนุญาตให้สอบวิชานั้น เว้นแต่มีเหตุความจำเป็น
ให้อยู่ในดุลพินิจของประธานดำเนินการสอบพิจารณาอนุญาต

๔.๔ ไม่เข้าห้องสอบก่อนได้รับอนุญาต

๔.๕ ไม่นำเอกสาร เครื่องอิเล็กทรอนิกส์หรือเครื่องสื่อสารใด ๆ เข้าไป
ในห้องสอบ

๔.๖ นั่งตามที่กำหนดให้ จะเปลี่ยนที่นั่งก่อนได้รับอนุญาตไม่ได้

๔.๗ ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการสอบและคำสั่งของผู้กำกับการสอบโดย

ไม่ทุจริตในการสอบ

๔.๘ มิให้ผู้เข้าสอบคนอื่นคัดลอกคำตอบของตน รวมทั้งไม่พูดคุยกับผู้ใด

ในเวลาสอบ เมื่อมีข้อสงสัยหรือมีเหตุความจำเป็นให้แจ้งต่อผู้กำกับการสอบ

๔.๙ ประพฤติตนเป็นสุภาพชน

๔.๑๐ ผู้ใดสอบเสร็จก่อน ผู้นั้นต้องออกไปห่างจากห้องสอบ และไม่

กระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนแก่ผู้ที่ยังสอบอยู่ แต่ทั้งนี้ผู้เข้าสอบทุกคนจะออกจากห้องสอบ
ก่อนเวลา ๒๐ นาที หลังจากเริ่มสอบวิชานั้นไม่ได้

๔.๑๑ ไม่นำกระดาษสำหรับเขียนคำตอบที่ผู้กำกับการสอบแจกให้ออก

ไปจากห้องสอบ

ข้อ ๕ ผู้เข้าสอบผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนระเบียบข้อ ๔ หรือพยายามกระทำการทุจริต
ในการสอบวิชาใด ให้ผู้กำกับการสอบว่ากล่าวตักเตือน

ถ้าการกระทำดังกล่าวในวรรคแรกเข้าลักษณะร้ายแรง เมื่อได้สอบสวนแล้ว
ประธานกรรมการหรือผู้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการสอบมีอำนาจสั่งไม่ให้ผู้นั้นเข้าสอบวิชานั้น
หรือสั่งไม่ตรวจคำตอบวิชานั้นของผู้นั้น โดยถือว่าสอบไม่ผ่านเฉพาะวิชาก็ได้

ข้อ ๖ ผู้เข้าสอบผู้ใดกระทำการทุจริตในการสอบวิชาใด เมื่อได้สอบสวนแล้ว
ให้ประธานกรรมการหรือผู้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการสอบ สั่งไม่ตรวจคำตอบและถือว่าผู้นั้นสอบไม่ผ่าน
วิชานั้นในการสอบคราวนั้น

ข้อ ๗ ในกรณีทุจริตในการสอบด้วยวิธีคัดลอกคำตอบระหว่างผู้เข้าสอบด้วยกัน
ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้เข้าสอบนั้นได้สมคบกันกระทำการทุจริต

ข้อ ๘ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘

(นายจาตุรนต์ ฉายแสง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยการปฏิบัติของผู้เข้าสอบ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๕

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปฏิบัติของผู้เข้าสอบ พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปฏิบัติของผู้เข้าสอบ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕”

๒. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

๓. ให้ยกเลิกความใน ๔.๑๐ ของข้อ ๔ แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปฏิบัติของผู้เข้าสอบ พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๔.๑๐ ต้องนั่งอยู่ในห้องสอบจนหมดเวลาทำข้อสอบ”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕

(ศาสตราจารย์สุชาติ ธาดาธำรงเวช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง การส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ กระทรวงศึกษาธิการจึงออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ คำว่า

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาภาคบังคับ

“เด็ก” หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดจนถึงอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่เด็กที่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับแล้ว

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดามารดา หรือบิดา หรือมารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และหมายความรวมถึงบุคคลที่เด็กอยู่ด้วยเป็นประจำหรือที่เด็กอยู่รับใช้การงาน

“คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา” หมายความว่า คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานศึกษาอยู่ในสังกัด

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

ข้อ ๒ ให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาที่กำหนดในวันแรกของการเปิดเรียนภาคต้น

ข้อ ๓ ถ้าผู้ปกครองยังไม่ได้ส่งเด็กเข้าเรียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันแรกของการเปิดเรียนภาคต้น ถ้าสถานศึกษายังมิได้รับเด็กเข้าเรียน ให้สถานศึกษาแจ้งเตือนให้ผู้ปกครองทราบเพื่อนำเด็กมาเข้าเรียน และให้รายงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

เมื่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรายงานจากสถานศึกษาตามวรรคสองแล้ว ให้ทำหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาทันที ถ้าไม่ส่งเด็กเข้าเรียน จะมีความผิดตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ คือ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ข้อ ๔ การผ่อนผันเด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ให้ผู้ปกครองส่งคำร้องต่อสถานศึกษานั้นๆ โดยตรง เพื่อให้สถานศึกษาพิจารณาแต่ต้องเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งประกาศ ณ วันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๖

ข้อ ๕ โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร เด็กจะหยุดเรียนเกินกว่าที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้ไม่ได้

(๑) หยุดเรียนเกินเจ็ดวันในหนึ่งเดือน กรณีเด็กที่หยุดเรียนเกินเจ็ดวันในหนึ่งเดือน ให้สถานศึกษามีหนังสือแจ้งให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนโดยพลัน

(๒) หยุดเรียนติดต่อกันเกินห้าวัน กรณีเด็กหยุดเรียนติดต่อกันเกินห้าวัน ให้สถานศึกษามีหนังสือแจ้งให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนโดยพลัน

กรณีผู้ปกครองไม่ส่งเด็กเข้าเรียนตามข้อ ๕ (๑) และ (๒) สถานศึกษา
ต้องรายงานให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ
แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการให้เด็กเข้าเรียนหรือดำเนินการตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราช
บัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ข้อ ๖ กรณีย้ายเด็กไปเรียนในสถานศึกษาอีกแห่งหนึ่ง ให้ผู้ปกครองแจ้งย้าย
ต่อสถานศึกษา เพื่อนำหลักฐานการเรียนไปแสดงต่อสถานศึกษาที่รับย้ายเด็ก และ
ให้สถานศึกษาที่รับย้ายเด็กแจ้งการรับย้ายเด็กไปให้สถานศึกษาเดิมทราบ พร้อมทั้ง
รายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัด
และให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แจ้งไปยัง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตท้องที่ที่ย้ายเด็ก
ออกได้ทราบ เพื่อบันทึกข้อมูลออกจากทะเบียน

ข้อ ๗ ให้สถานศึกษารายงานจำนวนเด็กในเกณฑ์บังคับที่มาเข้าเรียนเป็นประจำ
ทุกปีในวันทำการแรกของเดือนมิถุนายน ต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาหรือ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ ๘ ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รักษาการให้เป็นไป
ตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๖

อดิศักดิ์ โพธิ์รามิก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ เพิ่มเติม

อนุสนธิตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ และเนื่องจากด้วยความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการกิจของสำนักผู้ตรวจราชการ และติดตามประเมินผล และงานด้านวิชาการของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จึงสมควรประกาศแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ เพิ่มเติม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

๑. ผู้อำนวยการสำนักผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๑ ถึง ๑๓ กรุงเทพมหานคร และนักวิชาการศึกษาตั้งแต่ ระดับ ๖ ขึ้นไป ในสำนักผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๑ ถึง ๑๓ กรุงเทพมหานคร

๒. ผู้เชี่ยวชาญในสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๔ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

ทั้งนี้ นับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑

ศรีเมือง เจริญศิริ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง มาตรการการป้องกัน แก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศจัดตั้งศูนย์ประสานงาน เพื่อเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ ซึ่งตั้งอยู่ที่สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อาคารเสมารักษ์ ชั้น ๓ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และครอบคลุมทั่วประเทศ จึงเห็นสมควรมอบหมายให้ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสถานศึกษาประสบภัยพิบัติ กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัด ทุกจังหวัด ซึ่งตั้งอยู่ที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ทุกจังหวัด ทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานเพื่อเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในส่วนภูมิภาค พร้อมทั้งกำหนดมาตรการเพื่อให้หน่วยงาน และสถานศึกษา ใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติ ประกอบด้วย ๑) มาตรการเร่งด่วน และ ๒) มาตรการระยะยาว ดังนี้

๑. มาตรการเร่งด่วน

๑.๑ ศูนย์ประสานงานฯ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เฝ้าระวัง และติดตามสถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 และแจ้งเตือนไปยังหน่วยงานและสถานศึกษาในจังหวัด เพื่อเตรียมความพร้อม และดำเนินการตามมาตรการที่กำหนด

๑.๒ หน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน และสถานศึกษา ติดตามสถานการณ์ และตรวจสอบคุณภาพอากาศประเทศไทยทางเว็บไซต์ air4thai.pcd.go.th หรือแอปพลิเคชัน Air4thai ของกรมควบคุมมลพิษ เป็นประจำทุกวัน หากพบว่าคุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์มีผลกระทบต่อสุขภาพให้พิจารณา เปิด - ปิดสถานศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยปิกการศึกษา การเปิดและปิดสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔ และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยปิกการศึกษา การเปิดและปิดสถานศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

๑.๓ หน่วยงานและสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่คุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์เกินมาตรฐาน เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (สีส้ม) หรือมีผลกระทบต่อสุขภาพ (สีแดง) ดำเนินการ ดังนี้

๑.๓.๑ นักเรียน นักศึกษา ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สวมหน้ากากอนามัย ในกรณีที่สถานศึกษามีหน้ากากอนามัยไม่เพียงพอให้ประสานกับศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสถานศึกษาประสบภัยพิบัติ กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัด เพื่อขอรับการสนับสนุน

๑.๓.๒ จัดกิจกรรมทำความสะอาดห้องเรียน และอาคารเรียนอย่างสม่ำเสมอ

๑.๓.๓ หลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง

๑.๓.๔ ป้องกันและลดการเกิดมลพิษทางอากาศที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) เช่น ปัญหาจากการเผาในที่โล่ง การก่อสร้าง การทำงานของเครื่องจักร เป็นต้น

๑.๕ หน่วยงานและสถานศึกษา ประชาสัมพันธ์สื่อองค์ความรู้และนวัตกรรมเกี่ยวกับแนวทางการป้องกัน และแก้ไขปัญหามลพิษขนาดเล็ก PM 2.5 ผ่านช่องทางต่าง ๆ รวมทั้งทางสื่อออนไลน์ และเว็บไซต์ เพื่อสร้างการรับรู้ให้เกิดความเข้าใจ และนำไปป้องกันและแก้ไขปัญหามา รวมทั้งดูแลสุขภาพได้อย่างถูกต้อง

๑.๕ หน่วยงาน สถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา เข้มงวดในการดูแลและบำรุงรักษาเครื่องยนต์ ตรวจสอบรถยนต์ในสังกัด และรถยนต์ส่วนบุคคล โดยเฉพาะรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซลอย่างสม่ำเสมอ

๑.๖ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลิตหน้ากากอนามัย โดยจัดส่งให้ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสถานศึกษาประสบภัยพิบัติ กระทรวงศึกษาธิการ ทุกจังหวัด เพื่อจัดสรรให้กับสถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่คุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (ส้ม) และมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แดง) รวมทั้งผลิตเครื่องฟ่นละอองน้ำ พร้อมติดตั้งในพื้นที่คุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์ ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

๑.๗ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่มีความพร้อม ติดตั้งเครื่องฟ่นละอองน้ำในพื้นที่คุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

๑.๘ หน่วยงานต้นสังกัดติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด และลงพื้นที่ให้การช่วยเหลือสถานศึกษาในสังกัดอย่างเร่งด่วน โดยบูรณาการความช่วยเหลือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นรูปธรรมตามความเหมาะสม

๒. มาตรการระยะยาว

๒.๑ หน่วยงานและสถานศึกษาลดหรือเลี่ยงการจัดกิจกรรมที่มีกลุ่มคนจำนวนมากและในพื้นที่คุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพและมีผลกระทบต่อสุขภาพ

๒.๒ หน่วยงานและสถานศึกษารณรงค์ให้นักเรียน นักศึกษา ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เดินทางโดยระบบขนส่งมวลชนแทนการใช้รถยนต์ส่วนตัวหรือวางแผนการเดินทางโดยใช้รถยนต์ร่วมกัน

๒.๓ หน่วยงานและสถานศึกษาส่งเสริมการสร้างเครือข่ายนักเรียน นักศึกษา ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด นักศึกษาวิชาทหาร จิตอาสา เพื่อร่วมรณรงค์การป้องกัน ฝุ่นละออง แก้ไขปัญหาฝุ่นละอองในสถานศึกษาตามความเหมาะสม

๒.๔ หน่วยงานและสถานศึกษา รณรงค์และสร้างแรงจูงใจให้ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาต้นไม้ รวมถึงการเพิ่มและจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน

๒.๕ หน่วยงานและสถานศึกษากำหนดมาตรฐานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดค่ามาตรฐานความปลอดภัยเกี่ยวกับมลพิษในสถานศึกษา เช่น อากาศ น้ำ เสียง ขยะ ฯลฯ และให้มีการประเมินเป็นประจำทุกปี เพื่อการรับรองเป็นสถานศึกษาปลอดภัย

๒.๖ หน่วยงานและสถานศึกษาจัดทำคู่มือการเรียนการสอนว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและข้อควรปฏิบัติในการร่วมกันลดโลกร้อน รวมทั้ง จัดทำหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในทุกระดับชั้น

๒.๗ สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึง สาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความตระหนักรู้จิตสำนึกที่ดี และมีส่วนร่วมในการควบคุม ป้องกัน แก้ไข และลดปัญหา นำไปสู่ความผาสุกและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน

๒.๘ ศูนย์ประสานงานฯ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งกับกระทรวง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และถ่ายทอดองค์ความรู้ รวมถึงการป้องกัน แก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 และการดูแลสุขภาพ

๒.๙ หน่วยงานปรับแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยให้เน้นการดูแลสุขภาพสิ่งแวดล้อม

-๓-

- ๒.๑๐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมการผลิตและพัฒนานวัตกรรมเพื่อลดมลพิษทางอากาศ
๒.๑๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประเมินผลการดำเนินการเพื่อลดบทเรียนการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง
ขนาดเล็ก PM.2.5

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายประเสริฐ บุญเรือง)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ สป ๗๑๒/๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการไว้เป็นการล่วงหน้า

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่ง ที่ สป. ๗๕๔/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งให้นายสุภัทร จำปาทอง เลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา รักษาการแทนปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๓ แต่งตั้งข้าราชการประเภทบริหารระดับสูง เพื่อแทนตำแหน่งที่ว่าง นั้น

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และต่อเนื่อง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงให้แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการไว้เป็นการล่วงหน้าในกรณีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

๑. นายธนู ขวัญเดช	ศึกษาธิการภาค ๑๐ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๐
	รักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๒. นายวิระ แข้งกสิการ	ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
	รักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๓. นายสุทิน แก้วพนา	ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
	รักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ๒๐๕๖ / ๒๕๖๓

เรื่อง มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
และผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทน

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งที่ สป ๗๕๔/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓ แต่งตั้งให้นายสุภัทร จำปาทอง เลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษารักษาการแทน ปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๓ แต่งตั้งข้าราชการ ประเภทบริหารระดับสูง เพื่อแทนตำแหน่งที่ว่างและจะว่าง จำนวน ๘ ราย นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ มาตรา ๒๓ (๒) และมาตรา ๕๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๓ (๑) แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการมอบอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้แก่บุคคลอื่น พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง (๔) (๑๐) และมาตรา ๙๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับหลักเกณฑ์การมอบอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ มร ๑๐๑๑/ว ๓๕ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๓ และมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๑๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุมัติให้เดินทางไปราชการและการจัดการประชุมของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๔ ข้อ ๘ ข้อ ๓๓ และข้อ ๓๕ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๓ แห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้มีอำนาจออกบัตรประจำตัวสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๑๖ และ ๒๐ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้มีอำนาจออกบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๘ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการไปศึกษาเพิ่มเติม ฝึกอบรม ดูกาน หรือปฏิบัติการวิจัยภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ และข้อ ๑๑ วรรคสาม แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงมอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทน ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ นายธนู ขวัญเดช ศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๐ รักษาการแทน รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีอำนาจหน้าที่กำกับ ดูแล และปฏิบัติราชการแทนในราชการของหน่วยงาน ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

/(๑) สำนักงาน ...

(๑) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(๒) สำนักอำนวยการ

(๓) สำนักนิติการ

(๔) สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

(๕) สำนักงานศึกษาธิการภาค

(๖) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) อนุมัติโครงการตามที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการประจำปี ของหน่วยงานที่กำกับ ดูแล ในวงเงินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และโครงการนอกแผนปฏิบัติการประจำปี ในวงเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ยกเว้น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานศึกษาธิการภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

(๒) การอนุญาตการลาป่วย การลากิจส่วนตัว การลาพักผ่อน และการอนุมัติการเดินทางไปราชการ ในราชอาณาจักรของผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ สำนักนิติการ และสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

(๓) พิจารณาสั่งการหนังสือที่ได้รับเข้ามาจากภายนอก เพื่อมอบหมายให้แก่บุคคลหรือหน่วยงาน ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการ เว้นแต่ในเรื่องที่สำคัญเมื่อสั่งการแล้วให้รายงาน ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการทราบด้วย

(๔) ออกบัตรประจำตัวสำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทวิชาการตั้งแต่ระดับชำนาญการพิเศษลงมา และตำแหน่งประเภททั่วไปทุกระดับ ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ รวมทั้งลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ เฉพาะในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้น ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๕) การดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานบุคคล เรื่อง การสรรหาการบรรจุแต่งตั้ง การสั่งให้รักษาการในตำแหน่งหรือรักษาราชการแทน การให้ปฏิบัติหน้าที่ การปรับเงินเดือนให้ได้รับตามคุณวุฒิ การให้ได้รับเงิน พ.ต.ก. การย้าย การโอน การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะ การให้ไปปฏิบัติราชการเป็นการชั่วคราวหรือในลักษณะประจำ การอนุมัติให้ข้าราชการไปศึกษาต่อ ฝึกอบรม ดูงาน หรือปฏิบัติการวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศ การขยายเวลาศึกษาต่อ การให้ข้าราชการที่ไปศึกษาต่อกลับเข้าปฏิบัติราชการ การอนุญาตลาไปช่วยเหลือภริยาที่คลอดบุตร ลาอุปสมบทหรือ ลาไปประกอบพิธีฮัจญ์ ลาเข้ารับการตรวจเลือกหรือเข้ารับการเตรียมพล ลาไปศึกษาฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย หรือดูงาน ในประเทศและต่างประเทศ ลาติดตามคู่สมรส ลาไปฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ และการอนุญาตให้ลาออกจากราชการ สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทวิชาการตั้งแต่ระดับชำนาญการลงมา และตำแหน่งประเภททั่วไปทุกระดับ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่ง วิทยฐานะชำนาญการ และระดับชำนาญการลงมา ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ เฉพาะในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้น ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๖) การดำเนินการ ...

(๖) การดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานบุคคล เรื่อง การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การสั่งให้รักษาการในตำแหน่งหรือรักษาราชการแทน การให้ปฏิบัติหน้าที่ การย้าย การโอน การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะ การให้ไปปฏิบัติราชการเป็นการชั่วคราว การอนุมัติให้ข้าราชการไปศึกษาต่อ ฝึกอบรม ดูงาน หรือปฏิบัติการวิจัย ภายในประเทศและต่างประเทศ การขยายเวลาศึกษาต่อ การให้ข้าราชการที่ไปศึกษาต่อกลับเข้าปฏิบัติราชการ การอนุญาตลาไปช่วยเหลือภริยาที่คลอดบุตร ลาอุปสมบทหรือลาไปประกอบพิธีฮัจย์ ลาเข้ารับการตรวจเลือกหรือเข้ารับการเตรียมพล ลาไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย หรือดูงานในประเทศและต่างประเทศ ลาติดตามคู่สมรส ลาไปฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ และการอนุญาตให้ลาออกจากราชการ สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งประเภทวิชาการระดับชำนาญการพิเศษ และข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่งวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และระดับชำนาญการพิเศษ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๗) การดำเนินการทางวินัย

(๗.๑) ดำเนินการทางวินัยทุกขั้นตอน การสั่งพักราชการ การให้ออกจากราชการไว้ก่อน การสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติราชการ หรือกลับเข้ารับราชการ แก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทวิชาการ ตั้งแต่ระดับชำนาญการพิเศษลงมา และตำแหน่งประเภททั่วไปทุกระดับ ตามหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และระเบียบแบบแผนของทางราชการ ที่เกี่ยวข้อง

(๗.๒) การสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้น การดำเนินการทางวินัยทุกขั้นตอน การสั่งพักราชการ การให้ออกจากราชการไว้ก่อน การสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติราชการหรือกลับเข้ารับราชการแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่ง วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และระดับชำนาญการพิเศษลงมา ตามหมวด ๖ และหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และระเบียบแบบแผนของทางราชการที่เกี่ยวข้อง

(๗.๓) ดำเนินการทางวินัยทุกขั้นตอนแก่ลูกจ้างประจำตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ ประกอบกับกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และระเบียบแบบแผนของทางราชการ ที่เกี่ยวข้อง

(๗.๔) ดำเนินการทางวินัยทุกขั้นตอนแก่พนักงานราชการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และระเบียบแบบแผนของทางราชการ ที่เกี่ยวข้อง

(๗.๕) การดำเนินการทางวินัย ตาม (๖.๑) (๖.๒) (๖.๓) และ (๖.๔) ข้างต้น ให้ดำเนินการแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ เฉพาะในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้น ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๗.๖) การมอบ ...

(๗.๖) การมอบอำนาจหน้าที่ตามคำสั่งนี้ ไม่เป็นการตัดอำนาจของปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสั่งบรรจุ ที่จะพิจารณาดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมายดังกล่าว

(๘) การดำเนินการเกี่ยวกับงานคดีของปลัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ดังต่อไปนี้

(๘.๑) แจ้งความร้องทุกข์ กล่าวโทษและถอนคำร้องทุกข์กล่าวโทษในคดีอาญา หรือคดีแพ่ง อันเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาต่อพนักงานสอบสวนทั่วราชอาณาจักร

(๘.๒) ดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ ดำเนินคดีแพ่ง คดีอาญา คดีแพ่ง อันเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา คดีล้มละลาย คดีปกครอง และคดีต่างๆ ตลอดจนฟ้องแย้งหรือเข้าเป็นโจทก์หรือผู้ฟ้องคดีหรือแก้ต่างคดีทั้งปวงต่อศาลที่มีเขตอำนาจเหนือคดีนั้นๆ รวมทั้งแต่งตั้งทนายความคนเดียวหรือหลายคนเพื่อดำเนินคดีในศาลยุติธรรมและมอบอำนาจหรือมอบฉันทะให้ดำเนินคดีในศาลปกครอง

(๘.๓) ดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ ไปในทางจำหน่ายสิทธิ เช่น การยอมรับตามที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง การถอนฟ้อง การประนีประนอมยอมความ การสละสิทธิ หรือใช้สิทธิในการอุทธรณ์ หรือฎีกา หรือในการขอให้พิจารณาคดีใหม่

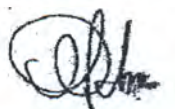
(๘.๔) ให้มีอำนาจรับเงิน เอกสาร หรือสิ่งของอื่นใดจากศาล พนักงานเจ้าหน้าที่ของศาล หรือจากคู่ความ หรือคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง

(๘.๕) ให้มีอำนาจดำเนินการกระบวนการพิจารณาในชั้นบังคับคดี ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย ตลอดจนการนำเจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึดทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา รับรู้การขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึด ยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ของลูกหนี้ที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดได้ในคดีอื่น

(๘.๖) แต่งตั้งตัวแทนช่วง เพื่อมอบหมายให้กระทำการกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างตามที่ระบุไว้ใน (๘.๑) ถึง (๘.๕) ดังกล่าวข้างต้น

(๙) การสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นก่อนดำเนินการความรับผิดชอบทางละเมิด การสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบทางละเมิด และการดำเนินการทุกขั้นตอนที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่แก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทวิชาการตั้งแต่ระดับชำนาญการพิเศษลงมา และตำแหน่งประเภททั่วไปทุกระดับ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่ง วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และระดับชำนาญการพิเศษลงมา ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ เฉพาะในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้น ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบหรือประกาศอื่นที่เกี่ยวข้อง

/(๑๐) ดำเนินการ ...

(๑๐) ดำเนินการเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ในทุกชั้นตอน ตามกฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือตามกฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ แล้วแต่กรณี

(๑๑) พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองและมีคำสั่งเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

(๑๒) การดำเนินการเรื่องร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการ กรณีมีเรื่องราวกล่าวโทษ หรือบัตรสนเท่ห์แก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทวิชาการตั้งแต่ระดับชำนาญการพิเศษลงมา และตำแหน่งประเภททั่วไปทุกระดับ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่ง วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และระดับชำนาญการพิเศษลงมา ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ เฉพาะในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้นในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๑๒) การอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๒

(๑๓) งานที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

ข้อ ๒ นายวีระ แข้งกสิการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการแทนรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีอำนาจหน้าที่กำกับ ดูแล และปฏิบัติราชการแทนในราชการของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

(๑) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๒) สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์

(๓) สำนักบริหารการกิจการการศึกษา

(๔) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(๕) สำนักงานเลขาธิการกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) อนุมัติโครงการตามที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานที่กำกับ ดูแล ในวงเงินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และโครงการนอกแผนปฏิบัติการประจำปี ในวงเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ยกเว้นสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๒) การอนุญาตการลาป่วย การลากิจส่วนตัว การลาพักผ่อน และการอนุมัติการเดินทางไปราชการในราชอาณาจักรของผู้อำนวยการ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักบริหารการกิจการการศึกษา ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสำนักงานเลขาธิการกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

(๓) งานที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

ข้อ ๓ นายสุทิน แก้วพนา ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการแทนรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีอำนาจหน้าที่กำกับ ดูแล และปฏิบัติราชการแทน ในราชการของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

(๑) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

/(๒) สถาบัน ...

(๒) สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

(๓) สำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล

(๔) ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) อนุมัติโครงการตามที่ปรากฏในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงานที่กำกับ ดูแล ในวงเงินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และโครงการนอกแผนปฏิบัติราชการประจำปี ในวงเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ยกเว้น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

(๒) การอนุญาตการลาป่วย การลาถึงส่วนตัว การลาพักผ่อน และการอนุมัติการเดินทางไปราชการในราชอาณาจักรของผู้ดำรงยศสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และสำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล

(๓) งานที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

ข้อ ๔ นายศรีชัย พรประชาธรรม ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีอำนาจหน้าที่กำกับ ดูแล และปฏิบัติราชการแทน ในราชการของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) อนุมัติโครงการตามที่ปรากฏในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงานที่กำกับ ดูแล ในวงเงิน ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และโครงการนอกแผนปฏิบัติราชการประจำปี ในวงเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) การอนุญาตการลาป่วย การลาถึงส่วนตัว การลาพักผ่อน และการอนุมัติการเดินทางไปราชการในราชอาณาจักรของเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานในสังกัดศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ

(๓) งานที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

ข้อ ๕ นางสาวชฎารัตน์ สิงห์เดชากุล ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีอำนาจหน้าที่กำกับ ดูแล และปฏิบัติราชการแทน ในราชการของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

(๑) สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ

(๒) สำนักงานคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การยูเนสโก

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

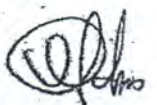
(๑) อนุมัติโครงการตามที่ปรากฏในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงานที่กำกับ ดูแล ในวงเงินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และโครงการนอกแผนปฏิบัติราชการประจำปี ในวงเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) การอนุญาตการลาป่วย การลาถึงส่วนตัว การลาพักผ่อน และการอนุมัติการเดินทางไปราชการในราชอาณาจักรของผู้ดำรงยศสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ

(๓) การอนุมัติให้เดินทางไปราชการต่างประเทศ หรือการอนุญาตให้ไปต่างประเทศ สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษลงมา และตำแหน่งประเภททั่วไปทุกระดับ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่ง วิชเยชานะชำนาญการพิเศษ และระดับชำนาญการพิเศษลงมา ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ

(๔) งานที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

/ข้อ ๖ ...

ข้อ ๖ นางเกศทิพย์ ศุภวานิช ผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีอำนาจหน้าที่กำกับ ดูแล และ ปฏิบัติราชการแทน ในราชการของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

(๒) กลุ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง

(กลุ่ม ป.ย.ป.)

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) อนุมัติโครงการตามที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานที่กำกับ ดูแล ในวงเงิน ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และโครงการนอกแผนปฏิบัติการประจำปี ในวงเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) การอนุญาตการลาป่วย การลาปฏิบัติงาน การลาพักผ่อน และการอนุมัติการเดินทาง ไปราชการในราชอาณาจักรของผู้ดำรงตำแหน่งในกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร และกลุ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (กลุ่ม ป.ย.ป.)

(๓) งานที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

ข้อ ๗ ในการปฏิบัติราชการแทนตามข้อ ๑ ถึงข้อ ๖ ให้ยกเว้นเรื่องนโยบายที่จะต้องนำเสนอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่ระบุว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของปลัดกระทรวงศึกษาธิการโดยตรง และเรื่องที่สมควรให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาสั่งการ ทั้งนี้ ในกรณีเรื่องที่จะต้องเสนอให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการทราบขอให้ผู้ได้รับมอบอำนาจ พิจารณาเสนอเฉพาะเรื่องที่มีความสำคัญและเรื่องที่อาจส่งผลกระทบต่อภารกิจตามนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ นอกนั้นให้สรุปเป็นรายงานในภาพรวมทุก ๓ เดือน

ในกรณีที่รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ ผู้รับมอบอำนาจไม่อาจปฏิบัติราชการแทนได้ด้วยกรณีใดๆ และมีได้แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทน หรือรักษาการในตำแหน่งไว้ ให้นำเสนอเรื่องที่อยู่ในความรับผิดชอบนั้นต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพิจารณาสั่งการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายสุภัทร จำปาทอง)

เลขาธิการสภาการศึกษา

รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ๒๐๘๖/๒๕๖๓

เรื่อง แก้ไขข้อความในคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๑ ตุลาคม
พ.ศ. ๒๕๖๓.

อนุสนธิคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒๐๘๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เนื่องจากคำสั่งดังกล่าวมีความผิดพลาดในเรื่องของถ้อยคำ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕
มาตรา ๒๓ (๒) และมาตรา ๔๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖
และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
ข้อ ๓(๑) แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการมอบอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ให้แก่บุคคลอื่น พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง (๙) (๑๐) และมาตรา ๙๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับหลักเกณฑ์การมอบอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย
ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ว ๓๕ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๓ และมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนัก
นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๑๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุมัติ
ให้เดินทางไปราชการและการจัดการประชุมของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๔ ข้อ ๘ ข้อ ๓๓ และข้อ ๓๕ แห่งระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๓
แห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้มีอำนาจ
ออกบัตรประจำตัวสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๑๖ และ ๒๐ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้มีอำนาจ
ออกบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับที่ ๗)
พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๘ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการไปศึกษา
เพิ่มเติม ฝึกอบรม ดูงาน หรือปฏิบัติการวิจัยภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ และข้อ ๑๑ วรรคสาม แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงแก้ไขข้อความโดยให้ยกเลิกความใน (๗.๕) ของข้อ ๑ วรรคสอง ของสำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒๐๘๖/๒๕๖๓ เรื่อง มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจราชการ
กระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“(๗.๕) การดำเนินการทางวินัย ตาม (๗.๑) (๗.๒) (๗.๓) และ (๗.๔) ข้างต้น ให้ดำเนินการแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ เฉพาะในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้น ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา”

นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำสั่งเดิม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายสุภัทร จำปาทอง)

เลขาธิการสภาการศึกษา

รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ๒๒๖๓ / ๒๕๖๓

เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทน

อนุสนธิคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒๐๘๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒๐๘๗/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
แก้ไขข้อความในคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๑ ตุลาคม
พ.ศ. ๒๕๖๓ และที่ ๒๑๐๘/๒๕๖๓ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มอบอำนาจ
ให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติ
ราชการแทน ลงวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

เพื่อให้การปฏิบัติราชการแทนในราชการของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ มาตรา ๒๓ (๒) และมาตรา ๔๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๓ (๑) แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการมอบอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่ง
ในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้แก่บุคคลอื่น พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง (๙) (๑๐) และมาตรา ๙๐ วรรคสาม
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับหลักเกณฑ์การมอบอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการ
การดำเนินการทางวินัยตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ว ๓๕ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๓ และมาตรา ๕๓
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๘
แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๑๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการอนุมัติให้เดินทางไปราชการและการจัดการประชุมของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๔ ข้อ ๘ ข้อ ๓๓ และข้อ ๓๕
แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่
พ.ศ. ๒๕๓๔ ข้อ ๑๓ แห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔
เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้มีอำนาจออกบัตรประจำตัวสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๑๖ และ ๒๐ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนด
เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้มีอำนาจ ออกบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ
พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๘ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยการไปศึกษาเพิ่มเติม ฝึกอบรม ดูงาน หรือปฏิบัติการวิจัยภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ และข้อ ๑๑ วรรคสาม
แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงออกคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

/ข้อ ๑. ให้ยกเลิก...

ข้อ ๑. ให้ยกเลิกความใน (๓) ของวรรคสองของข้อ ๒ ของคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒๐๘๖/๒๕๖๓ เรื่อง มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) ทำสัญญาเป็นหนังสือและดำเนินการตามสัญญากับผู้ได้รับการจัดสรรเงินกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๕ และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับงานที่เกี่ยวข้องกับทุนที่ได้รับการจัดสรร”

ข้อ ๒. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔) ของวรรคสองของข้อ ๒ ของคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒๐๘๖/๒๕๖๓ เรื่อง มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

“(๔) งานที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย”

นอกจากที่แก้ไขเพิ่มเติมให้เป็นไปตามคำสั่งเดิม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายสุภัทร จำปาทอง)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ๒๖๐๙ / ๒๕๖๓

เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทน

อนุสนธิคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒๐๘๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และ ที่ ๒๐๘๗/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
แก้ไขข้อความในคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๑ ตุลาคม
พ.ศ. ๒๕๖๓

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับ ดูแล และปฏิบัติราชการแทนในราชการ
ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ มาตรา ๒๓ (๒) และ
มาตรา ๔๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๓ (๑) แห่งระเบียบ
กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการมอบอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้แก่บุคคลอื่น
พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง (๙) (๑๐) และมาตรา ๙๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับหลักเกณฑ์การมอบอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยตามหนังสือ
สำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ว ๓๕ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๓ และมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๑๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุมัติให้เดินทางไป
ราชการและการจัดการประชุมของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๔ ข้อ ๘ ข้อ ๓๓ และข้อ ๓๕ แห่งระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๓
แห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้มีอำนาจ
ออกบัตรประจำตัวสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๑๖ และ ๒๐ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้มีอำนาจ
ออกบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับที่ ๗)
พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๘ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย
การไปศึกษาเพิ่มเติม ฝึกอบรม ดูงาน หรือปฏิบัติการวิจัยภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ และข้อ ๑๑ วรรคสาม
แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงออกคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความใน (๔) (๕) (๖) ของข้อ ๑ วรรคหนึ่ง ของคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒๐๘๖/๒๕๖๓ เรื่อง มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) สำนักงานศึกษาธิการภาค

(๕) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของข้อ ๑ วรรคสอง ของคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒๐๘๖/๒๕๖๓ เรื่อง มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) การอนุญาตการลาป่วย การลาปฏิบัติงาน การลาพักผ่อน และการอนุมัติการเดินทางไปราชการในราชอาณาจักรของผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ และสำนักนิติการ”

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๕) ของข้อ ๓ วรรคหนึ่ง ของคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒๐๘๖/๒๕๖๓ เรื่อง มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

“(๕) สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของข้อ ๓ วรรคสอง ของคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒๐๘๖/๒๕๖๓ เรื่อง มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) การอนุญาตการลาป่วย การลาปฏิบัติงาน การลาพักผ่อน และการอนุมัติการเดินทางไปราชการในราชอาณาจักรของผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สำนักตรวจราชการ และติดตามประเมินผล และสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน”

นอกจากนี้แก้ไขเพิ่มเติมให้เป็นไปตามคำสั่งเดิม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

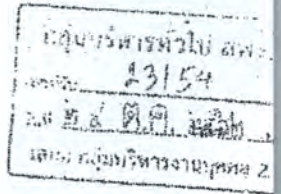
(นายสุภัทร จำปาทอง)

เลขาธิการสภาการศึกษา

รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักอำนวยการ โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๒๘๖๑

ที่ ศธ ๐๒๐๑.๔ ๑๘๐๒๓

วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ส่งคำสั่ง

เรียน เลขาธิการองค์การหลัก รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
เลขาธิการ กศน. เลขาธิการ ก.ค.ศ. เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ศึกษาธิการภาค
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการสำนัก/สำนักงาน/ศูนย์/สถาบัน/กลุ่ม
หัวหน้ากลุ่ม/ศูนย์

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งดังนี้

๑. คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป ๑๐๓๔/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งให้ข้าราชการรักษาราชการแทนรองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
๒. คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป ๑๐๓๕/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่อง มอบหมายให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจราชการกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ
๓. คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป ๑๐๓๖/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่อง ให้ข้าราชการพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่และมอบหมายให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
๔. คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒๒๔๔/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งให้ข้าราชการรักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๕. คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒๒๔๕/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่อง มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทน
๖. คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒๒๔๖/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งให้ข้าราชการรักษาราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
๗. คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒๒๔๗/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งให้ข้าราชการรักษาราชการแทนเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
๘. คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒๒๔๘/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งให้ข้าราชการรักษาราชการในตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(นายประเสริฐ บุญเรือง)

รองปลัดกระทรวง รักษาการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

๕

ที่ สป๖๐๓๕/๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งให้ข้าราชการรักษาราชการแทนรองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ อนุมัติแต่งตั้งนางปิธมา วีระวานิช ตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงมีคำสั่งแต่งตั้งให้นางปิธมา วีระวานิช ตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ให้รักษาราชการแทนรองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ๖๒๑๓๕ / ๒๕๖๒

เรื่อง มอบหมายให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจราชการกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ อนุมัติแต่งตั้งนายประชาคม จันทวิชิต ตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ และนายพีระ รัตนวิจิตร ตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงมีคำสั่งให้นายประชาคม จันทวิชิต ตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และนายพีระ รัตนวิจิตร ตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ไปปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจราชการกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ
ที่ สป ๖๐๓๖ /๒๕๖๒

เรื่อง ให้ข้าราชการพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่และมอบหมายให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

อนุสนธิคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป. ๑๓๘๕/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้มอบหมายให้ นายอรรถพล ตรีกตรอง ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา อีกตำแหน่งหนึ่ง นั้น

เพื่อให้การบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗/๒๕๕๘ เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการครูสภา คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการบริหารองค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ลงวันที่ ๑๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงให้นายอรรถพล ตรีกตรอง ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา และมอบหมายให้นายดิศกุล เกษมสวัสดิ์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา อีกตำแหน่งหนึ่ง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ๒๒๕๕ /๒๕๖๒. ๕

เรื่อง แต่งตั้งให้ข้าราชการรักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ อนุมัติแต่งตั้งนางรักขณา ตัณฑวุฑโฒ ตำแหน่งศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๒ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และนายธีรพงษ์ สารแสน ตำแหน่งศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๐ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงมีคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ นางรักขณา ตัณฑวุฑโฒ ตำแหน่งศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๒ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รักษาาราชการแทนรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๒ นายธีรพงษ์ สารแสน ตำแหน่งศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๐ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รักษาาราชการแทนรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายประเสริฐ บุญเรือง)

รองปลัดกระทรวง รักษาาราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ๒๒๔/๒๕๖๒

๕

เรื่อง มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการและผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทน

อนุสนธิคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๘๐๘/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการและผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ มาตรา ๒๓ (๒) และมาตรา ๔๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๓ (๑) แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการมอบอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้แก่บุคคลอื่น พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง (๙)-(๑๐) และมาตรา ๙๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับหลักเกณฑ์การมอบอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร-๑๐๑๑/ว ๓๕ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๓ และมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๑๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุมัติให้เดินทางไปราชการและการจัดการประชุมของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๕ ข้อ ๘ ข้อ ๓๓ และข้อ ๓๕ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๓ แห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้มีอำนาจออกบัตรประจำตัวสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๑๖ และ ๒๐ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้มีอำนาจออกบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๘ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการไปศึกษาเพิ่มเติม ฝึกอบรม ดูงาน หรือปฏิบัติการวิจัยภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ และข้อ ๑๑ วรรคสาม แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงให้ยกเลิกคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๘๐๘/๒๕๖๒ เรื่อง มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการและผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒ และมอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการและผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติราชการแทน ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ นางสาวดุริยา อมตวิวัฒน์ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีอำนาจกำกับ ดูแล และปฏิบัติราชการแทน ในราชการของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
- (๒) สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
- (๓) สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ
- (๔) สำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล

(๕) สำนักงาน ...

(๕) สำนักงานคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การยูเนสโก

(๖) สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้มีอำนาจ ดังนี้

(๑) อนุมัติโครงการตามที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานที่กำกับ ดูแล ในวงเงินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และโครงการนอกแผนปฏิบัติการประจำปี ในวงเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ยกเว้น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

(๒) การอนุญาตการลาป่วย การลาถึงส่วนตัว การลาพักผ่อน และการอนุมัติการเดินทางไปราชการในราชอาณาจักรของผู้อำนวยการสถานพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล และผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา

(๓) การอนุมัติให้เดินทางไปราชการต่างประเทศ หรือการอนุญาตให้ไปต่างประเทศ สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษลงมา และตำแหน่งประเภททั่วไปทุกระดับ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่ง วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และระดับชำนาญการพิเศษลงมา ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ

(๔) งานที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

ข้อ ๒ บำรุงรักษา ดัชนีพุทธโฆส ศึกษาธิการภาค ศึกษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีอำนาจกำกับ ดูแล และปฏิบัติราชการแทน ในราชการของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

(๑) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(๒) สำนักอำนวยการ

(๓) สำนักนิติการ

(๔) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

(๕) ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ

(๖) สำนักงานประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา กระทรวงศึกษาธิการ

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้มีอำนาจ ดังนี้

(๑) อนุมัติโครงการตามที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการประจำปี ของหน่วยงานที่กำกับ ดูแล ในวงเงินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และโครงการนอกแผนปฏิบัติการประจำปี ในวงเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ยกเว้น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(๒) การอนุญาตการลาป่วย การลาถึงส่วนตัว การลาพักผ่อน และการอนุมัติการเดินทางไปราชการในราชอาณาจักรของผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ ผู้อำนวยการสำนักนิติการ และผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร และเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานในสังกัดศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ

(๓) พิจารณาสั่งการหนังสือที่ได้รับเข้ามาจากภายนอก เพื่อมอบหมายให้แก่บุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการ เว้นแต่ในเรื่องที่สำคัญเมื่อสั่งการแล้ว ให้รายงานให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการทราบด้วย

(๔) ออกบัตร ...

(๔) ออกบัตรประจำตัวสำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทวิชาการตั้งแต่ระดับชำนาญการพิเศษลงมา และตำแหน่งประเภททั่วไปทุกระดับ ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๒ รวมทั้งลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ เฉพาะในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้นในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๕) การดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานบุคคล เรื่อง การสรรหาการบรรจุแต่งตั้ง การสั่งให้รักษาการในตำแหน่งหรือรักษาราชการแทน การให้ปฏิบัติหน้าที่ การปรับเงินเดือนให้ได้รับตามคุณวุฒิ การให้ได้รับเงิน พ.ด.ก. การย้าย การโอน การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะ การให้ไปปฏิบัติราชการเป็นการชั่วคราว การอนุมัติให้ข้าราชการไปศึกษาต่อ ฝึกอบรม ดูงาน หรือปฏิบัติการวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศ การขยายเวลาศึกษาต่อ การให้ข้าราชการที่ไปศึกษาต่อกลับเข้าปฏิบัติราชการ การอนุญาตลาไปช่วยเหลือญาติที่คลอดบุตร ลาอุปสมบทหรือลาไปประกอบพิธีฮัจญ์ ลาเข้ารับการตรวจเลือกหรือเข้ารับการเตรียมพล-ลาไปศึกษาฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย หรือดูงานในประเทศและต่างประเทศ ลาติดตามคู่สมรส ลาไปฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ และการอนุญาตให้ลาออกจากราชการ สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทวิชาการตั้งแต่ระดับชำนาญการลงมา และตำแหน่งประเภททั่วไปทุกระดับ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่ง วิทยฐานะชำนาญการ และระดับชำนาญการลงมา ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ เฉพาะในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้น ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๖) การดำเนินการทางวินัย

(๖.๑) ดำเนินการทางวินัยทุกขั้นตอน การสั่งพักราชการ การให้ออกจากราชการไว้ก่อน การสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติราชการ หรือกลับเข้ารับราชการ แก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทวิชาการตั้งแต่ระดับชำนาญการพิเศษลงมา และตำแหน่งประเภททั่วไปทุกระดับ ตามหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และระเบียบแบบแผนของทางราชการ ที่เกี่ยวข้อง

(๖.๒) การสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้น การดำเนินการทางวินัยทุกขั้นตอน การสั่งพักราชการ การให้ออกจากราชการไว้ก่อน การสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติราชการหรือกลับเข้ารับราชการ แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่ง วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และระดับชำนาญการพิเศษลงมา ตามหมวด ๖ และหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และระเบียบแบบแผนของทางราชการ ที่เกี่ยวข้อง

(๖.๓) ดำเนินการทางวินัยทุกขั้นตอนแก่ลูกจ้างประจำตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ ประกอบกับกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และระเบียบแบบแผนของทางราชการ ที่เกี่ยวข้อง

(๖.๔) ดำเนินการทางวินัยทุกขั้นตอนแก่พนักงานราชการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และระเบียบแบบแผนของทางราชการ ที่เกี่ยวข้อง

/(๖.๕) การ ...

(๖.๕) การดำเนินการทางวินัย ตาม (๖.๑) (๖.๒) (๖.๓) และ (๖.๔) ข้างต้นให้ดำเนินการแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ เฉพาะในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้น ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๖.๖) การมอบอำนาจหน้าที่ตามคำสั่งนี้ ไม่เป็นการตัดอำนาจของปลัดกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสั่งบรรจุ ที่จะพิจารณาดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมายดังกล่าว

(๗) การดำเนินการเกี่ยวกับงานคดีของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังต่อไปนี้

(๗.๑) แจ้งความร้องทุกข์ กล่าวโทษและถอนคำร้องทุกข์กล่าวโทษในคดีอาญา หรือคดีแพ่ง อันเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาต่อพนักงานสอบสวนทั่วราชอาณาจักร กรณีสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้เสียหาย

(๗.๒) ดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ ดำเนินคดีแพ่ง คดีอาญา คดีแพ่ง อันเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา คดีล้มละลาย คดีปกครอง และคดีต่างๆ ตลอดจนฟ้องแย้งหรือเข้าเป็นโจทก์หรือผู้ฟ้องคดีหรือแก้ต่างคดีทั้งปวงต่อศาลที่มีเขตอำนาจเหนือคดีนั้นๆ รวมทั้งแต่งตั้งทนายความคนเดียวหรือหลายคนเพื่อดำเนินคดีในศาลยุติธรรมและมอบอำนาจหรือมอบฉันทะให้ดำเนินคดีในศาลปกครอง

(๗.๓) ดำเนินกระบวนการพิจารณาใดๆ ไปในทางจำหน่ายสิทธิ เช่น การยอมรับตามคำคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง การถอนฟ้อง การประนีประนอมยอมความ การสละสิทธิ หรือใช้สิทธิในการอุทธรณ์หรือฎีกา หรือในการขอให้พิจารณาคดีใหม่

(๗.๔) ให้มีอำนาจรับเงิน เอกสาร หรือสิ่งของอื่นใดจากศาล พนักงานเจ้าหน้าที่ของศาล หรือจากคู่ความ หรือคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง

(๗.๕) ให้มีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นบังคับคดี ยื่นคำขอรับชำระหนี้ ในคดีล้มละลาย ตลอดจนการนำเจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึดทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา รับรู้การขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึด ยื่นคำร้องขอเฉลี่ยในทรัพย์ของลูกหนี้ที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดได้ในคดีอื่น

(๗.๖) แต่งตั้งตัวแทนช่วงเพื่อมอบหมายให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างตามที่ระบุไว้ใน (๗.๑) ถึง (๗.๕) ดังกล่าวข้างต้น

(๘) การสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นก่อนดำเนินการความรับผิดทางละเมิด การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด และการดำเนินการทุกขั้นตอนที่เกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่แก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทวิชาการตั้งแต่ระดับชำนาญการพิเศษลงมา และตำแหน่งประเภททั่วไปทุกระดับ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่ง วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และระดับชำนาญการพิเศษลงมา ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ เฉพาะในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ยกเว้น ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบหรือประกาศอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๙) ดำเนินการเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ในทุกขั้นตอน ตามกฎ.ก.พ.ค. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือตามกฎ.ก.พ.ค. ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์แล้วแต่กรณี

(๑๐) พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองและมีคำสั่งเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

(๑๑) การดำเนินการเรื่องร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการ กรณีมีเรื่องราวกล่าวโทษหรือบัตรสนเท่ห์แก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทวิชาการตั้งแต่ระดับชำนาญการพิเศษลงมา และตำแหน่งประเภททั่วไปทุกระดับ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่ง วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และระดับชำนาญการพิเศษลงมา สดจ.ประจำ และพนักงานราชการ เฉพาะในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้นในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๑๒) การอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๒

(๑๓) งานที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

ข้อ ๓ นายธีรพงษ์ สารแสน ศึกษาธิการภาค รักษาการแทนรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีอำนาจกำกับ ดูแล และปฏิบัติราชการแทน ในราชการของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

(๑) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๒) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(๓) สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

(๔) สำนักการลูกเสือ-ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

(๕) สำนักงานเลขาธิการกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

(๖) กลุ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง

(กลุ่ม-ป.ย.ป.)

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้มีอำนาจ ดังนี้

(๑) อนุมัติโครงการตามที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานที่กำกับ ดูแล ในวงเงินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และโครงการนอกแผนปฏิบัติการประจำปี ในวงเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ยกเว้น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๒) การอนุญาตการลาป่วย การลาภักส่วนตัว การลาพักผ่อน และการอนุมัติการเดินทางไปราชการในราชอาณาจักรของผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

/ผู้อำนวยการ ...

ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน และผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

(๓) ทำสัญญาเป็นหนังสือและดำเนินการตามสัญญากับผู้ได้รับการจัดสรรเงินกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๕ และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับงานที่เกี่ยวข้องกับทุนที่ได้รับการจัดสรร

(๔) งานที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

ข้อ ๕ นายสุทิน แก้วพนา ผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีอำนาจกำกับ ดูแล และปฏิบัติราชการแทน ในราชการของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

(๑) สำนักประสานงานและบูรณาการการศึกษาจังหวัดชายแดนใต้

(๒) ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้มีอำนาจ ดังนี้

(๑) อนุมัติโครงการตามที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการประจำปี ของหน่วยงานที่กำกับดูแล ในวงเงินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และโครงการนอกแผนปฏิบัติการประจำปี ในวงเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) การอนุญาตการลาป่วย การลาปฏิบัติงาน การลาพักผ่อน และการอนุมัติการเดินทางไปราชการในราชอาณาจักรของผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานและบูรณาการการศึกษาจังหวัดชายแดนใต้

(๓) งานที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

ข้อ ๕ ในการปฏิบัติราชการแทนตามข้อ ๑ ถึงข้อ ๔ ให้ยกเว้นเรื่องนโยบายที่จะต้องนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่ระบุว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของปลัดกระทรวงศึกษาธิการโดยตรง และเรื่องที่สมควรให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาสั่งการ ทั้งนี้ ในกรณีเรื่องที่จะต้องเสนอให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการทราบขอให้ผู้ได้รับมอบอำนาจพิจารณาเสนอเฉพาะเรื่องที่มีความสำคัญและเรื่องที่มีผลกระทบต่อภารกิจตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นอกนั้นให้สรุปเป็นรายงานในภาพรวมทุก ๓ เดือน

ในกรณีที่รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้รับมอบอำนาจไม่อาจปฏิบัติราชการแทนได้ด้วยกรณีใดๆ และมีได้แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทน หรือรักษาการในตำแหน่งไว้ให้นำเสนอเรื่องที่อยู่ในความรับผิดชอบนั้นต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพิจารณาสั่งการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายประเสริฐ บุญเรือง)

รองปลัดกระทรวง รักษาการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ๒๒๕๖ /๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งให้ข้าราชการรักษาราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ อนุมัติแต่งตั้งนายอรรถพล ตรึกตรอง ตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงมีคำสั่งแต่งตั้งให้นายอรรถพล ตรึกตรอง ตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ รักษาการแทน เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายประเสริฐ บุญเรือง)
รองปลัดกระทรวง รักษาการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ๒๒๔๗ / ๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งให้ข้าราชการรักษาราชการแทนเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ อนุมัติแต่งตั้งนายดิศกุล เกษมสวัสดิ์ ตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงมีคำสั่งแต่งตั้งให้นายดิศกุล เกษมสวัสดิ์ ตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ รักษาการแทน เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายประเสริฐ บุญเรือง)
รองปลัดกระทรวง รักษาการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ๒๒๕๕ /๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งให้ข้าราชการรักษาราชการในตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ อนุมัติแต่งตั้งนายศรีชัย พรประชาธรรม ตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และมาตรา ๕๗ และมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงมีคำสั่งแต่งตั้งให้นายศรีชัย พรประชาธรรม ตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการในตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายประเสริฐ บุญเรือง)

รองปลัดกระทรวง รักษาการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ สป ๒๒๖/๒๕๕๒

เรื่อง การจัดทำ จัดส่ง และจัดเก็บแบบรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กศน.๓ทศ-)

เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินเทียบระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓ วรรคสอง
เกี่ยวกับการจัดทำรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องใช้เหมือนกัน
เพื่อประโยชน์ในการควบคุม การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาและการตรวจสอบคุณสมบัติ
ทางการศึกษาของผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดแบบพิมพ์ การส่งชื่อ การจัดทำ จัดส่ง และจัดเก็บ
แบบรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

๑. สถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาใช้แบบพิมพ์ที่กระทรวงศึกษาธิการจัดพิมพ์
เท่านั้น ในการจัดทำ สถานศึกษาต้องใช้แบบพิมพ์ตามชื่อของแต่ละระดับการศึกษา ดังนี้

- ๑.๑ ระดับประถมศึกษา ใช้ชื่อย่อ กศน.๓ทศ-ด
- ๑.๒ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้ชื่อย่อ กศน.๓ทศ-ค
- ๑.๓ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้ชื่อย่อ กศน.๓ทศ-ป

๒. การพิมพ์และการส่งชื่อแบบพิมพ์ ให้ถือปฏิบัติดังนี้

๒.๑ ให้องค์การกำของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครู
และบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) เป็นผู้จัดพิมพ์ภายใต้การควบคุมของสำนักงาน กศน. สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๒.๒ การส่งชื่อแบบพิมพ์ ให้ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร
แล้วแต่กรณี เป็นผู้ส่งชื่อแบบพิมพ์ให้สถานศึกษาที่ทำหน้าที่ประเมินเทียบระดับการศึกษาในเขตพื้นที่
รับผิดชอบ

๓. การจัดทำแบบรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา ให้ดำเนินการดังนี้

๓.๑ แต่งตั้งนายทะเบียนอย่างเป็นทางการ เพื่อรับผิดชอบการจัดทำแบบรายงาน ผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา และเอกสารสำคัญอื่น ๆ ในการประเมินเทียบระดับการศึกษา และแต่งตั้งคณะทำงานประกอบด้วยผู้เขียน/ผู้พิมพ์ ผู้ทานและผู้ตรวจ ดำเนินการจัดทำรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา ภายใต้การกำกับของนายทะเบียนเป็นคราว ๆ ไป

๓.๒ เมื่อจัดทำแบบรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้คณะทำงานและนายทะเบียนลงนามในช่องที่กำหนดไว้ทุกแผ่น ก่อนเสนอให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาลงนามอนุมัติผลการประเมินเทียบระดับการศึกษา

๓.๓ สถานศึกษาต้องจัดทำแบบรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กศน.3ทศ-ถ, กศน.3ทศ-ค, กศน.3ทศ-ป) ตามแบบที่กำหนด ครั้งละ ๒ ชุด จัดเก็บรักษาไว้ที่สถานศึกษา ๑ ชุด และอีก ๑ ชุด ส่งไปเก็บรักษาที่สำนักงาน กศน.จังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

สถานศึกษาต้องจัดส่งแบบรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา (กศน.3ทศ-) ไปยังหน่วยงานดังกล่าวข้างต้นให้แล้วเสร็จภายในเวลา ๓๐ วัน นับจากวันอนุมัติผลการประเมินเทียบระดับการศึกษาแต่ละครั้ง

๔. การจัดเก็บรักษา

สถานศึกษาและหน่วยงานที่มีหน้าที่เก็บรักษาแบบรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา (กศน.3ทศ-) จะต้องจัดเก็บรักษาให้ปลอดภัยตลอดไป อย่าให้ชำรุด เสียหายหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลเป็นอันขาด เพื่อความสะดวกในการค้นหาข้อมูล สถานศึกษาอาจเก็บข้อมูลในรูปของ CD-ROM หรือเทคโนโลยีอื่นใดอีกทางหนึ่งก็ได้

กรณีข้อมูลในแบบรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา (กศน.3ทศ-) ที่เก็บรักษาไว้ไม่ตรงกัน ให้ยึดข้อมูลในเอกสารหลักฐานฉบับที่เก็บรักษาไว้ที่สำนักงาน กศน. จังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี เป็นข้อมูลที่ต้อง

๕. การแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มรายชื่อในแบบรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา (กศน.3ทศ-) ให้สถานศึกษาที่ต้องการแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มรายชื่อผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา ยื่นคำร้องต่อสำนักงาน กศน.จังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ที่สถานศึกษาดังอยู่ และให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริง โดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษา

ที่ขอเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มรายชื่อผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษารวมเป็นคณะกรรมการ
สอบสวนหาข้อเท็จจริง ในการแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมรายชื่อผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับ
การศึกษา และเมื่อได้ข้อเท็จจริงประการใดแล้ว ให้รายงานผลพร้อมหลักฐานต่าง ๆ ให้สำนักงาน
กศน.ทราบ เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒

จรินทร์ ลักษณวิศิษฎ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คำอธิบายการจัดทำแบบรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัย ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (กศน.3ทศ-)

แบบรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา (กศน.3ทศ-) เป็นแบบรายงานชื่อ และข้อมูลของผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อใช้เป็นเอกสารสำหรับตรวจสอบ ยืนยันและรับรองวุฒิการศึกษาของผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น แต่ละคนตลอดไป

1. การจัดทำและการเก็บรักษาแบบรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา

1.1 ให้สถานศึกษาจัดทำแบบรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ภายใน 30 วัน นับจากวันอนุมัติผลการประเมินเทียบระดับการศึกษาแต่ละครั้ง จำนวน 2 ชุด จัดเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัยของสถานศึกษา 1 ชุด อีก 1 ชุดจัดส่งให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด หรือ กรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

1.2 สถานศึกษาและหน่วยงานที่เก็บรักษาเอกสารนี้ จะต้องดูแลรักษาเอกสารนี้ไว้ในที่ปลอดภัยตลอดไป อย่าให้ชำรุด เสียหาย หรือข้อมูลถูกเปลี่ยนแปลง แก้ไขเป็นอันขาด เพื่อความสะดวกในการค้นหาข้อมูล สถานศึกษาอาจเก็บข้อมูลในเอกสารนี้ในรูปของ CD-ROM หรือเทคโนโลยีอื่นใด อีกทางหนึ่งก็ได้

1.3 ในการดำเนินงานจัดทำแบบรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา สถานศึกษา ควรมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ทะเบียนของสถานศึกษาเป็นผู้จัดทำและควรให้มีคณะทำงานพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ ครบถ้วนของข้อมูลต่าง ๆ ก่อนเสนอให้หัวหน้าสถานศึกษาลงนาม

2. การกรอกแบบรายงาน กศน.3ทศ- ให้ปฏิบัติดังนี้

2.1 การกรอกแบบ กศน.3ทศ- จะใช้การพิมพ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือเครื่องพิมพ์ดีดหรือการเขียนก็ได้ เมื่อใช้อย่างใดแล้วให้ใช้อย่างนั้นตลอดทั้งฉบับ

2.2 ตัวเลขที่กรอก จะใช้เลขไทยหรือเลขอารบิกก็ได้ ขอให้ใช้แบบเดียวกันตลอดทั้งฉบับ

2.3 ห้ามขีด ลบ เป็นอันขาด เมื่อเกิดความผิดพลาดต้องแก้ไข ให้ขีดฆ่าข้อมูลที่ผิด แล้วเขียนข้อมูลที่ถูกต้องเหนือข้อมูลที่ขีดฆ่าด้วยหมึกสีแดง และให้หัวหน้าสถานศึกษาลงนามกำกับไว้ทุกแห่ง

3. การกรอกรายการข้อมูลต่าง ๆ ให้ปฏิบัติดังนี้

3.1 ใส่เครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าอักษรย่อ กศน.3ทศ-อ, กศน.3ทศ-ค, กศน.3ทศ-ป ให้ตรงตามระดับการศึกษาที่ต้องการรายงาน

- 3.2 ระดับ.....ให้กรอก ประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษาตอนต้น หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 3.3 ครั้งที่.....ปีการศึกษา.....ให้กรอกครั้งที่ในปีการศึกษาที่อนุมัติให้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา
- 3.4 ชื่อสถานศึกษา.....ให้กรอกชื่อสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา
- 3.5 เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....ให้กรอกสถานที่ตั้งให้ชัดเจน
- 3.6 ที่.....ให้กรอกเลขที่เรียงลำดับผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่ได้รับ การตัดสินและอนุมัติผลในครั้งนั้น ให้เริ่มจาก 1 ทุกครั้ง
- 3.7 รหัสประจำตัว ให้กรอกเลขรหัสประจำตัวผู้เข้าประเมินที่ผ่านการประเมินเทียบ ระดับการศึกษาที่สถานศึกษาออกให้ ตามลำดับจากน้อยไปมาก
- 3.8 เลขประจำตัวประชาชน ให้กรอกตัวเลขตามทะเบียนบ้าน
- 3.9 ชุดที่-เลขที่ กศน.1ทศ- และเลขที่ประกาศนียบัตร ให้กรอกชุดที่-เลขที่ กศน.1 ทศ- ให้ตรงกับของแต่ละคนที่สถานศึกษาออกให้
- 3.10 ชื่อ-ชื่อสกุล กรอกให้ชัดเจน ถูกต้อง ระบุคำนำหน้านามหรือยศด้วย โดยเขียน คำเต็มทั้งหมด เช่น นาย นางสาว จำปีตรี
- 3.11 วัน เดือน ปีเกิด ให้กรอกตัวเลข วันที่ ชื่อเดือน เลข พ.ศ. เกิด ให้ตรงตามทะเบียน บ้าน เช่น 1 พฤษภาคม 2500
- 3.12 ชื่อ-ชื่อสกุลบิดา ชื่อ-ชื่อสกุลมารดา กรอกให้ชัดเจน ระบุคำนำหน้านาม โดย เขียนคำเต็มทั้งหมด กรณีไม่มีหลักฐาน ชื่อ-ชื่อสกุลบิดา มารดา ให้กรอก -
- 3.13 ผลการประเมิน:ร้อยละของคะแนนที่ได้ให้นำข้อมูลในระเบียบแสดงผลการ ประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับการศึกษาก่อนพื้นฐาน ของแต่ละ คนมากรอกให้ตรงกัน
- 3.14 จำนวนผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา ให้กรอกตัวเลขสรุปรวมจำนวน ผู้ได้รับการอนุมัติให้ผ่านการประเมินเทียบระดับระดับการศึกษาในครั้งนั้น ๆ จำแนกเป็น ชาย หญิง และ จำนวนรวม
- 3.15 ผู้เขียน/ผู้พิมพ์ ผู้ทาน ผู้ตรวจ และนายทะเบียน ตามที่สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งให้ จัดทำแบบรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา ลงลายมือชื่อในช่องกำหนดในแบบพิมพ์ทุกแผ่น
- 3.16 อนุมัติผลการประเมินเทียบระดับการศึกษา ให้กรอกวันที่ เดือน พ.ศ. ตามที่ ผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติในแบบสรุปผลการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย
- 3.17 ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ลงลายมือชื่อในช่องที่กำหนดพร้อมชื่อด้วยบรรจง และ กรอกวันที่ ชื่อเดือนและเลข พ.ศ. ในวันที่ ลงลายมือชื่อ

3.18 เอกสารหน้าต่อไป ให้กรอก ครั้งที่ ปีการศึกษา ชื่อสถานศึกษา เขต/อำเภอ จังหวัด
 ที่อนุมัติผลการประเมินในครั้งนั้น ๆ ให้ตรงกับข้อมูลในเอกสารด้านหน้า ส่วนข้อมูลอื่น ๆ ให้กรอก
 เช่นเดียวกับเอกสารด้านหน้า

3.19 เมื่อกรอกรายการผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษาทุกคนแล้ว ให้ขีดเส้นด้วย
 หมึกสีเดงยาวตลอดแนวนอนกลางช่องบรรทัดถัดจากชื่อผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษาคนสุดท้าย
 ลงมา เพื่อไม่ให้มีการกรอกรายการเพิ่มเติมและให้หัวหน้าสถานศึกษาลงลายมือชื่อรับรองกำกับไว้ในแนว
 เส้นนี้ด้วย

3.20 หน้า...../..... ให้กรอกหมายเลขหน้า กันด้วยเครื่องหมาย “/” แล้วตามด้วยจำนวน
 หน้าทั้งหมดของแบบรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับ เช่น หน้า 3/6 หมายความว่า แผ่นนี้เป็น หน้าที่
 3 จากแบบรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับ ทั้งหมดจำนวน 6 หน้า ทั้งนี้ หน้าแรกไม่ต้องใส่เลขหน้า
 แต่ให้นับเป็น หน้า 1

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ สป ๕๐ ๗.๑ /๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งผู้ว่าการบริหารการเปลี่ยนแปลงกระทรวงศึกษาธิการ

อนุสนธิคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป ๑๔๕๐/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งผู้ว่าการบริหารการเปลี่ยนแปลงกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ นั้น

เนื่องจากมีการทบทวนการปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการใหม่ และมีคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒๒๔๕/๒๕๖๒ เรื่อง มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการและผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงขอยกเลิกคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป ๑๔๕๐/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งผู้ว่าการบริหารการเปลี่ยนแปลงกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และใช้คำสั่งนี้แทน

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ เห็นชอบกับแนวทางและวิธีการสร้างแรงจูงใจเพื่อเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่มุ่งส่งเสริมให้ระบบราชการให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ และจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เห็นชอบการดำเนินการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ เพื่อให้การพัฒนาระบบราชการไทยเป็นไปอย่างต่อเนื่องและสามารถรองรับต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

เพื่อให้กระทรวงศึกษาธิการมีการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามเป้าประสงค์ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ โดยมีการใช้หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวดำเนินการ กระทรวงศึกษาธิการจึงแต่งตั้งนางรักขณา ตันชูชูได้ ศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๒ รักษาการแทน รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการพัฒนาระบบราชการและเป็นผู้ว่าการบริหารการเปลี่ยนแปลง (Chief Change Officer : CCO) ของกระทรวงศึกษาธิการ เชื่อมโยงและทำงานเป็นเครือข่ายการพัฒนา ระบบราชการของกระทรวงกับสำนักงาน ก.พ.ร. ในฐานะเป็นเจ้าภาพของการพัฒนาระบบราชการในระดับภาพรวมของกระทรวงศึกษาธิการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ สป ๒๐๘/๒๕๕๒

เรื่อง การใช้ระเบียบแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กศน.1ทศ-)

เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินเทียบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓ บรรคแรกเกี่ยวกับการจัดทำหลักฐานแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาทุกแห่งต้องใช้เหมือนกัน เพื่อประโยชน์ในการสื่อความเข้าใจที่ตรงกันและส่งต่อ และเพื่อประโยชน์ในการควบคุมการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดแบบพิมพ์ การพิมพ์ การซื้อ และการควบคุมการจัดทำระเบียบแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษา (กศน.1ทศ-) ดังต่อไปนี้

๑. ระเบียบแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักฐานแสดงผลการประเมิน ที่สถานศึกษาต้องออกให้กับผู้เข้าประเมินทุกคนที่ผ่านการเทียบระดับการศึกษาแต่ละระดับการศึกษา หรือเมื่อมีความจำเป็นต้องออกจากสถานศึกษา โดยใช้แบบพิมพ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเท่านั้น

๒. ลักษณะแบบพิมพ์

๒.๑ แบบพิมพ์ระเบียบแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำแนกเป็น ๓ แบบ คือ

๒.๑.๑ ระเบียบแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา (กศน.1ทศ-ถ)

๒.๑.๒ ระเบียบแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (กศน.1ทศ-ด)

๒.๑.๓ ระเบียบแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.1ทศ-ป)

ในการออกกระเบียนแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาจะต้องใช้แบบพิมพ์ให้ถูกต้องตรงกับระดับการศึกษาของผู้ผ่านการประเมิน

๒.๒ แบบพิมพ์กระเบียนแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกระดับการศึกษา จัดทำไว้ ๒ แบบ เพื่อสถานศึกษาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับวิธีการจัดทำเอกสารของตน คือ

๒.๒.๑ แบบพิมพ์ปกติ มีลักษณะเป็นแบบพิมพ์สมบูรณ์ครบถ้วน สำหรับใช้กรอกข้อมูลด้วยการเขียนหรือการพิมพ์

๒.๒.๒ แบบพิมพ์สำหรับพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์ มีลักษณะเป็นกระดาษว่าง พิมพ์เฉพาะชื่อเอกสารแต่ละระดับการศึกษาและหมายเลขควบคุมเอกสารเท่านั้น

๒.๓ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและตรวจสอบเอกสาร จึงกำหนดให้มีชุดที่ และโลงที่ประจำกระเบียนแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย แต่ละระดับการศึกษา ดังนี้

๒.๓.๑ ชุดที่ ในแต่ละระดับการศึกษาให้ใช้ เลข ๕ หลัก โดยเริ่มใช้ตั้งแต่ ๐๐๐๐๑ จนถึง ๙๙๙๙๙

๒.๓.๒ เลขที่ ประจำกระเบียนแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ใช้เลข ๖ หลัก โดยเริ่มตั้งแต่ ๐๐๐๐๐๑ จนถึง ๙๙๙๙๙๙ ให้เลขที่ประจำกระเบียนเป็นเลขย่อยของเลขชุดที่แต่ละชุด

๓. การพิมพ์และการสั่งซื้อแบบพิมพ์กระเบียนแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ปฏิบัติ ดังนี้

๓.๑ ให้องค์การข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) จัดพิมพ์ภายใต้การควบคุมของสำนักงาน กศน. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๓.๒ การสั่งซื้อแบบพิมพ์ ให้ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี เป็นผู้สั่งซื้อแบบพิมพ์ให้สถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

๔. การควบคุมและการเก็บรักษาแบบพิมพ์ กศน.๑ทศ-ถ, กศน.๑ทศ-ด, กศน.๑ทศ-ป ให้ถือปฏิบัติดังนี้

๔.๑ ให้สำนักงาน กศน. จังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี และสถานศึกษา ที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา จัดทำบัญชีรับ - จ่าย แบบพิมพ์ไว้เป็นหลักฐาน

๔.๒ กรณีแบบพิมพ์ เกิดสูญหายระหว่างทางขณะทำการขนส่งหรือสูญหายด้วยเหตุอื่น ๆ หรือเขียนผิดพลาด หรือสกริปก หรือเกิดการชำรุดเสียหายด้วยเหตุอื่นใด จนไม่อาจใช้การได้ ให้ดำเนินการดังนี้

๔.๒.๑ กรณีมีความเสียหาย หรือสูญหายเกิดขึ้นในส่วนกลาง ให้ผู้ทำให้เกิด ความเสียหายหรือสูญหาย ได้แก่ สถานศึกษา หรือสำนักงาน กศน. กรุงเทพมหานคร หรือองค์การค่า ของ สกสศ. รายงานเลขานุการ กศน. โดยด่วน

๔.๒.๒ กรณีมีความเสียหายหรือสูญหายเกิดขึ้นในส่วนภูมิภาค ให้ผู้ทำให้เกิด ความเสียหายหรือสูญหาย ได้แก่ สถานศึกษาหรือสำนักงาน กศน. จังหวัด รายงานผู้ว่าราชการจังหวัด โดยด่วน

๔.๒.๓ ให้เลขานุการ กศน. หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ดำเนินการ สอบสวนและรายงานสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๔.๒.๔ ให้สำนักงาน กศน. จังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ประกาศ ยกเลิกแบบพิมพ์ฉบับที่เสียหาย หรือสูญหาย พร้อมทั้งแจ้งกระทรวงศึกษาธิการ และส่วนราชการอื่น ๆ เพื่อมิให้เจ้าหน้าที่รับพิจารณาระเบียบแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษา ฉบับที่เสียหายหรือ สูญหายนั้น

๔.๒.๕ กรณีมีความเสียหายอันเนื่องจากเขียนผิดพลาดหรือจากกรณีอื่น ๆ จนไม่อาจใช้การได้ ให้ขีดเส้นทแยงมุมในแบบพิมพ์ระเบียบแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษา ด้วยหมึกสีแดง ๒ เส้น แล้วให้ติดไว้กับต้นขั้ว

๕. ให้มีนายทะเบียน โดยให้หัวหน้าสถานศึกษา เป็นผู้แต่งตั้ง

๖. ในการออก กศน.1ทศ-อ, กศน.1ทศ-ค, กศน.1ทศ-ป จะต้องออกเลขชุดที่ เลขที่ และ กรอกรายการต่าง ๆ ให้ตรงกับต้นฉบับ และสถานศึกษาจะต้องทำบัญชีการออก กศน.1 ทศ-อ, กศน.1ทศ-ค, กศน.1ทศ-ป ไว้เป็นหลักฐานในทุกกรณี

กรณีที่ผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา รับเอกสารระเบียบแสดงผลการประเมิน เทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.1ทศ-) ไปแล้ว เมื่อมีความจำเป็น ต้องขอฉบับใหม่ สถานศึกษาจะต้องกรอกเลขชุดที่ เลขที่ และรายการต่างๆ ให้ตรงกับเอกสารต้นฉบับ

๗. สถานศึกษาจะต้องออกและกรอกระเบียนแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.1ทศ-ถ, กศน.1ทศ-ด, กศน.1ทศ-ป) โดยปฏิบัติตาม
คำอธิบายแนบท้ายคำสั่งนี้
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒

จรินทร์ ลักษณวิศิษฎ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินเทียบระดับการศึกษา

1. ต้องประเมินผ่านมิติความรู้และความคิด โดยต้องได้คะแนนรวมทุกมาตรฐาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
จำนวน 6 มาตรฐาน คือ

- 1) ความสามารถในการสื่อสาร
- 2) ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์และตัดสินใจ
- 3) ความสามารถในการแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยี
- 4) ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกายและจิตของตน
- 5) ความเป็นไทย สากลและพลเมืองดี
- 6) ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากร สิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิต

ในการประเมินมิติความรู้และความคิดทั้ง 6 มาตรฐาน เป็นการประเมินคุณลักษณะที่เป็นองค์รวมของบุคคลโดยบูรณาการวิชาต่าง ๆ ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สุขศึกษา พลศึกษา ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2. ต้องประเมินผ่านมิติประสบการณ์ จำนวน 3 มาตรฐาน คือ ด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน โดยต้องได้คะแนนแต่ละมาตรฐาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

3. การตัดสินผลการประเมินเทียบระดับการศึกษา ต้องประเมินผ่านทั้ง 2 มิติ

คำอธิบายการจัดทำ

ระเบียบแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กศน.1ทศ-)

ระเบียบแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นเอกสารบันทึกผลการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยผลการประเมินมาตรฐานในมิติความรู้และความคิด และมิติ ประสิทธิภาพ เพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลและรับรองผลการประเมินเทียบระดับการศึกษา สถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาจะต้องออกเอกสารนี้ให้ผู้เข้าประเมินทุกคนเมื่อผ่านการ ประเมินเทียบระดับการศึกษามหรือออกจากสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นเอกสารในการสมัครเข้า ทำงาน สมัครเข้าศึกษาหรือดำเนินการในเรื่องอื่น ๆ ที่ต้องแสดงหลักฐานการศึกษา ระเบียบแสดงผล การประเมินเทียบระดับการศึกษา (กศน.1ทศ-) เป็นเอกสารบังคับแบบและควบคุม จำกัดควรจำหน่าย จ่ายแจก ผู้มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารนี้ จึงต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง โดยใช้แบบพิมพ์ที่ กระทรวงศึกษาธิการจัดพิมพ์เท่านั้น

การกรอกระเบียนแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. แนวปฏิบัติในการกรอกข้อมูล

1.1 การกรอกข้อมูลในแบบกระเบียนแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษา (กศน.1 ทศ-) จะใช้การพิมพ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือเครื่องพิมพ์ดีดหรือการเขียนก็ได้ เมื่อเลือกใช้วิธีการใดแล้วให้ใช้วิธีการนั้น ตลอดทั้งฉบับ

1.2 ตัวเลขที่ใช้กรอก จะใช้เลขไทยหรือเลขอารบิกก็ได้ แต่ให้ใช้แบบเดียวกันตลอดทั้งฉบับ

1.3 ห้ามขีด ลบ ข้อมูลที่กรอกไปแล้ว

2. การกรอกข้อมูลต่าง ๆ

2.1 สถานศึกษา ให้กรอกชื่อสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา

2.2 เขต/อำเภอ และจังหวัด ให้กรอกตามที่ตั้งของสถานศึกษา

2.3 รหัสประจำตัว ให้กรอกรหัสประจำตัวของผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา ที่สถานศึกษาออกให้ ตามแบบที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2.4 ชื่อ-ชื่อสกุล ให้กรอกชื่อ และชื่อสกุลของผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา พร้อมคำนำหน้าชื่อหรือยศ ให้กรอกคำเต็ม เช่น นาย นาง นางสาว จำสับศรี

2.5 เพศ ให้กรอก "ชาย" หรือ "หญิง" ตามเพศของผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา ให้ตรงตามที่ระบุในทะเบียนบ้าน

2.6 ศาสนา ให้กรอกชื่อศาสนาที่ผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษานับถือ

2.7 สัญชาติ ให้กรอกสัญชาติของผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษาตามทะเบียนบ้าน หรือหลักฐานที่กรมราชการกำหนด

2.8 เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ให้กรอกคำเต็ม เช่น 7 เมษายน 2551

2.9 เลขประจำตัวประชาชน ให้กรอกเลขตามทะเบียนบ้าน

2.10 สถานศึกษาเดิม ให้กรอกชื่อสถานศึกษาที่ออกหลักฐานวุฒิการศึกษาเดิม

2.11 จังหวัด ให้กรอกชื่อจังหวัดที่สถานศึกษาเดิมตั้งอยู่

2.12 วุฒิเดิม ให้กรอกวุฒิการศึกษาเดิม ก่อนเข้าประเมินในระดับที่กำลังจะประเมินเทียบระดับการศึกษา เช่น ป.6 หรือระดับที่ 3 หรือ ม.3 หรือ ม.ศ.3 หรือระดับที่ 4 หรือเปรียญธรรม.....

2.13 ชื่อ-ชื่อสกุล ของบิดา มารดา ให้กรอกชื่อและชื่อสกุล ระบุคำนำหน้านาม โดยเขียนคำเต็มทั้งหมด กรณีไม่มีหลักฐาน ชื่อ-ชื่อสกุลบิดา มารดา ให้กรอก-

2.14 เข้าประเมินปีการศึกษา..... ให้กรอกเลขปีการศึกษาที่เข้าประเมินครั้งแรก

3. การกรอกข้อมูลเกี่ยวกับผลการประเมินเทียบระดับการศึกษา

3.1 ปีการศึกษา ให้กรอกครั้งที่ปีการศึกษาผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษาให้ชัดเจน เช่น 1/2551 หรือ 2/2551

3.2 มิติการประเมิน ให้กรอกผลการประเมิน

1. มิติความรู้และความคิด

2. มิติประสบการณ์

2.1 ด้านการพัฒนาอาชีพ

2.2 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.3 ด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน

3.3 ร้อยละของคะแนนที่ได้ ให้ใส่ ร้อยละของคะแนนที่ได้ในแต่ละมิติ เป็นทศนิยม 2 ตำแหน่ง เช่น 59.00, 65.75, 86.50

3.4 ผลการประเมิน ให้กรอกผ่าน หรือ ไม่ผ่าน

3.5 กรณีที่มีผลโอนผลการประเมินเทียบระดับการศึกษาจากสถานศึกษาอื่น ให้กรอกร้อยละของคะแนนที่ได้ และในช่องผลการประเมินให้กรอก ผ่าน*

4. สรุปผลการประเมิน

4.1 รวมประเมินผ่าน.....มิติ ให้กรอกจำนวนมิติ ที่ผ่านการประเมิน เช่น 2 หรือ 1

4.2 วันอนุมัติผล ให้กรอกวันที่.....เดือน..... พ.ศ..... ที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาอนุมัติผลให้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา เช่น 30 กันยายน 2551

4.3 ออกให้วันที่ ให้ใส่วันที่ออกกระเป๋นแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษา

4.4 เหตุที่ออก หากประเมินผ่าน 2 มิติ ให้กรอก “ผ่านระดับการศึกษา ระดับ.....”

กรณีที่ลาออกให้กรอก “ลาออกเพราะ.....” หรือ

“ลาออกเพื่อ.....”

4.5 นายทะเบียน ให้ลงลายมือชื่อ-พร้อมพิมพ์หรือเขียนชื่อ-ชื่อสกุล กับกับให้ชัดเจน.....

4.6 ผู้อำนวยการสถานศึกษา ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาลงลายมือชื่อ พร้อมพิมพ์หรือเขียนชื่อ-ชื่อสกุล หรือประทับตรา ชื่อ-ชื่อสกุล ที่ชัดเจนไว้ได้ลายมือชื่อ และกรอก วัน เดือน พ.ศ. ที่ลงนาม

5. วิธีการออกเอกสารประเมินแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษา

5.1 สถานศึกษาต้องใช้แบบพิมพ์ที่ส่งชื่อจากองค์การคลังของ สกสศ. เป็นต้นฉบับเอกสารประเมินแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษา ให้กรอกข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง แต่ไม่ต้องติดรูปถ่ายของผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา ไม่ต้องลงนามนายทะเบียนและผู้อำนวยการสถานศึกษา เอกสารต้นฉบับนี้ สถานศึกษาต้องเก็บรักษาไว้อย่างดี อย่าให้เกิดการชำรุด เสียหาย สูญหายหรือมีการปลอมแปลงเอกสารหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลในเอกสารเป็นอันขาด

5.2 เมื่อจะออกเอกสารให้ผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา ให้จัดทำเอกสารฉบับขึ้น 2 ฉบับ โดยใช้วิธีการถ่ายสำเนาจากต้นฉบับ แล้วติดรูปถ่ายของผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษามาขนาด 3 x 4 ซม. ในช่องติดรูปถ่าย

กรณีที่จัดทำเอกสารฉบับด้วยวิธีการเขียนหรือพิมพ์ การคัดลอกข้อมูลจากต้นฉบับ ต้องตรวจสอบให้สมบูรณ์ ถูกต้องตรงกัน และกรอกเลขชุดที่ เลขที่ ให้ตรงกับเอกสารต้นฉบับ ทั้ง 2 ฉบับ

5.3 ให้นายทะเบียนและผู้อำนวยการสถานศึกษาลงนามในเอกสาร กสน.เทศ- ฉบับที่จัดทำขึ้นทั้ง 2 ฉบับ พร้อมกับลงวันที่ เดือน พ.ศ. ด้วยหมึกสีน้ำเงิน แล้วประทับตราประจำสถานศึกษาให้บางส่วนติดรูปถ่ายและบางส่วนติดบนส่วนที่เป็นลายมือชื่อของหัวหน้าสถานศึกษา โดยใช้สีแดงขาด

5.4 สถานศึกษามอบเอกสาร กสน.เทศ- ที่จัดทำขึ้นนี้ให้ผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา 1 ฉบับ ส่วนฉบับอีก 1 ฉบับ ให้สถานศึกษาเก็บรักษารวมกับต้นฉบับตลอดไป

5.5 กรณีที่ผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษารับเอกสาร กสน.เทศ- ไปแล้ว เมื่อมีความจำเป็นต้องขอฉบับใหม่ ให้ยื่นคำร้องพร้อมด้วยเหตุผลเป็นลายลักษณ์อักษร ในการขอเอกสารฉบับใหม่ ให้สถานศึกษาดำเนินการออกเอกสารใหม่จากต้นฉบับเดิมที่จัดทำไว้ ตามวิธีการข้างต้น

สำหรับรูปถ่ายที่นำมาติดนั้น ต้องเป็นรูปถ่ายที่เป็นปัจจุบัน และให้นายทะเบียนและผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ดำรงตำแหน่งขณะที่ได้รับคำร้องนั้นเป็นผู้ลงนามในเอกสาร

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา

นายสุภัทร จำปาทอง

นายธนู ขวัญเดช

นายวชิรพันธ์ นาคก้อน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้อำนวยการสำนักนิติการ

คณะทำงาน

นายโกวิท คูพะเนียด

นางสาวภุริฉัตร พิลาทา

นางสาวภัทราวรรณ แท้เที่ยง

นางสาวชนันธร หมั่นสา

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นิติกรชำนาญการ

นิติกรชำนาญการ

ผู้เรียบเรียง

คณะทำงาน

คณะทำงาน

คณะทำงาน

